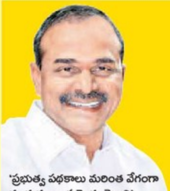

'ప్రభుత్వ పథకాలు మరింత వేగంగా మారుమూల పల్లెలకు వెళ్లాలి'

సత్యమేవ జయతే

సాక్షి

WWW.SAKSHI.COM
పేజీలు: 14 వెల: ₹ 5.50
సంపుటి: 18
సంచిక: 53

గురువారం 15-5-2025

1,511 రోజులుగా...
టెస్టు ర్యాంకింగ్స్‌లో నంబర్‌వన్ ఆల్‌రౌండర్‌గా జడేజా -12లో

స్వల్ప లాభాలు
అంతర్జాతీయ మార్కెట్ల నుంచి సానుకూల సంకేతాలు -13లో

SIMULTANEOUSLY PRINTED AT VIJAYAWADA | CHENNAI | DELHI | BANGALORE | HYDERABAD | MUMBAI | ANANTAPUR | GUNTUR | KADAPA | KHAMMAM | KARIMNAGAR | KURNOOL | MAHABOOBNAGAR | MANGALAGIRI | NALGONDA | NELLORE | NIZAMABAD | ONGOLE | RAJAMAHENDRAVARAM | SRIKAKULAM | TADEPALLI GUDEM | TIRUPATHI | VISAKHAPATNAM | WARANGAL

మన జవాను తిరిగొచ్చాడు
దేశ సరిహద్దు దాటి పాక్ రేంజర్లకు చిక్కిన బీఎస్ఎఫ్ జవాన్ పూర్ణం కుమార్ ఎట్టకేలకు భారత్‌కు తిరిగొచ్చాడు.
వివరాలు 6లో ▸

కెనడా మంత్రివర్గంలో మనోళ్లు
కెనడా ప్రభుత్వంలో భారత సంతతికి చెందిన అనితా ఆనంద్(విదేశాంగ మంత్రి), మణీందర్(వాణిజ్య మంత్రి)కు చోటు దక్కింది.
వివరాలు 6లో ▸

భార్గవాస్త్రం సిద్ధం
ప్రత్యర్థి దేశాల డ్రోన్లు, మానవ రహిత గగనతల వాహనాలను తుత్తునియలు చేసే 'భార్గవాస్త్ర'ను భారత్ విజయవంతంగా పరీక్షించింది.
వివరాలు 6లో ▸

'సింధూ'పై పునరాలోచించండి
సింధూ జలాల ఒప్పందం నిలుపుదల నిర్ణయంపై పునరాలోచించాలని భారత్‌ను కోరుతూ పాకిస్తాన్ లేఖ రాసింది.
వివరాలు 6లో ▸

రిమాండ్ నివేదిక సాక్షిగా..

బాబు భేతాళ కుట్రే!

బాలాజీ గోవిందప్పతో బలవంతంగా సంతకాలు చేయించిన సిట్

మూడో పార్టీ మొబైల్ ఫోన్లు, ల్యాప్‌టాప్ అక్రమంగా జప్తు.. అవాస్తవాలు, అభూత కల్పనలతో రిమాండ్ నివేదిక

- ప్రత్యేక మెమో ద్వారా కోర్టుకు నివేదిక
- వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్న న్యాయస్థానం
- అరెస్టుకు ముందే రిమాండ్ నివేదికలు రూపొందిస్తున్న సిట్
- టీడీపీ ఆఫీసులో నివేదికలు... వాటినే కోర్టుకు సమర్పిస్తున్న దర్యాప్తు సంస్థ
- రెడ్‌బుక్ కుట్రలు మరోసారి బహిర్గతం
- బాలాజీ గోవిందప్ప జగన్ దగ్గర పనిచేస్తున్నట్లు తప్పుడు రాతలు
- ఆయన అంతర్జాతీయ సిమెంట్ దిగ్గజ కంపెనీ వికాట్‌లో ఫైనాన్స్ డైరెక్టర్
- ఈ అరెస్టుతో భారతదేశంలో ఎవరినైనా అరెస్టు చేయగలమని సందేశం పంపిన కూటమి సర్కారు

2లో

treatment in the hands of CID officials, but, Accused did not report ill-treatment in the hands of Police, but stated that, his signatures were obtained forcibly on some papers. Copies of remand report etc., were given to him at 11.15 A.M before producing him in the Court. Learned counsel for the accused also filed a memo to that effect and reported

బాలాజీ గోవిందప్పతో సిట్ అధికారులు పలు పత్రాలపై బలవంతంగా సంతకాలు చేయించారని న్యాయస్థానానికి సమర్పించిన మెమోలో పేర్కొన్న భాగం

మద్యం విధానంతో సంబంధమే లేదు

- మాపైన నమోదు చేసింది అక్రమ కేసే.. స్పష్టం చేసిన ధనుంజయ్‌రెడ్డి, కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి
- స్వచ్ఛందంగా సిట్ విచారణకు..

2లో

నా అరెస్టు అక్రమం

- అరెస్టు సమయంలో చూపిన సెక్షన్లకు అదనంగా రిమాండ్ రిపోర్టులో అవినీతి నిరోధక చట్టం సహా పలు సెక్షన్లను చేర్చారు
- సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించిన రాజ్ కేసిరెడ్డి
- ఏపీ ప్రభుత్వానికి సుప్రీం నోటీసులు

దోపిడీయే సిద్ధాంతం... దుష్ప్రచార రాద్ధాంతం

- ఇదీ చంద్రబాబు 'మద్యం' మాయాజాలం
- లిక్కర్ మాఫియా డాన్ చంద్రబాబే
- ఆధారాలతో సహా గతంలోనే ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేసిన సీఐడీ
- ఆ కేసులో ముందస్తు బెయిల్‌పై ఉన్న చంద్రబాబు
- బాబు నిందితుడిగా ఉన్న కేసుల దర్యాప్తును అటకెక్కించిన కూటమి ప్రభుత్వం
- ఆ కుంభకోణాలను కప్పిపుచ్చేందుకే ప్రస్తుతం రెడ్‌బుక్ కుట్ర
- వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ మద్యం విధానంపై అక్రమ కేసు

2లో

సీజేఐగా జస్టిస్ గవాయ్

ప్రమాణస్వీకారం చేయించిన రాష్ట్రపతి ముర్ము

పాల్గొన్న ఉపరాష్ట్రపతి, ప్రధాని తదితరులు

తొలి బౌద్ధుడు, రెండో దళితునిగా రికార్డు

భారత 52వ ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా జస్టిస్ భూషణ్ రామకృష్ణ గవాయ్ బుధవారం ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. రాష్ట్రపతి భవన్‌లో జరిగిన కార్యక్రమంలో రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీ ముర్ము ఆయనతో ప్రమాణం చేయించారు. ఆయన సుప్రీంకోర్టుకు తొలి బౌద్ధ ప్రధాన న్యాయమూర్తి.. జస్టిస్ కేజీ బాలకృష్ణన్ తర్వాత రెండో దళిత సీజేఐ. జస్టిస్ గవాయ్.. నవంబర్ 23 వరకు సీజేఐగా విధులు నిర్వర్తిస్తారు. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిగా జస్టిస్ గవాయ్ 700కు పైగా ధర్మాసనాల్లో సభ్యునిగా, సారథిగా ఉన్నారు. 300కు పైగా తీర్పులు వెలువరించారు. రాజ్యాంగపరమైన అంశాలు, పౌర హక్కులకు సంబంధించిన పలు కీలక తీర్పులు వాటిలో ఉన్నాయి. వక్ఫ్ చట్టం రాజ్యాంగబద్ధతను సవాలు చేస్తూ దాఖలైన కేసులను ఆయన ధర్మాసనమే విచారించాల్సి ఉంది.

6లో

ఎదురొస్తే ఎవరినీ వదలం

రామగిరిలో ఆగని 'రక్తచరిత్ర'

ఎంపీపీ ఉపఎన్నిక నేపథ్యంలో ఎంపీటీసీ సభ్యులకు బెదిరింపులు

భారతి

- టీడీపీకి ఎంపీపీ అభ్యర్థి కరువు
- బలవంతంగా వైఎస్సార్‌సీపీ మహిళా ఎంపీటీసీ భారతిని టీడీపీలో చేర్చుకున్న 'పరిటాల'
- ఆ తర్వాత భయంతో ఊరు వదిలి వెళ్లిపోయిన ఎంపీటీసీ
- ఆమె ఆచూకీ చెప్పాలని వైఎస్సార్‌సీపీ నాయకుడి ఇంటిపై టీడీపీ గూండాల దాడి
- ఫిర్యాదు చేసినా పట్టించుకోని పోలీసులు.. తనను ఎవరూ కిడ్నాప్ చేయలేదని వీడియో విడుదల చేసిన ఎంపీటీసీ భారతి
- టీడీపీలో చేరే ప్రసక్తే లేదని.. ఉప ఎన్నికకు రాలేనని వెల్లడి

3లో

మిగులు టీచర్ల దిగులు

గాలిలో 6,428 మంది ఉపాధ్యాయుల భవితవ్యం

- హెచ్‌వోడీ పూల్‌లో 3,674 మంది
- 2,754 మంది క్లస్టర్ మొబిలైజ్ టీచర్లుగా పరిగణన
- వీరిని ఎలా ఉపయోగిస్తారో ప్రకటించని విద్యాశాఖ
- హేతుబద్ధీకరణతో తీవ్రంగా నష్టపోతున్న వైనం
- ప్రత్యేక టీచర్ పోస్టుల భర్తీ ఊసెత్తని ప్రభుత్వం

సాక్షి, అమరావతి: పాఠశాలల పునర్ వ్యవస్థీకరణ, సర్దుబాటులో టీచర్లు భారీగా ప్రభావితమవుతున్నారు. వీరిలో అత్యధికులు స్కూల్ అసిస్టెంట్లే ఉన్నారు. గత వైఎస్ జగన్ ప్రభుత్వంలో జీవో–117 ద్వారా 3–5 తరగతుల విద్యార్థులకు సబ్జెక్టు టీచర్ బోధన అందించేందుకు సీనియర్ ఎస్జీటీల్లో అర్హులైన దాదాపు 7,500 మందికి స్కూల్ అసిస్టెంట్లుగా పదోన్నతి కల్పించిన విషయం తెలిసిందే. కూటమి ప్రభుత్వం ఈ జీవోను రద్దు చేయడంతో పాటు 3–5 తరగతులకు సబ్జెక్టు టీచర్ బోధనను రద్దు చేసింది. అంతేగాక.. ఉపాధ్యాయ, విద్యార్థుల నిష్పత్తిని సైతం భారీగా పెంచడంతో అంతేస్థాయిలో స్కూల్ అసిస్టెంట్ల మిగులు ఏర్పడింది. మిగులు టీచర్లను వివిధ రకాలుగా సర్దుబాటు చేయగా, ఇంకా 6,428 మంది గాలిలో ఉన్నట్టు తెలుస్తోంది. వీరిని క్లస్టర్ మొబిలైజ్ టీచర్లుగాను, హెచ్‌వోడీ పూల్‌లోను ఉంచారు. అయితే, వీరిని ఎలా ఉపయోగించుకోవాలనే దానిపై విద్యాశాఖ నుంచి ఎలాంటి స్పష్టత లేదు. కూటమి ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన

మిగతా 3వ పేజీలో ▶

'అప్పే'.. ఏమీ లేదు!

రాబడి లేదు.. ఉన్న సంపద కూడా ఆవిరి

చంద్రబాబు ఏడాది పాలనలో తిరోగమనంలో రాష్ట్రం

2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరం బడ్జెట్ గణాంకాలను వెల్లడించిన కాగ్

- సంపద పెంచేస్తానని ఎన్నికల ముంగిట పెద్దపెద్ద మాటలు.. తీరా అధికారంలోకి వచ్చాక అస్తవ్యస్త పాలనతో ఉన్నది ఆవిరి
- 2023-24లో వైఎస్ జగన్ హయాంలో వచ్చిన రాబడి కూడా రాలేదు
- తగ్గిన ఆదాయం.. భారీగా పెరిగిన అప్పులు
- 2023-24తో పోల్చితే 2024-25లో రూ.5,520 కోట్లు పడిపోయిన రెవెన్యూ రాబడి
- స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్స్, అమ్మకం పన్ను ఆదాయం తిరోగమనం
- కేంద్ర గ్రాంట్లలో ఏకంగా రూ.14,563 కోట్లు తగ్గుదల
- భారీగా అప్పులు చేసినా మూలధన వ్యయం కేవలం రూ.19,176 కోట్లే
- భారీగా పెరిగిన రెవెన్యూ, ద్రవ్య లోటు
- 2023-24 వైఎస్ జగన్ ప్రభుత్వ హయాంలో మూలధన వ్యయం రూ.23,589 కోట్లు

మహమ్మారులు ప్రబలలేదు..
ప్రకృతి విపత్తులు ముంచెత్తలేదు..
ఆర్థిక సంక్షోభం లాంటివి తలెత్తలేదు..
సంక్షేమ పథకాలు ఇచ్చింది కూడా లేదు..

కానీ, రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ తిరోగమనంలో ఉంది. రాబడులు పడిపోతుండగా.. గ్రాంట్లు కొడిగడుతున్నాయి. సంపద పెంచేస్తా.. అంటూ అధికారంలోకి వచ్చిన చంద్రబాబు.. ఆ పనిచేయలేకపోగా ఉన్న సంపదను ఆవిరి చేస్తున్నారు. కాగ్ వెలువరించిన నివేదిక ఆధారంగా వెల్లడైన వాస్తవాలు.. - వివరాలు 5లో

ఇదండీ జగత్

అలాగే 'మన టెర్రరిస్టులు' కూడా 100 మంది పోయారని చెప్పండి!

సమీకరణకు భూములిచ్చే ప్రసక్తి లేదు

- గతంలో భూములిచ్చిన వారి పరిస్థితి చూస్తే భయమేస్తోంది
- రైల్వే లైన్, అంతర్గత రోడ్లకు సానుకూలమే కానీ.. పూలింగ్‌కు ఒప్పుకునేది లేదు
- రాజధాని భూ సమీకరణ గ్రామసభల్లో రైతుల వెల్లడి

5లో

వడ్డమానులో నిర్వహించిన గ్రామ సభలో మాట్లాడుతున్న రైతు

ఓరుగల్లులో..

తెలుగు హొయలు

▪ పట్టు పరికిణీలు, చీరలు కట్టుకొని తెలుగుదనం ఉట్టిపడేలా తిలకం దిద్దుకున్న ప్రపంచ దేశాల సుందరీమణులు వరంగల్ పర్యటనలో జిగేల్‌మన్నారు. హెరిటేజ్ వాక్‌లో భాగంగా వివిధ దేశాలకు చెందిన 57 మంది సుందరీమణులు రెండు బృందాలుగా తెలంగాణలోని ఉమ్మడి వరంగల్ జిల్లాలో పర్యటించారు. వరంగల్ కోట సందర్శనలో భాగంగా 22 మంది బుధవారం సాయంత్రం హనుమకొండకు చేరుకున్నారు. మరో బృందం ములుగు జిల్లా రామప్పలో సందడి చేసింది.

14లో

▸ తెలంగాణలోని రామప్ప ఆలయం వద్ద బుధవారం సంప్రదాయ వస్త్రధారణలో మిస్ వరల్డ్ పోటీదారులు

హ్యాపీ నెస్ట్..
రూ.315 కోట్లు లాస్ట్!

ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని స్పష్టం చేసిన మంత్రి నారాయణ

ఇప్పటికిది.. ఇకపై ఇంకెంతో.. ప్రజలపైనే ఈ భారం

రాజధానిలో ప్రభుత్వ తొలి రియల్ ఎస్టేట్ వెంచర్ లోగుట్టు

1,200 మంది ఎన్నారైలు, బడా బాబుల మేలుకు ప్రభుత్వం కృషి

చ.అడుగు రూ.3,492 చొప్పున 2018లో ఫ్లాట్లను విక్రయించిన సీఆర్‌డీఏ

- 1,200 ఫ్లాట్ల విక్రయం ద్వారా సీఆర్‌డీఏకు వచ్చింది రూ.751.60 కోట్లు
- అప్పట్లో నిర్మాణ పనులు రూ.658.45 కోట్లతో అప్పగింత
- తద్వారా రూ.93.15 కోట్లు లాభమొచ్చిందని నాడు గొప్పలు
- ఇప్పుడు ఆ పనులను రూ.1,009.36 కోట్లకు అప్పగించిన ప్రభుత్వం
- నిర్మాణ భారం తడిసి మోపెడు.. ఇప్పటికే రూ.315.60 కోట్లు నష్టం
- ఈ లెక్కన రాజధాని నిర్మాణం కూడా ఇంతేనంటున్న నిపుణులు

3లో

రిమాండ్ నివేదిక సాక్షిగా ..

బాబు భేతాళ కుట్ర...!

బాలాజీ గోవిందప్పతో బలవంతంగా సంతకాలు చేయించిన సిట్

మూడో పార్టీ మొబైల్ ఫోన్లు, ల్యాప్‌టాప్ అక్రమంగా జప్తు

అవాస్తవాలు, అభూత కల్పనలతో రిమాండ్ నివేదిక

సాక్షి, అమరావతి: చంద్రబాబు సర్కారు రెడ్‌బుక్ కుట్ర మరోసారి బట్టబయలైంది. టీడీపీ వీరవిధేయ పోలీసు అధికారులతో నియమించుకున్న సిట్ ద్వారా సాగిస్తున్న కుతంత్రం న్యాయస్థానానికి సమర్పించిన రిమాండ్ నివేదిక సాక్షిగా బయటపడింది. దర్యాప్తు, ఆధారాలు తదితర న్యాయపరమైన విధానాలతో నిమిత్తం లేకుండా ఏకపక్షంగా సాగిస్తున్న కుతంత్రం మరోసారి వెలుగుచూసింది. టీడీపీ ప్రధాన కార్యాలయంలో అవాస్తవాలు, అభూత కల్పనలతో రూపొందించిన నివేదికలనే సిట్ తన రిమాండ్ నివేదికలతో సమర్పించి న్యాయస్థానాన్ని తప్పుదోవ పట్టించేందుకు బరితెగిస్తోందని ఆధారాలతో సహా వెల్లడైంది. ఈ అక్రమ కేసులో సిట్ తాజాగా అరెస్టు చేసిన అంతర్జాతీయ సిమెంట్ దిగ్గజ కంపెనీ వికాట్ డైరెక్టర్ బాలాజీ గోవిందప్ప రిమాండ్ నివేదిక ప్రభుత్వ కుట్రను బట్టబయలు చేసింది. ఇప్పటికే రాజ్ కేసిరెడ్డి చెప్పని విషయాలు చెప్పినట్టుగా ఆయన పేరిట అబద్ధపు వాంగ్మూలంతో రిమాండ్ నివేదిక రూపొందించి సిట్ అడ్డంగా దొరికిపోయింది. ఆ వాంగ్మూలంపై ఆయన సంతకం చేసేందుకు నిరాకరించారని సిట్ అధికారులే న్యాయస్థానానికి వెల్లడించాల్సి వచ్చింది. అయినా సరే సిట్ తీరు ఏమాత్రం మారలేదు. ఈ కేసులో తాజాగా బాలాజీ గోవిందప్ప రిమాండ్ నివేదికలోనూ అదే అబద్ధపు వాంగ్మూలాల కుతంత్రానికి తెగబడింది. కర్ణాటకలో మంగళవారం అరెస్టు చేసిన ఆయన్ను సిట్ అధికారులు బుధవారం న్యాయస్థానంలో హాజరుపరిచారు. న్యాయస్థానం ఆయనకు ఈ నెల 20 వరకు రిమాండ్ విధించింది. మరోవైపు టీడీపీ ప్రభుత్వ కుట్రలను సవాల్ చేస్తూ ఈ కేసులో అరెస్టైన రాజ్ కేసిరెడ్డి కుటుంబం సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించింది. ఈ అరెస్టు అక్రమమని, చట్ట విరుద్ధమని నివేదించింది. దీనిపై స్పందించిన సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఏపీ ప్రభుత్వానికి నోటీసులు జారీ చేస్తూ తదుపరి విచారణలో అరెస్టుకు సంబంధించిన అంశాలను పరిశీలిస్తామని ప్రకటించింది.

గోవిందప్పతో బలవంతంగా సంతకాలు చేయించిన సిట్

చంద్రబాబు ప్రభుత్వ రెడ్‌బుక్ కుట్రతోనే ఈ అక్రమ కేసులో బాలాజీ గోవిందప్పను నిందితుడిగా చేర్చారన్నది వెల్లడైంది. ఆయన పేరిట అవాస్తవాలతో సిట్ అధికారులే అబద్ధపు వాంగ్మూలం నమోదు చేసేశారు. ఆ వాంగ్మూల పత్రంపై సంతకం చేసేందుకు బాలాజీ గోవిందప్ప నిరాకరించారని.. ఆయనతో పోలీసులు బలవంతంగా కొన్ని పత్రాలపై సంతకాలు చేయించారని న్యాయస్థానం జారీ చేసిన ఆదేశాల్లో స్పష్టంగా ఉండటం గమనార్హం. అంతేకాదు మూడో పార్టీకి చెందిన మొబైల్ ఫోన్లు, ల్యాప్‌టాప్‌లను సిట్ అధికారులు అక్రమంగా జప్తు చేశారన్నది కూడా వెలుగులోకి వచ్చింది. వాటిని ట్యాంపర్ చేయడం ద్వారా ఈ కేసులో తప్పుడు సాక్ష్యాలు సృష్టించాలన్నది సిట్ లక్ష్యమన్నది స్పష్టమవుతోంది. ఇదే విషయాలను బాలాజీ గోవిందప్ప తరఫు

బాలాజీ గోవిందప్పను విజయవాడలో కోర్టుకు తీసుకొస్తున్న పోలీసులు

న్యాయవాది ప్రత్యేక మెమో ద్వారా న్యాయస్థానం దృష్టికి తెచ్చారని కూడా ఆ ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొనడం గమనార్హం. ఆ మెమోలో పేర్కొన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని న్యాయస్థానం సానుకూలంగా స్పందించడం కీలకంగా మారింది. ఇక బాలాజీ గోవిందప్ప ముందస్తు బెయిల్ పిటిషన్ సుప్రీంకోర్టులో విచారణకు రానుందని తెలిసే... అంతకుముందే తెల్లవారు జామునే ఆయన్ను అక్రమంగా అరెస్టు చేశారని గోవిందప్ప న్యాయవాది న్యాయస్థానానికి నివేదించారు. సిట్‌లో సభ్యుడుకాని అనంతపురం రూరల్ డీఎస్పీ వెంకటేశ్వర్లుకు ఎలాంటి అధికారం లేనప్పటికీ బాలాజీ గోవిందప్పను అక్రమంగా అరెస్ట్ చేశారని కూడా న్యాయస్థానం దృష్టికి తీసుకువెళ్లారు. సిట్ పూర్తిగా అవాస్తవాలు, అభూతకల్పనలతో బాలాజీ గోవిందప్ప రిమాండ్ నివేదికను రూపొందించి న్యాయస్థానాన్ని తప్పుదోవ పట్టించేందుకు యత్నించింది.

ఎవరినైనా ఇరికిస్తాం..!

బాలాజీ గోవిందప్ప వైఎస్ జగన్ దగ్గర పనిచేస్తున్నట్లు రిమాండ్ రిపోర్టులో రాశారు. కానీ ఆయన వైఎస్ జగన్ సంస్థల్లో పని చేయట్లేదు. 12 దేశాల్లో వ్యాపారాలు నిర్వహిస్తున్న అంతర్జాతీయ దిగ్గజ కంపెనీ వికాట్‌లో పూర్తి స్థాయి డైరెక్టర్‌గా ఉన్నారు. భారతీ సిమెంట్స్‌లో మెజార్టీ వాటాను వికాట్ ఎప్పుడో కొనుగోలు చేసింది. వైఎస్ జగన్ కుటుంబ సభ్యులకు కంపెనీలో మైనార్టీ షేర్ మాత్రమే ఉంది. ఇక ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు చెందిన అధికారులతో గోవిందప్ప చాలా సన్నిహితంగా మెలిగి కుట్రలకు పాల్పడ్డారని రిపోర్టులో రాశారు. ఆయన ఎప్పుడూ హైదరాబాద్‌లోనే ఉంటారు. ఏపీకి రావడం చాలా తక్కువ. వృత్తిరీత్యా చార్టెడ్ అకౌంటెంట్ అయిన గోవిందప్పకు నిరంతరం ఊపిరి సలపని పనులు ఎన్నో ఉంటాయి. ఓ అంతర్జాతీయ దిగ్గజ కంపెనీ హోల్‌టైమ్ ఫైనాన్స్ డైరెక్టర్‌నే ఇలా టార్గెట్ చేసి అక్రమ కేసులో, జరగని కుంభకోణంలో ఇరికించారంటే.. ఇక దేశంలో ఎవరినైనా కేసుల్లో ఇరికించవచ్చు అనే సందేశాన్ని చంద్రబాబు సర్కారు పంపింది. దీన్నిబట్టి భేతాళ కుట్రలు మరోసారి నిరూపితమవుతున్నాయి.

అరెస్టుకు ముందే రిమాండ్ నివేదికలా..!

ఆ నివేదిక కుట్రే... ఇదిగో సాక్ష్యం...

ఇక నిందితుల అరెస్టు, విచారణతో నిమిత్తం లేకుండానే టీడీపీ కార్యాలయంలోనే రిమాండ్ నివేదికలు రూపొందిస్తున్న కుట్రలు బట్టబయలయ్యాయి. బాలాజీ గోవిందప్ప రిమాండ్ నివేదికే ఈ విషయాన్ని వెలుగులోకి తెచ్చింది. ఆయన అరెస్టుకు కారణాలను వెల్లడిస్తూ... నిందితుడు పెళ్లకూరు కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి ఇతరులు అవినీతికి పాల్పడ్డారు అని పేర్కొంది. అసలు బాలాజీ గోవిందప్ప అరెస్టుపై రిమాండ్ నివేదికలో కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి పేరును ఎందుకు ప్రస్తావించినట్టు..? అంటే నిందితుల అరెస్టులతో నిమిత్తం లేకుండానే ముందుగానే టీడీపీ ఆఫీసులోనే రిమాండ్ నివేదికలు రూపొందించి.. వాటిని కాపీ, పేస్ట్ చేస్తూ న్యాయస్థానానికి సమర్పిస్తున్నట్టు వెల్లడైంది.

దోపిడీయే సిద్ధాంతం...

దుష్ప్రచార రాద్ధాంతం

ఇదీ చంద్రబాబు 'మద్యం' మాయాజాలం • లిక్కర్ మాఫియా డాన్ బాబే

సాక్షి, అమరావతి: దొంగే.. 'దొంగా...దొంగా!' అని అరుస్తున్నట్లుగా ఉంది ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు తీరు!! మద్యం విధానం ముసుగులో కుంభకోణానికి బ్రాండ్ అంబాసిడర్‌గా మారిన ఆయన తన దోపిడీని కప్పిపుచ్చేందుకు అక్రమ కేసు కుట్రకు తెర తీశారు. మద్యం కుంభకోణంలో గతంలో సీఐడీ నమోదు చేసిన కేసులో నిందితుడైన చంద్రబాబు ప్రస్తుతం ముందస్తు బెయిల్‌పై ఉన్న విషయాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగా తొక్కిపెడుతున్నారు. మరోవైపు వైఎస్సార్‌సీపీ హయాంలో పారదర్శకంగా అమలు చేసిన మద్యం విధానంపై అక్రమ కేసు నమోదు చేసి తన పన్నాగానికి పదును పెడుతున్నారు. టీడీపీ వీర విధేయులతో నియమించిన సిట్ ద్వారా కుతంత్రానికి పాల్పడుతున్నారు. బెదిరింపులు, వేధింపులు, అబద్ధపు వాంగ్మూలాలు, తప్పుడు సాక్ష్యాలు, ఎల్లో మీడియా ద్వారా దుష్ప్రచారం... ఇవన్నీ టీడీపీ కూటమి ప్రభుత్వ రెడ్‌బుక్ కుట్రలో అంతర్భాగాలుగా మారుతున్నాయి. గతంలో టీడీపీ ప్రతిపక్షంగా ఉన్నప్పుడు వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ మద్యం విధానంపై అవాస్తవ ఆరోపణలతో దాఖలు చేసిన కేసును 'కాంపిటీటివ్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియా(సీసీఐ) కొట్టివేయడం గమనార్హం. వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ మద్యం విధానం పారదర్శకంగా ఉందని స్పష్టం చేసిన విషయం తెలిసిందే. కానీ అవే అవాస్తవ ఆరోపణలతో ప్రస్తుతం చంద్రబాబు

2015లో మద్యం దుకాణాలు, బార్లపై ప్రివిలేజ్ ఫీజు రద్దు చేయాలని రూపొందించిన ఫైల్‌పై చంద్రబాబు, కొల్లు రవీంద్ర చేసిన డిజిటల్ సంతకాలు

ప్రభుత్వం అక్రమ కేసు నమోదు చేయడం రెడ్‌బుక్ కుతంత్రమేనన్నది స్పష్టమవుతోంది. అసలు మద్యం మాఫియా డాన్ చంద్రబాబే అని నిరూపించే వాస్తవాలు ఇవిగో ఇలా ఉన్నాయి...

సూత్రధారి, లబ్ధిదారు బాబే...

రూ.25 వేల కోట్ల లూటీపై ఆధారాలతో సీఐడీ కేసు

2014–19 మధ్య టీడీపీ హయాంలో మద్యం సిండికేట్ ద్వారా చంద్రబాబు యథేచ్ఛగా దోపిడీకి గేట్లు తెరిచారు. మద్యం దుకాణాలు, బార్ల ప్రివిలేజ్ ఫీజును రద్దు చేస్తూ చీకటి జీవోలతో ప్రభుత్వ ఖజానాకు గండికొట్టారు. 4,380 ప్రైవేటు మద్యం దుకాణాలు, 4,380 పర్మిట్ రూమ్‌లు, 43 వేల బెల్ట్ దుకాణాలతో మద్యాన్ని ఏరులుగా పారించారు. టీడీపీ నేతలు అయ్యన్నపాత్రుడు, యనమల రామకృష్ణుడు, డీకే ఆదికేశవులు, ఎస్పీవై రెడ్డి కుటుంబాలకు చెందిన 14 కొత్త డిస్టిలరీలకు అనుమతినిచ్చారు. మొత్తం 20 డిస్టిలరీలను బెవరేజెస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా మద్యం కొనుగోళ్లకు ఎంప్యానల్ చేశారు. అంతేకాదు తమ అస్మదీయులకు చెందిన నాలుగు డిస్టిలరీల నుంచే ఏకంగా 69 శాతం మద్యం కొనుగోళ్లు చేశారు. చీప్ లిక్కర్‌లో బ్రాండ్లకు ఎలాంటి వాల్యూ లేదని ఊరూపేరూలేని దాదాపు 200 మద్యం బ్రాండ్లను ప్రవేశపెట్టారు. ప్రెసిడెంట్ మెడల్, పవర్ స్టార్, లెజెండ్, టీఐ మాన్షన్ హౌస్, హై ఓల్టేజ్ వంటివి వాటిలో కొన్ని. వీటిని గతంలో సీఐడీ ఆధారాలతో సహా నిగ్గు తేల్చింది. మంత్రి మండలికి కూడా తెలియకుండా ప్రివిలేజ్ ఫీజు రద్దు చేస్తూ చీకటి జీవోలు జారీ చేసిన నోట్ ఫైళ్లపై అప్పటి ముఖ్యమంత్రి హోదాలో చంద్రబాబు, ఎక్సైజ్ శాఖ మంత్రి హోదాలో కొల్లు రవీంద్ర సంతకాలు చేసిన పత్రాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. తద్వారా ఖజానాకు ఏటా రూ.1,300 కోట్ల చొప్పున ఐదేళ్లలో రూ.5 వేల కోట్లకుపైగా గండి కొట్టారు. ఎంఆర్‌పీ కంటే ఏకంగా రూ. 20 నుంచి రూ. 30 వరకు రేట్లు పెంచి విక్రయించడం ద్వారా టీడీపీ మద్యం సిండికేట్ ద్వారా ఆ ఐదేళ్లలో రూ.20 వేల కోట్లు కొల్లగొట్టారు. వెరసి మొత్తం రూ.25 వేల కోట్ల దోపిడీకి పాల్పడ్డారు. టీడీపీ హయాంలో మద్యం దోపిడీకి పాల్పడ్డారని రాజ్యాంగబద్ధ సంస్థ కంప్ట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ సైతం స్పష్టం చేసింది. చంద్రబాబు మద్యం దోపిడీని సీఐడీ ఆధారాలతోసహా నిగ్గు తేల్చింది. చంద్రబాబు, కొల్లు రవీంద్ర తదితరులపై సీఐడీ 2023లో ఐపీసీ సెక్షన్లు: 166, 167, 409, 120(బి) రెడ్ విత్ 34, అవినీతి నిరోధక చట్టంలోని సెక్షన్లు: 13(1),(డి), రెడ్ విత్ 13(2) కింద ఎఫ్‌ఐఆర్ నమోదు చేసింది. ఆ కేసులో చంద్రబాబు దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌పై హైకోర్టు ముందస్తు బెయిల్ మంజూరు చేసింది. ఆ కేసులో ఆయన ప్రస్తుతం బెయిల్‌పై ఉన్నారు. ఇక స్కిల్ స్కామ్‌లో అరెస్టై 52 రోజులు రిమాండ్‌లో ఉన్న అనంతరం బెయిల్‌పై విడుదలయ్యారు. అసైన్డ్ భూముల దోపిడీ, ఇన్నర్‌రింగ్ రోడ్డు అలైన్‌మెంట్‌లో అక్రమాలు, ఫైబర్ నెట్ కుంభకోణం, ఇసుక దోపిడీ కుంభకోణం కేసుల్లో కూడా చంద్రబాబు ప్రధాన నిందితుడిగా ఉన్న విషయం తెలిసిందే. 2024లో టీడీపీ కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానే ఆ కేసుల దర్యాప్తును అటకెక్కించింది. చంద్రబాబుపై మద్యం దోపిడీ కేసుతోపాటు ఇతర కేసులు న్యాయస్థానం విచారణలోనే ఉన్నాయనే వాస్తవాన్ని కప్పిపుచ్చేందుకు టీడీపీ కూటమి ప్రభుత్వం యత్నిస్తోంది. మరోవైపు టీడీపీ కూటమి ప్రభుత్వం 2024 నుంచి మళ్లీ ప్రైవేటు మద్యం సిండికేట్ దోపిడీకి తలుపులు బార్లా తెరచింది. యథేచ్ఛగా అదే దోపిడీ సాగిస్తోంది.

విక్రయాలు పెంచిందెవరు?

మద్యం అమ్మకాలు పెరిగిన కొద్దీ డిస్టిలరీలకు లాభాలు పెరుగుతాయి. మరి ఏ ప్రభుత్వంలో మద్యం అమ్మకాలు పెరిగాయన్నది పరిశీలించాలి. గతంలో చంద్రబాబు హయాంలో 2014–19లో మద్యం అమ్మకాలు ప్రతి ఏటా భారీగా పెరగ్గా... అనంతరం వైఎస్ జగన్ హయాంలో 2019–24లో అమ్మకాలు ప్రతి ఏటా గణనీయంగా తగ్గాయని ఎక్సైజ్ శాఖ రికార్డులే స్పష్టం చేస్తున్నాయి. అంటే డిస్టిలరీల నుంచి కమీషన్లు అందింది చంద్రబాబు సర్కారుకేనన్నది సుస్పష్టం.

లేని కుంభకోణం ఉన్నట్టుగా చూపించే కుతంత్రమే...

2019–24 మధ్య వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వం దశలవారీ మద్య నియంత్రణ విధానాన్ని సమర్థంగా అమలు చేసింది. అంతకుముందు టీడీపీ హయాంలో దోపిడీకి పాల్పడ్డ ప్రైవేటు మద్యం దుకాణాల విధానాన్ని రద్దు చేసింది. పారదర్శకంగా ప్రభుత్వ మద్యం దుకాణాలను ప్రవేశపెట్టింది. దుకాణాల వేళలను కుదించింది. టీడీపీ హయాంలో ఉన్న 4,380 మద్యం దుకాణాలను దశలవారీగా 2,934 దుకాణాలకు తగ్గించింది. చంద్రబాబు ప్రభుత్వం అనధికారిక బార్లుగా లైసెన్సులు జారీ చేసిన 4,380 పర్మిట్ రూమ్‌లను రద్దు చేసింది. టీడీపీ ప్రభుత్వ హయాంలో విచ్చలవిడిగా పెట్టిన 43 వేల బెల్ట్ దుకాణాలను నిర్మూలించింది. రాష్ట్రంలో 14 డిస్టిలరీలకు చంద్రబాబు ప్రభుత్వమే అనుమతులు జారీ చేసింది. వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వం ఒక్క మద్యం డిస్టిలరీకి కూడా లైసెన్సులు మంజూరు చేయలేదు. ఈ విప్లవాత్మక చర్యలతో వైఎస్సార్‌సీపీ హయాంలో మద్యం అమ్మకాలు గణనీయంగా తగ్గాయి. మద్యం అమ్మకాలు తగ్గడంతో డిస్టిలరీలకు లాభాలు తగ్గాయి. అలాంటప్పుడు ఇక కమీషన్లకు ఆస్కారం ఎక్కడుంది? ఇక మద్యం విధానానికి సంబంధించి ఏ ఒక్క ఫైలుపై కూడా అప్పటి ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి సంతకాలు చేయలేదు. ఆ వ్యవహారాలన్నీ బెవరేజెస్ కార్పొరేషనే సమర్థంగా పర్యవేక్షించింది. చంద్రబాబు ప్రభుత్వం పెట్టిన అక్రమ కేసులో సిట్ ఎలాంటి ఆధారాలు సేకరించలేకపోవడంతో అధికారులు, సాక్షులను బెదిరించి అబద్ధపు వాంగ్మూలాలు నమోదు చేయడమే పనిగా పెట్టుకుంది. వాటి ఆధారంగానే కేసు కొనసాగించడమే సిట్ ఏకైక విధానంగా మారింది. 2014–19 మధ్య మద్యం విధానం ముసుగులో తాను చేసిన కుంభకోణం నుంచి ప్రజల దృష్టి మళ్లించేందుకే ప్రస్తుతం చంద్రబాబు ఈ అక్రమ కేసు కుట్రకు తెర తీశారన్నది సుస్పష్టం.

అసలు స్కాం ఎవరిది? లంచాలు ఎవరికి ఇస్తారు?

టీడీపీ ప్రభుత్వంతో పోలిస్తే వైఎస్సార్‌సీపీ పాలనలో అమ్మకాలు తగ్గాయి.. ఈ నేపథ్యంలో లిక్కర్ వ్యవహారంలో వాస్తవంగా స్కాంలు చేసింది ఎవరు? అనేది పరిశీలిస్తే..

- మద్యాన్ని ఎక్కువగా అమ్మితే లంచాలు ఇస్తారా? అమ్మకాలు తగ్గిస్తే లంచాలు ఇస్తారా?
- మద్యం అమ్మకాలను ప్రైవేటు వ్యక్తులకు అప్పగిస్తే లంచాలు ఇస్తారా? లేక ప్రభుత్వం ద్వారా మాత్రమే అమ్మితే లంచాలు ఇస్తారా?
- విక్రయ వేళలను తగ్గిస్తే లంచాలు ఇస్తారా? లేక ఎక్కువ సమయం అమ్మేలా చేస్తే లంచాలు ఇస్తారా?
- మద్యం దుకాణాలను పెంచితే లంచాలు ఇస్తారా? దుకాణాలను తగ్గిస్తే లంచాలు ఇస్తారా?
- దుకాణాలకు తోడు పర్మిట్ రూమ్‌లు, బెల్టు షాప్‌లు పెడితే లంచాలు ఇస్తారా? లేక బెల్టు షాపులు తీసేసి, పర్మిట్ రూమ్స్‌ను రద్దు చేస్తే లంచాలు ఇస్తారా?
- 2014-19లో చంద్రబాబు నిర్ణయించిన బేసిక్ రేట్లను పెంచి.. డిస్టిలరీల నుంచి కొనుగోళ్లు చేస్తే లంచాలు వస్తాయా? లేక పాత రేట్లను కొనసాగిస్తే లంచాలు వస్తాయా?
- మద్యంపై తక్కువ ట్యాక్స్‌ల ద్వారా ఎక్కువ అమ్మకాలు చేసే విధంగా డిస్టిలరీలకు మేలు చేస్తే లంచాలు వస్తాయా? లేక ట్యాక్స్‌లు పెంచి, తద్వారా అమ్మకాలు తగ్గితే లంచాలు వస్తాయా?
- ఎంపిక చేసుకున్న 4-5 డిస్టిలరీలకు మాత్రమే అధికంగా ఆర్డర్లు ఇస్తే లంచాలు ఇస్తారా? అన్ని డిస్టిలరీలకు సమాన స్థాయిలో ఆర్డర్లు ఇస్తే లంచాలు ఇస్తారా?
- ఇప్పుడున్న డిస్టిలరీలలో అధిక భాగం అనుమతులు ఇచ్చిన చంద్రబాబు ప్రభుత్వంలో ఉన్న వారికి లంచాలు వస్తాయా? లేక ఏ ఒక్క డిస్టిలరీకీ అనుమతివ్వని వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వంలో ఉన్నవారికి లంచాలు వస్తాయా?

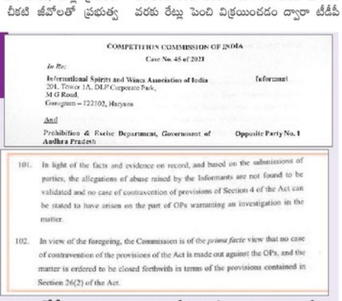
వైఎస్సార్‌సీపీ హయాంలో..

- 2019-24 మధ్య ఐదేళ్లలో కొత్తగా ఒక్క డిస్టిలరీకి కూడా అనుమతి ఇవ్వలేదు. మద్యం విధానంలో అక్రమ దందా సాగించే సిండికేట్ వ్యవస్థను పూర్తిగా ఎత్తివేసింది.
- లిక్కర్ షాపుల నుంచి పూర్తిగా ప్రైవేటు వ్యక్తులను తొలగించింది. ప్రభుత్వ ఆధీనంలోనే అమ్మకాలు సాగించింది.
- 33 శాతం మద్యం దుకాణాలను తీసివేసింది. షాపుల సంఖ్యను 4,380 నుంచి 2,934కు తగ్గించింది.
- మద్యం దుకాణాలకు అనుబంధంగా ఉన్న 43 వేల బెల్టు షాపులను, 4,380 పర్మిట్ రూమ్‌లను రద్దు చేసింది.
- మద్యం ధరలను షాక్ కొట్టేలా పెంచింది. ఎక్సైజ్‌కు సంబంధించిన నేరాలకు పాల్పడితే శిక్షలను కఠినం చేసింది.
- మద్యం విక్రయాల వేళలను కుదించింది. ప్రతి ఊరికి ఒక మహిళా పోలీసును నియమించింది. దీంతో మద్యం అమ్మకాలు బాగా తగ్గాయి.

వైఎస్సార్‌సీపీ హయాంలో పారదర్శకంగా మద్యం విధానం

తేల్చిచెప్పిన కాంపిటీటివ్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియా

చంద్రబాబు ప్రభుత్వం తెరపైకి తెచ్చిన అభియోగాలనే గతంలో టీడీపీ దుష్ప్రచారం చేసింది. వాటిని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన 'కాంపిటీటివ్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియా (సీసీఐ) నిర్ద్వందంగా తిరస్కరించడం గమనార్హం. వైఎస్సార్‌సీపీ హయాంలో పారదర్శకంగా అమలు చేసిన మద్యం విధానంపై టీడీపీ సీసీఐకి 2021లో ఫిర్యాదు చేయించింది. బెవరేజెస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా మద్యం కొనుగోళ్లలో అక్రమాలకు పాల్పడుతున్నారని పేర్కొంది. దీనిపై విచారించిన సీసీఐ 2022 సెప్టెంబరు 19న విస్పష్టమైన తీర్పు ప్రకటించింది. వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ మద్యం విధానంలో ఎలాంటి అవకతవకలు జరగడం లేదని.. బెవరేజెస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా మద్యం కొనుగోళ్ల విధానం పారదర్శకంగా ఉందని తన తీర్పులో స్పష్టం చేసింది. సీసీఐ తిరస్కరించిన ఆరోపణలతో ఇప్పుడు చంద్రబాబు ప్రభుత్వం అక్రమ కేసు నమోదు చేయడం కేవలం రెడ్‌బుక్ కుట్రేనన్నది స్పష్టమవుతోంది.

COMPETITION COMMISSION OF INDIA

Case No. 45 of 2021

In Re:

International Spirits and Wines Association of India — Informant
201, Tower 1A, DLF Corporate Park,
M G Road,
Gurugram – 122102, Haryana

And

Prohibition & Excise Department, Government of Andhra Pradesh — Opposite Party No. 1

101. In light of the facts and evidence on record, and based on the submissions of parties, the allegations of abuse raised by the Informants are not found to be validated and no case of contravention of provisions of Section 4 of the Act can be stated to have arisen on the part of OPs warranting an investigation in the matter.

102. In view of the foregoing, the Commission is of the *prima facie* view that no case of contravention of the provisions of the Act is made out against the OPs, and the matter is ordered to be closed forthwith in terms of the provisions contained in Section 26(2) of the Act.

వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ మద్యం విధానంలో ఎలాంటి అవకతవకలు జరగలేదని, బెవరేజెస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా మద్యం కొనుగోళ్లు పారద్శకంగా ఉన్నాయని స్పష్టం చేసిన కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన కాంపిటీటివ్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియా

మద్యం విధానంతో సంబంధమే లేదు

- మాపైన నమోదు చేసింది అక్రమ కేసే
- స్పష్టం చేసిన ధనుంజయ్‌రెడ్డి, కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి
- స్వచ్ఛందంగా సిట్ విచారణకు హాజరు

సాక్షి, అమరావతి: మద్యం విధానం రూపకల్పనలో గానీ, అమలుతో గానీ తమకు ఏమాత్రం సంబంధం లేదని రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ అధికారి ఎ.ధనుంజయ్‌రెడ్డి, ఓఎస్డీ కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి విస్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ హయాంలో మద్యం విధానంపై టీడీపీ కూటమి ప్రభుత్వం నమోదు చేసిన అక్రమ కేసులో వీరిద్దరూ బుధవారం స్వచ్ఛందంగా సిట్ విచారణకు హాజరయ్యారు. వీరిపై శుక్రవారం వరకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవద్దని సుప్రీంకోర్టు ఆదేశించింది. ఈ నేపథ్యంలో ధనుంజయ్‌రెడ్డి, కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి విజయవాడ పోలీస్ కమిషనర్ కార్యాలయంలో

విజయవాడలో విచారణకు హాజరైన ధనుంజయ్‌రెడ్డి, కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి

సిట్ విచారణకు హాజరయ్యారు. వీరిని విడివిడిగా మధ్యాహ్నం 2 నుంచి రాత్రి 8 వరకు విచారించారు. చెరో 60 ప్రశ్నలు అడిగినట్లు సమాచారం. అన్ని ప్రశ్నలకు ధనుంజయ్‌రెడ్డి, కృష్ణ మోహన్‌రెడ్డి దీటుగా సమాధానం ఇస్తూ తమపై నమోదు చేసింది అక్రమ కేసేనని తేల్చిచెప్పారు. మద్యం విధానం రూపొందించడం, అమలుతో తమకు ఏమాత్రం సంబంధం ఉండదని నిబంధనలను ఉటంకిస్తూ స్పష్టం చేశారు. డిస్టిలరీలతో వ్యవహారాలన్నీ బెవరేజెస్ కార్పొరేషన్ ఎండీనే పర్యవేక్షిస్తారని స్పష్టం చేశారు. ఈ కేసులో సాక్షులు కొందరు మీ పేర్లు చెప్పారని సిట్ అధికారులు పేర్కొనగా, తాము కూడా ఏమాత్రం సంబంధం లేనివారి పేర్లను చెబితే వారినీ నిందితులుగా చేరుస్తారా అని ధనుంజయ్‌రెడ్డి, కృష్ణమోహన్‌రెడ్డి ఎదురు ప్రశ్నించడంతో సిట్ అధికారులు మౌనం దాల్చారు. రాజ్ కేసిరెడ్డితో గానీ డిస్టిలరీల ప్రతినిధులతో గానీ తాము ఎలాంటి అధికారిక, అనధికారిక వ్యవహారాలు నిర్వహించలేదని అన్నారు. తమపై నమోదు చేసింది పూర్తిగా అక్రమ కేసని న్యాయ పోరాటం ద్వారా ఆ విషయాన్ని నిరూపిస్తామని తేల్చిచెప్పారు. కాగా, ధనుంజయ్ రెడ్డి, కృష్ణ మోహన్‌రెడ్డిలను గురువారం కూడా విచారణకు రావాలని సిట్ అధికారులు కోరారు.

నా అరెస్టు అక్రమం

- అరెస్టు సమయంలో చూపిన సెక్షన్లకు అదనంగా రిమాండ్ రిపోర్టులో అవినీతి నిరోధక చట్టం సెక్షన్ల సహా పలు సెక్షన్లను చేర్చారు
- కాబట్టి నా అరెస్టు అక్రమం.. రిమాండ్ కూడా అక్రమమే
- మద్యం విధానం కేసులో సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించిన రాజ్ కేసిరెడ్డి
- పిటిషన్ దాఖలు చేసిన ఆయన తండ్రి ఉపేందర్‌రెడ్డి
- ఏపీ ప్రభుత్వానికి నోటీసులు ఇచ్చిన సుప్రీంకోర్టు
- తదుపరి విచారణను 19కి వాయిదా

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: ఏపీ మద్యం విధానం కేసులో తన అరెస్టుతోపాటు రిమాండ్ కూడా అక్రమం అంటూ కేసిరెడ్డి రాజశేఖర్‌రెడ్డి అలియాస్ రాజ్ కేసిరెడ్డి సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు. ఏప్రిల్ 21న హైదరాబాద్‌లో అరెస్టు చేశారని, మరుసటి రోజు కోర్టులో హాజరుపరిచారని రాజ్ కేసిరెడ్డి దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌లో పేర్కొన్నారు. సెక్షన్ 420, 409, 120బి ఐపీసీ సెక్షన్ల కింద అరెస్టు చేస్తున్నట్లు అరెస్టు సమయంలో చూపారని, రిమాండ్ రిపోర్టులో మాత్రం వీటికి తోడుగా సెక్షన్ 34, 37 ఐపీసీ, పీసీ యాక్ట్ (ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ కరప్షన్) సెక్షన్ 7, 7(ఎ), 8, 13(1)(బి), 13 (2) జోడించారని తెలిపారు. కాబట్టి తన అరెస్టు అక్రమం, రిమాండ్ కూడా అక్రమం అని ప్రకటించాలని కోరారు. ఈ మేరకు రాజ్ కేసిరెడ్డి తండ్రి ఉపేందర్‌రెడ్డి దాఖలు చేసిన పిటిషన్ బుధవారం జస్టిస్ జేబీ పార్దీవాలా, జస్టిస్ ఆర్.మహదేవన్ ధర్మాసనం ముందుకు విచారణకు వచ్చింది. రాజ్ కేసిరెడ్డి తరఫున సీనియర్ న్యాయవాదులు మహేష్ జెఠ్మలాని, పొన్నవోలు సుధాకర్‌రెడ్డి, సిద్ధార్థ్ అగర్వాల్, అల్లంకి రమేష్ వాదనలు వినిపించారు. రాజ్ కేసిరెడ్డిపై అవినీతి నిరోధక చట్టాన్ని ప్రయోగించినట్లు ఏపీ ప్రభుత్వం తొలిసారిగా రిమాండ్ రిపోర్ట్‌లో తెలియజేసిందని ధర్మాసనం దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. అరెస్టు తర్వాత రిమాండ్ రిపోర్టులో అదనంగా అవినీతి నిరోధక చట్టం సెక్షన్లను చేర్చడం అక్రమమని మహేష్ జెఠ్మలానీ పేర్కొన్నారు. అవినీతి నిరోధక చట్టంలోని సెక్షన్ 17ఏ ప్రకారం ఎలాంటి అనుమతులు తీసుకోలేదని, కేంద్ర హోం శాఖ మార్గదర్శకాల మేరకు ప్రతి ప్రభుత్వ అధికారికి వేర్వేరుగా ప్రత్యేక ప్రతిపాదన ప్రకారం అనుమతి తీసుకోవాల్సి ఉంటుందన్నారు. ఈ పిటిషన్‌పై ఈ నెల 19లోగా వివరణ ఇవ్వాలని ఏపీ ప్రభుత్వానికి సుప్రీంకోర్టు నోటీసులు జారీ చేసింది. తదుపరి విచారణను ఈ నెల 19కు వాయిదా వేసిన ధర్మాసనం ... తదుపరి విచారణలో అరెస్టుకు సంబంధించిన అంశాలను పరిశీలిస్తామని పేర్కొంది. అవినీతి నిరోధక చట్టం సెక్షన్లు 19, 17ఏపై తమకు కొన్ని ప్రశ్నలు ఉన్నందున జస్టిస్ పార్దీవాలా ధర్మాసనం ఈ అంశాన్ని విస్తృత ధర్మాసనం పరిశీలనకు ప్రతిపాదించింది.

క్లుప్తంగా...

జలవనరుల శాఖ ఈఎన్‌సీగా కె.నరసింహమూర్తి

సాక్షి, అమరావతి: జలవనరుల శాఖలో ఇంజినీర్–ఇన్–చీఫ్(నీటిపారుదల)గా కె.నరసింహమూర్తిని ప్రభుత్వం నియమించింది. ప్రస్తుతం పోలవరం ప్రాజెక్టు చీఫ్ ఇంజినీర్‌గా ఆయన పనిచేస్తున్నారు. ఈఎన్‌సీగా ఆయనకు అడ్‌హక్ పదోన్నతి కల్పించిన ప్రభుత్వం ఈఎన్‌సీ(నీటిపారుదల)గా నియమించింది. హైడ్రాలజీ విభాగం చీఫ్ ఇంజినీర్‌గా పనిచేస్తున్న టీవీఎస్ఆర్ కుమార్‌కు ఈఎన్‌సీగా అడ్‌హక్ పదోన్నతి కల్పించి ఈఎన్‌సీ(పరిపాలన)గా నియమించింది. జలవనరుల శాఖలో జాయింట్ సెక్రటరీగా పనిచేస్తున్న కె.వెంకటాచార్యులుకు ఈఎన్‌సీగా అడ్‌హక్ పదోన్నతి కల్పించి కమిషనర్ ఆఫ్ టెండర్స్(సీవోటీ)గా నియమించింది. ఈ మేరకు జలవనరుల శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి జి.సాయిప్రసాద్ బుధవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఈ ఉత్తర్వులు వెలువడిన 15 రోజుల్లోగా నియమించిన పదవుల్లో బాధ్యతలు చేపట్టాలని ఆదేశించారు. ప్రస్తుతం జలవనరుల శాఖ ఈఎన్‌సీగా పనిచేస్తున్న ఎం.వెంకటేశ్వరరావు ఆ శాఖ సలహాదారుగా విధులు నిర్వహించనున్నారు.

రూ.50 కోట్లతో రతన్‌టాటా ఇన్నొవేషన్ హబ్

సాక్షి, అమరావతి: అమరావతిలో ఏర్పాటు చేయనున్న రతన్ టాటా ఇన్నొవేషన్ హబ్ (ఆర్టీఐహెచ్)కు రూ.50 కోట్ల ప్రాథమిక మూలధనం కేటాయిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఆర్టీఐహెచ్‌కు అనుబంధంగా ఏర్పాటు చేయనున్న అయిదు ప్రాంతీయ స్పోక్ హబ్స్‌కు ఒక్కో దానికి రూ.30 కోట్లు కేటాయించింది. ఈ మూల ధనాన్ని అవసరాలకు అనుగుణంగా విడతల వారీ విడుదల చేయనున్నట్లు ఐటీ శాఖ కార్యదర్శి భాస్కర్ కాటమనేని బుధవారం జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో పేర్కొన్నారు.

రైతు సమస్యలను గుర్తించడంలో కేవీకేలదే కీలక పాత్ర

- వ్యవసాయ శాఖ డైరెక్టర్ ఢిల్లీరావు

సాక్షి, అమరావతి: క్షేత్ర స్థాయిలో రైతులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను గుర్తించడంలో కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాల(కేవీకే) పాత్ర కీలకమని వ్యవసాయ శాఖ డైరెక్టర్ సేనాపతి ఢిల్లీరావు అన్నారు. ఆచార్య ఎన్జీ రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో బుధవారం కేవీకేల వార్షిక సమావేశాలు ప్రారంభమయ్యాయి. 3 రోజుల పాటు జరగనున్న ఈ సమావేశాల్లో వ్యవసాయ, ఉద్యాన, వెటర్నరీ విశ్వవిద్యాలయాల పరిధిలోని కేవీకే శాస్త్రవేత్తలు పాల్గొన్నారు. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం వీసీ ఆర్ శారద జయలక్ష్మి, అటారి (అగ్రికల్చర్ టెక్నాలజీ అప్లికేషన్ రీసెర్చ్ ఇనిస్టిట్యూట్) డైరెక్టర్ షేక్ ఎన్ మీరా మాట్లాడారు. అటారి జోన్–10 ఆధ్వర్యంలో టెక్నాలజీ ఇన్వెంటరీ అనే సీడీని, ఘంటసాల, కలికిరి, గుంటూరు కేవీకేలు రూపొందించిన ప్రచురణలను ఆవిష్కరించారు.

సీఐడీ ముఖ్య సలహాదారుగా రిటైర్డ్ జడ్జి రమణ

సాక్షి, అమరావతి: సీఐడీ ముఖ్య సలహాదారునిగా జిల్లా రిటైర్డ్ జడ్జి పి.వి.రమణ రాయులును ప్రభుత్వం నియమించింది. ఈమేరకు హోంశాఖ బుధవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

'వారి కుటుంబాలకు రూ.25 లక్షలు నష్టపరిహారం చెల్లించాలి'

సాక్షి, అమరావతి: పల్నాడు జిల్లాలో జాతీయ రహదారిపై లారీ ఢీకొనడంతో ప్రకాశం జిల్లాకు చెందిన నలుగురు వ్యవసాయ కార్మికులు మృతి చెందడంపై సీపీఎం రాష్ట్ర కమిటీ దిగ్భ్రాంతి వ్యక్తం చేసింది. ప్రమాదంలో చనిపోయిన ఒక్కొక్కరికీ రూ.25 లక్షలు చొప్పున వారి కుటుంబాలకు నష్టపరిహారం చెల్లించాలని సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి వి.శ్రీనివాసరావు బుధవారం ఓ ప్రకటనలో ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు.

దేశవ్యాప్త సమ్మెను జయప్రదం చేయండి: సీపీఐ

సాక్షి, అమరావతి: కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలను నిరసిస్తూ, లేబర్ కోడ్‌లను రద్దు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఈనెల 20న కేంద్ర కార్మిక సంఘాలు తలపెట్టిన దేశవ్యాప్త సమ్మెలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొని మద్దతు తెలపాలని సీపీఐ రాష్ట్ర కార్యదర్శి కె.రామకృష్ణ బుధవారం ఓ ప్రకటనలో పిలుపునిచ్చారు. 29 కార్మిక చట్టాలను రద్దు చేసి, వాటి స్థానంలో 4 లేబర్ కోడ్‌లను అమలులోకి తేవాలని కేంద్రం గట్టిగా ప్రయత్నిస్తోందన్నారు.

సినిమా టికెట్ల ధరలపై కమిటీ

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్రంలో సినిమా టికెట్ల ధరల నిర్ణయానికి ప్రభుత్వం ఓ కమిటీని నియమించింది. హోం శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి చైర్మన్‌గా, సమాచార–పౌర సంబంధాల శాఖ కమిషనర్ సభ్య కార్యదర్శిగా ఉండే ఈ కమిటీలో ఆర్థిక, న్యాయ శాఖ కార్యదర్శులు, నిర్మాత వివేక్ కూచిభొట్లను సభ్యులుగా నియమిస్తూ ప్రభుత్వం బుధవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

హ్యాపీ నెస్ట్.. రూ.315 కోట్లు లాస్ట్!

నిర్మాణ వ్యయం భారీగా పెంపు

ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని స్పష్టం చేసిన మంత్రి నారాయణ

సాక్షి, అమరావతి: రాజధాని అమరావతిలో చంద్రబాబు ప్రభుత్వం చేపట్టిన తొలి రియల్ ఎస్టేట్ వెంచర్ 'హ్యాపీ నెస్ట్' ప్రాజెక్టులో ప్రభుత్వానికి ఆదాయం రాకపోగా, ఖజానాకు ఇప్పటికే రూ.315.60 కోట్ల నష్టం వాటిల్లింది. నిర్మాణ సమయంలో ధరల సర్దుబాటు, డిజైన్ల మార్పు తదితరాల వల్ల నిర్మాణ వ్యయం మరింతగా పెరగడం.. తద్వారా మరింత నష్టం తథ్యమని అధికార వర్గాలు, బిల్డర్లు స్పష్టం చేస్తున్నారు. ఆ భారాన్ని ఆ ప్రాజెక్టులో ఫ్లాట్లు కొన్న 1,200 మందిపై మోపబోమని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి పి.నారాయణ ఇప్పటికే సెలవిచ్చారు. అంటే.. 1,200 మంది ఎన్నారైలు, బడా బాబుల ఫ్లాట్ల కోసం రాష్ట్ర ప్రజలపై ఇప్పటికే రూ.315.60 కోట్ల భారం మోపారన్నది స్పష్టమవుతోంది. రాజధాని ప్రాంతంలో నేలపాడు వద్ద హ్యాపీ నెస్ట్ పేరుతో 14.46 ఎకరాల్లో జీ+18 అంతస్తులతో నిర్మించే 12 టవర్లలో 1,200 ఫ్లాట్లను చదరపు అడుగు రూ.3,492 చొప్పున 2018లోనే రాజధాని ప్రాంత అభివృద్ధి సంస్థ (సీఆర్‌డీఏ) విక్రయించింది. ఈ మేరకు ఎన్నారైలు, బడా బాబులు అడ్వాన్సులు ఇచ్చి ఫ్లాట్లను బుక్ చేసుకున్నారు. హ్యాపీ నెస్ట్‌లో మొత్తం 21,52,349 చదరపు అడుగుల నిర్మిత ప్రాంతాన్ని విక్రయించడం ద్వారా సీఆర్‌డీఏ రూ.751.60 కోట్లు సమీకరించింది. ఆ రియల్ వెంచర్ నిర్మాణ పనులను అప్పట్లో రూ.658.45 కోట్లకు (చదరపు అడుగు నిర్మాణ వ్యయం సగటున రూ.3,059.26 చొప్పున) కాంట్రాక్టు సంస్థ షాపూర్‌జీ పల్లోంజీకి 2018 డిసెంబర్ 31న సీఆర్‌డీఏ అప్పగించింది. తద్వారా ఆ ఒక్క ప్రాజెక్టు ద్వారానే రూ.93.15 కోట్ల లాభం వచ్చిందని అప్పట్లో గొప్పగా చెప్పుకుంది.

- చంద్రబాబు కూటమి ప్రభుత్వం మళ్లీ అధికారంలోకి వచ్చాక హ్యాపీ నెస్ట్ ప్రాజెక్టు కాంట్రాక్టు ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసింది. ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో జాప్యం వల్ల వ్యయం పెరిగిందని.. ఆ భారాన్ని ఫ్లాట్లు కొనుగోలు చేసిన వారిపై మోపబోమని, దాన్ని ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని మంత్రి నారాయణ ఇప్పటికే తేల్చి చెప్పారు. తద్వారా ఆ నష్టాన్ని ప్రజలు పన్నుల రూపంలో చెల్లించే డబ్బుల ద్వారా పూడ్చుకోనున్నారన్నది స్పష్టమవుతోంది.
- నిజానికి 2018–19 నాటికి.. ఇప్పటికి నిర్మాణ సామగ్రి, సిమెంటు, స్టీలు వంటి వాటి ధరల్లో పెద్దగా వ్యత్యాసం లేదు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం చెబుతున్న దాని ప్రకారం ఇసుక కూడా ఉచితమే. ఈ నేపథ్యంలో ఆ రియల్ ఎస్టేట్ వెంచర్ ప్రాజెక్టు అంచనా వ్యయం పెరగడానికి అవకాశమే లేదు. కానీ.. గతేడాది సెప్టెంబరు 18న రూ.770.94 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో హ్యాపీ నెస్ట్‌కు సీఆర్‌డీఏ మళ్లీ టెండర్ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. అంటే.. అంచనా వ్యయాన్ని రూ.112.49 కోట్లు పెంచేసినట్లు స్పష్టమవుతోంది. ఆ తర్వాత ఆ టెండర్‌నూ రద్దు చేసింది.
- మళ్లీ గతేడాది డిసెంబర్ 22న రూ.818.03 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో సీఆర్‌డీఏ టెండర్ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. అంటే.. మూడు నెలల్లోనే అంచనా వ్యయాన్ని రూ.47.09 కోట్ల మేర పెంచేసినట్లు స్పష్టమవుతోంది. ఈ పనులను 4.68 శాతం అధిక ధరకు అంటే రూ.856.31 కోట్లకు ఎన్‌సీసీ సంస్థకు అప్పగించింది. పైగా జీఎస్టీ, నాక్, సీనరేజీ వంటి పన్నుల రూపంలో రూ.153.05 కోట్లను అదనంగా చెల్లిస్తామని పేర్కొంది. ఈ లెక్కన రూ.1,009.36 కోట్లకు అప్పగించినట్లు స్పష్టమవుతోంది.
- ఇక రాజధాని ప్రాంతంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలకు ఎకరం రూ.4 కోట్ల చొప్పున 2016–19 మధ్య చంద్రబాబు ప్రభుత్వం కేటాయించింది. ఆ లెక్కన హ్యాపీ నెస్ట్ రియల్ వెంచర్‌కు కేటాయించిన 14.46 ఎకరాల భూమి విలువ రూ.57.84 కోట్లు. దీన్ని కూడా కలుపుకుంటే హ్యాపీ నెస్ట్ ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ.1,067.20 కోట్లకు చేరుతుంది. ఆ ప్రాజెక్టులో ఫ్లాట్లను విక్రయించడం ద్వారా ప్రభుత్వానికి వచ్చిన ఆదాయం రూ.751.60 కోట్లు. అంటే.. హ్యాపీ నెస్ట్ ద్వారా ఇప్పటికే రూ.315.60 కోట్లు నష్టం వచ్చినట్లు స్పష్టమవుతోంది. నిర్మాణ సమయంలో పడే అదనపు భారం వల్ల ఆ నష్టం మరింత పెరిగే అవకాశం ఉందని, ఆ భారం ప్రజలపైనే పడుతుందని బిల్డర్లు స్పష్టం చేస్తున్నారు.
- సర్కారు నిర్ణయంపై సర్వత్రా విమర్శలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఈ లెక్కన అమరావతి తన నిర్మాణానికి అవసరమైన నిధులను తానే సమీకరించుకుంటుందని (సెల్ఫ్ ఫైనాన్స్ సస్టెయినబుల్ కేపిటల్) సీఎం చంద్రబాబు నుంచి మంత్రుల వరకూ చెబుతున్నదంతా సెల్ఫ్ డబ్బా, పచ్చి అబద్ధాలేనన్నది 'హ్యాపీ నెస్ట్'తో తేలిపోయిందని రియల్టర్లు, బిల్డర్లు విశ్లేషకులు తేల్చి చెబుతున్నారు.

టీడీపీ కార్యకర్తలకు రూ.656 కోట్లు చెల్లిస్తాం

- మహానాడులోపు నీరు–చెట్టు, ఉపాధి పనుల పెండింగ్ బిల్లులు క్లియర్ చేస్తాం
- పాఠశాలలు తెరిచేలోపు 'తల్లికి వందనం'
- టీడీపీ పొలిట్‌బ్యూరో నిర్ణయాలు వెల్లడించిన అచ్చెన్నాయుడు

సాక్షి, అమరావతి: 2014–2019 మధ్య నీరు–చెట్టు, ఉపాధి హామీ కింద టీడీపీ కార్యకర్తలు చేసిన పనులకు సంబంధించి పెండింగ్‌లో ఉన్న రూ.656 కోట్ల బిల్లుల్ని మహానాడులోపు చెల్లించాలని ఆ పార్టీ పొలిట్‌బ్యూరో నిర్ణయించింది. ఈ మేరకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు మంత్రి అచ్చెన్నాయుడు, టీడీపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు పల్లా శ్రీనివాసరావు, మాజీమంత్రి కాల్వ శ్రీనివాసులు తెలిపారు. చంద్రబాబు అధ్యక్షతన మంగళగిరిలోని టీడీపీ కార్యాలయంలో బుధవారం జరిగిన ఆ పార్టీ పొలిట్‌బ్యూరో సమావేశం నిర్ణయాలను వారు మీడియాకు వివరించారు. గత ప్రభుత్వం ఈ బిల్లుల్ని చెల్లించలేదని, ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు కోర్టులను ఆశ్రయించి కొంత ఇప్పించామని తెలిపారు. ఇంకా నీరు–చెట్టులో రూ.445 కోట్లు, ఉపాధి హామీ పనులకు సంబంధించి రూ.211 కోట్ల బిల్లులు చెల్లించాల్సి ఉందన్నారు. వాటన్నింటినీ ఈనెల 27లోపు చెల్లిస్తారని వారు చెప్పారు. ఏడాదిలోగా అన్ని జిల్లాల్లో పార్టీ కార్యాలయాలు నిర్మించాలని నిర్ణయించినట్లు కూడా తెలిపారు. పాఠశాలలు తెరిచేలోగా పిల్లల తల్లిదండ్రుల అకౌంట్లలో తల్లికి వందనం డబ్బులు వేయాలని నిర్ణయించామన్నారు. అలాగే, కేంద్రం రైతులకు మొదటి విడతగా నిధులిచ్చే రోజు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున అన్నదాత సుఖీభవ కింద రైతుల అకౌంట్లలో డబ్బులు జమ చేస్తామన్నారు. త్వరలో సంక్షేమ క్యాలెండర్‌ను విడుదల చేస్తామని చెప్పారు. గత ప్రభుత్వంలో భర్తలు చనిపోయిన లక్ష మంది మహిళలకు పింఛను అందడంలేదని, వారికి జూన్ 12 నుంచి ఇస్తామన్నారు.

28న పార్టీ జాతీయ అధ్యక్షుని ఎన్నిక.. 29న బహిరంగ సభ..

మూడుసార్లు మండల పార్టీ అధ్యక్షులుగా చేసిన వారిని ఇతర పదవులకు మార్చాలని నిర్ణయించినట్లు వారు తెలిపారు. 28న జాతీయ పార్టీ అధ్యక్ష ఎన్నిక, 29న కడపలో బహిరంగ సభ నిర్వహిస్తామని వారు చెప్పారు. టీడీపీ, జనసేన, బీజేపీలు ఈ నెల 16, 17, 18 తేదీల్లో అన్ని నియోజకవర్గాల్లో తిరంగ ర్యాలీలు నిర్వహిస్తాయని తెలిపారు. ఈ సమావేశానికి ముందు మంత్రి లోకేశ్... మంత్రులు, సీనియర్ నేతలతో మహానాడు ఏర్పాట్లపై చర్చించారు. మహానాడు నిర్వహణ కమిటీ బాధ్యులు, ముఖ్య నేతలతో చంద్రబాబు కూడా సన్నాహక సమావేశాన్ని నిర్వహించారు.

మిగులు టీచర్ల దిగులు

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

పాఠశాలల హేతుబద్ధీకరణ, ఉపాధ్యాయుల సర్దుబాటుపై విడుదల చేసిన ఉత్తర్వుల్లో 2,754 మందిని క్లస్టర్ మొబిలైజ్ టీచర్లుగా ప్రకటించారు. మరో 3,674 మందిని హెచ్‌వోడీ పూల్‌లో ఉంచారు.

నిన్న 1,902.. నేడు 1772 మంది

రాష్ట్రంలో సర్‌ప్లస్ స్కూల్ అసిస్టెంట్/సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్, తత్సమాన 2,754 పోస్టులను క్లస్టర్ మొబిలైజ్ టీచర్లుగా కొత్తగా మార్పు చేశారు. వీరిని ఆయా క్లస్టర్లలోని సర్వీస్ ఉపాధ్యాయులు సెలవుల్లో ఉన్నప్పుడు వీరిని ఉపయోగించుకుంటామని విద్యాశాఖ అధికారులు చెబుతున్నారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో 2,815 క్లస్టర్లు ఉండగా, కేటాయించిన పోస్టులు తక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ క్రమంలో వీరిని ఎలా ఉపయోగించుకుంటారనేది పెద్ద ప్రశ్నగా మారింది. సర్దుబాటు ఉత్తర్వుల మేరకు జిల్లాల్లోని మిగులు పోస్టులను ప్రైమరీ స్కూల్ హెచ్‌ఎం, క్లస్టర్ లెవెల్ మొబిలైజ్ టీచర్, స్పెషల్ ఎడ్యుకేషన్, హెచ్‌వోడీ క్యాడర్, మున్సిపాలిటీ మేనేజ్‌మెంట్లకు బదలాయిస్తూ బుధవారం పాఠశాల విద్యాశాఖ ఆదేశాలు జారీ చేసింది. సర్దుబాటు అనంతరం ఇంకా 8 జిల్లాల్లో 1,772 పోస్టులు మిగులుగా ప్రకటించారు. ఇందులో 362 స్కూల్ అసిస్టెంట్లు, మరో 1,410 ఎస్జీటీలు ఉన్నారు. వీరు మంగళవారం హెచ్‌వోడీ పూల్‌కు అప్పగించిన 1,902 మందికి అదనం. వీరి వివరాలను నిర్దిష్ట ఫార్మాట్‌లో పంపాలని డీఈవోలకు ఆదేశాలు అందినట్టు సమాచారం. పాఠశాల స్థాయిలో అవసరానికి అనుగుణంగా వృత్తి బోధకులు, ఆర్ట్, క్రాఫ్ట్, డ్రాయింగ్, సంగీత ఉపాధ్యాయ పోస్టులను కేటాయించాలని, 2024–25 విద్యా సంవత్సరంలో ప్రత్యేక అవసరాలున్న పిల్లల నమోదు ఆధారంగా అవసరమైన పాఠశాలలకు స్కూల్ అసిస్టెంట్ (స్పెషల్ ఎడ్యుకేషన్) పోస్టులను మంజూరు చేసేలా చర్యలు చేపట్టాలని ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొంది. మారిన పోస్టుల వివరాల మేరకు క్యాడర్ స్ట్రెంగ్త్‌ను అప్‌డేట్ చేయాలని విద్యాశాఖ ఆదేశించింది. పాఠశాలల పునర్ నిర్మాణానికి అనుగుణంగా పాఠశాల పేర్లను మార్చాలని కూడా ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

'స్పెషల్' టీచర్ల మాటేంటి?

ప్రస్తుతం ఉన్నత పాఠశాలల్లో సుమారు 700 మంది స్పెషల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచర్లు పనిచేస్తున్నట్టు తెలుస్తోంది. వీరినే సర్దుబాటు చేయాలని డీఈవోలను విద్యాశాఖ ఆదేశించింది. రాష్ట్రంలోని దివ్యాంగ విద్యార్థుల సంఖ్య ఆధారంగా ఇటీవల ప్రభుత్వం 2,260 రెగ్యులర్ టీచర్ పోస్టులను స్పెషల్ టీచర్ పోస్టులుగా మార్చింది. ఇందులో 1,136 ఎస్జీటీలు, 1,124 స్కూల్ అసిస్టెంట్ పోస్టులు ఉన్నాయి. అయితే, కొత్త పోస్టుల భర్తీపై ప్రభుత్వం ఎలాంటి ప్రకటనా చేయలేదు. వాస్తవానికి జాతీయ విద్యా విధానం –2020లో భాగంగా ప్రతి పాఠశాలలోను స్పెషల్ టీచర్లను నియమించాలి. అలాగే, కేంద్ర ప్రభుత్వం 2022లో జారీచేసిన గెజిట్, రిహాబిలిటేషన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా(ఆర్‌సీఐ) నిబంధనల ప్రకారం ప్రాథమిక తరగతుల్లో ప్రతి 10 మంది ప్రత్యేక అవసరాలు గల విద్యార్థులకు ఒక స్పెషల్ టీచర్‌ను, ఉన్నత పాఠశాలల్లో 15 మందికి ఒక టీచర్ చొప్పున నియమించాలి. కొత్త పోస్టుల భర్తీ ఊసెత్తకుండా ఉన్న పోస్టులనే సర్దుబాటు చేయాలనడంపై విమర్శలు వినిపిస్తున్నాయి.

ఎదురొస్తే ఎవరినీ వదలం

రామగిరిలో ఆగని 'రక్తచరిత్ర'

సాక్షి, పుట్టపర్తి: శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా రాప్తాడు టీడీపీ ఎమ్మెల్యే పరిటాల సునీత, ఆమె తనయుడు పరిటాల శ్రీరామ్ దాష్టీకాలతో నియోజకవర్గంలోని రామగిరి మండల ప్రజలు బిక్కుబిక్కుమంటూ బతుకుతున్నారు. ఏ క్షణంలో ఎవరిపై దాడి చేస్తారో, ఏ పరిణామాలు ఎవరి ప్రాణాలు తీస్తాయో.. అని వణికిపోతున్నారు. బలవంతంగా పార్టీలోకి చేర్చుకోవడం ,అవసరమైతే దాడులు చేయడం రామగిరి మండలంలో టీడీపీ గూండాలకు పరిపాటిగా మారింది. ఎంపీపీ ఉప ఎన్నికకు మరోసారి నోటిఫికేషన్ విడుదల కావడంతో 'రక్తచరిత్ర' కొనసాగే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. మార్చిలో జరగాల్సిన ఎంపీపీ ఉప ఎన్నికను టీడీపీ గూండాల దౌర్జన్యాలతో అధికారులు వాయిదా వేశారు. ఎంపీటీసీ సభ్యులను బెదిరించి కిడ్నాప్‌నకు యత్నం కూడా చేసిన సంగతి తెలిసిందే. ఆ సమయంలో పాపిరెడ్డిపల్లిలో కురుబ లింగమయ్యను టీడీపీ గూండాలు హతమార్చారు. పరామర్శించడానికి వచ్చిన మాజీ సీఎం వైఎస్ జగన్‌కు పోలీసులు సరైన రక్షణ కల్పించలేదు. మరోసారి అలాంటి ఘటనలు పునరావృతం కాకూడదనే ఎన్నికకు దూరంగా ఉంటున్నట్లు వైఎస్సార్‌సీపీ సభ్యులు ఇప్పటికే ప్రకటించారు. ఎంపీపీ స్థానానికి అభ్యర్థి కూడా లేని టీడీపీ వాళ్లు ఎలాంటి దారుణాలకు ఒడిగడతారోనని వైఎస్సార్‌సీపీ సభ్యులు, వారి కుటుంబ సభ్యులు, బంధువులు భయపడుతున్నారు.

బలవంతంగా టీడీపీలో చేర్చుకుని..

ఈ నెల 19వ తేదీన రామగిరి ఎంపీపీ ఉప ఎన్నిక జరగనుంది. ఎంపీపీ పదవి మహిళా అభ్యర్థికి రిజర్వు కావడంతో టీడీపీ ఎమ్మెల్యే పరిటాల సునీత అభ్యర్థి వేటలో పడ్డారు. వైఎస్సార్‌సీపీ తరఫున గెలిచిన పేరూరు–2 ఎంపీటీసీ సభ్యురాలు భారతిని మంగళవారం బలవంతంగా వెంకటాపురం తీసుకెళ్లి టీడీపీ కండువా వేసి పార్టీలో చేరినట్లు పరిటాల సునీత, శ్రీరామ్ ఫొటోలకు పోజులిచ్చారు. సాయంత్రం నుంచి భారతి ఎవరికీ కనిపించకుండా పోయారు. దీంతో వైఎస్సార్‌సీపీ నేతలే కిడ్నాప్ చేశారంటూ టీడీపీ వారు దుష్ప్రచారం చేశారు. వారి ప్రచారాన్ని భారతి ఖండిస్తూ తనను ఎవరూ కిడ్నాప్ చేయలేదని బుధవారం వీడియో విడుదల చేశారు.

ఇంటిపై దాడి... పట్టించుకోని పోలీసులు

టీడీపీలో చేరిన పేరూరు–2 ఎంపీటీసీ సభ్యురాలు భారతిని ఎక్కడ దాచారో చెప్పాలంటూ కొత్తపల్లి గ్రామంలో కురుబ సామాజికవర్గానికి చెందిన వైఎస్సార్‌సీపీ నాయకుడు నారాయణరెడ్డి ఇంటిపై మంగళవారం అర్ధరాత్రి టీడీపీకి చెందిన మాదాపురం శంకర్‌తోపాటు మరికొంతమంది రౌడీలు దాడి చేశారు. ఈ ఘటన గురించి బుధవారం ఉదయం రామగిరి పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసినా వారు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. దీంతో పోలీసులపై నమ్మకం పోయిందని, ఎన్నిక పూర్తయ్యే వరకు స్థానికంగా ఉంటే టీడీపీ గూండాలు పాపిరెడ్డిపల్లిలో లింగమయ్యను హత్య చేసిన తరహాలోనే దారుణానికి ఒడిగడతారని కొత్తపల్లి గ్రామస్తులు భయపడుతున్నారు.

ఎంపీటీసీ భారతి విడుదల చేసిన వీడియో కోసం ఈ క్యూఆర్ కోడ్‌ను స్కాన్ చేయండి

ఎంపీపీ ఇస్తామన్నారు

'టీడీపీ నేతలు నన్ను భయపెట్టి బలవంతంగా వెంకటాపురం తీసుకెళ్లారు. పరిటాల సునీత, శ్రీరామ్ సమక్షంలో పార్టీ కండువా వేసి ఎంపీపీ పదవి ఇస్తామని ఆఫర్ చేశారు. నాకు ఎలాంటి పదవీ వద్దని చెప్పినా బలవంతపెట్టారు. ఆ తర్వాత మా గ్రామంలో వదిలారు. అక్కడ ఉంటే రక్షణ ఉండదని భావించి బంధువుల ఇంటికి వచ్చాను. నాకు టీడీపీలోకి వెళ్లడం ఇష్టం లేదు. పదవి కంటే పార్టీ ముఖ్యం. వైఎస్సార్‌సీపీలోనే కొనసాగుతా. ఎంపీపీ ఉప ఎన్నికకు హాజరుకాలేను. ఈ నెల 20 తర్వాత గ్రామానికి వస్తాను.

– భారతి, వైఎస్సార్‌సీపీ ఎంపీటీసీ సభ్యురాలు, పేరూరు–2

ఎన్నికను బహిష్కరిస్తున్నాం

'రామగిరి ఎంపీపీ ఉప ఎన్నికను వైఎస్సార్‌సీపీ బహిష్కరిస్తోంది. మార్చి 27న జరగాల్సిన ఎన్నిక టీడీపీ నాయకుల దౌర్జన్యాల కారణంగా వాయిదా పడింది. ఆ తర్వాత కురుబ లింగమయ్యను కోల్పోయాం. మరోసారి ఇంకొందరు కార్యకర్తలను కోల్పోలేం. అందుకే ఎన్నికకు దూరంగా ఉంటాం. రామగిరి పోలీసులపై నమ్మకం లేదు. మాజీ సీఎం వైఎస్ జగన్ మోహన్‌రెడ్డి వస్తేనే సరైన రక్షణ కల్పించలేకపోయారు.'

– తోపుదుర్తి ప్రకాశ్‌రెడ్డి, రాప్తాడు మాజీ ఎమ్మెల్యే

మట్టి తవ్వకాలపై మంటలు

ఎఫ్‌కేపాలెంలో పాపిడిదొడ్డి చెరువులో మట్టి తవ్వకాల కోసం వచ్చిన యంత్రాన్ని అడ్డుకుంటున్న ఉపాధి కూలీలు

- పిఠాపురం నియోజకవర్గంలో ఇటుక బట్టీల నిర్వాహకులు, రైతుల మధ్య రగడ
- పాపిడిదొడ్డి చెరువులో మట్టి తవ్వకాలను అడ్డుకున్న రైతులు, ఉపాధి కూలీలు

పిఠాపురం: కాకినాడ జిల్లా పిఠాపురం నియోజకవర్గంలోని ఫక్రుద్దీన్‌పాలెం–విరవాడ గ్రామాల మధ్య సర్వే నంబర్ 17లో 80 ఎకరాల్లో ఉన్న పాపిడిదొడ్డి చెరువులో మట్టి తవ్వకాలపై తీవ్ర వివాదం నెలకొంది. కొందరు ఇటుకబట్టీ వ్యాపారుల అనుచరులు బుధవారం అక్రమంగా మట్టి తవ్వకాలకు సిద్ధపడగా, రైతులు, ఉపాధి కూలీలు అడ్డుకున్నారు. దీంతో తీవ్ర ఉద్రిక్తత నెలకొంది. పిఠాపురం రూరల్ పోలీసులు వచ్చి పరిస్థితిని సమీక్షించారు. ప్రభుత్వం నుంచి అనుమతి లేకుండా, సీనరేజ్, సెస్ చెల్లించకుండా మట్టిని తరలించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారని రైతులు ఫిర్యాదు చేశారు. అయితే, అధికారులు మాత్రం మట్టి తవ్వకాలకు ప్రభుత్వం నుంచి అనుమతులు తీసుకున్నారని చెప్పారు. అయినా మట్టి తవ్వకాలకు అంగీకరించబోమని రైతులు, ఉపాధి కూలీలు ఆందోళన తీవ్రతరం చేయడంతో పోలీసులు జోక్యం చేసుకుని చెరువులో నుంచి యంత్రాలను బయటకు పంపించేశారు. పిఠాపురం తహసీల్దార్ గోపాలకృష్ణ వచ్చి ఇరువర్గాలతో చర్చించారు. చెరువులో మట్టి తవ్వితే పొలాలకు సాగునీరు అందే అవకాశాలు ఉండవని రైతులు చెప్పారు. తమను కాదని అధికార బలంతో మట్టి తవ్వితే క్రాప్‌హాలీడే ప్రకటించడానికి కూడా సిద్ధంగా ఉన్నామని రైతులు హెచ్చరించారు. పొలాలు మెరక చేసుకోవడం పేరుతో ఇటుకల బట్టీలకు మట్టి తరలించేందుకు కొందరు కూటమి నేతలు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని ఆరోపించారు. అధికారులు ఇరువర్గాలను శాంతింపజేసి చెరువు వద్ద నుంచి పంపించేశారు. అయినప్పటికీ తమ ఆందోళన కొనసాగిస్తామని గురువారం నుంచి చెరువు వద్ద వంటావార్పు తదితర ఆందోళన కార్యక్రమాలు నిర్వహించి మట్టి తవ్వకాలు లేకుండా అడ్డుకుంటామని రైతులు తెలిపారు. మరోవైపు తమకు అనుమతి ఉందని, ఎవరు అడ్డుకున్నా ఆగేది లేదని మట్టి తవ్వకాలను సిద్ధపడిన వారు చెబుతున్నారు.

లేటరైట్ పేరిట బాక్సైట్ అక్రమ తవ్వకాలు

- రూ.2 వేల కోట్ల దోపిడీకి స్పీకర్ అయ్యన్న స్కెచ్
- కలెక్టర్‌కు ఫిర్యాదు చేసి 15 రోజులైనా స్పందన లేదు
- మాజీ ఎమ్మెల్యే పెట్ల ఉమా శంకర్ గణేష్ ధ్వజం

సాక్షి, అనకాపల్లి: లేటరైట్ పేరిట బాక్సైట్ అక్రమ తవ్వకాలకు పాల్పడుతూ స్పీకర్ అయ్యన్నపాత్రుడు, ఆయన కుమారుడు రూ.2 వేల కోట్లకు పైగా దోపిడీకి సిద్ధమయ్యారని మాజీ ఎమ్మెల్యే, వైఎస్సార్‌సీపీ నర్సీపట్నం సమన్వయకర్త పెట్ల ఉమాశంకర్ గణేష్ విమర్శించారు. ఈ అంశంపై జిల్లా కలెక్టర్ విజయ కృష్ణన్‌కు ఫిర్యాదు చేసినా ఫలితం లేదని ఆవేదన వెలిబుచ్చారు. నర్సీపట్నంలోని ఆయన మీడియాతో మాట్లాడిన అంశాలు క్లుప్తంగా.. అనకాపల్లి జిల్లా, నాతవరం మండలం, సుందరకోట పంచాయతీ, భమిడికిలొద్ది గిరిజన గ్రామంలో అక్రమంగా రోజుకు సగటున 5 వేల టన్నుల బాక్సైట్‌ను గత 20 రోజులుగా తవ్వుకెళ్లిపోతున్నారు లెక్కల్లో మాత్రం వెయ్యి టన్నులుగా చూపిస్తున్నారు. ప్రస్తుత మార్కెట్ రేట్ ప్రకారం ఒక టన్ను బాక్సైట్ రూ.3,280 చొప్పున నెలకు సుమారుగా రూ.49 కోట్ల అక్రమార్జన వెనకేసుకుంటున్నారు. నాలుగేళ్ల పాటు తవ్వకాల ద్వారా సుమారు రూ.2 వేల కోట్లు దోపిడీ చేయనున్నారు. 2021లో హైకోర్టు అనుమతితో లేటరైట్ తవ్వకాలు జరిగితే.. 'ఇది లేటరైట్‌కాదు.. బాక్సైట్' అని అనేక ఉద్యమాలు చేపట్టిన అయ్యన్న ఇప్పుడు ఏమి సమాధానం చెబుతారు? తవ్వకాలు జరుపుతున్న జర్తా లక్ష్మణరావు గిరిజనుడే కాదని గతంలో కోర్టులో కేసు వేశారు. ఆనాడు గిరిజనుడు కానటువంటి జర్తా లక్ష్మణరావు.. ఇప్పుడు గిరిజనుడు ఎలా అయ్యాడు. గతంలో మైనింగ్‌పై వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వం పెనాల్టీ విధించింది. మైనింగ్‌ను నిలిపివేసింది. అయితే ఇప్పుడు తిరిగి ప్రారంభించడానికి కూటమి ప్రభుత్వం పావులు కదిపింది. గత ప్రభుత్వం విధించిన పెనాల్టీని రద్దు చేసినట్టు కూడా తెలుస్తోంది.

ప్రధాని విశాఖ పర్యటనపై సీఎస్ సమీక్ష

సాక్షి, అమరావతి: యోగా దినోత్సవాలకు జూన్ 21వ తేదీన ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ విశాఖకు రానుండటంతో ప్రధాని పర్యటన ఏర్పాట్లపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి కె.విజయానంద్ బుధవారం తన క్యాంపు కార్యాలయం నుంచి అధికారులతో సమీక్ష నిర్వహించారు. సమావేశంలో ఢిల్లీ నుండి వర్చువల్‌గా పాల్గొన్న కేంద్ర ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖ కార్యదర్శి రాజేష్ మాట్లాడుతూ, కొద్ది రోజుల్లో ఈవెంట్ మేనేజ్‌మెంట్‌ను ఖరారు చేస్తామని తెలిపారు. ఏర్పాట్ల పర్యవేక్షణకు వైద్య ఆరోగ్య శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి యం.టి.కృష్ణబాబును ప్రభుత్వం నోడల్ అధికారిగా నియమించింది.

17వ రోజు కొనసాగిన సమ్మె

సాక్షి, అమరావతి: విలేజ్ క్లినిక్స్‌లో వైద్య సేవలు అందిస్తున్న కమ్యూనిటీ హెల్త్ ఆఫీసర్లు చేస్తున్న సమ్మె బుధవారం 17వ రోజు కూడా కొనసాగింది. అన్ని జిల్లా కేంద్రాల్లో వీరు సమ్మెలో పాల్గొంటున్నారు. సర్వీస్ రెగ్యులరైజేషన్, వేతనాల పెంపు, జాబ్‌చార్ట్ తదితర డిమాండ్లతో వీరు గత నెల 28వ తేదీ నుంచి విధులు బహిష్కరించి సమ్మెచేస్తున్న విషయం తెలిసిందే. వీరి సమ్మెతో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా గ్రామాల్లో విలేజ్ క్లినిక్స్‌కు తాళాలు పడ్డాయి. దీంతో వైద్యసేవలు అందక ప్రజలు తీవ్ర అవస్థలు పడుతున్నారు. అయినా ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదు. పైగా సమ్మె చేస్తున్న వారిపై ప్రభుత్వం కక్ష సాధింపు చర్యలు చేపట్టడం గమనార్హం. కమ్యూనిటీ హెల్త్ ఆఫీసర్ల సంఘం ప్రతినిధులు బుధవారం విజయవాడలో వైద్యశాఖ మంత్రి సత్యకుమార్, బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు, ఎంపీ పురందేశ్వరిని కలిసి తమ గోడు వెళ్లబోసుకున్నారు.

ఏపీ జెన్‌కో ప్రాజెక్టుల సత్వర పూర్తికి సహకరించండి

బీహెచ్ఈఎల్‌ను కోరిన సీఎస్

సీఎస్ విజయానంద్‌ను కలిసిన బీహెచ్ఈఎల్ సీఎండీ కె.సదాశివ మూర్తి

సాక్షి, అమరావతి: ఏపీ జెన్‌కో విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు నిర్దేశిత సమయానికి పూర్తయ్యేందుకు కావల్సిన ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్ పరికరాల సరఫరాను వేగవంతం చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి, ఇంధన శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి కె. విజయానంద్ బీహెచ్ఈఎల్‌ను కోరారు. ఏపీ జెన్‌కో మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ కె.వీ.ఎన్, చక్రధరబాబు, డైరెక్టర్ (హైడల్), ఎం. సుజయ కుమార్, డైరెక్టర్ (థర్మల్) పి. అశోక్ కుమార్ రెడ్డి, బీహెచ్ఈఎల్ సీఎండీ కె.సదాశివ మూర్తి, డైరెక్టర్ (ఇంజనీరింగ్, పరిశోధన, అభివృద్ధి) ఎస్.ఎం. రామనాథన్, ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ పంకజ్ రస్తోగిలతో బుధవారం విజయానంద్ ఒక సమీక్ష సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ, పోలవరం హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్ట్, లోయర్ సీలేరు అదనపు యూనిట్ల కోసం ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్ పరికరాలను వీలైనంత త్వరగా సరఫరా చేయాలని బీహెచ్ఈఎల్ సీఎండీకి విజ్ఞప్తి చేశారు.

'కాదు' అనేది ఏమీ దాచదు.
కానీ 'అవును' అనేది సులభంగా మోసం చేయగలదు.
– సోరెన్ కీర్క్‌గార్డ్

సాక్షి

గురువారం, 15 మే 2025

'శాంతిదూత' ట్రంప్!

అమెరికా అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్ అంత సులభంగా అర్థం కారని ఆయన గల్ఫ్ దేశాల పర్యటన తీరుతెన్నులు చూస్తే తెలుస్తుంది. తాను అధికారంలోకొస్తే పశ్చిమాసియాలో సాగుతున్న 'అంతూ దరీ లేని యుద్ధాలకు' ముగింపు పలుకుతానని అధ్యక్ష ఎన్నికల ప్రచారంలో ఆయన తరచు అనే వారు. ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న నాలుగు రోజుల గల్ఫ్ పర్యటనలో ఆయన తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలు గమనిస్తే ఆ వాగ్దానాన్ని ఆయన నెరవేర్చదల్చుకున్నట్టు కనబడుతోంది. తన రెండో దశ పాలనలో ట్రంప్ మొదలెట్టిన తొలి విస్తృత విదేశీ పర్యటన ఇది. ఈ ప్రాంతంలోనే ఉన్న ఇజ్రాయెల్ పర్యటనకు వెళ్లకపోవటం ఆయన తాజా వైఖరికి సంకేతం. ఇది ఎన్నాళ్లుంటుందన్నది తెలియక పోయినా చేస్తున్న ప్రకటనలైతే భిన్నంగా ఉన్నాయి. ఇరాన్‌తో అమెరికా 46 ఏళ్లుగా సాగిస్తున్న 'అప్రకటిత యుద్ధం' ఇక కొనసాగనీయరాదన్న అభిప్రాయం ఉందని మంగళవారం సౌదీ అరేబియాలోని రియాద్‌లో ఆయన ప్రకటించారు. బుధవారం సిరియా అధ్యక్షుడు అహ్మద్ అల్–షారాతో భేటీ అయ్యారు. ఇజ్రాయెల్‌తో మంచి సంబంధాలు నెలకొల్పుకోవాలని సలహా ఇచ్చారు. అల్–షారాకు గతంలో అల్ కాయిదాతో, ఐఎస్‌తో సంబంధాలుండేవి. ఈ భేటీకి ముందే గల్ఫ్ సహకార మండలి(జీసీసీ) సదస్సులో సిరియాపై ఆంక్షలు ఎత్తేస్తున్నట్టు తెలియజేశారు. ఈ నిర్ణయాలపై ఇజ్రాయెల్ అలిగినా, మరొకరు అభ్యంతర పెట్టినా ఆయన ఖాతరు చేయదల్చుకున్నట్టు లేరు. గత నెలలో ట్రంప్‌ను కలిసి సిరియాపై ఆంక్షలు కొనసాగించాలని ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని నెతన్యాహూ వేడుకున్నారు. ఇరాన్ విషయంలో అయితే చాలా చెప్పివుంటారు. సిరియాపై ఆంక్షలు ఎత్తేయటం, ఇరాన్‌తో చెలిమికి సిద్ధపడటం నెతన్యాహూకు ససేమిరా ఇష్టం లేదు. కానీ లీకుల ద్వారా తప్ప నేరుగా తన అసమ్మతిని ఇంతవరకూ తెలియజేయలేదు. ఆ మధ్య ట్రంప్ ఇందుకు భిన్నంగా మాట్లాడారు. అణు ఒప్పందాన్ని అంగీకరించి, శాంతికి సిద్ధపడకపోతే ఇరాన్ భారీ స్థాయి ఒత్తిడులు ఎదుర్కొనక తప్పదని హెచ్చరించారు. కానీ ట్రంప్ తాజా ధోరణి అందుకు భిన్నంగా ఉంది. ఇరాన్‌తో చెలిమి గురించి ఆయన ఏదో మాటవరసకు అనలేదు. 'ప్రస్తుతం అమెరికాకు అత్యంత సన్నిహిత దేశాలు కొన్ని తరాల కిందట మాపై శత్రుత్వంతో చెలరేగినవే' అని గుర్తుచేశారు. సిరియా, ఇరాన్‌ల విషయంలో తన వైఖరి మారటానికి సౌదీ అరేబియా యువరాజు మహమ్మద్ బిన్ సల్మాన్ కారణమని ఆయన జీసీసీ వేదికపైనే ప్రకటించారు కూడా. యెమెన్‌లోని హౌతీ తిరుగుబాటుదార్లు ఇజ్రాయెల్‌పై విరుచుకుపడుతూనే ఉన్నా ఈనెల 5న వారితో అవగాహనకొచ్చారు.

స్నేహంలోనైనా, శత్రుత్వంలోనైనా ట్రంప్ తీరే వేరని ఆయన నిర్ణయాలు తెలియజేస్తున్నాయి. మూడేళ్లనాడు అప్పటి అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ సౌదీ వచ్చినప్పుడు దేశంలో మానవహక్కులు అడుగంటుతున్న వైనంపై సౌదీ యువరాజును నేరుగా ప్రశ్నించారు. 2018లో జర్నలిస్టు జమాల్ ఖషోగ్గి ప్రాణం తీయించడాన్ని ప్రస్తావించారు. ఈ మాదిరి హత్యలు తమకు సమ్మతంకావని చెప్పారు. అందుకే కావొచ్చు... ఇప్పుడు ట్రంప్‌కు ఎదురైన స్వాగతసత్కారాల వంటివి బైడెన్‌కు లభించలేదు. సౌదీ గడ్డపై గతకాలపు అమెరికా అధ్యక్షుల్ని నిశితంగా విమర్శించటానికి ట్రంప్ వెనకాడలేదు. అమెరికన్ సమాజం గురించి కాస్తయినా తెలియనివారు ఎంతో జటిలమైన గల్ఫ్ సమాజాల్లో జోక్యం చేసుకోవటానికి ఎగబడ్డారని వ్యాఖ్యానించటం చిన్న విషయం కాదు. పశ్చిమాసియా దేశాలతో ఎన్ని వేల కోట్ల డాలర్ల ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోగలమన్నదే ఆయన ఆరాటంగా కనబడుతోంది. దానికి తగ్గట్టే మంగళవారం సౌదీతో 14,200 కోట్ల డాలర్ల మేర ఆయుధ ఒప్పందంపై సంతకాలయ్యాయి. ఇదిగాక అమెరికాలో 60,000 కోట్ల డాలర్ల పెట్టుబడులు పెట్టబోతున్నట్టు యువరాజు ప్రకటించారు. ట్రంప్ దీంతో సంతృప్తిపడలేదు. దీన్ని లక్ష కోట్ల డాలర్లకు పెంచాలని ఆ వేదికపైనుంచే కోరారు. సౌదీతో అమెరికాకు ఎప్పుడూ మంచి స్నేహసంబంధాలేవున్నా ఈ స్థాయి ఒప్పందాలెప్పుడూ లేవు. ఒక పరిశోధక సంస్థ నివేదిక ప్రకారం 2010–20 మధ్య అమెరికాకు సౌదీతో 10,000 కోట్ల డాలర్ల విలువైన ఆయుధ ఒప్పందాలు మాత్రమే కుదిరాయి.

స్నేహం పేరుతో అమెరికాను దోచుకుంటున్నారని నాటో భాగస్వామ్య దేశాలైన పాశ్చాత్య మిత్రులపై తరచూ విరుచుకుపడే ట్రంప్...పశ్చిమాసియా దేశాలకు ఏ కష్టమొచ్చినా అమెరికా దృఢంగా నిలబడుతుందని హామీ ఇవ్వటం గమనార్హం. ఇంధన అవసరాల్లోనూ, రక్షణరంగంలోనూ పనికొచ్చే అత్యంత విలువైన లిథియం, కోబాల్ట్‌లతోపాటు థోరియం వంటి రేర్ ఎర్త్ ఎలిమెంట్స్ అన్వేషించి అమెరికా చేర్చటానికి సౌదీ–అమెరికా ఖనిజ సంస్థల మధ్య ఈ పర్యటనలో 900 కోట్ల డాలర్ల ఒప్పందం కుదరటంతో ట్రంప్ సంతోషానికి పట్టపగ్గాల్లేవు. అందువల్లే పశ్చిమాసియాకు శక్తిమంతమైన సెమీ కండక్టర్ చిప్స్, ఏఐ డేటా సెంటర్లకు పనికొచ్చే కీలక విడిభాగాల ఎగుమతులకు ఆయన పచ్చజెండా ఊపారు. ఇది సంప్రదాయ అమెరికా విదేశాంగ విధానానికి భిన్నం.

ఈ పర్యటనలో ట్రంప్ స్వకార్యమూ నెరవేర్చుకుంటున్నారన్న ఆరోపణలు గుప్పుమంటున్నాయి. దేశ ప్రయోజనాలకూ, అధ్యక్షుడిగా ఆయన నిర్ణయాలకూ చుక్కెదురన్నది విమర్శకుల వాదన. ట్రంప్ సొంత సంస్థకు సారథ్యం వహిస్తున్న ఆయన కుమారులు గత కొన్నివారాలుగా గల్ఫ్‌లో తిష్ఠ వేసి తమ సంస్థ ప్రయోజనాల కోసం పనిచేస్తున్నారనీ, కుదిరిన ఒప్పందాలన్నీ వారికి మేలు కలిగించేవేననీ అంటున్నారు. ఏది ఏమైనా ట్రంప్ వైఖరి మళ్లీ మారేలోగా పశ్చిమాసియా చక్కబడితే ప్రపంచానికి అంతకన్నా కావాల్సిందేమీ లేదు.

ద్వైపాక్షిక వాణిజ్యాల 'లోటు'పాట్లు

మూడేళ్ల చర్చల అనంతరం మే 6న ఇండియా, యూకే స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో అసలు ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య ఒప్పందాలతో ఇండియాకు జరిగిన మేలెంతో, లోటెంతో సమీక్షించుకోవడం అవసరం.

ఏదైనా రెండు దేశాల మధ్య జరిగే స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందం, సమగ్ర ఆర్థిక భాగస్వామ్య ఒప్పందాన్ని 'ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య ఒప్పందం'గా భావిస్తాం. రెండు దేశాల మధ్య వాణిజ్యం, పెట్టుబడి కార్యకలాపాలను ప్రోత్సహించడం లక్ష్యంగా వస్తు, సేవల వినిమయానికి సంబంధించి ఈ ఒప్పందాలు జరుగుతాయి. దిగుమతి సుంకాలు, దిగుమతి కోటాలు, ఎగుమతులపై నియంత్రణ లాంటి వాణిజ్య అడ్డంకుల నిర్మూలనకు ఈ ఒప్పందాలు దోహదపడతాయి. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ గణాంకాల ప్రకారం, 2024 సెప్టెంబర్ నాటికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా 373 వాణిజ్య ఒప్పందాలపై (సమగ్ర ఆర్థిక భాగస్వామ్య ఒప్పందాలు, సమగ్ర ఆర్థిక సహకార ఒప్పందాలు కలుపుకొని) ఇండియా సంతకం చేసింది.

- ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ ప్రకారం, 2024 సెప్టెంబర్ నాటికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా 373 వాణిజ్య ఒప్పందాలపై ఇండియా సంతకం చేసింది.
- 2017 - 2022 మధ్య కాలంలో ఒప్పంద భాగస్వామ్య దేశాలకు సంబంధించి భారత్ ఎగుమతులలో 31 శాతం పెరుగుదల ఏర్పడగా, దిగుమతులలో 82 శాతం పెరుగుదల కనబడింది.
- దిగుమతేతర సుంకాలు భారత్ ఎగుమతిదారుల అవకాశాలను పరిమితం చేస్తున్నాయి. ఈ అడ్డంకులను భాగస్వామ్య దేశాలు తొలగించే విధంగా వాణిజ్య ఒప్పందాలను సమీక్షించాలి.

ఎగుమతులు తక్కువ, దిగుమతులు ఎక్కువ

మార్కెట్ అందుబాటు పెంపు, ఎగుమతుల పెంపు ద్వారా అధిక వృద్ధి సాధన లక్ష్యంగా వివిధ దేశాలతో భారత్ ఈ ఒప్పందాలు కుదుర్చుకుంది. కానీ ఆ లక్ష్య సాధనలో ప్రతికూల, మిశ్రమ పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్నది. వ్యవసాయం, తయారీ, సేవా రంగాలను పరిశీలించినప్పుడు ఆ యా రంగాలకు సంబంధించి కొన్ని పరిశ్రమలు ప్రయోజనం పొందగా, మిగిలిన రంగాలు అనేక సవాళ్ళను ఎదుర్కొంటున్నాయి. వాణిజ్య ఒప్పందాల కారణంగా వాణిజ్య పరిమాణంలో పెరుగుదల ఏర్పడినప్పటికీ, ఎగుమతులతో పోల్చినప్పుడు దిగుమతుల పరిమాణం పెరిగి భారత్‌కు సంబంధించి వాణిజ్య లోటు పెరిగింది. 'ఏషియాన్'– ఇండియా మధ్య స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందం తర్వాత, ఆ యా దేశాలకు సంబంధించి భారత్ వాణిజ్య లోటు 2011లో 7.5 బిలియన్ డాలర్లు కాగా, 2023లో 44 బిలియన్ డాలర్లకు పెరిగింది. దక్షిణ కొరియాతో ఒప్పందం జరిగే సమయంలో భారత్ వాణిజ్య లోటు 4 బిలియన్ డాలర్లు కాగా, ప్రస్తుతం 9 బిలియన్ డాలర్లకు పెరిగింది.

స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందాల కారణంగా భారత్ స్వదేశీ పరిశ్రమలు – ముఖ్యంగా చిన్న, మధ్యతరహా సంస్థలు, వ్యవసాయం, డైరీ రంగాలపై ప్రతికూల ప్రభావం ఏర్పడింది. ఒప్పంద దేశాల నుండి 'చౌక దిగుమతుల' కారణంగా భారత్‌లో స్థానిక రైతులు, ఉత్పత్తిదారులకు ఇబ్బందికర వాతావరణం ఏర్పడింది. వాణిజ్య సరళీకరణ వలన ఐటీ, సేవలకు కొంతమేర ప్రయోజనం ఏర్పడినప్పటికీ, సంప్రదాయ పరిశ్రమలు అధిక దిగుమతుల కారణంగా పోటీ ఎదుర్కొంటున్నాయి.

స్థానిక మార్కెట్‌లో విదేశీ కంపెనీల ప్రవేశం వలన చిన్న, స్థానిక వ్యాపారాలు పోటీని ఎదుర్కోలేక మూసివేతకు గురవుతాయి. అలాగే కొన్ని ఉత్పత్తుల ధరలు అధికంగా ఉన్నప్పటికీ, అధిక సామర్థ్యంతో కూడిన సప్లయ్‌దారుల నుండి వాణిజ్య ప్రవాహం భాగస్వామ్య దేశాలకు జరుగుతుంది. 2017 నుండి 2022 మధ్య కాలంలో ఒప్పంద భాగస్వామ్య దేశాలకు సంబంధించి భారత్ ఎగుమతులలో 31 శాతం పెరుగుదల ఏర్పడగా, దిగుమతులలో 82 శాతం పెరుగుదల ఏర్పడింది. దక్షిణ కొరియా, ఏషియాన్ దేశాలు టెక్స్‌టైల్స్, తోలు, ఎలక్ట్రానిక్స్, ఆటోమొబైల్స్‌ను తక్కువ ధరకు ఉత్పత్తి చేయడం వలన ఆ యా ఉత్పత్తులకు సంబంధించి భారత్ ఎగుమతులపై ప్రతికూల ప్రభావం ఏర్పడింది.

దిగుమతేతర సుంకాల ఇబ్బందులు

వాణిజ్య ఒప్పందాలలో భాగంగా దిగుమతి సుంకాలకు సంబంధించి స్పష్టత ఉన్నప్పటికీ, దిగుమతేతర సుంకాలు వస్తు ప్రవాహానికి అవరోధంగా నిలుస్తున్నాయి. దిగుమతి కోటా, దిగుమతి లైసెన్సింగ్, రూల్స్ ఆఫ్ ఆరిజిన్(వస్తు తయారీ మూలానికి సంబంధించిన), శానిటరీ, ఫైటో శానిటరీ(చీడలు, వ్యాధులు లేవని చెప్పాల్సిన) చర్యలు, సాంకేతిక నియంత్రణలు, కస్టమ్స్ కార్యసరళిని దిగుమతేతర సుంకాలుగా భావింపవచ్చు.

దక్షిణ కొరియా మార్కెట్ అందుబాటు భారత ఉత్పత్తులకు క్లిష్టంగా మారడానికి శానిటరీ, ఫైటో శానిటరీ చర్యలు, సర్టిఫికేషన్ ఆవశ్యకత లాంటివి కారణాలుగా నిలుస్తున్నాయి. దిగుమతి లైసెన్సింగ్, రూల్స్ ఆఫ్ ఆరిజిన్ క్లిష్టతరంగా ఉండటం, శానిటరీ, ఫైటో శానిటరీ చర్యల వల్ల థాయ్‌లాండ్‌కు భారత ఎగుమతుల వృద్ధి తగ్గింది. మలేషియా అవలంబిస్తున్న వాణిజ్యపరమైన సాంకేతిక అడ్డంకులు, శానిటరీ, ఫైటో శానిటరీ చర్యలు భారత్ ఎగుమతులపై ప్రభావం చూపిస్తున్నాయి. ఆస్ట్రేలియా దిగుమతేతర సుంకాల చర్యలలో భాగంగా ఆరోగ్యం, భద్రతా సర్టిఫికేషన్స్, బయో సెక్యూరిటీ ఆవశ్యకత, ఇతర ప్రమాణాలు భారత్ ఎగుమతులపై ప్రభావం చూపించాయి. అధిక దిగుమతి ప్రమాణాలను పాటిస్తున్న కారణంగా జపాన్‌కు సంబంధించి భారత్ ఎగుమతులలో ప్రతిష్టంభన ఏర్పడింది. దిగుమతేతర సుంకాలు భారత్ ఎగుమతిదారుల ఎగుమతుల అవకాశాలను పరిమితం చేస్తున్నాయి. వాణిజ్య వ్యయాల పెరుగుదల, మార్కెట్ అందుబాటు పెరగకపోవడం వాణిజ్య సరళీకరణ ప్రయోజనాలను భారత్ అందుకోలేకపోవడానికి కారణమయ్యాయి.

ఉదాహరణకు 2019–23 కాలానికి జపాన్‌కు ఇండియా ఎగుమతుల విలువ 5,730 మిలియన్ డాలర్లు కాగా, దిగుమతుల విలువ 19,900 మిలియన్ డాలర్లు. ఇదే కాలానికి యూఏఈకి మన ఎగుమతుల విలువ 30 వేల మిలియన్ డాలర్లు కాగా, దిగుమతుల విలువ 50,510 మి.డాలర్లు. ఇక ఆస్ట్రేలియాకు మన ఎగుమతులు 8,730 మి.డాలర్లు కాగా, దిగుమతులు 11,300 మి.డాలర్లు. శ్రీలంక, బంగ్లాదేశ్, భూటాన్, అఫ్గానిస్తాన్, చిలీ లాంటి చిన్న ఆర్థిక వ్యవస్థలు మినహా పెద్ద వాణిజ్య దేశాలతో భారత్ వాణిజ్య లోటు పెరిగింది. అయితే, 2000–24 మధ్య కాలంలో మారిషస్, సింగపూర్, జపాన్, యూఏఈ నుండి భారత్ అధిక విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను మాత్రం ఆకర్షించగలిగింది. భారత్ మొత్తం వాణిజ్యంలో భాగస్వామ్య ఒప్పంద దేశాల వాటా సుమారు 20 శాతం.

అడ్డంకులు తొలగించుకునేలా...

ప్రపంచవ్యాప్తంగా విజయవంతమైన స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందాలుగా– నార్త్ అమెరికన్ ఫ్రీ ట్రేడ్ అగ్రిమెంట్–నాఫ్టా (అమెరికా, మెక్సికో, కెనడా), ట్రాన్స్ – పసిఫిక్ భాగస్వామ్యం (జపాన్, ఆస్ట్రేలియా, సింగపూర్), సమగ్ర ప్రాంతీయ భాగస్వామ్య ఒప్పందం (ఆర్‌సీఈపీ), చైనా – ఏషియాన్ ఒప్పందాలను పేర్కొనవచ్చు. భారత్‌కు సంబంధించి వాణిజ్య ఒప్పందాల ముందు కాలంతో పోల్చినప్పుడు ఒప్పందం అమలు కాలంలో భారత్ వాణిజ్య పరిమాణం, విలువలో పెరుగుదల ఏర్పడింది. అయితే, ముఖ్య భాగస్వామ్య దేశాల నుండి దిగుమతులు పెరిగిన కారణంగా భారత్ వాణిజ్య లోటులో పెరుగుదల ఏర్పడింది.

అందుకే వాణిజ్యపరంగా వ్యూహాత్మకమైన దేశాలతో ఒప్పందాల కోసం భారత్ ప్రయత్నించాలి. నియంత్రణలు, దిగుమతేతర సుంకాల అడ్డంకులను భాగస్వామ్య దేశాలు తొలగించే విధంగా వాణిజ్య ఒప్పందాలను సమీక్షించాలి. అమెరికాతో సహా వాణిజ్య పరంగా ముందంజలో ఉన్న ఏ దేశాలతోనైనా దిగుమతి సుంకాలు, దిగుమతేతర సుంకాల చర్యలను తగ్గించినట్లయితే భారత్ మార్కెట్ విస్తృతి పెరుగుతుంది.

వ్యాసకర్తలు డా౹౹ తమ్మా కోటిరెడ్డి, ప్రొఫెసర్ అండ్ డీన్;
రితికారావు వీరిశెట్టి, పీహెచ్‌డీ స్కాలర్,
ఇక్ఫాయ్ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్, హైదరాబాద్

సోషల్ మీడియా

మంచి నిర్ణయం

ఉద్యోగ విరమణ అనంతరం మరో పదవిని చేపట్టనని ప్రకటించిన జస్టిస్ సంజీవ్ ఖన్నాను మెచ్చుకుంటున్నాను. భారత న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్రతను కాపాడటానికి ఇది గొప్ప అడుగు. భవిష్యత్తులో ఇదే అందరికీ ప్రమాణం కావాలని ఆశిస్తాను.

– యశ్వంత్ సిన్హా, కేంద్ర మాజీ మంత్రి

అసలు వాళ్లెక్కడ?

నలుగురు మనుషులు 26 మంది అమాయక పర్యాటకులను చంపేసి మాయమవుతారు– బహుశా వాళ్లు విదేశంలో భద్రంగా పండుగ చేసుకుంటుండవచ్చు. ఒక ప్రాంతం మొత్తంలో ఉద్రిక్తతలు చెలరేగడం, వాయు దాడులు, ఐక్యరాజ్యసమితి చర్చలు అన్నింటినీ ప్రపంచం చూసింది. నేను అడుగుతున్నా – ఈ మొత్తాన్ని మొదలుపెట్టిన ఆ నలుగురు ఎక్కడ?

– సబీర్ భాటియా, 'హాట్‌మెయిల్' సృష్టికర్త

అది ముఖ్యం

పాకిస్తాన్ మిలిటరీ అకాడెమీకి కేవలం మైలు దూరంలోని అబోటాబాద్‌లో ఒసామా బిన్ లాడెన్ తలదాచుకున్న విషయం పాక్ ప్రభుత్వానికి తెలుసా, లేదా అన్నది ముఖ్యం కాదు. తాను భద్రంగా ఉండే ఏకైక దేశం పాక్ అని లాడెన్ భావించడం కీలకాంశం.

– అనింద్యో చక్రవర్తి, జర్నలిస్ట్

మనకెవరు?

గత కొన్ని రోజులు ఇండియాకు కఠినతరమైనవి. పాక్ ప్రాయోజిత ఉగ్రవాదం మీద ఇండియా పోరాటం నిశ్చయంగా ఒంటరిది. అమెరికా, చైనా అన్నిచోట్లా వ్యూహాత్మక శత్రువులు కావొచ్చు, కానీ పాక్ కోసం మాత్రం రెండూ కలిసి వచ్చాయి.

– ఇంద్రాణీ బాగ్చీ, సంపాదకురాలు

మిత్రదేశమేనా?

నిజమైన సమస్య వచ్చినప్పుడు 'క్వాడ్' ఇండియాకు సాయపడలేదు. ఘర్షణ ఆపాలని యూఎస్ కేవలం సలహా ఇచ్చింది. హుమ్... అది ఎలాంటి మిత్రదేశం!

– అలెగ్జాండర్ దుగిన్, రష్యన్ థింకర్

ఇన్ బాక్స్

మేమందరం ఆయన శిష్యులమే!

కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యం గణనీయంగా ఉన్న రోజుల్లో వారికి వ్యతిరేకంగా యువతను కూడగట్టి సంప్రదాయ యుద్ధవిద్యలు నేర్పి రాజకీయాలు నడిపిన సీనియర్ నాయకుడు అడుసుమిల్లి సీతారామారావు. ఆయన కృష్ణా జిల్లా కవుతారం గ్రామంలో 1928 మార్చి 19న జన్మించారు. విద్యార్థి దశ నుండి రాజకీయాల్లో పాల్గొంటూ నిజాం పాలనకు వ్యతిరేకంగా కె.వి. రంగారెడ్డి, మర్రి చెన్నారెడ్డి, చేకూరి కాశయ్య వంటి వారితో కలిసి పెక్కు పోరాటాల్లో పాల్గొన్నారు. అప్పటికి ఈ కార్యక్రమాల వార్తలు, సందేశాలు ప్రచురించడానికి పత్రికలు ముందుకు రాకపోవడంతో, తానే సికింద్రాబాదులో స్వయంగా ఒక ప్రింటింగ్ ప్రెస్‌ను నెలకొల్పి – కరపత్రాల ద్వారా ఈ సమాచారాన్ని ప్రజలకు చేరవేసే వారు.

అడుసుమిల్లి సీతారామారావు

తదుపరి దివి తాలూకా వెలివేలు గ్రామంలో స్థిరపడి, కాకాని వెంకటరత్నం నాయకత్వంలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడటానికి– దాదాపు 25 గ్రామాల యువకులను సమీకరించి వారికి కర్రసాము, కత్తిసాములలో శిక్షణ ఇచ్చి వారిలో పోరాట పటిమను పెంపొందించారు. తెలంగాణ సరిహద్దు ప్రాంతాలలో నిర్వాసితుల కోసం బోర్డర్ క్యాంప్‌లను నిర్వహించారు. ఆ మీదట ఆచార్య రంగా, గౌతు లచ్చన్నల సాహచర్యంతో ఆనాటి 'కృషికార్' పార్టీలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు.

1956–57లో చల్లపల్లిలో పంచదార కర్మాగారం వెలసినప్పుడు, తొట్టెంపూడి నాగేశ్వరరావు, మిక్కిలినేని పాపారావులతో కలసి కార్మిక సంఘాన్ని స్థాపించి... కార్మికులకు, యాజమాన్యానికి, మధ్య వారధిగా క్రియాశీలక పాత్ర నిర్వహించారు. 1983లో చల్లపల్లి పంచదార మిల్లు మూతపడి, కార్మికులు రోడ్డున పడి అల్లాడుతున్నప్పుడు, సంబంధిత అన్ని వర్గాల వారినీ సమీకరించి, నాటి ముఖ్యమంత్రి ఎన్టీ రామారావుతో చర్చించి, కె.సి.పి. వారి ఆధ్వర్యంలో మిల్లును తెరిపించారు.

1978లో ముఖ్యమంత్రిగా చెన్నారెడ్డి, ప్రతిపక్ష నాయకునిగా లచ్చన్న, శాసన సభాపతిగా దివి కొండయ్య చౌదరి, శాసనమండలిలో ప్రతిపక్ష నాయకునిగా రోశయ్య, నీటిపారుదల మంత్రిగా ఓబులరెడ్డి... అందరూ ఆచార్య రంగా గారి రాజకీయ వారసులే! ఆ సందర్భంలో శాసనసభ ప్రాంగణంలో ఒక విందు ఏర్పాటు చేశాం. చెన్నారెడ్డి గారిని ఆహ్వానించడానికి, ముఖ్యమంత్రి నివాసానికి వెళ్లాం. సీతారామారావు, నేను – రెడ్డిగారిని కలిసి వస్తుండగా, సావిత్రమ్మ గారు కింది అంతస్తులో నుండి, మమ్ములను వెనుకకు పిలిపించారు. 'ఏయ్యా! రెడ్డి గారికేనా విందు – నాకు లేదా?' అన్నారు, నవ్వుతూ. 'అదేమిటమ్మ, మీరు లేకపోవడమేమిటమ్మా?' అన్నారు సీతారామారావు. రజాకార్ల అల్లర్లప్పుడు బోర్డర్ క్యాంప్‌లో చెన్నారెడ్డితోపాటు, సావిత్రమ్మగారు కూడా ఉండటంతో సీతారామారావుగారికి బాగా పరిచయం.

చివరిగా మరొక మాట చెప్పాలి. వడ్డే శోభనాద్రీశ్వరరావు, నేను, కొనకళ్ళ నారాయణ, మాగంటి బాబు, యార్లగడ్డ లక్ష్మీప్రసాద్... ఐదుగురం పార్లమెంట్ సభ్యులుగా పనిచేశాం. మేమంతా అడుసుమిల్లి సీతారామారావు గారి పాదాల వద్ద పెరిగినవారమే. ఆయన కాలం చేసి (2010 మే 5) పదిహేను సంవత్సరాలు. అయినా వారి తీపి గుర్తులు మా అందరికీ చిరస్మరణీయమే.

– డా౹౹ యలమంచిలి శివాజీ । రాజ్యసభ మాజీ సభ్యులు

ఎవరి కోసం ఈ ఒప్పందం?

అభిప్రాయం

బొల్లిముంత సాంబశివరావు

చంద్రబాబు నాయకత్వాన ఉన్న కూటమి ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ విధానాలతో ముందుకు పోతున్నది. పోర్టులను, మెడికల్ కాలేజీలను, విద్య, వైద్యం వంటివాటిని ప్రైవేట్ పరం చేయనుంది. తాజాగా నిత్యం అవసరంగా ఉన్న కరెంట్‌ను కూడా ప్రైవేట్ సంస్థల చేతుల్లో పెడుతున్నది. అందులో భాగమే 'యాక్సిస్ రెన్యూవబుల్ ఎనర్జీ పార్క్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్'తో విద్యుత్ కొనుగోళ్ల గురించి చేసుకున్న ఒప్పందం. 400 మెగావాట్ల పునరుత్పాదక విద్యుత్ ప్రాజెక్టులను నిర్మించి, వాటి నుంచి ఏపీఎస్పీడీసీఎల్ 25 సంవత్సరాల పాటు యూనిట్‌కు 4.60 రూపాయల చెల్లించి కొనుగోలు చేసేందుకు అంగీకారం తెలిపింది. ధర తగ్గించేందుకు వీలు లేకుండా ఒప్పందంలో 'సీలింగ్' షరతు విధించారు.

ఇంతకు ముందు కూడా యాక్సిస్ సంస్థ 5 వేల మెగావాట్ల సౌర, పవన విద్యుత్ ప్రాజెక్టులను ఏర్పాటు చేసుకునేందుకు 2018లో టీడీపీ ప్రభుత్వంతో అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. అందుకే 400 మెగావాట్ల ప్రాజెక్టు ఏర్పాటుకు 2019 జనవరి 23న విద్యుత్ సంస్థలు అనుమతించాయి. దీన్ని గమనిస్తే యాక్సిస్‌తో చంద్రబాబు అనుబంధం ఏమిటో తెలుస్తుంది.

2014–18 మధ్య టీడీపీ పాలనలోనే ఏపీ ఎస్పీడీసీఎల్ పరిధిలో 464 మెగావాట్ల సౌర విద్యుత్ కొనుగోలుకు 15 కంపెనీలతో ఒప్పందాలు జరిగాయి. దాని ప్రకారం మొదటి ఏడాది యూనిట్‌కు 5.98 రూపాయల చొప్పున చెల్లించాలి. రెండవ ఏడాది నుంచి ఏటా 3% పెంపుతో పదో సంవత్సరం దాకా కొనుగోలు వ్యయం పెరుగుతుంది. ఫలితంగా పదో ఏడాది నాటికి యూనిట్‌కు 7 రూపాయలకు పైగా చెల్లించాలి. రాష్ట్రంలో థర్మల్ విద్యుత్ యూనిట్ 4.20 రూపాయలకే అందుబాటులో ఉన్నా, 7 రూపాయలకు ప్రైవేట్ సంస్థల నుంచి కొనేందుకు టీడీపీ ప్రభుత్వం ఎలా ఒప్పందం చేసుకుంది?

2019 సాధారణ ఎన్నికల్లో అధికారంలోకి వచ్చిన వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం టీడీపీ ప్రభుత్వం లోని పీపీఏల సమీక్షతో పాటు 2019 ఏప్రిల్ 1 ముందు కుదిరిన ఒప్పందాల మేరకు ఇంకా మొదలు కాని పనులను రద్దు చేయాలని ఆదేశించింది. కొత్తగా కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ 'సెకీ'తో యూనిట్ రూ. 2.49 చొప్పున కొనుగోలుకు ఒప్పందం చేసుకుంది. ఈ ఒప్పందాన్ని టీడీపీ వ్యతిరేకించింది. కానీ, 'చౌకగా విద్యుత్ వస్తున్నప్పుడు ఎందుకు కొనుగోలు చేయకూడదు?' అనే అభిప్రాయం ప్రజల్లో వ్యక్తమైంది.

యాక్సిస్ సంస్థ నుంచి తొలుత 400 మెగావాట్లకు, తర్వాత మరో 774.9 మెగావాట్లకు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకునేలా దస్త్రాన్ని ఏపీఈఆర్‌సీ ఆమోదం కోసం అధికారులు పంపారు. ఆ పీపీఏల ద్వారా యూనిట్ ధర 4.28 రూపాయల చొప్పున ఖరారు చేయాలని డెవలపర్ సంస్థ విద్యుత్ నియంత్రణ మండలిని కోరింది. ప్రస్తుతం బహిరంగ మార్కెట్లో హైబ్రిడ్ ప్రాజెక్టుల నుంచి వచ్చే విద్యుత్ యూనిట్ రూ. 2.90లకు దొరుకుతుంది. అలాంటప్పుడు 4.28 రూపాయలకు ఎందుకు కొనుగోలు చేయాలి?

గత ప్రభుత్వంలో 2022 నవంబర్ 11న యాక్సిస్ సంస్థ నుంచి యూనిట్ 3.50 రూపాయల చొప్పున పీపీఏల కొనుగోలు ఆమోదం కోసం ఏపీఈఆర్‌సీ అనుమతి కోసం డిస్కం పంపింది. ఆ పీపీఏలను ఎలా సమర్థించుకుంటారో వివరణ ఇవ్వాలంటూ డ్రాఫ్ట్ పీపీఏలను విద్యుత్ నియంత్రణ మండలి డిస్కంకి తిప్పి పంపింది. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని చంద్రబాబు నాయకత్వాన ఉన్న కూటమి ప్రభుత్వం విద్యుత్ చట్టం 2003 సెక్షన్ 108 ప్రకారం యాక్సిస్ సంస్థతో పీపీఏలను ఆమోదించాలంటూ 2024 సెప్టెంబర్ 24న ఏపీఈఆర్‌సీకి లేఖ రాసి, దీన్ని తిరస్కరించటానికి వీలు లేదనీ, ఒక వేళ తిరస్కరిస్తే చట్టం ప్రకారం ముందుకు పోతామనీ బెదిరింపు ధోరణిని ప్రదర్శించింది.

యాక్సిస్‌తో కచ్చితంగా పీపీఏలు కుదుర్చుకోవాలంటూ విద్యుత్ సంస్థలను అప్పీలేట్ ట్రిబ్యునల్ ఆదేశించలేదు. కాని ఆ సంస్థతో పీపీఏలు కుదుర్చుకోవటానికి విద్యుత్ సంస్థలు ముందుకు వచ్చాయి. అధికారులు కూడా ఆ సంస్థ నుంచి విద్యుత్ తీసుకోవటం చాలా చౌకనే రీతిలో వివరణ ఇవ్వటం ద్వారా పీపీఏలకు మద్దతు పలికారు. చంద్రబాబు ప్రభుత్వం, విద్యుత్ అధికారుల మద్దతుతో యాక్సిస్ సంస్థకు చెందిన సౌర, పవన ప్రాజెక్టుల నుంచి విద్యుత్ ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవటానికి సిద్ధమయ్యాయి. ఇప్పటికే వాటి ప్రతిపాదనలను ఏపీఈఆర్‌సీకి చేరాయి. విద్యుత్ యూనిట్ ట్యారిఫ్ ఎంత ఉండాలో కూడా యాక్సిస్ సంస్థే ప్రతిపాదించింది. దాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ పవర్ కో – ఆర్డినేషన్ కమిటీ (ఏపీపీసీసీ) ఏపీఈఆర్‌సీ ఆమోదం కోసం పంపింది. దీన్ని గమనిస్తే కూటమి ప్రభుత్వ విద్యుత్ ఒప్పందం ద్వారా యాక్సిస్ సంస్థ ఎంత ప్రయోజనం పొందుతుందో తెలుస్తుంది.

వ్యాసకర్త రైతు కూలీ సంఘం (ఆం.ప్ర.) రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యులు
మొబైల్: 98859 83526

అద్దం – గురువు

అద్దం ఎదుటి వస్తువును తనలో చూపిస్తుంది. మన ముఖం ఎలా ఉందో చూసుకోవాలంటే అద్దంలో చూడాల్సిందే కదా ! కనురెప్ప కన్నును రక్షిస్తుంది కానీ కన్నును చూడలేదు. అంతవరకెందుకు, అన్నింటినీ చూడగలిగిన కన్ను తనను తాను చూసుకోలేదు. అలా చూసుకోవాలంటే అద్దం కావలసిందే! అద్దంలో ఏదైనా ప్రతిబింబిస్తుంది. కాని అద్దంలో కనబడే వస్తువును పట్టుకోలేము. కాని వస్తు స్వరూపాన్ని చూపిస్తుంది కనుక అద్దం అవసరం ఎంతైనా ఉంది. శైశవంలో శ్రీరాముడు చందమామ కావాలని పట్టుబట్టడంతో తల్లి కౌసల్య ఒక అద్దం తీసుకువచ్చి ఆరుబయట ఆకాశం వైపు చూపుతూ రాముణ్ణి అద్దంలో చూడమంది. అంతే రాముడు అద్దంలో ప్రతిబింబించిన చందమామను చూచి మురిసిపోయాడు. నిజానికి అద్దంలో వస్తుదర్శనం కలుగుతుంది కాని వస్తు ప్రాప్తి కలగదు. దానికి వేరే ప్రయత్నం కావాలి. సద్గురువు కూడా అద్దం లాంటి వాడే. అంతకంటే కూడా గొప్పవాడున్నూ! ఎలాగంటే గురువు ఉపాయంగా తన శిష్యునిలోని అజ్ఞానాన్ని తొలగించి తనలో దైవాన్ని చూపించటమే కాకుండా శిష్యుని మనసులో దైవానుభూతిని కలిగిస్తాడు. అంటే వస్తుప్రాప్తి సైతం శిష్యుడికి కలుగు తుందన్నమాట. గురువనే అద్దంలో పరోక్ష వస్తుదర్శనం కూడా జరుగుతుంది.

దత్తబోధ

శ్రీ గణపతి సచ్చిదానందస్వామి

ఒక తల్లి వెంట నడుస్తున్న ఆ పిల్లవాడు ముందుకు కదులుతున్న తన నీడలోని తలను పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నించి విఫలమవుతూ ఉంటాడు. ఇంతలో ఆ దారిన పోతున్న ఒక యోగి 'బాబూ! ఇక్కడే కదలకుండా నిలుచో' అని చెప్పి మెల్లగా ఆ పిల్లవాడి తల నీడ తన చేతిమీదికి వచ్చేలాగా నిలబడి ఆ చేయి మెల్లగా ఆ పిల్లవాడి తల మీద పెట్టి 'చూచావా ఆ నీడ నీ తలలో దూరిపోయింది!' అని అన్నాడు. అబ్బాయి ఏడుపు మాని సంతోషంతో కేరింతలు కొట్టాడు. ఇలా సద్గురువు మూర్ఖుని (అజ్ఞానిని) అనుసరిస్తూనే వానిలోని అజ్ఞానాన్ని తీసేస్తాడు. సద్గురువనే అద్దంలో శిష్యుడు దేవుణ్ణి, తన ముఖాన్ని చూసుకొనే అంత స్పష్టంగా చూస్తాడు. తాను అద్దమై శిష్యుడికి ఆ శక్తినిచ్చేదీ గురువే! త్రిగుణాతీతమైన శుద్ధ సత్త్వం, సచ్చిదానంద స్వరూపం. జయ గురుదత్త!

గ్రహం అనుగ్రహం

శ్రీ విశ్వావసు నామ సంవత్సరం, ఉత్తరాయణం, వసంత ఋతువు, వైశాఖ మాసం, **తిథి:** బ.తదియ రా.1.46 వరకు, తదుపరి చవితి, **నక్షత్రం:** జ్యేష్ఠ ప.12.26 వరకు, తదుపరి మూల, **వర్జ్యం:** రా.8.58 నుండి 10.40 వరకు, **దుర్ముహూర్తం:** ఉ.9.48 నుండి 10.39 వరకు, తదుపరి ప.2.55 నుండి 3.46 వరకు, **అమృతఘడియలు:** లేవు; **రాహుకాలం:** ప.1.30 నుండి 3.00 వరకు, **యమగండం:** ఉ.6.00 నుండి 7.30 వరకు, **సూర్యోదయం:** 5.32, **సూర్యాస్తమయం:** 6.19.

క్లుప్తంగా...

వంశీ బెయిల్‌పై తీర్పు శుక్రవారానికి వాయిదా

విజయవాడ లీగల్: గన్నవరం టీడీపీ కార్యాలయంపై దాడి చేశారనే అభియోగంపై అరెస్టైన మాజీ ఎమ్మెల్యే వల్లభనేని వంశీమోహన్ బెయిల్ పిటీషన్‌పై విచారణ శుక్రవారానికి వాయిదా పడింది. బెయిల్ పిటీషన్‌పై కౌంటర్ దాఖలు చేసిన అనంతరం ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున జాయింట్ డైరెక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్, స్పెషల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ కళ్యాణి వాదనలు వినిపించగా, వంశీ తరఫున సత్య దేవిశ్రీ వాదనలు వినిపించారు. వాదనల అనంతరం 12వ అదనపు జిల్లా న్యాయస్థానం జడ్జి తీర్పును శుక్రవారం వెల్లడించనున్నారు. ఈ కేసులో వల్లభనేని వంశీ మోహన్ ఎ71 నిందితునిగా ఉన్నారు.

విడదల గోపీ బెయిల్‌పై తీర్పు రేపటికి వాయిదా

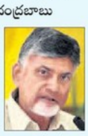
విజయవాడ లీగల్: క్వారీ యజమానులను బెదిరించి, డబ్బులు వసూలు చేశారనే ఆరోపణలపై నమోదైన కేసులో అరెస్ట్ చేసిన విడదల గోపీ తరఫున న్యాయవాదులు ఏసీబీ న్యాయస్థానంలో బెయిల్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. పోలీసుల తరఫున న్యాయవాదులు కౌంటర్ దాఖలు చేసిన అనంతరం న్యాయస్థానంలో ఇరుపక్షాల వాదనలు బుధవారం పూర్తవడంతో తీర్పును శుక్రవారానికి వాయిదా వేస్తూ న్యాయమూర్తి ఆదేశాలు జారీచేశారు.

244 మండలాల్లో నీటి సరఫరాకు రూ.28 కోట్లు

సాక్షి, అమరావతి: ఈ వేసవిలో రాష్ట్రంలోని 19 జిల్లాల పరిధిలో 244 మండలాల్లో తాగునీటి సరఫరాకు రూ.28 కోట్లు విడుదల చేస్తూ పంచాయతీరాజ్ గ్రామీణాభివృద్ధిశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి శశిభూషణ్‌కుమార్ బుధవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. అత్యధికంగా వైఎస్సార్, శ్రీ సత్యసాయి జిల్లాల్లో 20 చొప్పున మండలాల్లో తాగునీటి సరఫరా చేస్తున్నట్టు పేర్కొనగా.. ప్రకాశం జిల్లాలో కేవలం ఐదు మండలాల పరిధిలోనే తాగునీటి అవసరాలకు అత్యధిక మొత్తంలో రూ. 3.92 కోట్లు కేటాయించినట్టు ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు.

ఏఐతో 'పాడి'లో అద్భుత ఫలితాలు

- పశుసంవర్థక శాఖ టెక్ ఏఐ-2.0 కాన్‌క్లేవ్‌లో సీఎం చంద్రబాబు

సాక్షి, అమరావతి: పాడి రంగంలో ఏఐతో అద్భుత ఫలితాలు సాధించవచ్చని సీఎం చంద్రబాబు అన్నారు. ప్రపంచంలోనే పాల ఉత్పత్తిలో భారత్ అగ్రగామి కాగా.. మన రాష్ట్రం ఈ రంగంలో వేగంగా పురోగతి సాధిస్తోందన్నారు. గుడ్ల ఉత్పత్తిలో మొదటి స్థానం, మాంసం ఉత్పత్తిలో 5వ స్థానం, పాల ఉత్పత్తిలో 7వ స్థానంలో రాష్ట్రం కొనసాగుతోందన్నారు. జీఎఫ్ఎస్‌టీ (గ్లోబల్ ఫోరం ఫర్ సస్టెయినబుల్ ట్రాన్స్‌ఫార్మేషన్) ఆధ్వర్యంలో విజయవాడలో బుధవారం పశుసంవర్థక శాఖ-టెక్ ఏఐ 2.0 కాన్‌క్లేవ్ జరిగింది. ఇందులో పాల్గొన్న ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ.. పశు సంపదలో 2024-25లో 11.23 శాతం జీఎస్‌డీపీతో రాష్ట్రం రూ.1.69 లక్షల కోట్ల ఆదాయాన్ని ఆర్జించిందన్నారు. ఈ రంగంలో 22 శాతం సీఏజీఆర్ సాధించామన్నారు. పాడి, పౌల్ట్రీ పరిశ్రమలను లాభాల బాట పట్టిస్తామని, గ్రామస్థాయిలో డెయిరీ షెడ్లకు ఆస్తి పన్ను రద్దు చేస్తామని ప్రకటించారు. డెయిరీకి మైక్రో ఇరిగేషన్ విధానాన్ని వర్తింపజేస్తామన్నారు. అనంతరం సీఎంతో వివిధ రకాల వృత్తిదారుల ముఖాముఖీ జరిగింది. సదస్సులో వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి అచ్చెన్నాయుడు, ప్రణాళిక సంఘం చైర్మన్ కుటుంబరావు, వ్యవసాయ శాఖ స్పెషల్ సీఎస్ బుడితి రాజశేఖర్, పశుసంవర్ధక శాఖ డైరెక్టర్ టి.దామోదరనాయుడు పాల్గొన్నారు.

'అప్పే'.. ఏమీ లేదు!

చంద్రబాబు ఏడాది పాలనలో తిరోగమనంలో రాష్ట్రం

- సంపద పెంచేస్తానని ఎన్నికల వేళ పెద్దపెద్ద మాటలు
- తీరా అధికారంలోకి వచ్చాక అస్తవ్యస్త పాలనతో ఉన్నది ఆవిరి
- 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరం బడ్జెట్ గణాంకాలను వెల్లడించిన కాగ్

సాక్షి, అమరావతి: ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు సారథ్యంలోని కూటమి ప్రభుత్వ ఏలుబడిలో రాష్ట్ర ఆదాయం తిరోగమనంలో ఉందని కాగ్ గణాంకాలు వెల్లడించాయి. ఓపక్క రెవెన్యూ రాబడి తగ్గుతూ ఇంకోపక్క రాష్ట్ర అప్పులు భారీగా పెరుగుతున్నట్లు తేలింది. మార్చి నెలతో ముగిసిన 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరం బడ్జెట్ రాబడులు, వ్యయాల లెక్కలను కాగ్ బుధవారం వెల్లడించింది. వీటిని గమనిస్తే.. సంపద సృష్టించడం దేవుడెరుగు.. అస్తవ్యస్త పాలనతో ఉన్న సంపదను కూడా ఆవిరి చేసేస్తున్నారని స్పష్టమవుతోంది. అంతకుముందు వచ్చిన దానిని కూడా నిలబెట్టలేకపోయారని అర్థమవుతోంది. ఇందుకు ప్రధాన కారణం కక్షసాధింపులు, రెడ్‌బుక్ వేధింపులపైనే దృష్టిపెట్టి పాలనను గాలికి వదిలేయడమేనని తెలుస్తోంది. సహజంగా ఎలాంటి సంక్షోభాలూ లేకుంటే అంతకుముందు ఆర్థిక సంవత్సరంలో వచ్చిన రాబడులకు మించిన ఆదాయం వస్తుంది. కానీ, రాష్ట్రంలో 2023-24లో వచ్చిన ఆదాయం 2024-25లో రాకపోగా రూ.5,520 కోట్లు తగ్గినట్టు కాగ్ గణాంకాలు పేర్కొంటున్నాయి. మరోపక్క రెవెన్యూ లోటు, ద్రవ్య లోటు భారీగా పెరిగినట్లు తేల్చాయి. అంటే, సంపదలోనూ, వృద్ధిలోనూ రాష్ట్రం తిరోగమనంలో పయనిస్తున్నట్లు తేలుతోంది.

2023-24, 2024-25 బడ్జెట్ కాగ్ గణాంకాలు ఇలా

వివరం	2023-24 (రూ.కోట్లలో)	2024-25 (రూ.కోట్లలో)
రెవెన్యూ రాబడులు	1,73,963	1,68,443
స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్స్	9,542	8,837
అమ్మకం పన్ను	18,475	17,422
పన్నేతర ఆదాయం	7,633	6,791
కేంద్ర గ్రాంట్లు	34,698	20,135
మూలధన వ్యయం	23,589	19,176
సామాజికరంగ వ్యయం	1,10,375	1,05,679
రెవెన్యూ లోటు	37,468	57,456
ద్రవ్యలోటు	61,765	81,622

అమ్మకం పన్ను తగ్గిందంటే..

- అమ్మకం పన్నుతో పాటు స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ల ఆదాయం 2024-25లో తగ్గిపోయింది. అంతకుముందు ఏడాదితో పోలిస్తే అమ్మకం పన్ను రాబడి రూ.1,053 కోట్లు పడిపోయింది. దీని అర్థం ప్రజల కొనుగోలు శక్తి తగ్గడమేనని ఆర్థిక రంగ నిపుణులు పేర్కొంటున్నారు. ప్రజల దగ్గర డబ్బులేక కొనుగోలు శక్తి తగ్గిపోవడం.. అమ్మకం పన్ను ద్వారా రాబడి పడిపోవడానికి ప్రధాన కారణమని అధికార వర్గాలు కూడా తెలిపాయి.
- స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ల ఆదాయం కూడా కుదేలైంది అంటే రియల్ ఎస్టేట్ రంగంలో పురోగతి లేదని స్పష్టమవుతోంది. అంతకుముందు ఆర్థిక ఏడాదితో పోల్చితే 2024-25లో స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆదాయం రూ.705 కోట్లు తగ్గిపోయింది.
- పన్నేతర ఆదాయం కూడా తిరోగమనంలో ఉందని కాగ్ గణాంకాలు స్పష్టం చేశాయి. అంతకుముందు ఆర్థిక ఏడాదిలో పోల్చితే 2024-25లో ఇది రూ.842 కోట్లు తగ్గినట్లు కాగ్ గణాంకాలు పేర్కొన్నాయి.
- కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి గ్రాంట్ల రూపంలో రావాల్సిన నిధుల్లోనూ భారీగా తగ్గుదల నమోదైంది. 2023-24తో పోల్చితే 2024-25లో గ్రాంట్లు రూ.14,563 కోట్లు తగ్గిపోయాయి.

అంతా బడాయి

- బడ్జెట్ అంచనాలను మించి అప్పులు చేసినా మూలధన వ్యయం అంతంత మాత్రంగానే ఉందని కాగ్ గణాంకాలు పేర్కొన్నాయి. తెచ్చిన అప్పును ఆస్తుల కల్పన కోసం మూలధన వ్యయంపై పెట్టాలని ఇటీవల చంద్రబాబు విలేకరుల సమావేశంలో నీతి వాక్యాలు పలికారు. అయితే, 2023-24తో పోల్చితే 2024-25లో మూలధన వ్యయం రూ.4,413 కోట్లు తగ్గిపోయింది. చేసిన అప్పులను ఆస్తుల కల్పనపైనా పెట్టలేదు.. సూపర్ సిక్స్ హామీలనూ అమలు చేయలేదు.
- విద్య, వైద్యం, పౌష్టికాహారం, సంక్షేమానికి సంబంధించి సామాజిక రంగ వ్యయం కూడా అంతకుముందు ఆర్థిక ఏడాదితో పోల్చితే 2024-25లో రూ.4,696 కోట్లు తగ్గినట్లు కాగ్ స్పష్టం చేసింది. రెవెన్యూ లోటు, ద్రవ్యలోటు భారీగా పెరిగినట్లు తేల్చింది.
- కాగ్ గణాంకాలనే చూస్తే 2023-24 కన్నా 2024-25లో రాష్ట్ర రెవెన్యూ రాబడులు తగ్గిపోయినట్లు తేలుతోంది. అయినా రాష్ట్ర వృద్ధి రేటు పెరిగి పోతోందని.. అదే సంపద అంటూ సీఎం చంద్రబాబు చెబుతున్నారు.
- ఇదంతా కేవలం అప్పులు ఎక్కువగా చేయడానికే తప్ప.. రాష్ట్ర సంపద సృష్టికి కాదని స్పష్టమవుతోందని అధికార వర్గాలు పేర్కొంటున్నాయి.

సమీకరణకు భూములిచ్చే ప్రసక్తి లేదు

- గతంలో భూములిచ్చిన వారి పరిస్థితి చూస్తే భయమేస్తోంది
- రైల్వే లైన్, అంతర్గత రోడ్లకు సానుకూలమే కానీ.. పూలింగ్‌కు ఒప్పుకునేది లేదు
- రాజధాని భూ సమీకరణ గ్రామసభల్లో రైతుల వెల్లడి

రైతులతో మాట్లాడుతున్న అధికారులు

తాడికొండ: భూసమీకరణకు భూములిచ్చే ప్రసక్తే లేదని రాజధాని గ్రామాల్లోని రైతులు ముక్తకంఠంతో చెప్పారు. గుంటూరు జిల్లా తుళ్లూరు మండలం హరిశ్చంద్రపురం, వడ్డమాను, పెదపరిమి గ్రామాల్లో మంగళ, బుధవారాల్లో జరిగిన గ్రామ సభల్లో రైతులతో పాటు టీడీపీ నాయకులు సైతం భూముల సమీకరణకు అంగీకరించబోమని తేల్చిచెప్పారు. గతంలో భూములిచ్చిన వారి పరిస్థితి చూస్తే తమకు భయమేస్తోందని, పూలింగ్ కోసమని తీసుకుని పదేళ్లుగా రైతులకు అభివృద్ధి చేసిన ప్లాట్లు ఎందుకు ఇవ్వలేకపోయారని నిలదీశారు. హరిశ్చంద్రపురానికి చెందిన ఓ సీనియర్ టీడీపీ నాయకుడు ఈ విధానాన్ని తాను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నానని కుండబద్దలు కొట్టారు. 'ఇంతకుముందు నమ్మి భూములిచ్చిన రైతులకు రూ.63 వేల కోట్లతో అభివృద్ధి చేస్తామన్నారు కదా. చేసి చూపించండి అప్పుడు చూద్దాం. తలాతోక లేకుండా సమీకరణ పేరుతో మా భూములను తీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తే మాత్రం సహించేది లేదు' అని తేల్చిచెప్పారు. మరికొందరు రైతులు మాట్లాడుతూ రైల్వే లైన్, అంతర్గత రోడ్లకు అయితే కొంత సానుకూలంగా ఉంటాం కానీ.. పూలింగ్‌కు ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఒప్పుకునేది లేదన్నారు. అసలు అమరావతి ఇక్కడే ఉంటుందని నమ్మకం ఏమిటని, కేంద్రం రాజధానిపై స్పష్టమైన గెజిట్ నోటిఫికేషన్ ఎందుకు ఇవ్వడం లేదని ప్రశ్నించారు. ప్రభుత్వాలు మారితే తమ పరిస్థితి ఏంటని ప్రశ్నించారు.

ఎమ్మెల్యేకు షాకిచ్చిన రైతులు

వడ్డమాను గ్రామ సభలో ఎమ్మెల్యే తెనాలి శ్రావణ్ కుమార్ మాట్లాడుతూ.. రాజధాని ప్రాంతం కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో అభివృద్ధి చెందుతుందని రైతులకు చెబుతుండగా.. రైతులు ఆయనకు షాకిచ్చారు. 'మీరు 10 సంవత్సరాల క్రితం గెలిచారు. మళ్లీ ఇప్పుడు గెలిచారు. వడ్డమానులో పుష్కరాలకు ఒకసారి రోడ్డు వేస్తారు. మనిషి దిగిపోయేంతగా గుంతలు పడి వెళ్లేందుకు కూడా ఇప్పుడు మార్గం లేదు. 2029 వరకు అవకాశం ఉంది. తొలివిడతలో రైతులు ఇచ్చిన భూములను అభివృద్ధి చేసి చూపించండి. ఇప్పటికే ఏడాది పూర్తయింది. చివరి ఏడాది తీసేస్తే మూడేళ్లు మాత్రమే సమయం ఉంది. కాబట్టి ఈలోగా అసెంబ్లీ, హైకోర్టు, సచివాలయం ఇతర ప్రభుత్వ భవనాలు కట్టండి. రైతుల భూముల అభివృద్ధి చేయండి. ఇప్పుడైతే భూసమీకరణకు మేం వ్యతిరేకం. మొదట భూములిచ్చిన రైతులకు సంతృప్తి కలిగించి.. మా వద్దకు వస్తే అప్పుడు ఆలోచిస్తాం 'అని రైతులు తెగేసి చెప్పారు. గ్రామ సభల్లో ఆర్డీవో శ్రీనివాసరావు, తహసీల్దార్ కె.సుజాత, ఎంపీడీవో కానూరి శిల్ప పాల్గొన్నారు.

ఉక్కపోతతో ఉక్కిరిబిక్కిరి

- కొనకనమిట్ల, మంగ నెల్లూరులో 42.8 డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రత
- శ్రీకాకుళం జిల్లా జగ్గిలిబొంతులో 5.3 సెంటీమీటర్ల వర్షం

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్రంలో పలుచోట్ల ఎండలతో పాటు ఉక్కపోత ప్రజలను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తోంది. గుంటూరు, విజయవాడ తదితర ప్రాంతాల్లో 42 డిగ్రీల మేర ఉష్ణోగ్రత నమోదైనా 45 డిగ్రీల కంటే ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రత ఉన్నట్లు అనిపించింది. వడగాలులు కూడా ఎక్కువగా ఉండడంతో జనం బయట తిరిగేందుకు జంకుతున్నారు. బుధవారం ప్రకాశం జిల్లా కొనకనమిట్ల, తిరుపతి జిల్లా మంగనెల్లూరులో 42.8 డిగ్రీల అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత నమోదైంది. పల్నాడు జిల్లా కాకానిలో 42.7 డిగ్రీలు, బాపట్ల జిల్లా కొమ్మలపాడులో 42 డిగ్రీలు, నెల్లూరు జిల్లా దగదర్తిలో 41.7, నంద్యాల జిల్లా బొల్లవరంలో 41.6 డిగ్రీల చొప్పున అధిక ఉష్ణోగ్రతలు నమోదయ్యాయి. 33 ప్రాంతాల్లో 41 డిగ్రీలకుపైగా ఉష్ణోగ్రతలు నమోదైనట్లు విపత్తుల నిర్వహణ సంస్థ తెలిపింది. మరోవైపు శ్రీకాకుళం జిల్లా జగ్గిలిబొంతులో 5.3. సెంటీమీటర్ల వర్షం కురిసింది. అదే జిల్లాలోని రాగోలులో 4.9 సెంటీమీటర్లు, శ్రీకాకుళంలో 4.7, ఏలూరు జిల్లా పూళ్లలో 4.4, శ్రీకాకుళం జిల్లా ఎల్ ఎన్ పేటలో 3.8, ఆముదాలవలసలో 3.5, ఏలూరులో 3.4, పార్వతీపురం మన్యం జిల్లా పాలకొండలో 3.2 సెంటీమీటర్ల వర్షపాతం నమోదైంది. మరో నాలుగైదు రోజులు రాష్ట్రంలో ఇదేతరహా అనిశ్చిత వాతావరణ పరిస్థితులు కొనసాగనున్నట్లు విపత్తుల నిర్వహణ సంస్థ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ రోణంకి కూర్మనాథ్ తెలిపారు.

బీజేపీలోకి జకియా ఖానం

- కాషాయ కండువా వేసి ఆహ్వానించిన పురందేశ్వరి
- ఎమ్మెల్సీ, 'మండలి' డిప్యూటీ చైర్‌పర్సన్ పదవులకు జకియా రాజీనామా

సాక్షి, అమరావతి/రాయచోటి: శాసన మండలి డిప్యూటీ చైర్‌పర్సన్ మయానా జకియా ఖానం బీజేపీలో చేరారు. విజయవాడలోని బీజేపీ రాష్ట్ర కార్యాలయంలో ఆ పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు దగ్గుబాటి పురందేశ్వరి బుధవారం ఆమెకు కాషాయ కండువా కప్పి పార్టీలోకి ఆహ్వానించారు. ఈ కార్యక్రమంలో మంత్రి సత్యకుమార్‌తో పాటు పలువురు ఎమ్మెల్యేలు, నేతలు పాల్గొన్నారు. ఎమ్మెల్సీ, శాసన మండలి డిప్యూటీ చైర్‌పర్సన్ పదవులకు జకియా ఖానం రాజీనామా చేశారు. తన రాజీనామా లేఖను మంగళవారం సాయంత్రమే మండలి చైర్మన్‌కు పంపినట్టు బుధవారం ఒక వీడియో ద్వారా వెల్లడించారు. ఇదిలా ఉంటే.. టీడీపీ అధికారంలోకి రాగానే తన అల్లుళ్ల వ్యాపారాల నిమిత్తం ఆ పార్టీతో జతకట్టేందుకు ఆమె సిద్ధమయ్యారు. కానీ, అప్పట్లో తిరుమల దర్శనం టికెట్ల విషయంలో ఆమె అభాసుపాలవడంతో టీడీపీ ఆమెను దూరం పెట్టింది. తర్వాత జనసేనలో చేరాలని ప్రయత్నం చేసినా ఫలితం దక్కలేదు. చివరకు.. బీజేపీలో చేరారు.

జకియాకు కండువా కప్పుతున్న పురందేశ్వరి

ప్రతి రైతుకు కేంద్రం ఏటా రూ.6 వేలు: పురందేశ్వరి

ఇక బీజేపీ కార్యాలయంలో కిసాన్ మోర్చా కార్యక్రమం కూడా జరిగింది. ఇందులో పురందేశ్వరి మాట్లాడుతూ.. దేశవ్యాప్తంగా తొమ్మిది కోట్ల మంది రైతులకు రూ.6 వేల చొప్పున కేంద్రం ఏటా నగదు పంపిణీ చేస్తోందన్నారు. సాగునీటి పెండింగ్ ప్రాజెక్టులకు సైతం కేంద్రం నిధులు ఇస్తోందని చెప్పారు. ఈనామ్ ద్వారా రైతులు నేరుగా పంటలు అమ్ముకోవచ్చన్నారు.

ముస్లింలకు జకియా ఖానం ద్రోహం

రాష్ట్ర హజ్ కమిటీ మాజీ చైర్మన్ బీఎస్ గౌస్ లాజమ్

సాక్షి, అమరావతి: శాసన మండలి డిప్యూటీ చైర్‌పర్సన్ జకియా ఖానం బీజేపీలో చేరడం అవకాశవాద రాజకీయాలకు పరాకాష్ట అని రాష్ట్ర హజ్ కమిటీ మాజీ చైర్మన్ బీఎస్ గౌస్ లాజమ్ ఆరోపించారు. వైఎస్ కుటుంబానికి వీర విధేయుడైన అఫ్జల్ అలీఖాన్ మరణంతో.. ఇంట్లో ఉండే ఆమెను ఎమ్మెల్సీని చేసి ఆ తర్వాత 'మండలి' డిప్యూటీ చైర్‌పర్సన్ పదవి ఇచ్చి గౌరవిస్తే ఆమె ఇలా వెన్నుపోటు పొడిచి పార్టీ ఫిరాయిస్తుందని ఊహించలేదని మండిపడ్డారు. ఆమె రాజకీయ భవిష్యత్‌కు ఆమే సమాధి కట్టుకున్నారని ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. దేశవ్యాప్తంగా ముస్లిం సమాజానికి వ్యతిరేకంగా నల్ల చట్టాలను తెచ్చి వారిపై విషం కక్కుతున్న మతతత్వ పార్టీ బీజేపీలో చేరి ముస్లిం జాతికి తీరని ద్రోహం చేసిన జకియా ఖానంను ముస్లిం జాతి క్షమించదన్నారు.

వైఎస్సార్‌సీపీకి ద్రోహం

భర్త చనిపోయి పుట్టెడు దుఃఖంలో ఉన్న జకియా ఖానంను అక్కున చేర్చుకుని రాజకీయ భవిష్యత్ ఇచ్చి, ఉన్నత పదవిలో కూర్చోబెట్టిన వైఎస్సార్‌సీపీకి ద్రోహం చేయడం అత్యంత హేయమైన చర్య అని ముస్లిం జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ రాష్ట్ర కన్వీనర్ షేక్ మునీర్ అహ్మద్ విమర్శించారు. ముస్లింలను నిత్యం వేధించే పార్టీలో చేరి సమాజానికి సేవ చేస్తామని చెప్పడం విడ్డూరంగా ఉందన్నారు.

ముస్లిం జాతి నుంచి ఆమెను వెలివేయాలి

జకియా ఖానం ముస్లిం జాతికి తీరని అన్యాయం చేసిందని ముస్లిం సంక్షేమ సంఘం రాష్ట్ర నేత సదర్ ఉద్దీన్ ఖురేషి మండిపడ్డారు. ముస్లింల పక్షపాతి అయిన వైఎస్ జగన్ ఆమెను ఎమ్మెల్సీని చేసి 'మండలి'కి పంపడమే కాదు.. శాసన మండలి ఉపాధ్యక్షురాలిగా గౌరవమిస్తే, బీజేపీలో చేరటం సిగ్గుచేటన్నారు. ఇటువంటి వారిని ముస్లిం జాతి నుంచి వెలివేయాలన్నారు.

ఆ హత్యకు.. టీడీపీలో ఆధిపత్య పోరే కారణం

- వీరయ్య హత్య కేసులో వీడిన చిక్కుముడి
- హత్యకు గురైంది.. పథక రచన చేసింది టీడీపీ నేతలే

వివరాలు వెల్లడిస్తున్న ఎస్పీ ఏఆర్ దామోదర్

ఒంగోలు టౌన్: సంచలనం సృష్టించిన టీడీపీ నాయకుడు, మాజీ ఎంపీపీ ముప్పవరపు వీరయ్య చౌదరి హత్య కేసు చిక్కుముడి వీడింది. హత్యకు గురైన వ్యక్తి, హత్యకు కీలక సూత్రధారి అంతా టీడీపీకి చెందిన వారే కావడం గమనార్హం. ఆధిపత్య పోరే ఈ హత్యకు ప్రధాన కారణమని ప్రకాశం జిల్లా ఎస్పీ ఏఆర్ దామోదర్ వెల్లడించారు. బుధవారం ఆయన తెలిపిన వివరాల ప్రకారం, నాగులుప్పలపాడు మండలం అమ్మనబ్రోలు గ్రామానికి చెందిన వీరయ్య చౌదరి ఏప్రిల్ 22న ఒంగోలులోని తన కార్యాలయంలో దారుణ హత్యకు గురయ్యారు. వీరయ్యకు ఒకప్పటి అనుచరులైన ముప్పా సురేష్, అతడి మామ ఆళ్ల సాంబయ్య అలియాస్ సిద్ధాంతితో విభేదాలు ఏర్పడ్డాయి. వీరయ్య చౌదరికి టీడీపీలో పైస్థాయిలో పరిచయాలు ఉండడంతో త్వరలోనే కీలకమైన పదవి రాబోతోందని వారికి సమాచారం వచ్చింది. అదే జరిగితే వీరయ్య రాజకీయంగా మరింత బలపడతాడని ఆళ్ల సాంబయ్య భావించాడు. ఈ నేపథ్యంలో వీరయ్యను అడ్డు తొలగించుకోవాలన్న నిర్ణయానికి వచ్చాడు.

పక్కా ప్రణాళికతో..

ఈ క్రమంలో సాంబయ్యకు తోట శ్రీనివాసరావు అనేవ్యక్తి ద్వారా ఒంగోలులోని కొప్పోలుకు చెందిన వినోద్ పరిచయమయ్యాడు. దీంతో వినోద్, అతని స్నేహితుల ద్వారా వీరయ్యను హతమార్చాలని సాంబయ్య నిర్ణయానికి వచ్చాడు. ఈ హత్య ద్వారా అప్పుల నుంచి వినోద్‌ను బయట పడేస్తానని, కేసు లేకుండా అన్ని విధాలుగా ఆదుకుంటామని హామీ ఇచ్చాడు. వినోద్ కూడా గతంలో వీరయ్య వలన ఇసుక వ్యాపారంలో నష్టపోయి ఉండడంతో హత్యకు అంగీకరించాడు. నెల్లూరుకు చెందిన గోళ్ల రుత్యేంద్ర బాబు (నాని), తువ్వర వంశీకృష్ణ, మన్నెం తేజ (బన్నీ), బెల్లంకొండ వెంకట గౌతమ్, నాగరాజును హత్యకు మాట్లాడుకున్నాడు. హత్యకు వినోద్ దగ్గర పనిచేసే షేక్ సమీర్ ద్వారా వాహనాలను సమకూర్చుకుని పక్కా ప్లాన్ ప్రకారం హత్య చేశారని ఎస్పీ చెప్పారు. ఈ కేసులో సాంబయ్య, మరో ఏడుగురిని మీడియాకు చూపించారు. ముప్పా సురేష్‌తో పాటు మరో ఇద్దరు పరారీలో ఉన్నారని ఎస్పీ తెలిపారు.

మాచర్ల మున్సిపల్ చైర్మన్ పదవి నుంచి కిశోర్ తొలగింపు

పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ ఉత్తర్వులు

సాక్షి, అమరావతి: మాచర్ల మున్సిపల్ చైర్మన్ పదవి నుంచి వడ్డెర (బీసీ) సామాజిక వర్గానికి చెందిన తురక కిశోర్‌ను ప్రభుత్వం తొలగించింది. 2023 ఆగస్టు నుంచి ముందస్తు అనుమతి లేకుండా వరుసగా 15 కౌన్సిల్ సమావేశాలకు కిశోర్ గైర్హాజరయ్యారని సీడీఎంఏ (మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ డైరెక్టర్ అండ్ కమిషనర్) ఈనెల 18న ప్రభుత్వానికి నివేదిక ఇచ్చారు. మున్సిపల్ పరిపాలనలో చైర్మన్ బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వర్తించకపోవడం, ముఖ్యంగా కౌన్సిల్ సమావేశాలకు హాజరుకాకపోవడం వంటి అంశాల కారణంగా ఏపీ మున్సిపల్ చట్టంలోని సెక్షన్ 16(1)(కె) నిబంధనలను తురకా కిశోర్ ఉల్లంఘించినట్టు నిర్ధారణ కావడంతో అతడిని పదవి నుంచి తప్పించాలని ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన నివేదికలో సీడీఎంఏ పేర్కొన్నారు. సీడీఎంఏ ఇచ్చిన నివేదికపై ప్రభుత్వం ఆమోదముద్ర వేసింది. దీంతో తురకా కిశోర్‌ను మున్సిపల్ చైర్మన్ బాధ్యతల నుంచి తప్పిస్తూ పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి ఎస్.సురేశ్‌కుమార్ బుధవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు.

కక్షసాధింపు కొనసాగింపు

కడప మేయర్ సురేష్‌బాబు తొలగింపు

- మేయర్ పీఠంపై కన్నేసిన టీడీపీ
- కార్పొరేటర్లను భయపెట్టి చేజిక్కించుకోవడానికి విఫలయత్నం
- చివరకు విజిలెన్స్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్‌ను ఉసిగొల్పిన సర్కారు
- మేయర్ కుటుంబానికి వ్యతిరేకంగా ఇచ్చిన నివేదిక ఆధారంగా తొలగింపు

మీడియాతో మాట్లాడుతున్న సురేష్‌బాబు

సాక్షి, అమరావతి: కూటమి సర్కారు కక్షసాధింపు చర్యలను కొనసాగిస్తోంది. కడప మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ మేయర్ కొత్తమద్ది సురేష్‌బాబును తొలగించింది. జీహెచ్ఎంసీ యాక్ట్-1955లో సెక్షన్ 22-1(హెచ్), 23(1)ను ఉల్లంఘిస్తూ సురేష్‌బాబు కుటుంబ సభ్యులు కాంట్రాక్టు పనులు చేపట్టారంటూ విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ శాఖ ఇచ్చిన నివేదిక ఆధారంగా సురేష్‌బాబుపై అనర్హత వేటు వేస్తూ పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి ఎస్.సురేష్‌కుమార్ బుధవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఇవి రెండు వారాల తర్వాత అమల్లోకి వస్తాయని పేర్కొన్నారు. కాగా, కడప కార్పొరేషన్‌కు 2021లో నిర్వహించిన ఎన్నికల్లో వైఎస్సార్‌సీపీ ఘనవిజయం సాధించింది. నాటి సీఎం వైఎస్ జగన్ బీసీ వర్గానికి చెందిన సురేష్‌బాబును మేయర్‌ను చేసి సామాజిక న్యాయం చాటారు. కూటమి ప్రభుత్వం వచ్చాక కడప మేయర్‌పై టీడీపీ కన్నేసింది. వైఎస్సార్‌సీపీ కార్పొరేటర్లు బెదిరింపులు, ప్రలోభాలకు లొంగకపోవడంతో మేయర్‌ను తొలగించడానికి పథకం వేసింది. ఈ క్రమంలోనే సురేష్‌బాబుపై విజిలెన్స్‌ను ఉసిగొల్పింది. సురేష్‌బాబు భార్య జయశ్రీ, కుమారుడు అమరేష్.. 2023 మే 15న 'వర్ధిని కన్‌స్ట్రక్షన్స్' పేరుతో కడపలో రూ.55.64 లక్షలతో 10 పనులను చేపట్టి, రూ.33.65 లక్షల విలువైన పనులు పూర్తి చేశారని.. 3 పనులు ప్రారంభం కాలేదని విజిలెన్స్ తెలిపింది. చట్టప్రకారం మేయర్ పదవి నిర్వహిస్తున్న వ్యక్తి నేరుగా గానీ, వారి కుటుంబ సభ్యులు గానీ కార్పొరేషన్ పరిధిలో ఎలాంటి లాభాపేక్ష పనులు, ఉపాధి పొందకూడదని.. కాబట్టి పదవి నుంచి సురేష్‌బాబును తొలగించాలంటూ ప్రభుత్వానికి నివేదిక ఇచ్చింది. దీనిపై వివరణ ఇవ్వాలని సురేష్‌బాబుకు ప్రభుత్వం మార్చి 24న నోటీసు జారీ చేసింది. దీనిని సవాల్ చేస్తూ మేయర్ హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. వివరణ కోసం మేయర్‌కు 3 వారాల సమయం ఇవ్వాలని న్యాయస్థానం ఆదేశించింది. మేయర్ ఎన్నిక జరిగే నాటికి వర్ధిని కన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఏర్పాటవలేదని.. కార్పొరేషన్ పరిధిలో ఆ సంస్థ పనులు చేపట్టినట్లు తనకు తెలియదని రాతపూర్వకంగా వివరణ ఇచ్చారు. ఏప్రిల్ 29న విచారణ జరిపిన హైకోర్టు.. మేయర్ సమాధానంపై సంతృప్తి చెందకపోతే ప్రత్యక్షంగా ఆయన వాదన వినాలని ప్రభుత్వానికి సూచించింది. షోకాజ్ నోటీసుకు మేయర్ నేరుగా వివరణ ఇచ్చాక ఆయనకు ప్రతికూలంగా నిర్ణయం తీసుకుంటే.. దానిని 2 వారాల తర్వాత అమలు చేయాలని ఆదేశించింది. దీంతో ఈ నెల 7న సచివాలయంలో పురపాలక శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి ఎదుట సురేష్‌బాబు హాజరై వివరణ ఇచ్చారు. రాతపూర్వకం, ప్రత్యక్ష వివరణకు తేడా లేదంటూ.. జీహెచ్ఎంసీ చట్టాన్ని ఉల్లంఘించిన సురేష్‌బాబును పదవి నుంచి తొలగిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

హైకోర్టును ఆశ్రయిస్తా: సురేష్‌బాబు

సాక్షి ప్రతినిధి, కడప: కూటమి సర్కార్ దారుణంగా వ్యవహరిస్తోందని.. అధికారుల తప్పిదాన్ని బూచిగా చూపెట్టి తనను దొడ్డిదారిలో తొలగించారని కడప మేయర్ సురేష్‌బాబు అన్నారు. అధికారులు చేసిన తప్పిదంపై చర్యలు లేకపోగా, అవినీతి ఆరోపణలు లేకున్నా తాను విచారణకు హాజరు కావాల్సి వస్తోందని వివరణ ఇచ్చిన 24 గంటల్లోపు అనర్హత వేటు వేయడం ప్రభుత్వ కుట్రకు నిదర్శనమని వాపోయారు. ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులపై హైకోర్టుకెళ్తానని చెప్పారు.

రాజకీయ కక్ష సాధింపులో భాగంగానే అనర్హత వేటు

మాజీ డిప్యూటీ సీఎం అంజద్‌బాషా

కడప కార్పొరేషన్: కడప ఎమ్మెల్యే ఆర్.మాధవి తన కుర్చీకోసం రాజకీయ కక్షసాధింపులో భాగంగానే మేయర్ సురేష్‌బాబుపై అనర్హత వేటు వేయించారని వైఎస్సార్‌సీపీ నేత, మాజీ డిప్యూటీ సీఎం ఎస్‌బీ అంజద్‌బాషా మండిపడ్డారు. ఆయన బుధవారం కడపలో మీడియాతో మాట్లాడుతూ మేయర్‌పై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నట్లు చెప్పారు. రాష్ట్రంలో కూటమి ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటి నుంచి వైఎస్సార్‌సీపీ నాయకులే లక్ష్యంగా అరాచకపాలన సాగిస్తోందని, కక్షసాధిస్తూ ఇబ్బందులు పెడుతోందని పేర్కొన్నారు.

మేయర్ తొలగింపు కూటమి కుట్ర

మాజీ ఎమ్మెల్యే కొరముట్ల శ్రీనివాసులు

రైల్వేకోడూరు అర్బన్: అవినీతి ఆరోపణలు అంటూ కట్టుకథలు అల్లి కుట్రతో కూటమి ప్రభుత్వం బీసీ నాయకుడు సురేష్‌బాబును కడప మేయర్ పదవి నుంచి తొలగించిందని వైఎస్సార్‌సీపీ రాష్ట్ర అధికార ప్రతినిధి, మాజీ ఎమ్మెల్యే కొరముట్ల శ్రీనివాసులు విమర్శించారు. ఆయన బుధవారం అన్నమయ్య జిల్లా రైల్వేకోడూరులో మాట్లాడుతూ ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా గెలిచిన మేయర్లు, మున్సిపల్ చైర్మన్లను తొలగిస్తుండటాన్ని ప్రజలు గమనిస్తున్నారని చెప్పారు. ఇలాంటి రాజకీయాలు మానుకోకపోతే భవిష్యత్తులో మూల్యం చెల్లించుకోవాల్సి ఉంటుందని ఆయన హెచ్చరించారు.

'సింధూ' ఒప్పందంపై పాకిస్తాన్ వేడుకోలు

సమీక్షించాలంటూ భారత్‌కు లేఖ

న్యూఢిల్లీ: నీళ్లను ఆపితే రక్తం పారుతుందంటూ ఇంతకాలం మేకపోతు గాంభీర్యం ప్రదర్శించిన పాకిస్తాన్‌కు క్రమంగా తత్వం తలకెక్కుతోంది. సింధూ జలాల ఒప్పందం నిలుపుదల తాలూకు సెగ గట్టిగా తాకుతోంది. దాంతో ఆ నిర్ణయంపై పునరాలోచించాలని భారత్‌ను కోరుతోంది. పాక్ జల వనరుల శాఖ కార్యదర్శి సయ్యద్ అలీ ముర్తుజా ఈ మేరకు కొద్ది రోజుల క్రితమే లేఖ కూడా రాసినట్టు వెలుగులోకి వచ్చింది. ''సింధూ జల ఒప్పందాన్ని నిలుపుదల చేయడం సరి కాదు. ఆ నిర్ణయాన్ని దయచేసి వెనక్కు తీసుకోండి'' అంటూ జల శక్తి శాఖ కార్యదర్శికి రాసిన లేఖలో ఆయన వేడుకున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ వర్గాలు బుధవారం ఈ మేరకు వెల్లడించాయి. పహల్గాం ఉగ్ర దాడి నేపథ్యంలో పాక్‌పై ఆంక్షలు, కఠిన చర్యల్లో భాగంగా సింధూ ఒప్పందాన్ని నిలుపుదల చేస్తూ మోదీ సర్కారు నిర్ణయం తీసుకోవడం తెలిసిందే. దానిపై పాక్ భగ్గుమనడమే గాక, ఆ ఒప్పందం కుదిర్చిన ప్రపంచ బ్యాంకుకు, అంతర్జాతీయ కోర్టుకు ఫిర్యాదు చేస్తానని బెదిరింపులకు దిగిన పాకిస్తాన్ చివరకు కాళ్ల బేరానికి వచ్చింది.

మన జవాను తిరిగొచ్చాడు

- 21 రోజుల తర్వాత అప్పగించిన దాయాది
- పాక్ రేంజర్‌ను అప్పగించిన భారత్

అమృత్‌సర్: అనుకోకుండా సరిహద్దు దాటి పాక్ రేంజర్లకు చిక్కిన బీఎస్ఎఫ్ జవాన్ పూర్ణం కుమార్ షా 21 రోజుల ఉత్కంఠ అనంతరం ఎట్టకేలకు తిరిగొచ్చాడు. బుధవారం ఉదయం పాక్ ఆయనను భారత్‌కు అప్పగించింది. మే 3న రాజస్తాన్‌లో చిక్కిన మహమ్మదుల్లా అనే పాక్ రేంజర్‌ను బీఎస్ఎఫ్ సురక్షితంగా ఆ దేశానికి అప్పగించింది. ప్రొటోకాల్‌ను అనుసరించి అమృత్‌సర్‌లోని అట్టారి జాయింట్ చెక్‌పోస్ట్ వద్ద ఉదయం 10.30 గంటలకు శాంతియుతంగా అప్పగింతలు పూర్తయినట్టు తెలిపింది. బీఎస్ఎఫ్ 24వ బెటాలియన్‌కు చెందిన షా పశ్చిమ బెంగాల్‌లోని హుగ్లీ వాసి. ఏప్రిల్ 10న పంజాబ్‌లోని ఫిరోజ్‌పూర్ జిల్లాలో పాక్ సరిహద్దులో విధుల్లో చేరారు. అక్కడి భారత రైతుల భద్రత కోసం ఏర్పాటైన కిసాన్ గార్డ్‌లో భాగంగా ఉన్నారు. ఏప్రిల్ 23న విశ్రాంతికోసం ఓ చెట్టునీడకు చేరారు. అది పాక్ భూభాగం కావడంతో అక్కడి రేంజర్లు అదుపులోకి తీసుకున్నారు. అప్పటినుంచి ఆయనను రప్పించడానికి బీఎస్ఎఫ్ ప్రయత్నిస్తూ వస్తోంది. గర్భవతిగా ఉన్న భార్య రజని ఆయన క్షేమం కోసం తల్లడిల్లింది. ఏకంగా సరిహద్దుల దాకా వెళ్లి ఎదురుచూపులతో గడిపింది. ఎట్టకేలకు షా విడుదలతో కుటుంబంలో హర్షాతిరేకాలు వెల్లువెత్తాయి. షాకు ప్రస్తుతం పూర్తిస్థాయి వైద్య పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నారు.

మన దౌత్యాధికారిని బహిష్కరించిన పాక్

భారత చర్యకు ప్రతీకారంగానే

న్యూఢిల్లీ/ఇస్లామాబాద్: భారత దౌత్యవేత్త ఒకరిని పాకిస్తాన్ బహిష్కరించింది. ఇస్లామాబాద్‌లోని భారత హై కమిషన్‌లో విధులు నిర్వహిస్తున్న ఆయనను 'అవాంఛిత వ్యక్తి'గా పేర్కొంది. 24 గంటల్లో దేశం వీడి వెళ్లాలని బుధవారం ఆదేశించింది. ఢిల్లీలోని పాక్ హైకమిషన్‌లో పని చేస్తున్న ఓ అధికారిని గూఢచర్య ఆరోపణలపై భారత్ మంగళవారం బహిష్కరించడం తెలిసిందే. 24 గంటల్లో దేశం వీడాలని విదేశాంగ శాఖ ఆయనను ఆదేశించింది. అందుకు ప్రతీకారంగానే పాక్ తాజా చర్యకు దిగినట్టు చెబుతున్నారు. పహల్గాం ఉగ్ర దాడి నుంచీ ఇరుదేశాల మధ్య తారస్థాయిలో ఉద్రిక్తతలు కొనసాగుతుండటం తెలిసిందే.

యూపీఎస్సీ చైర్మన్‌గా అజయ్ కుమార్

న్యూఢిల్లీ: యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ (యూపీఎస్సీ) చైర్మన్‌గా రక్షణ శాఖ మాజీ కార్యదర్శి అజయ్ కుమార్ నియమితులయ్యారు. ఈ మేరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు జారీ చేసింది. యూపీఎస్సీ చైర్మన్ పదవి గత నెల 29 నుంచి ఖాళీగా ఉంది. నూతన చైర్మన్‌గా అజయ్ కుమార్ నియామకాన్ని రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీ ముర్ము ఆమోదించినట్లు అధికారులు తెలిపారు. అజయ్ కుమార్ 1985 బ్యాచ్‌కు చెందిన కేరళ క్యాడర్ ఐఏఎస్ అధికారి. 2019 ఆగస్టు 23 నుంచి 2022 అక్టోబర్ 31 దాకా రక్షణ శాఖ కార్యదర్శిగా పనిచేశారు. యూపీఎస్సీలో చైర్మన్‌తోపాటు గరిష్ఠంగా 10 మంది సభ్యులుంటారు. ప్రస్తుతం రెండు పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

మోదీ నేతృత్వంలో రక్షణ కేబినెట్ కమిటీ భేటీ

న్యూఢిల్లీ: ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ నేతృత్వంలో బుధవారం రక్షణ కేబినెట్ కమిటీ(సీసీఎస్) సమావేశం జరిగింది. భారత్–పాకిస్తాన్ మధ్య కాల్పుల విరమణ అమల్లోకి వచ్చిన తర్వాత సీసీఎస్ భేటీ జరగడం ఇదే మొదటిసారి. కేంద్ర మంత్రులు రాజ్‌నాథ్ సింగ్, అమిత్ షా కూడా పాల్గొన్నారు. ఆపరేషన్ సిందూర్‌ను తాత్కాలికంగా నిలిపివేసిన నేపథ్యంలో తాజా పరిణామాలపై వారు చర్చించారు. సీసీఎస్ భేటీ అనంతరం ప్రధాని మోదీ కేంద్ర కేబినెట్ సమావేశానికి హాజరయ్యారు.

భార్గవాస్త్రం సిద్ధం

- కౌంటర్–డ్రోన్ సిస్టమ్‌ను విజయవంతంగా పరీక్షించిన భారత్
- పూర్తి స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో, తక్కువ ఖర్చుతో 'భార్గవాస్త్ర' అభివృద్ధి
- గగనతల ముప్పును ఎదుర్కోవడంలో గొప్ప ముందడుగు

న్యూఢిల్లీ: ప్రత్యర్థి దేశాల డ్రోన్లు, మానవ రహిత గగనతల వాహనాలను తుత్తునియలు చేసే స్వదేశీ కౌంటర్–డ్రోన్ సిస్టమ్ 'భార్గవాస్త్ర'ను భారత్ విజయవంతంగా పరీక్షించింది. ఆధునిక యుద్ధాల్లో డ్రోన్ల రూపంలో ఎదురవుతున్న ముప్పును సమర్థంగా తిప్పికొట్టడంలో గొప్ప ముందడుగు వేసింది. సోలార్ డిఫెన్స్ అండ్ ఏరోస్పేస్ లిమిటెడ్(ఎస్‌డీఏఎల్) అభివృద్ధి చేసిన ఈ డ్రోన్ల నిరోధక వ్యవస్థను ఒడిశా రాష్ట్రం గోపాల్‌పూర్‌లోని సీవార్డ్ ఫైరింగ్ రేంజ్‌లో ఆర్మీ ఎయిర్ డిఫెన్స్(ఏఏడీ) అధికారుల సమక్షంలో మంగళవారం పరీక్షించారు. మొత్తం మూడు ట్రయల్స్ నిర్వహించగా, అన్నీ విజయవంతమయ్యాయి. ఎక్కడా గురి తప్పలేదు. 'భార్గవాస్త్ర'లోని నాలుగు మైక్రో రాకెట్లు అన్ని నిర్దేశిత లక్ష్యాలను ఛేదించాయి. తొలుత రెండు రాకెట్లను వేర్వేరుగా ఫైర్ చేశారు. దాంతో రెండు ట్రయల్స్ పూర్తయ్యాయి. మూడో ట్రయల్‌లో భాగంగా.. మరో రెండు రాకెట్లను ఒకేసారి సాల్వో మోడ్‌లో కేవలం రెండు సెకండ్ల వ్యవధిలోనే పరీక్షించారు. నాలుగు రాకెట్ల పనితీరూ అద్భుతంగా ఉన్నట్లు తేలింది. అవి నిర్దేశిత లాంచ్ పారామీటర్లను సాధించాయి. భారీ డ్రోన్లతో దాడులు జరిగినప్పుడు వాటిని గురిపెట్టి కచ్చితంగా నేలకూల్చే సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని భారత్ సొంతం చేసుకుంది. పాకిస్తాన్ ఉగ్రవాదులపై 'ఆపరేషన్ సిందూర్' ప్రారంభించిన కొన్ని రోజులకే భార్గవాస్త్రను విజయవంతంగా పరీక్షించడం ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంది.

- భార్గవాస్త్రలో మొదటి దశలో అన్‌గైడెడ్ మైక్రో రాకెట్లు ఉంటాయి. ఇవి శత్రుదేశాల డ్రోన్లను కూల్చివేస్తాయి.
- ఇక రెండో దశలో గైడెడ్ మైక్రో మిస్సైల్ ఉంటుంది. ఇది పిన్‌పాయింట్ కచ్చితత్వంతో ప్రత్యర్థి డ్రోన్లను చిత్తుచేస్తుంది. శత్రువు డ్రోన్లు తప్పించుకొనే అవకాశమే ఉండదు. గైడెడ్ మైక్రో మిస్సైల్‌ను గతంలోనే పరీక్షించారు.
- అన్ని రకాల వాతావరణ పరిస్థితుల్లో సమర్థంగా పనిచేసేలా భార్గవాస్త్రను అభివృద్ధి చేశారు. సముద్ర మట్టానికి 5 కిలోమీటర్లకుపైగా ఎత్తులోనూ చక్కగా పనిచేయగలదు. భారత సైనిక దళాల అవసరాలను అనుగుణంగా రూపొందించారు.
- పూర్తి స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో, చాలా తక్కువ ఖర్చుతో భార్గవాస్త్రను డిజైన్ చేయడం విశేషం. త్రివిధ దళాల అవసరాల మేరకు ఇందులో అదనంగా మార్పుచేర్పులు చేసుకోవచ్చని ఎస్‌డీఏఎల్ వెల్లడించింది.
- అడ్వాన్స్‌డ్ సీ4ఐ(కమాండ్, కంట్రోల్, కమ్యూనికేషన్స్, కంప్యూటర్స్, ఇంటెలిజెన్స్) టెక్నాలజీతో భార్గవాస్త్ర పనిచేస్తుంది. గగనతలంలో ఎదురయ్యే ముప్పును రియల్–టైమ్‌లో ఎప్పటికప్పుడు గుర్తించవచ్చు.
- ఇందులోని రాడార్ 6 నుంచి 10 కిలోమీటర్ల దూరంలోని డ్రోన్లను గుర్తించగలదు. అలాగే ఎలక్ట్రో ఆప్టికల్/ఇన్‌ఫ్రారెడ్(ఈఓ/ఐఆర్) సెన్సార్లు 'లో రాడార్ క్రా–సెక్షన్' లక్ష్యాలను కనిపెట్టగలవు.
- కౌంటర్–డ్రోన్ టెక్నాలజీలో భార్గవాస్త్ర ఒక మైలురాయి అని ఎస్‌డీఏఎల్ అధికారులు చెబుతున్నారు.
- కొన్ని దేశాలు భార్గవాస్త్ర తరహాలో మైక్రో–మిస్సైల్ సిస్టమ్స్‌ను రూపొందించినప్పటికీ... పూర్తి స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో, తక్కువ ఖర్చుతో ఇలాంటి బహుళ దశలతో కూడిన కౌంటర్–డ్రోన్ వ్యవస్థను ఎవరూ తయారు చేయలేకపోయారు.
- భార్గవాస్త్రను హార్డ్‌కిల్ మోడ్‌లో రూపొందించారు. భారీ డ్రోన్లతోపాటు చాలా చిన్నస్థాయి డ్రోన్లను కూడా గుర్తించి, కూల్చివేయగలదు.

సీజేఐగా జస్టిస్ గవాయ్

ప్రమాణస్వీకారం చేయించిన రాష్ట్రపతి

- పాల్గొన్న ఉపరాష్ట్రపతి, మోదీ తదితరులు
- తొలి బౌద్ధుడు, రెండో దళితునిగా రికార్డు
- న్యాయవాదులకు జై భీం అంటూ అభివాదం

బుధవారం సీజేఐగా ప్రమాణస్వీకారం అనంతరం ఫైల్లో సంతకం చేస్తున్న జస్టిస్ బి.ఆర్.గవాయ్

న్యూఢిల్లీ: భారత 52వ ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా జస్టిస్ భూషణ్ రామకృష్ణ గవాయ్ బుధవారం ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. ఉదయం రాష్ట్రపతి భవన్‌లోని గణతంత్ర మండపంలో జరిగిన కార్యక్రమంలో రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీ ముర్ము ఆయనతో ప్రమాణం చేయించారు. కార్యక్రమంలో ఉపరాష్ట్రపతి ధన్‌ఖడ్, ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ, కేంద్ర మంత్రులు, లోక్‌సభ స్పీకర్ ఓం బిర్లా, గవర్నర్లు తదితరులు పాల్గొన్నారు. జస్టిస్ గవాయ్ హిందీలో ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. ఆయన సుప్రీంకోర్టుకు తొలి బౌద్ధ ప్రధాన న్యాయమూర్తి. జస్టిస్ కేజీ బాలకృష్ణన్ తర్వాత రెండో దళిత సీజేఐ. ప్రమాణస్వీకారం తర్వాత తల్లి కమల్ తాయ్ పాదాలకు నమస్కరించి ఆశీస్సులు తీసుకున్నారు. అనంతరం సుప్రీంకోర్టు ప్రాంగణంలో గాంధీ, అంబేడ్కర్ విగ్రహాల వద్ద నివాళులర్పించారు. న్యాయవాదులు తదితరులు తనకు శుభాకాంక్షలు తెలపగా 'జై భీమ్' అంటూ నినదించారు. న్యాయవ్యవస్థలోని అత్యున్నత స్థానం నుంచి సామాజిక న్యాయం తాలూకు శక్తిమంతమైన ప్రకటనకు ఆ నినాదం ప్రతీక అని సుప్రీంకోర్టు బార్ పేర్కొంది. జస్టిస్ గవాయ్ ప్రమాణస్వీకార ఫొటోలను మోదీ ఎక్స్‌లో పోస్ట్ చేశారు. ఆయనతో పాటు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు మల్లికార్జున ఖర్గే తదితరులు జస్టిస్ గవాయ్‌కి శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. 64 ఏళ్ల జస్టిస్ గవాయ్ మహారాష్ట్ర నుంచి సీజేఐ పదవి చేపట్టిన ఆరో వ్యక్తి. మంగళవారం రిటైరైన సీజేఐ జస్టిస్ సంజీవ్ ఖన్నా స్థానంలో బాధ్యతలు స్వీకరించారు. ఆర్నెల్ల పాటు, అంటే నవంబర్ 23 దాకా విధులు నిర్వర్తిస్తారు.

ప్రజా పక్షపాతి

జస్టిస్ గవాయ్‌ది అతి సాధారణ కుటుంబంలో జన్మించి అత్యున్నత స్థానానికి చేరిన అత్యంత స్ఫూర్తిదాయక నేపథ్యం. ఆయన 1960 నవంబర్ 24న మహారాష్ట్రలో అమరావతి జిల్లాలోని ఓ కుగ్రామంలో జన్మించారు. ఆయన తండ్రి ఆర్ఎస్ గవాయ్ రాజకీయ నాయకుడు. రిపబ్లికన్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా (గవాయ్)ని స్థాపించారు. జస్టిస్ గవాయ్ న్యాయప్రస్థానం 1985లో న్యాయవాదిగా మొదలైంది. నాగపూర్, అమరావతి కార్పొరేషన్ల స్టాండింగ్ కౌన్సిల్‌గా వ్యవహరించారు. 1993లో బాంబే హైకోర్టు అసిస్టెంట్ గవర్నమెంట్ ప్లీడర్‌గా, ఏడాదికి అదనపు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా, 2000లో నాగపూర్ బెంచ్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా నియమితులయ్యారు. 2003లో బాంబే హైకోర్టు అదనపు న్యాయమూర్తి, రెండేళ్లకు శాశ్వత న్యాయమూర్తి అయ్యారు. 2019లో సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిగా పదోన్నతి పొందారు.

చరిత్రాత్మక తీర్పులు

సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిగా జస్టిస్ గవాయ్ 700కు పైగా ధర్మాసనాల్లో సభ్యునిగా, సారథిగా ఉన్నారు. 300కు పైగా తీర్పులు వెలువరించారు. రాజ్యాంగపరమైన అంశాలు, పౌర హక్కులకు సంబంధించిన పలు కీలక తీర్పులు వాటిలో ఉన్నాయి. ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వాలు బుల్డోజర్లతో ఇళ్లు కూల్చేయడాన్ని సవాలు చేస్తూ దాఖలైన పిటిషన్లను విచారించిన ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనానికి జస్టిస్ గవాయ్ నాయకత్వం వహించారు. కూల్చివేతలను తీవ్రంగా తప్పుబట్టడమే గాక వాటికి అడ్డుకట్ట వేస్తూ కఠిన నిబంధనలు రూపొందించారు. జమ్మూ కశ్మీర్‌కు ప్రత్యేక హోదా కల్పించే ఆర్టికల్ 370ని రద్దు చేస్తూ కేంద్రం తీసుకున్న నిర్ణయం సబబేనని తీర్పు వెలువరించిన, పార్టీలకు విరాళాలిచ్చే ఎన్నికల బాండ్లను రద్దు చేసిన ఐదుగురు న్యాయమూర్తుల రాజ్యాంగ ధర్మాసనాల్లో ఆయన సభ్యులు. పెద్ద నోట్ల రద్దు సబబేనని 4:1 మెజారిటీతో తీర్పు వెలువరించిన, ఎస్సీల్లో ఉప వర్గీకరణ చేసే అధికారాన్ని రాజ్యాంగం రాష్ట్రాలకు కల్పించిందంటూ 6:1తో తీర్పిచ్చిన రాజ్యాంగ ధర్మాసనాల్లో కూడా జస్టిస్ గవాయ్ ఉన్నారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ రిజర్వేషన్లలో క్రీమీలేయర్ నిబంధనను ప్రవేశపెట్టాలని ఈ కేసులో భాగంగానే తీర్పు వచ్చింది. మహిళల ఛాతీ పట్టుకోవడం, పైజామా లాగడం అత్యాచార యత్నం పరిధిలోకి రాబోవన్న అలహాబాద్ హైకోర్టు వ్యాఖ్యలను జస్టిస్ గవాయ్ ధర్మాసనం తీవ్రంగా తప్పుబట్టడమే గాక ఆ తీర్పుపై స్టే విధించింది. పలు రాజ్యాంగ, పర్యావరణ సంబంధ అంశాలపై కొలంబియా, హార్వర్డ్ తదితర ప్రపంచ ప్రఖ్యాత వర్సిటీల్లో జస్టిస్ గవాయ్ ప్రసంగాలిచ్చారు. దేశవ్యాప్త సంచలనానికి కారణమైన వక్ఫ్ చట్టం రాజ్యాంగబద్ధతను సవాలు చేస్తూ దాఖలైన కేసులను ఆయన ధర్మాసనమే విచారించాల్సి ఉంది.

పాకిస్తాన్ వైమానిక శక్తి...

మూడోవంతు ఊడ్చుకుపోయింది!

అంతర్జాతీయ మీడియా, నిపుణుల వెల్లడి • 'ఆపరేషన్ సిందూర్' మైలురాయి: రక్షణ శాఖ

న్యూఢిల్లీ: ఆపరేషన్ సిందూర్ దెబ్బకు పాక్‌కు అలా ఇలా తగల్లేదు. మన ప్రతి దాడుల దెబ్బకు దాయాది ఏకంగా మూడో వంతు వైమానిక శక్తిని కోల్పోయింది! ఆ నష్టాల తాలూకు పూర్తి వివరాలు క్రమంగా వెలుగులోకి వస్తున్నాయి. మన బ్రహ్మోస్ తదితర క్షిపణులు పాక్‌లోని 11 కీలక వైమానిక స్థావరాలపై విరుచుకుపడడం తెలిసిందే. వాటి ధాటికి అవి కోలుకోలేనంతగా దెబ్బ తిన్నట్టు అంతర్జాతీయ వార్తా సంస్థలతో పాటు రక్షణ నిపుణులు తేల్చారు. ''పాక్ వైమానిక స్థావరాల్లోని కీలక వ్యవస్థలన్నీ భారీగా దెబ్బతిన్నాయి. పాక్ ఎంతోకాలంగా మిడిసిపడుతున్న ఎఫ్ 16, జేఎఫ్ 17 వంటి అత్యాధునిక అమెరికా, చైనా తయారీ యుద్ధ విమానాల్లో చాలావరకు కోలుకోలేని విధంగా దెబ్బ తిన్నాయి'' అని వెల్లడించారు. సైనిక ఆపరేషన్లలో స్వావలంబన ప్రస్థానంలో ఆపరేషన్ సిందూర్‌ను మైలురాయిగా రక్షణ శాఖ అభివర్ణించింది. భారత రక్షణ పాటవానికి, ఆ రంగంలో సాధించిన స్వావలంబనకు ప్రతీకగా నిలిచిందని పేర్కొంది. ''సరిహద్దులు దాటకుండానే పాకిస్తాన్‌లోని ఉగ్ర శిబిరాలతో పాటు ఆ దేశ నలుమూలల్లోని కీలక సైనిక, వైమానిక వ్యవస్థలను కూడా తుత్తునియలు చేసి చూపించాం. పాక్ మాత్రం సైనికపరంగా కేవలం విదేశీ సాయాన్నే నమ్ముకుంది. మనపై దాడులకు చైనా తయారీ పీఎల్–15, తుర్కియేకు చెందిన 'యిహా' డ్రోన్లు, యూఏవీలను వాడింది. అందుకు సంబంధించిన ఫొటోలు, వీడియోల ద్వారా తిరుగులేని రుజువులను ప్రపంచానికి చూపించాం'' అని బుధవారం ఒక ప్రకటనలో వెల్లడించింది.

ఐఏఎఫ్ చీఫ్‌దే కీలకపాత్ర

పాక్ వైమానిక స్థావరాలపై మన దాడుల్లో ఐఏఎఫ్ చీఫ్ ఎయిర్ చీఫ్ మార్షల్ అమర్‌ప్రీత్‌సింగ్‌దే కీలక పాత్ర. విశ్వసనీయ సమాచారం మేరకు ఆ దాడులు పూర్తిగా ఆయన పర్యవేక్షణలోనే జరిగాయి. ముఖ్యంగా అతి కీలకమైన రావల్పిండిలోని చక్లాలా (నూర్ ఖాన్) ఎయిర్‌బేస్‌పై దాడి ప్లానింగ్ పూర్తిగా ఆయనదే. ఆ దాడిలో పాల్గొన్న పైలట్ల ఎంపిక తదితరాలను కూడా సింగ్ స్వయంగా ఎంపిక చేశారు. శనివారం తెల్లవారుజామున చక్లాలాలో మూడు ప్రాంతాలపై మన క్షిపణులు విరుచుకుపడి పెను విధ్వంసం సృష్టించాయి. వాటి దెబ్బకు పాక్ ఆర్మీ చీఫ్ అసీమ్ మునీర్ మూడు గంటలు బంకర్లో తలదాచుకోవడమే గాక తన నివాసాన్ని సురక్షిత ప్రాంతానికి మార్చేశారట!

నేవీ త్రిముఖ వ్యూహం

పాక్‌పై మన దాడుల సందర్భంగా నేవీ అత్యంత వ్యూహాత్మకంగా వ్యవహరించి పాక్‌ను అష్టదిగ్బంధం చేసేసింది. అందులో భాగంగా పాక్‌కు జీవనాడి వంటి కరాచీ ఓడరేవుపై మన ఐఎన్ఎస్ విక్రాంత్ యుద్ధ నౌక పూర్తిస్థాయిలో గురిపెట్టింది. ఏకంగా 36 నావికా దళాలను మోహరించింది. ఏడు డిస్ట్రాయర్లు, ఐఎన్ఎస్ తుషిన్ వంటి యుద్ధనౌకలు వాటిలో ఉన్నాయి. అవన్నీ బ్రహ్మోస్, ఎంఆర్ఎస్ఏఎం తదితర క్షిపణులను ఎక్కుపెట్టి ఏ క్షణమైనా ప్రయోగించేందుకు సిద్ధంగా ఉంచాయి. అంతేగాక వరుణాస్త్ర వంటి అత్యాధునిక టార్పెడోలతో జలాంతర్గాములను కూడా ఐఎన్ఎస్ విక్రాంత్ పూర్తిగా సన్నద్ధం చేసింది. దాంతో మరో దారిలేక పాక్ నేవీ కేవలం పోర్టుకే పరిమితం కావాల్సి వచ్చింది.

నవాజ్ కనుసన్నల్లోనే...!

భారత్‌పై పాక్ సైనిక చర్యలను పూర్తిగా ప్రధాని షహబాజ్ సోదరుడు నవాజ్ షరీఫే పర్యవేక్షించినట్టు తెలుస్తోంది. మనపై దాడులన్నీ ఆయన కనుసన్నల్లోనే సాగినట్టు సమాచారం. నవాజ్ మూడుసార్లు పాక్ ప్రధానిగా చేశారు. ప్రస్తుతం అధికార పాకిస్తాన్ ముస్లిం లీగ్–నవాజ్ (పీఎంఎల్–ఎన్) సారథి. 1999లో ఆయన ప్రధానిగా ఉండగానే కార్గిల్ యుద్ధం జరిగింది. మే7న భారత్ ఆపరేషన్ సిందూర్ చేపట్టడం, పాక్, పీఓకేల్లోని 9 ఉగ్ర స్థావరాలను నేలమట్టం చేయడం తెలిసిందే. ఆ మర్నాడు షహబాజ్ ఏర్పాటు చేసిన కీలక భేటీలో ప్రభుత్వపరంగా ఏ హోదా లేని నవాజ్ కూడా పాల్గొన్నారు.

మా మద్దతు పాక్‌కే: తుర్కియే

అంతర్జాతీయంగా ఛీత్కారాలు ఎదురవుతున్నా తుర్కియే బుద్ధి మాత్రం మారడం లేదు. అన్నివేళలా పాక్‌కే మద్దతుగా ఉంటామని ఆ దేశ అధ్యక్షుడు ఎర్డోగన్ బుధవారం కుండబద్దలు కొట్టారు. ''పాక్ మా నిజమైన మిత్రదేశం. మా దేశాల సోదర భావం నిజమైన స్నేహానికి నిదర్శనం. పాక్–తుర్కియే దోస్తీ జిందాబాద్!'' అని చెప్పుకొచ్చారు.

యుద్ధ విమానాలే నడిపిస్తుంటే... సైన్యంలో లీగల్ పోస్టులు మహిళలకు ఇవ్వరా: సుప్రీం

న్యూఢిల్లీ: భారత వాయుసేనలో మహిళలు యుద్ధ విమానాలు నడిపిస్తున్నారని, వారికి సైన్యంలోని లీగల్ పోస్టులు ఎందుకు ఇవ్వడం లేదని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని సుప్రీంకోర్టు ప్రశ్నించింది. సైన్యంలో న్యాయమూర్తి, అడ్వొకేట్ జనరల్, ఇతర లీగల్ బ్రాంచ్ పోస్టుల్లో మహిళలు చాలా తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారని వెల్లడించింది. ఆయా పోస్టులకు స్త్రీ–పురుష నిష్పత్తి వర్తించదని, అయినప్పటికీ మహిళలను ఎందుకు నియమించడం లేదని జస్టిస్ దీపాంకర్ దత్తా, జస్టిస్ మన్మోహన్‌లతో కూడిన సుప్రీంకోర్టు ధర్మాసనం ప్రశ్నించింది. సైన్యంలో లీగల్ పోస్టుల కోసం జరిగిన పరీక్షల్లో తాము నాలుగు, ఐదో ర్యాంకులు సాధించామని, అయినా తమను ఎంపిక చేయలేదంటూ ఇద్దరు మహిళా అధికారులు సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు. న్యాయం చేయాలంటూ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. తమకంటే తక్కువ ర్యాంక్ వచ్చిన పురుష అధికారులను లీగల్ బ్రాంచ్‌లో నియమించారని వారు ఆక్షేపించారు. ఈ పిటిషన్‌పై ధర్మాసనం తాజాగా విచారణ చేపట్టింది. సైన్యంలోని న్యాయ విభాగంలో పురుషుల కంటే ఎక్కువగా మహిళలను విధుల్లో చేర్చుకుంటే ఇబ్బందులేమిటో చెప్పాలని నిలదీసింది. పురుషులైనా, మహిళలైనా అర్హత ఉంటే అవకాశం ఇవ్వాల్సిందేనని స్పష్టంచేసింది.

కెనడా కేబినెట్లో మనోళ్లు

- విదేశాంగ మంత్రిగా అనిత • వాణిజ్య మంత్రిగా సిద్ధూ
- సహాయ మంత్రులుగా రూబీ సహోతా, సరాయ్

భగవద్గీత మీద ప్రమాణం చేస్తున్న అనితా ఆనంద్

ఒట్టావా: కెనడాలో మార్క్ కార్నీ మంత్రివర్గంలో ఇద్దరు భారత సంతతి నేతలకు కీలక పదవులు దక్కాయి. విదేశాంగ మంత్రిగా అనితా ఆనంద్ (58) , అంతర్జాతీయ వాణిజ్య శాఖ మంత్రిగా మణీందర్ సిద్ధూ (41) బాధ్యతలు చేపట్టారు. అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల సహాయ మంత్రిగా రణ్‌దీప్ సరాయ్ (50), నేర నియంత్రణ శాఖ సహాయ మంత్రిగా రూబీ సహోటా (44) ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. అనిత భగవద్గీతపై ప్రమాణం చేయడం విశేషం. ''ఇది నాకు గర్వకారణం. కెనడియన్లకు సురక్షితమైన, న్యాయమైన ప్రపంచాన్ని అందించడానికి ప్రధాని మార్క్ కార్నీ బృందంతో కలిసి పని చేయనున్నా'' అని ఎక్స్‌లో పేర్కొన్నారు. అనిత కెనడా లిబరల్ పార్టీలో సీనియర్ సభ్యురాలు. గతంలో ప్రజా సేవలు, ఇన్నొవేషన్, సైన్స్, పరిశ్రమలు, రక్షణ మంత్రిగా పలు పదవులు నిర్వహించారు. మంత్రివర్గంలో స్థానం దక్కడం తనకు జీవిత కాలపు గౌరవమని సిద్ధూ పేర్కొన్నారు. ఆమెకు విదేశాంగ మంత్రి ఎస్.జైశంకర్ అభినందనలు తెలిపారు. ఎన్నికల విజయం సాధించిన రెండు వారాల అనంతరం కార్నీ తన మంత్రివర్గాన్ని పునర్ వ్యవస్థీకరించారు. మంత్రివర్గం సంఖ్యను 39 నుంచి 28కి కుదించారు. వారిలో సగం మహిళలే కావడం విశేషం! కెనడా–యూఎస్ సంబంధాల ఉద్రిక్తతల మధ్య కెనడియన్లు కోరుకునే, అవసరమైన మార్పును అందించడానికి మంత్రివర్గాన్ని ఎన్నుకున్నట్లు కార్నీ తెలిపారు.

కెనడాలోనే పుట్టి పెరిగిన అనిత

అనిత ఆనంద్ 1967 మే 20న కెనడాలోని కెంట్‌విల్లేలో భారతీయులైన వైద్య దంపతులకు జన్మించారు. ఆమె తండ్రి ఎస్వీ ఆనంద్‌ది తమిళనాడు కాగా తల్లి సరోజ్ డి రామ్ పంజాబీ. వారు 1960ల్లో భారత్ నుంచి కెనడాకు వలస వెళ్లారు. 1985లో ఒంటారియోలో పొలిటికల్ సైన్స్‌లో అకడమిక్ డిగ్రీ, ఆక్స్‌ఫర్డ్ నుంచి న్యాయశాస్త్రంలో ఆనర్స్, డల్హౌసీ వర్సిటీ నుంచి బ్యాచిలర్స్, టొరంటో వర్సిటీ నుంచి న్యాయశాస్త్రంలో మాస్టర్స్ డిగ్రీ పొందారు. న్యాయవాద వృత్తిలో, బోధన, ప్రజాసేవలో బలమైన కెరీర్‌ను నిర్మించుకున్నారు. 1995లో న్యాయవాది, వ్యాపారవేత్త జాన్ నోల్టన్‌ను వివాహం చేసుకున్నారు. వారికి నలుగురు పిల్లలు. అనిత 2019లో కెనడా మంత్రివర్గంలో అడుగుపెట్టారు. ఆ ఘనత సాధించిన తొలి హిందూ మహిళగా చరిత్ర సృష్టించారు. రక్షణ మంత్రిగా ఆమె క్రమశిక్షణ, పనితీరుకు ప్రశంసలు లభించాయి. నిరసనల ఫలితంగా గతేడాది జస్టిన్ ట్రూడో ప్రధాని పదవి నుంచి తప్పుకున్నాక ఆయన వారసునిగా అనిత పేరు ప్రముఖంగా వినిపించింది. ఇక సిద్ధూవి పంజాబీ మూలాలు. తల్లిదండ్రులతో కలిసి బాల్యంలోనే కెనడా వెళ్లారు. బ్రాంప్టన్ ఈస్ట్ ఎంపీగా ఉన్నారు. పలువురు మంత్రులకు పార్లమెంటరీ కార్యదర్శిగా పని చేశారు. రూబీవీ పంజాబీ మూలాలే. ఆమె టొరంటోలో జన్మించారు. సరాయ్ తల్లిదండ్రులు కెనడా వలస వెళ్లారు. బ్రిటిష్ కొలంబియాలో జన్మించిన ఆయన నాలుగుసార్లు ఎంపీగా గెలిచారు. ఇటీవలి ఎన్నికల్లో రికార్డు స్థాయిలో 22 మంది భారత సంతతి నేతలు ఎంపీగా గెలవడం తెలిసిందే.

యూపీలో సెమీకండక్టర్ పరిశ్రమ

తిరుపతితోపాటు నాలుగు ఐఐటీల విస్తరణ • కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదం

న్యూఢిల్లీ: ఉత్తరప్రదేశ్‌లో రూ.3,706 కోట్లతో సెమీకండక్టర్ల తయారీ పరిశ్రమ నెలకొల్పేందుకు కేంద్ర మంత్రివర్గం బుధవారం ఆమోదముద్ర వేసింది. గౌతమబుద్ధ నగర్‌లోని జేవార్‌లో భారత్‌కు చెందిన హెచ్‌సీఎల్ గ్రూప్, తైవాన్‌కు చెందిన ఫాక్స్‌కాన్ సంస్థలు కలిసి సంయుక్తంగా ఈ పరిశ్రమ ఏర్పాటు చేయబోతున్నాయి. 'ఇండియా సెమీకండక్టర్ మిషన్' కింద మొబైల్ ఫోన్లు, ల్యాప్‌టాప్‌లు, కంప్యూటర్లు, ఆటోమొబైల్స్‌కు అవసరమైన డిస్‌ప్లే డ్రైవర్ చిప్‌లు ఇక్కడ తయారు చేస్తారు. సెమీకండక్టర్ల కోసం విదేశాలపైనే ఆధారపడాల్సి వస్తోంది. దిగుమతులను తగ్గించుకోవాలన్న లక్ష్యంతో దేశీయంగానే తయారు చేసుకోవడంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా దృష్టిపెట్టింది. ఇందుకోసం 'ఇండియా సెమీకండక్టర్ మిషన్'కు శ్రీకారం చుట్టింది. సెమీకండక్టర్ల తయారీ దిశగా ప్రైవేట్ సంస్థలను ప్రోత్సహిస్తోంది. కొత్త యూనిట్‌లో నెలకు 3.6 కోట్ల చిప్‌లు తయారు చేసే అవకాశం ఉంది. దేశంలో ఇది ఆరో సెమీకండక్టర్ ప్లాంట్ అని కేంద్ర మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్ చెప్పారు. దీనిద్వారా 2 వేల మందికి ఉపాధి లభిస్తుందని వెల్లడించారు.

అలాగే నేషనల్ స్కీమ్ ఫర్ ఇండస్ట్రియల్ ట్రైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్(ఐటీఐ) అప్‌గ్రెడేషన్‌కు సైతం కేబినెట్ ఆమోదం తెలిపింది. ఈ పథకం కింద ఐటీఐలను ఆధునీకరిస్తారు. ఐదు 'నేషనల్ సెంటర్స్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఫర్ స్కిల్లింగ్' ఏర్పాటు చేస్తారు. ఇది పూర్తిగా కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రాయోజిత పథకం. మరోవైపు ఐదు ఐఐటీల విస్తరణకు కూడా కేంద్ర మంత్రివర్గం ఆమోదముద్ర వేసింది. ఐఐటీ–తిరుపతి, ఐఐటీ–పాలక్కాడ్, ఐఐటీ–భిలాయ్, ఐఐటీ–జమ్మూ, ఐఐటీ–ధార్వాడ్‌లో అకడమిక్, మౌలిక సదుపాయాల సామర్థ్యాన్ని మరింత పెంచబోతున్నారు. ఇందుకోసం 2025–26 నుంచి 2028–29 దాకా రూ.11,828.79 కోట్లు ఖర్చు చేస్తారు. ఆయా ఐఐటీల్లో 130 ఫ్యాకల్టీ పోస్టులకు కేబినెట్ అంగీకరించింది.

సెమీకండక్టర్ల తయారీ రంగంలో మన దేశం ముందంజలో దూసుకెళ్తోందని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ హర్షం వ్యక్తం చేశారు. ఉత్తరప్రదేశ్‌లో కొత్త ప్లాంట్ ఏర్పాటుతో ఈ రంగంలో మనం మరింత ప్రగతి సాధిస్తామని, యువతకు ఎన్నో అవకాశాలు అందుబాటులోకి వస్తాయని పేర్కొన్నారు. ఈ మేరకు ఆయన బుధవారం 'ఎక్స్'లో పోస్టుచేశారు.

ఖురేషీపై వ్యాఖ్యలు.. మంత్రిపై ఎఫ్ఐఆర్
ఖతార్‌తో 200 బిలియన్ డాలర్ల డీల్
మన వేలితో మన కన్నే!
- సాక్షిప్లస్ పేజీలో

రసవత్తరంగా ఎడ్ల పోటీలు

నందిగామ మండలం లింగాలపాడులో ఎడ్ల బండ లాగుడు పోటీలు రసవత్తరంగా సాగుతున్నాయి. బుధవారం ఆరుపళ్ల విభాగం పోటీల్లో 17 జతలు పాల్గొన్నాయి. 8లో

అన్నమాచార్య జయంతి వేడుకలు

విజయవాడ కల్చరల్: విజయవాడలో పలు సాంస్కృతిక సంస్థల ఆధ్వర్యంలో బుధవారం తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుల వారి జయంతి వేడుకలను ఘనంగా నిర్వహించారు.

ప్రభుత్వ పాఠశాలలు నిర్వీర్యం

కూటమి ప్రభుత్వ విధానాలతో రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు నిర్వీర్యమవుతున్నాయంటూ ఏపీటీఎఫ్ నాయకులు బుధవారం ధర్నా నిర్వహించారు. 8లో

న్యూస్‌రీల్

దుర్గమ్మ హుండీ ఆదాయం రూ.3.73 కోట్లు

ఇంద్రకీలాద్రి(విజయవాడపశ్చిమ): విజయవాడ ఇంద్రకీలాద్రిపై కొలువై ఉన్న దుర్గా మల్లేశ్వరస్వామి వార్లకు భక్తులు హుండీల ద్వారా రూ.3.73 కోట్ల నగదు కానుకలు, ముడుపులు, మొక్కుబడుల రూపంలో సమర్పించారు. ఆది దంపతులకు భక్తులు సమర్పించిన కానుకలను బుధవారం మహామండపం ఆరో అంతస్తులో లెక్కించారు. 23 రోజులకు గాను మొత్తం రూ.3,73,37,549 నగదు, 420 గ్రాముల బంగారం, 7.020 కిలోల వెండి లభ్యమైనట్లు ఆలయ ఈఓ శీనానాయక్ పేర్కొన్నారు. కానుకల లెక్కింపును దేవదాయ శాఖ అధికారులు, ఎస్పీఎఫ్ సిబ్బంది పర్యవేక్షించగా, ఆలయ అధికారులు, సిబ్బంది, సేవా సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

దుర్గమ్మకు అగ్గిపెట్టెలో పట్టుచీర

సమర్పించిన సిరిసిల్ల నేతన్న

ఇంద్రకీలాద్రి(విజయవాడపశ్చిమ): విజయవాడ ఇంద్రకీలాద్రిపై కొలువై ఉన్న దుర్గమ్మకు తెలంగాణ రాష్ట్రం సిరిసిల్లకు చెందిన చేనేత కార్మికుడు నల్ల విజయ్‌కుమార్ అగ్గిపెట్టెలో ఇమిడ్చిన పట్టుచీరను సమర్పించారు. దుర్గ గుడికి బుధవారం చేరుకున్న విజయ్‌కుమార్ అగ్గిపెట్టెలో తెచ్చిన పట్టుచీరను ఆలయ ఈవో శీనానాయక్‌కు అందజేశారు. తొలుత అమ్మవారి దర్శనానికి విచ్చేసిన విజయ్ కుమార్ కుటుంబానికి ఆలయ అధికారులు సాదరంగా స్వాగతం పలికారు. అమ్మవారిని దర్శించుకుని ప్రత్యేక పూజలు జరిపించుకున్న అనంతరం వేద పండితులు ఆశీర్వచనం అందించారు. ఈ సందర్భంగా విజయ్‌కుమార్ మాట్లాడుతూ సుమారు వంద గ్రాముల బరువు కలిగిన పట్టుచీర ఐదున్నర మీటర్లు, 48 ఇంచుల వెడల్పున తయారు చేశామన్నారు. తమ కుటుంబం నుంచి ప్రతి రెండేళ్లకో సారి అమ్మవారికి పట్టుచీరను తయారు చేసి అందిస్తున్నామన్నారు. అనంతరం ఆలయ ఈవో శీనానాయక్ విజయ్‌కుమార్‌కు అమ్మవారి ప్రసాదాలను అందించారు.

దసరా లోగా చేనేత సొసైటీలకు ఎన్నికలు

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు): రాష్ట్రంలో దసరా పండుగ లోగా చేనేత సహకార సంఘాలకు ఎన్నికలు నిర్వహిస్తామని రాష్ట్ర బీసీ, ఈడబ్ల్యూఎస్ సంక్షేమశాఖ మంత్రి ఎస్.సవిత తెలిపారు. చేనేతలకు త్వరలో హెల్త్ ఇన్సూరెన్స్ అమలు చేయనున్నామని చెప్పారు. లబ్బీపేటలోని ఓ ప్రైవేటు ఫంక్షన్ హాలులో బుధవారం మంత్రి సవిత చేనేత కార్మికులతో సమావేశం అయ్యారు. ఈ సమావేశంలో ఎమ్మెల్యే ఆదినారాయణరెడ్డి కూడా పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా మంత్రి సవిత చేనేత కార్మికులు ప్రస్తుతం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను అడిగి తెలుసుకున్నారు. చేనేత వస్త్రాలను మూడు నెలలకు ఓ సారి ఆప్కో ద్వారా కొనుగోలు చేయనున్నట్లు తెలిపారు. అంతేకాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు వారంలో ఒక రోజు చేనేత దుస్తులు తప్పనిసరిగా ధరించేలా చర్యలు తీసుకుంటామన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో చేనేత, జౌళి శాఖ కమిషనర్ రేఖారాణి, సెర్ప్ సీఈఓ కరుణ, ఆప్కో ఎండీ విశ్వ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఎవరినీ ఉపేక్షించం : హోంమంత్రి

ఉయ్యూరు రూరల్: రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలకు విఘాతం కలిగించినా, అవినీతి అక్రమాలకు పాల్పడినా వారు ఎంతటివారైనా ఉపేక్షించేది లేదని రాష్ట్ర హోం శాఖ మంత్రి వంగలపూడి అనిత అన్నారు. ఉయ్యూరు గ్రామీణ పోలీస్ స్టేషన్‌ను బుధవారం ఆమె ప్రారంభించారు. అనంతరం విలేకరుల సమావేశంలో మాట్లాడుతూ రాష్ట్రంలోని కూటమి ప్రభుత్వం ఎవరికీ భయపడదని, తప్పు చేసిన వారిని ఉపేక్షించేది లేదన్నారు. త్వరలో నూజివీడు వద్ద పోలీస్ ట్రైనింగ్ అకాడమీ, విజయనగరం జిల్లాలో గ్రాండ్ ట్రైనింగ్ అకాడమీ నిర్మించనున్నట్లు తెలిపారు. సమావేశంలో ఎమ్మెల్యే బోడె ప్రసాద్ పాల్గొన్నారు.

ఖరీఫ్ సాగుపై నీలినీడలు

- బుడమేరు గండ్లు పూడ్చడంలో మీనమేషాలు లెక్కిస్తున్న ప్రభుత్వం
- వర్షాకాలం సమీపిస్తున్న వేళ రైతుల ఆందోళన
- గండ్లు పూడ్చకపోతే సాగు చేపట్టడం కూడా దండగేనంటున్న రైతులు
- గండ్లు పూడ్చాలంటూ ఇరిగేషన్ మంత్రికి మొరపెట్టుకున్న రైతులు
- రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి బాగోలేదంటూ తప్పించుకునే ప్రయత్నం చేసిన మంత్రి
- 10వేల హెక్టార్లలో ఖరీఫ్ సాగు ప్రశ్నార్థకమే

కూటమి ప్రభుత్వానికి అమరావతి జపం తప్ప రాష్ట్రంలో రైతులు ఏమై పోయినా పట్టదు. ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలు పెట్టకుండా దళారీల దోపిడీకి దారులు తెరుస్తోంది. మిర్చికి గిట్టుబాటు ధర లేక అల్లాడుతున్నా పట్టించుకోదు. బుడమేరు వరదలకు గండ్లు పడి ఎనిమిది నెలలైనా వాటిని పూడ్చాలనే ధ్యాసే ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం కారణంగా ఈ ఏడాది ఖరీఫ్‌లో 10 వేల హెక్టార్లలో సాగు ప్రశ్నార్థకం కానుంది.

క్రాప్ హాలిడే తప్పదా

జి.కొండూరు: రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం రైతుల పాలిట శాపంగా మారింది. గత ఏడాది జల ప్రళయాన్ని సృష్టించిన బుడమేరు ప్రక్షాళన సంగతి దేవుడెరుగు కనీసం చెరువులకు, వాగులకు పడిన గండ్లను పూడ్చడంలో ప్రభుత్వం మీనమేషాలు లెక్కిస్తోంది. దీంతో ఈ ఏడాది ఖరీఫ్ సాగు చేపట్టాలో లేదో తెలియక రైతులు అయోమయంలో ఉన్నారు. వెలగలేరు హెడ్ రెగ్యులేటర్ నుంచి ఎగువ బుడమేరు గండ్లతో పాటు పలు వాగులు, ఎన్ఎస్పీ కాల్వలకు పడిన గండ్లను అలానే వదిలేయడంతో మరో జల ప్రళయానికి ఆస్కారమిచ్చేలా ఉన్నాయి.

ఆర్థిక పరిస్థితి బాగోలేదంటూ...

బుడమేరు డైవర్షన్ కెనాల్‌కు జి.కొండూరు మండల పరిధి కవులూరు శివారులో పడిన భారీ

బుడమేరు వరదల వలన హెచ్.ముత్యాలంపాడు గ్రామంలో బీడుగా మారిన సాగుభూమి

గండ్లు పూడ్చాలంటూ ఇరిగేషన్ మంత్రి నిమ్మల రామానాయుడుకి మొరపెట్టుకుంటున్న రైతులు

గండ్ల వద్ద జరుగుతున్న లైనింగ్ పనులను ఇరిగేషన్ మంత్రి నిమ్మల రామానాయుడు బుధవారం పరిశీలించారు. ఈ సందర్భంగా రైతులు మాట్లాడుతూ చెరువులు, వాగులు, ఎగువ బుడమేరు గండ్లు పూడ్చకపోతే తాము సాగు చేయలేమంటూ మొరపెట్టుకున్నారు. ఖరీఫ్ సాగు చేయమంటారా, వద్దంటారా అని మంత్రిని రైతులు ప్రశ్నించారు. దీనిపై మంత్రి స్పందిస్తూ రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి బాగోలేదంటూ దాటవేత ధోరణితో మాట్లాడారు. గండ్లు పూడ్చేందుకు ప్రతిపాదనలు ఆర్థికశాఖ వద్ద పెండింగ్‌లో ఉన్నాయని, నిధులు విడుదల చేయించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నట్లు చెప్పారు. లైనింగ్ పనులకు విడుదలైన నిధులనే ఆర్థికశాఖ రిజెక్ట్ చేస్తే సమస్య తీవ్రతను వివరించి నిధులు తెచ్చామంటూ గొప్పలు చెప్పారు. మంత్రి మాటలను విని నవ్వాలో, ఏడవాలో తెలియని పరిస్థితిలో రైతులు ఉన్నారు. గండ్లు పూడ్చకపోతే క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించడమే మేలని భావిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం మొద్దు నిద్ర వీడకపోతే బుడమేరు వరద ముంపునకు గురైన పదివేల హెక్టార్లలో ఈ ఏడాది ఖరీఫ్ సాగు ప్రశ్నార్థకం కానుంది.

వర్షాకాలం ముంచుకొస్తున్నా...

గత ఏడాది ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలల్లో కురిసిన భారీ వర్షానికి బుడమేరు ఉగ్రరూపం దాల్చడంతో మైలవరం నియోజకవర్గంలో 34 చెరువులకు గండ్లు పడ్డాయి. వీటితో పాటు పులివాగు, కోతులవాగు, ఎన్ఎస్పీ కాల్వలకు సైతం గండ్లు పడి వేలాది ఎకరాల్లో ఖరీఫ్ పంటను రైతులు నష్టపోయారు. ఈ వరదల వలన చెరువులకు పడిన గండ్లను తాత్కాలికంగా కొన్ని చోట్ల పూడ్చినప్పటికీ కొన్ని చెరువులు, వాగులు, ఎగువ బుడమేరు గండ్లకు తట్ట మట్టి కూడా వేయలేదు. వేసవి కాలం పూర్తయి వర్షాకాలం వస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ఇంకా చోద్యం చూస్తుండడంతో ఖరీఫ్ సాగుపై నీలినీడలు కమ్ముకున్నాయి.

నిధులు మంజూరు చేయని ప్రభుత్వం

బుడమేరు వరదల వలన వెలగలేరు హెడ్ రెగ్యులేటర్ నుంచి ఎగువ బుడమేరు అంటే బుడమేరు ప్రారంభం వరకు వాగుకు ఇరువైపులా కట్టలకు పడిన గండ్లను పూడ్చేందుకు అధికారులు 65 పనులుగా నిర్ధారించారు. ఈ పనులకు రూ.29 కోట్ల వరకు ఖర్చు అవుతుందని అంచనాలు తయారు చేసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపి నెలలు గడుస్తున్నా నిధులు విడుదల చేయలేదు. దీంతో పాటు చెరువులు, పులివాగు, కోతులవాగు, ఎన్ఎస్పీ కాల్వలకు పడిన గండ్లను శాశ్వతంగా పూడ్చేందుకు రూ.35 కోట్ల వరకు ఖర్చు అవుతుందని అధికారులు అంచనాలు పంపినా నిధులను విడుదల చేయలేదు. కేవలం బుడమేరు డైవర్షన్ కెనాల్‌కు కవులూరు గ్రామ శివారులో పడిన భారీ గండ్ల వద్ద లైనింగ్ పనులు, హెడ్ రెగ్యులేటర్ మరమ్మతులకు మాత్రమే రూ.39.77 కోట్లు నిధుల విడుదల చేసి చేతులు దులుపుకొన్నారు.

బుడమేరు వరదలకు వెల్లటూరు పడమర చెరువుకు పడిన గండ్లు ప్రస్తుత పరిస్థితి

గండ్లు పూడ్చకపోతే సాగు చేయలేం

వెల్లటూరు పడమర చెరువు కింద నాకు 2 ఎకరాల పొలం ఉంది. పోయిన సంవత్సరం ఖరీఫ్‌లో వరి సాగు చేశాను. చెరువుకు ఐదు చోట్ల గండ్లు పడి పైరు పూర్తిగా కొట్టుకుపోయి తీవ్రంగా నష్టపోయాను. ఇప్పటివరకు గండ్లు పూడ్చలేదు. గండ్లు పూడ్చకపోతే పంట సాగు చేయలేం.

–మాదు నాగయ్య, రైతు, వెల్లటూరు

పులివాగు గండ్లతో తీవ్రంగా నష్టపోయాం

గత ఏడాది బుడమేరుకు వచ్చిన వరదలతో పులివాగు పొంగి గండ్లు పడ్డాయి. ఈ వరదల వలన నేను సాగు చేసిన నాలుగు ఎకరాల్లో వరిపైరు కుళ్లిపోయింది. తీవ్రంగా నష్టపోయాను. గండ్లు ఇప్పటివరకు పూడ్చలేదు. ఈ ఏడాది సాగు చేపట్టడం కూడా దండగ అనిపిస్తోంది. గండ్లు పూడ్చకపోతే సాగు చేపట్టలేం.

–బెజవాడ వీరయ్య, రైతు, కవులూరు

ఎనిమిది నెలలైనా గండ్లు పూడ్చలేదు

గత ఏడాది వరదల వలన పులివాగుకు గండ్లు పడి నేను సాగు చేసిన పది ఎకరాల్లో వరిపైరు పాడై పోయింది. తీవ్రంగా నష్టపోయాను. గండ్లు పడి ఎనిమిది నెలలు దాటినా గండ్లు పూడ్చకపోవడం దారుణం. ప్రభుత్వం వెంటనే గండ్లను పూడ్చాలి. లేదంటే ఈ ఏడాది సాగు చేపట్టడం కష్టమే.

–బొర్రా శ్రీనివాసరావు, రైతు, కవులూరు

ఉపాధి లక్ష్యాల సాధనలో నిర్లక్ష్యాన్ని సహించను

- శ్రామికులకు కనీస వేతనం రూ.307 కల్పించాలి
- ఎన్టీఆర్ జిల్లా కలెక్టర్ డాక్టర్ జి.లక్ష్మీశ

కాన్ఫరెన్స్‌లో మాట్లాడుతున్న కలెక్టర్ డాక్టర్ జి.లక్ష్మీశ

గాంధీనగర్(విజయవాడసెంట్రల్): జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా శ్రామికులకు 80 లక్షల పని దినాలను కల్పించాలనే లక్ష్యాన్ని సాధించడంపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలని, లక్ష్య సాధనలో నిర్లక్ష్యాన్ని సహించనని ఎన్టీఆర్ జిల్లా కలెక్టర్ డాక్టర్ జి.లక్ష్మీశ హెచ్చరించారు. పనుల నిర్వహణలో వెనుకబడితే చర్యలు తప్పవని, శ్రామికులకు రూ.307 కనీస వేతనం కల్పించి ఆర్థిక ఊతం ఇచ్చేలా ప్రతి ఒక్కరూ కృషి చేయాలని సంబంధిత అధికారులను ఆదేశించారు. మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా జిల్లాలో చేపడుతున్న పనుల ప్రగతిపై బుధవారం నీటి యాజమాన్య సంస్థ అధికారులు, ఉద్యాన శాఖ అధికారులు, మండలాభివృద్ధి అధికారులు, పంచాయతీరాజ్ రూరల్ డెవలప్‌మెంట్ అధికారులతో కలెక్టర్ డాక్టర్ జి. లక్ష్మీశ వీడియో కాన్ఫరెన్స్ నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా శ్రామికులకు పని కల్పించి వారికి ఆర్థిక ఊతం ఇవ్వాలన్న ప్రభుత్వ లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చడంలో ఎటువంటి అలసత్వం వహించినా సహించేది లేదన్నారు. ఈ ఏడాది శ్రామికులకు 80 లక్షల పని దినాలను కల్పించాలన్నది లక్ష్యం కాగా ఇప్పటివరకు కేవలం 13.40 లక్షల పని దినాలను మాత్రమే కల్పించడంపై అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. త్వరలో వర్షాలు పడతాయన్న వాతావరణ శాఖ సూచనల నేపథ్యంలో పనులను మరింత వేగవంతం చేసి లక్ష్య సాధన వైపు అడుగులు వేయాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. జగ్గయ్యపేట, నందిగామ, చందర్లపాడు, రెడ్డిగూడెం విస్సన్నపేట, ఎ.కొండూరు మండలాలలో ఆశించిన స్థాయిలో లేదని, ఆయా మండలాల అధికారులు మరింత ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలన్నారు. ఉపాధి హామీ ద్వారా 3వేల పంట కుంటలను నిర్మించాలని లక్ష్యం కాగా, ఇప్పటివరకు 572 కుంటలు మాత్రమే పూర్తి చేశారన్నారు. ఉపాధి హామీ పనులలో ఉద్యాన పంటల పనులకు ఆర్థిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలన్నారు. ఉద్యాన పంటల సాగుకు ప్రతి గ్రామంలో కనీసం 20 ఎకరాలను గుర్తించాలన్నారు. జిల్లాలో ఇప్పటి వరకు సరాసరి 294 రూపాయలు మాత్రమే శ్రామికులకు లభిస్తోందని చేపట్టనున్న పనుల ద్వారా ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన రూ.307 దినసరి కనీస వేతనం తప్పనిసరిగా లభించేలా చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. పని ప్రదేశంలో సౌకర్యాలు కల్పించాలన్నారు. వీడియో కాన్ఫరెన్స్‌లో జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ప్రాజెక్టు డైరెక్టర్ ఎ.రాము, ఉద్యాన శాఖ సహాయ సంచాలకుడు పి. బాలాజీ కుమార్, గ్రామ వార్డు సచివాలయ ప్రత్యేక అధికారి జి.జ్యోతి, జిల్లా వ్యవసాయ అధికారి డీఎంఎఫ్ విజయ కుమారి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ప్రతిభకు కార్పొరేట్ వల

- ఇంటర్‌లో అడ్మిషన్ల కోసం క్యూలు కడుతున్న వైనం
- విద్యార్థుల ఇళ్ల చుట్టూ అధ్యాపకుల ప్రదక్షిణలు
- రకరకాల ఆఫర్ల పేరుతో ఆకర్షించే యత్నం

కొంతమంది విద్యార్థుల వ్యక్తిగత ప్రతిభను తమ ఖాతాలో వేసుకుని కోట్లు దండుకుంటున్నాయి కార్పొరేట్ విద్యా సంస్థలు. టెన్త్‌లో అత్యుత్తమ మార్కులు సాధించిన విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు వల వేసి, వారికి ఫీజుల్లో 50 నుంచి 90 శాతం వరకు కూడా రాయితీల ఆశ చూపించి తమ సంస్థల్లో చేర్చుకుంటాయి. ఇంటర్‌లో వారు సాధించిన ర్యాంకులను తమ గొప్పలుగా చెప్పుకొంటూ లక్షలాది అమాయక విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల నుంచి కోట్లాది రూపాయలు బొగేసుకుంటున్నాయి.

కంకిపాడు: "ఇంటర్‌లో స్టేట్ 1, 2, 3 ర్యాంకులు మావే... నీట్, ఎంసెట్‌లోనూ మేమే టాప్.." అంటూ కార్పొరేట్ విద్యాసంస్థలు తమ స్థాయిని పదిలం చేసుకోవాలంటే ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులు ఉంటేనే సాధ్యం. అందుకు ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులు పక్క విద్యాసంస్థల్లో చేరకుండా తమ సంస్థల్లోనే అడ్మిషన్లు పొందేలా చేసుకోవాలి. దీంతో పలు విద్యాసంస్థలు అడ్మిషన్లలో తీవ్ర పోటీ పడుతున్నాయి. ప్రతిభావంతులను చేర్చుకునే పనిలో పడ్డాయి.

సమయం లేదుగా...

ఈ విద్యాసంవత్సరం ఇంటర్మీడియెట్ తరగతులు జూన్ 2వ తేదీ నుంచి ప్రారంభం కానున్నాయి. ఇప్పటికే పదో తరగతి ఉత్తీర్ణత సాధించిన విద్యార్థులు తమకు అనువైన, అందుబాటులో ఉన్న కళాశాలల్లో కోర్సులను ఎంపిక చేసుకుని అడ్మిషన్లను పొందుతున్నారు. ఈ కొద్ది రోజుల సమయాన్ని వినియోగించుకుని అడ్మిషన్లను భారీగా నమోదు చేసుకునే పనిలో పేరొందిన కార్పొరేట్ సంస్థలు ఉన్నాయి. ఒకప్పుడు పట్టణాలకే పరిమితమైన విద్యాసంస్థలు నేడు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోనూ బ్రాంచిలను అందుబాటులోకి తెచ్చి గ్రామీణ విద్యార్థులను చేర్పించుకుంటూ, అందుబాటులోనే తమ సంస్థ బ్రాంచిలు ఉన్నాయంటూ ప్రచారంలో ముందున్నాయి.

ఆఫర్లే...ఆఫర్లు

పది ఫలితాల్లో ప్రతిభ చాటిన విద్యార్థులపై టాప్-5లో ఉన్న కార్పొరేట్ సంస్థలు దృష్టి సారించాయి. వారు చదివిన పాఠశాలల నుంచి విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల ఫోన్ నంబర్లు సేకరించి వారిని నేరుగా కలుసుకుని అడ్మిషన్లను ఖాయం చేసుకుంటున్నారు. మరీ ముఖ్యంగా ఇటీవల విడుదలైన పది ఫలితాల్లో విద్యార్థుల ప్రతిభను చూసి ఆఫర్లు ఇస్తున్నారు. 550 మార్కులు దాటితే ఫీజులో 50 శాతం రాయితీ, 575 మార్కులు దాటితే 75 శాతం రాయితీ, 590 పైన మార్కులు వస్తే 80–90 శాతం వరకూ ఫీజుల్లో రాయితీ, అవసరమైతే అదనపు సౌకర్యాలు కూడా కల్పిస్తామంటూ ఆఫర్లు మీద ఆఫర్లు అందిస్తున్నారు. ఇదే క్రమంలో గత విద్యాసంవత్సరంలో తమ సంస్థకు వచ్చిన ర్యాంకులు, నీట్, ఎంసెట్ ఫలితాల్లో టాప్‌గా నిలిచామంటూ ప్రకటనలను చూపించి విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రులకు ఆకర్షణ మంత్రం వాడుతున్నారు. ఎంసెట్, జేఈఈ మెయిన్స్, అడ్వాన్స్‌డ్ అన్నింటికి కోచింగ్ ఇదే ఫీజులో అందిస్తామంటూ ఆశ చూపుతున్నారు.

అడ్మిషన్లు మిస్సయితే జీతాలు కట్

మరో వైపు అధ్యాపకులు, బోధనేతర సిబ్బంది మెడపై కార్పొరేట్ సంస్థలు కత్తి పెడుతున్నాయి. ఎంపిక చేసుకున్న విద్యార్థుల అడ్మిషన్ నూరు శాతం ఓకే అవ్వాలి. అడ్మిషన్ల సంఖ్య తగ్గినా, ముఖ్యమైన టార్గెట్ మిస్సయినా మే నెల జీతాలు ఉండబోవని ఆయా సంస్థలు తమ సిబ్బందికి టార్గెట్‌లు నిర్ణయిస్తున్నాయి. దీంతో సిబ్బంది చేసేది లేక విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రుల చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తూ ఎలాగోలా అడ్మిషన్ ఓకే అయ్యేలా చేసేందుకు నానా తిప్పలు పడుతున్నారు.

కాళేశ్వరానికి ఆర్టీసీ ప్రత్యేక బస్సులు

బస్టాండ్(విజయవాడపశ్చిమ): ఈ నెల 15 నుంచి 26 వరకు జరిగే సరస్వతి నది పుష్కరాలను పురస్కరించుకుని తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని కాళేశ్వరం త్రివేణి సంఘం యాత్రకు విజయవాడ పండిట్ నెహ్రూ బస్‌స్టేషన్ నుంచి ప్రత్యేక బస్సులు నడపనున్నట్లు ఎన్టీఆర్ జిల్లా ప్రజా రవాణా అధికారి ఎం.వై. దానం బుధవారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఈ బస్సులు ఈ నెల 16 నుంచి 25 వరకు ప్రతి రోజూ నడపనున్నట్లు తెలిపారు. ఈ యాత్ర రాత్రి 10 గంటలకు పీఎన్‌బీఎస్ నుంచి బయలుదేరి ఖమ్మం, వరంగల్, భూపాలపల్లి మీదుగా రెండవ రోజు ఉదయం 5 గంటలకు కాళేశ్వరం చేరుకుంటుందన్నారు. అక్కడ పుష్కర స్నానం, ముక్తేశ్వరస్వామి దర్శనం అనంతరం ధర్మపురిలోని శ్రీలక్ష్మీనరసింహస్వామి, కొండగట్టు శ్రీవీరాంజనేయ స్వామి, వేములవాడలోని శ్రీరాజరాజేశ్వరి దేవి, మహా శివుని దర్శనం ఉంటుందన్నారు. అనంతరం అక్కడ బస చేసుకుని మూడవ రోజు ఉదయం వరంగల్ భద్రకాళి మాత, వేయి స్తంభాల గుడి, రామప్ప దేవాలయం దర్శించి, అక్కడే ఉన్న రామప్ప సరస్సును సందర్శించిన అనంతరం తిరుగు ప్రయాణం చేసి నాలుగవ రోజు ఉదయం విజయవాడ చేరుకోవడంతో యాత్ర ముగుస్తుందన్నారు. ఈ యాత్రలో సూపర్ లగ్జరీ (హైటెక్)కు రూ.1,999, ఇంద్ర ఏసీలో రూ.2,599 ధరగా నిర్ణయించారు. ఈ చార్జీలు కేవలం బస్సు ప్రయాణం కోసమే అని భోజనం, వసతి, ఇతర ఖర్చులు ఎవరికి వారే చెల్లించుకోవాలని తెలిపారు. టికెట్‌లు బుకింగ్ చేసుకునేందుకు ఏపీఎస్ఆర్టీసీఆన్‌లైన్.ఇన్ వెబ్‌సైట్ లేదా సమీప బస్‌స్టేషన్‌లో గాని ఆర్టీసీ అధీకృత టికెట్ బుకింగ్ ఏజెంట్ ద్వారా కాని బుక్ చేసుకోవచ్చని తెలిపారు. ఇతర వివరాలకు 80742 98487, 93903 98475 నంబర్లలో సంప్రదించాల్సిందిగా ఆయన కోరారు.

మార్గదర్శకుల ఎంపిక ఫార్మాట్‌లో వివరాలు నమోదు చేయాలి

ఎన్టీఆర్ జిల్లా కలెక్టర్ లక్ష్మీశ

గాంధీనగర్(విజయవాడసెంట్రల్):ఎన్టీఆర్ జిల్లాలో బంగారు కుటుంబాల మార్గదర్శకుల ఎంపికకు ప్రత్యేకంగా రూపొందించిన ఫార్మాట్‌లో పూర్తి వివరాలను నమోదు చేయాలని జిల్లా కలెక్టర్ డాక్టర్ జి.లక్ష్మీశ అధికారులను ఆదేశించారు. పీ4 (పబ్లిక్, ప్రైవేట్, పీపుల్ భాగస్వామ్యం) అమలులో భాగంగా బంగారు కుటుంబం– మార్గదర్శి, కుటుంబ సమగ్ర సమాచార వివరాల నమోదుపై బుధవారం ఎంపీడీవోలు, నగరపాలక సంస్థ మున్సిపల్ కమిషనర్ ధ్యాన చంద్ర హెచ్‌ఎం, మున్సిపల్ కమిషనర్లతో కలెక్టర్ లక్ష్మీశ కలెక్టరేట్ నుంచి వీడియో కాన్ఫరెన్స్ నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ పీ4 విధానం అమల్లో అధికారుల భాగస్వామ్యం ప్రధానమన్నారు. జిల్లాలోని 604 సచివాలయాల పరిధిలో 86,398 బంగారు కుటుంబాలను గుర్తించామన్నారు. వీటిలో నగరపాలక సంస్థ పరిధిలోని 286 సచివాలయాల పరిధిలో 46,169 కుటుంబాలు ఉన్నాయన్నారు. కుటుంబ సభ్యుల వివరాలను ప్రత్యేకంగా రూపొందించిన ఫార్మాట్లో నమోదు చేసేలా ఫ్లాష్ సర్వే జరగాలన్నారు.

గోదా కల్యాణం కూచిపూడి నృత్య రూపకం ప్రదర్శిస్తున్న కళాకారులు

ఆకట్టుకున్న గోదా కల్యాణం నృత్య రూపకం

శ్రీకాకుళం(ఘంటసాల): శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తెలుగు భాషాభిమానాన్ని కళ్లకు కట్టినట్లు ప్రదర్శించిన గోదా కల్యాణం కూచిపూడి నృత్య రూపకం ఆసాంతం ఆకట్టుకుంది. శ్రీకృష్ణదేవరాయల మహోత్సవం సందర్భంగా ఆముక్త మాల్యద కావ్యం నుంచి డాక్టర్ రాళ్లబండి కవితా ప్రసాద్, కేవీ సత్యనారాయణ రచించిన గోదా కల్యాణం కూచిపూడి నృత్య రూపకాన్ని బుధవారం రాత్రి ప్రదర్శించారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలుగా కేవీ సత్యనారాయణ అభినయించారు. తొలుత కేవీ సత్యనారాయణను జస్టిస్ యు.దుర్గా ప్రసాద్, ఎమ్మెల్యే మండలి బుద్ధప్రసాద్ ఘనంగా సన్మానించారు.

క్లుప్తంగా

ఘాట్‌రోడ్డు, స్నానఘాట్లలో దుర్గమ్మ జలప్రసాద కేంద్రాలు

ఇంద్రకీలాద్రి(విజయవాడపశ్చిమ): దుర్గమ్మ దర్శనానికి విచ్చేసే భక్తులకు జల ప్రసాదాన్ని అందించేందుకు దాతలు ముందుకు రావడం హర్షనీయమని దుర్గగుడి ఈఓ శీనానాయక్ పేర్కొన్నారు. ఇంద్రకీలాద్రి ఘాట్‌రోడ్డులోని కామధేను అమ్మవారి ఆలయం, భక్తులు పుణ్య స్నానాలు ఆచరించే దుర్గాఘాట్‌లో మినరల్ వాటర్ ప్లాంట్‌లను ఈఓ శీనానాయక్ బుధవారం ప్రారంభించారు. దివీస్ ల్యాబొరేటరీస్ లిమిటెడ్ భక్తులకు రక్షిత మంచినీటిని అందించేందుకు వాటర్ ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేయడం అభినందనీయమన్నారు. సామాజిక సేవలోనే దైవత్వం ఇమిడి ఉంటుందని, భక్తులకు సేవ చేస్తే భగవంతుడికి చేసినట్లేనని ఈఓ పేర్కొన్నారు. దాతలు, సామాజిక సంస్థలు, కార్పొరేట్ సంస్థలు భక్తుల సేవలో పాలుపంచుకోవాలని కోరారు. అనంతరం ఈఓ శీనానాయక్ స్వయంగా భక్తులకు మంచినీటిని అందించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఆలయ ఈఈ కోటేశ్వరరావు, వైకుంఠరావు, దివీస్ ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

20 నుంచి విద్యార్థులకు గ్రంథాలయ వర్క్‌షాప్

విజయవాడ కల్చరల్: విజయవాడ బుక్‌ఫెస్టివల్ సొసైటీ, స్వచ్ఛ ఆంధ్రప్రదేశ్, తమ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో ఈ నెల 20 నుంచి 30వ తేదీ వరకు గ్రంథాలయ వర్క్‌షాప్ జరుగుతుందని గ్రంథాలయ పునర్వికాస ఉద్యమవేదిక ఎన్టీఆర్ జిల్లా కన్వీనర్ గోళ్ల నారాయణరావు తెలిపారు. ఆరు నుంచి పదో తరగతి విద్యార్థులు ఈ వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనవచ్చని పేర్కొన్నారు. సంస్థ కార్యాలయంలో ఆయన బుధవారం విలేకరులతో మాట్లాడారు. రోజూ ఉదయం తొమ్మిది నుంచి 11గంటల వరకు, సాయంత్రం నాలుగు నుంచి ఆరు గంటల వరకు వర్క్‌షాప్ జరుగుతుందని తెలిపారు. సివిల్ కోర్టుల ఎదురుగా ఉన్న విజయవాడ బుక్ ఫెస్టివల్ సొసైటీ కేంద్రంగా ఈ శిక్షణ జరుగుతుందని పేర్కొన్నారు. గ్రంథాలయాల వినియోగం, తెలుగు భాషపై ఆసక్తిని పెంచడం, పుస్తక పఠనం, కథలు రాయడం, చెప్పడం, ఆటలు, మ్యాజిక్ షో, సైన్స్ సందేహాలు, చిత్రలేఖనంపై ఆయా అంశాల్లో నిపుణులు శిక్షణ ఇస్తారని వివరించారు. మరిన్ని వివరాలకు 0866 2570843, 94943 40664 ఫోన్ నంబర్లలో సంప్రదించాలని నారాయణరావు కోరారు. ఈ సందర్భంగా వర్క్ షాప్ బ్రోచర్‌ను అతిథులు ఆవిష్కరించారు. ఈ సమావేశంలో గ్రంథాలయ ఉద్యమ సారథులు మనోహర నాయుడు, లక్ష్మయ్య, వెంకట నారాయణ, రెహమాన్, శ్రీపతిరాయ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సేవలు షట్‌డౌన్

- సచివాలయాల్లో పనిచేయని కంప్యూటర్లు, ప్రింటర్లు
- కొన్నిచోట్ల సొంత ఖర్చుతో మరమ్మతులు చేయిస్తున్న సిబ్బంది
- కొత్త రేషన్‌కార్డుల దరఖాస్తుల స్వీకరణతో ఉద్యోగులపై ఒత్తిడి

మచిలీపట్నంలోని ఓ సచివాలయంలో మొరాయించిన కంప్యూటర్

అవనిగడ్డ: కృష్ణాజిల్లాలోని చాలా సచివాలయాల్లో కంప్యూటర్లు, ప్రింటర్లు పనిచేయడం లేదు. తరచూ మరమ్మతులకు గురవుతున్నాయి. దీంతో సచివాలయ సేవలకు తీవ్ర ఆటంకం కలుగుతోంది. పనిచేయని కంప్యూటర్లు, ప్రింటర్ల బాధ్యతను ఎవరూ తీసుకోకపోవడంతో కొన్ని ప్రాంతాల్లో సచివాలయ ఉద్యోగులే సొంత ఖర్చులతో మరమ్మతులు చేయిస్తున్నారు. కంప్యూటర్ల కంటే ప్రింటర్లు తరచూ మరమ్మతులకు గురవుతుండటం, అందుబాటులో టెక్నీషియన్లు లేకపోవడంతో ఉద్యోగులు తీవ్ర ఆందోళన చెందుతున్నారు.

కొత్త రేషన్‌కార్డుల దరఖాస్తులతో ఒత్తిడి

ఇప్పటికే కుల, ఆదాయ ధ్రువీకరణ పత్రాలు, విద్యుత్ బిల్లులు, కొత్త ప్రాపర్టీ పన్ను దరఖాస్తులు, ఓటర్ కార్డులకు దరఖాస్తుల నమోదుతో సచివాలయ ఉద్యోగులు బాగా బిజీగా ఉన్నారు. వీటికి తోడు ఈ నెల ఏడో తేదీ నుంచి కొత్త రేషన్ కార్డుల కోసం ప్రభుత్వం దరఖాస్తులు స్వీకరిస్తోంది. ఈ పనులు సచివాలయ ఉద్యోగులే చేయాల్సి ఉంది. నెలరోజుల పాటు ఈ ప్రక్రియ కొనసాగుతుందని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. దీంతో కంప్యూటర్లు మొరాయించిన చోట్ల ఉద్యోగులు ల్యాప్‌టాప్‌లు ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు.

పంచాయతీలు బాధ్యతలు తీసుకోవాలి

సచివాలయాల్లో కంప్యూటర్లు, ప్రింటర్లు మరమ్మతులకు గురైతే పంచాయతీలు బాధ్యత తీసుకుని మరమ్మతులు చేయించాలని కొంత మంది ఉద్యోగులు కోరుతున్నారు. కొత్త రేషన్ కార్డుల దరఖాస్తుల స్వీకరణ నేపథ్యంలో జిల్లాలో అన్ని సచివాలయాల్లో కంప్యూటర్లు, ప్రింటర్లు సక్రమంగా పనిచేసేలా జిల్లా కలెక్టర్ చర్యలు తీసుకోవాలని సచివాలయ ఉద్యోగులు కోరుతున్నారు.

మొరాయిస్తున్న కంప్యూటర్లు, ప్రింటర్లు

కృష్ణాజిల్లాలో మొత్తం 508 సచివాలయాలు ఉన్నాయి. ప్రతి సచివాలయానికి సచివాలయ కార్యదర్శి, డిజిటల్ అసిస్టెంట్‌కు ఒక కంప్యూటర్, ఒక ప్రింటర్ చొప్పున అందజేశారు. వాటిని అందజేసి ఐదేళ్లు దాటిపోవడంతో చాలాచోట్ల ప్రింటర్లు మరమ్మతులకు గురయ్యాయి. వీటికి మరమ్మతులు చేసేందుకు పట్టణాల్లో కొంతమంది టెక్నీషియన్లు అందుబాటులో ఉండగా, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మాత్రం తీవ్ర ఇబ్బందులు తప్పడంలేదు. కొన్నిచోట్ల ప్రింటర్లు మూలనపడి చాలా రోజులవుతోంది. కొన్నిచోట్ల కంప్యూటర్లు పనిచేయడం లేదు. వీటిని ఉద్యోగులే సొంత ఖర్చులతో మరమ్మతులు చేసుకుంటున్నారు. కొన్ని చోట్ల ఈ బిల్లులు పంచాయతీలు చెల్లిస్తుండగా మరికొన్ని చోట్ల ఉద్యోగులే భరించాల్సి వస్తోంది.

ఆరోగ్య కార్యక్రమాల్లో లక్ష్యాలు సాధించాలి

ఆరోగ్య కార్యక్రమాలపై సమీక్ష చేస్తున్న డీఎంహెచ్‌ఓ డాక్టర్ సుహాసిని

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు): ఎన్టీఆర్ జిల్లాలో ఆరోగ్య కార్యక్రమాల్లో లక్ష్యాలు సాధించాలని వైద్యాధికారులకు జిల్లా వైద్య ఆరోగ్యశాఖాధికారి డాక్టర్ మాచర్ల సుహాసిని సూచించారు. విజయవాడలోని తన కార్యాలయంలో గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంత వైద్యాధికారులతో ఆమె బుధవారం సమీక్ష సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా జిల్లాలో వివిధ ఆరోగ్య కార్యక్రమాల అమలు తీరును సమీక్షించారు. అందులో భాగంగా ఎలక్ట్రానిక్ హెల్త్ రికార్డుల నమోదు, ఎన్‌సీడీ–సీడీ సర్వే, గర్భిణుల నమోదు వంటి కార్యక్రమాల్లో నిర్దేశిత లక్ష్యాలు సాధించాలని డీఎంహెచ్‌ఓ సూచించారు. ఆయా కార్యక్రమాల వారీగా వివరాలు అడిగి తెలుసుకున్నారు. ఈ సమావేశంలో డీఎల్‌టీఓ డాక్టర్ ఉషారాణి, డీఐఓ డాక్టర్ శరత్‌బాబు, డెప్యూటీ డీఎంహెచ్‌ఓ డాక్టర్ ఇందుమతి, ఆర్‌బీఎస్‌కే అధికారి డాక్టర్ మాధవీనాయుడు, డీఎంఓ డాక్టర్ మోతీబాబు, డీపీఎంఓ డాక్టర్ నవీన్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పెన్షన్ స్కీంలపై ముగిసిన అవగాహన సదస్సులు

పెన్షన్ స్కీంలపై అవగాహన కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న ఎంప్లాయీస్ సంఘ్ నేతలు

రైల్వేస్టేషన్(విజయవాడపశ్చిమ): దక్షిణ మధ్య రైల్వే ఎంప్లాయీస్ సంఘ్ ఆధ్వర్యంలో విజయవాడ సంఘ్ కార్యాలయంలో మూడు రోజులపాటు యూపీఎస్ (యూనిఫైడ్ పెన్షన్ స్కీం), ఎన్‌పీఎస్ (న్యూ పెన్షన్ స్కీం), ఓపీఎస్ (ఓల్డ్ పెన్షన్ స్కీం) లపై నిర్వహించిన అవగాహన సదస్సులు బుధవారం ముగిశాయి. ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న సంఘ్ సెంట్రల్ కమిటీ సభ్యుడు అల్లం రమేష్ మాట్లాడుతూ.. పెన్షన్ స్కీం ఎంపికలో ఉద్యోగులు ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవాలని సూచించారు. ఎన్‌పీఎస్‌లో ఉద్యోగి ఫండ్ నుంచి నగదు విత్‌డ్రా చేసుకుంటే తీవ్రంగా నష్టపోతారని పేర్కొన్నారు. సీనియర్ సెక్షన్ ఇంజినీర్లు రవికుమార్, నాగశయనలు మాట్లాడుతూ.. పాత పెన్షన్, నూతన పెన్షన్, యూనిఫైడ్ పెన్షన్ విధానాల్లోని తేడాలు, అందులోని లాభనష్టాలపై కార్మికులకు అవగాహన కల్పించారు. యూపీఎస్‌లో రూ.10 వేల కనీస పింఛన్ ఉంటుందని, కార్మికుడు రాజీనామా చేసిన లేదా ఏదైనా ఇతర కారణాల చేత సర్వీసు నుంచి వైదొలిగినా ప్రయోజనం ఉండదని స్పష్టంచేశారు. పెన్షన్ ఎంపిక పూర్తిగా కార్మికుడి ఇష్టం పైనే ఆధారపడి ఉంటుందని పేర్కొన్నారు. కార్మికులు ఆలోచించి తగిన స్కీంను ఎంపిక చేసుకోవాలని సూచించారు. ఈ కార్యక్రమంలో బ్రాంచ్ కార్యదర్శి కర్నూల్ సుకుమార్, ఇంజినీరింగ్ బ్రాంచ్ కార్యదర్శి ఎం.ఎస్.రావు, కార్యవర్గ సభ్యులు నవీన్, లాజరస్, మణికుమార్, బి.వెంకటేశ్వరరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నిరుద్యోగులకు వెబ్ డవలపర్ కోర్సులో ఉచిత శిక్షణ

మొగల్రాజపురం(విజయవాడ తూర్పు): నిరుద్యోగ యువతకు వెబ్ డవలపర్ కోర్సులో మూడు నెలల పాటు ఉచిత శిక్షణ తరగతులను నిర్వహిస్తున్నామని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నైపుణ్యాభివృద్ధి సంస్థ ఎన్టీఆర్ జిల్లా అధికారి ఎస్.శ్రీనివాస్ బుధవారం ఓ ప్రకటనలో తెలిపారు. ఇంటర్, డిగ్రీ విద్యార్హతతో పాటుగా ఆసక్తి కలిగిన యువతీ యువకులు ఈ నెల 19వ తేదీలోగా విజయవాడ ప్రభుత్వ పాలిటెక్నిక్ కళాశాల ఆవరణలోని పేర్లు నమోదు చేసుకోవాలని సూచించారు. శిక్షణ పూర్తి చేసిన వారికి ఏపీఎస్ఎస్‌డీసీ సర్టిఫికెట్ ప్రదానం చేస్తుందని, ప్రయివేటు కంపెనీల్లో ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పిస్తామని పేర్కొన్నారు. మరిన్ని వివరాలకు 93477 79032 నంబరులో సంప్రదించాల్సిందిగా కోరారు.

వైభవంగా శ్రీకృష్ణదేవరాయల మహోత్సవం

జ్యోతి ప్రజ్వలన చేసి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ఉత్సవాన్ని ప్రారంభిస్తున్న జస్టిస్ దుర్గాప్రసాద్

ఘంటసాల: తెలుగు భాషలోని నీతులు, సామాజిక రీతులను చిన్నారులకు చెప్పకపోవడం వల్లే నేటి సమాజంలో మానవ సంబంధాలు దెబ్బతింటున్నాయని హై కోర్టు విశ్రాంత న్యాయమూర్తి, ప్రభుత్వ హైపవర్ కమిటీ చైర్మన్ జస్టిస్ యు.దుర్గాప్రసాద్ అన్నారు. ఘంటసాల మండలం శ్రీకాకుళం గ్రామంలో వేంచేసియున్న శ్రీకాకుళేశ్వర స్వామి దేవస్థానంలో శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు మహోత్సవం బుధవారం రాత్రి వైభవంగా జరిగింది. ఆలయ కార్యనిర్వహణాధికారి, డీసీ దాసరి శ్రీరామ వరప్రసాదరావు ఆధ్వర్యంలో ఎమ్మెల్యే మండలి బుద్ధప్రసాద్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో జస్టిస్ దుర్గాప్రసాద్ మాట్లాడుతూ.. ఇలాంటి ఉత్సవాలు తెలుగు భాషాభివృద్ధికి దోహదం చేస్తాయని అన్నారు. ఎమ్మెల్యే మండలి బుద్ధప్రసాద్ మాట్లాడుతూ.. యావత్ తెలుగు జాతికి స్ఫూర్తినిచ్చిన మహోన్నత వ్యక్తి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు అని కొనియాడారు. తెలుగులో ఆముక్తమాల్యద గ్రంథాన్ని రచించారని పేర్కొన్నారు. తొలుత ఈ కార్యక్రమానికి హాజరైన జస్టిస్ దుర్గాప్రసాద్‌కు ఆలయ మర్యాదలతో పూర్ణకుంభంతో స్వాగతం పలికారు. అనంతరం ఆముక్తమాల్యద మండపంలోని శ్రీకృష్ణదేవరాయల విగ్రహానికి జస్టిస్ దుర్గా ప్రసాద్, ఎమ్మెల్యే బుద్ధ ప్రసాద్ పూలమాలలు వేసి, జ్యోతి ప్రజ్వలన చేసి ఉత్సవాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమంలో డాక్టర్ జి.వి.పూర్ణచందు, ఏఎంసీ చైర్మన్ తోట కనకదుర్గ, సర్పంచ్ ఎం.రవి ప్రసాద్, పీసీ చైర్మన్ డి.వెంకటేశ్వరరావు, ప్రత్యేకాధికారి సాయిబాబు, తహసీల్దార్ బి.విజయ ప్రసాద్, ఎంపీడీఓ డి.సుబ్బారావు పాల్గొన్నారు.

ఇన్ని రకాల పాఠశాలలు ఏ రాష్ట్రంలోనైనా ఉన్నాయా?

ధర్నాలో పాల్గొన్న ఉపాధ్యాయులు

కూటమి ప్రభుత్వానికి ఏపీటీఎఫ్ సూటి ప్రశ్న

ప్రసంగిస్తున్న ఏపీటీఎఫ్ రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు మంజుల

గాంధీనగర్(విజయవాడసెంట్రల్): భారత దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేని విధంగా తొమ్మిది రకాల పాఠశాలలను నెలకొల్పే ఘనత కూటమి ప్రభుత్వానికి దక్కిందని ఆంధ్రప్రదేశ్ టీచర్స్ ఫెడరేషన్ (ఏపీటీఎఫ్) ఎద్దేవా చేసింది. ఇన్ని రకాల పాఠశాలలు ఏ రాష్ట్రంలోనైనా ఉన్నాయా అంటూ కూటమి ప్రభుత్వాన్ని సూటిగా ప్రశ్నించింది. విజయవాడ అలంకార్ సెంటర్‌లోని ధర్నా చౌక్‌లో 117 జీఓకు పూర్వం ఉండే పాఠశాల వ్యవస్థ విధానాలు కావాలని కోరుతూ ఏపీటీఎఫ్ ఆధ్వర్యంలో బుధవారం ధర్నా జరిగింది. కూటమి ప్రభుత్వం విధానంతో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు బలహీన పడతాయని ధ్వజమెత్తింది. ఈ ధర్నాను ప్రారంభించిన ఏపీటీఎఫ్ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు చెన్నుపాటి మంజుల మాట్లాడుతూ.. విద్యారంగాన్ని గాడిలో పెడతామని అధికారంలోకి వచ్చిన కూటమి ప్రభుత్వం ఆ రంగాన్ని మరింత గందరగోళంలోకి నెడుతోందన్నారు. దీనిని ఏపీటీఎఫ్ ముక్తకంఠంతో వ్యతిరేకిస్తోందని స్పష్టంచేశారు. గత ప్రభుత్వం కేవలం 3, 4, 5, తరగతులను మాత్రమే ఉన్నత పాఠశాలలో విలీనం చేస్తే... ఈ ప్రభుత్వం ఒకటి, రెండు తరగతులను కూడా విలీనం చేయడం విడ్డూరంగా ఉందని ఎద్దేవాచేశారు. మోడల్ ప్రాథమిక పాఠశాలల పేరుతో, ఫౌండేషన్ పాఠశాలలను నెలకొల్పడం సరికాదన్నారు. మోడల్ ప్రాథమిక పాఠశాలలకు స్కూల్ అసిస్టెంట్ సబ్జెక్టు టీచర్లను నియమించడం అశాస్త్రీయమని విమర్శించారు. ఈ ప్రతిపాదనను తక్షణమే విరమించుకోవాలని డిమాండ్‌చేశారు. ఏపీటీఎఫ్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కె.భానుమూర్తి మాట్లాడుతూ 'గత ప్రభుత్వ విద్యారంగ విధానాలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తూ కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిందన్నారు. 12వ వేతన సవరణ కమిషన్ నియమించి 2023 జూలై నుంచి ఉద్యోగులకు, ఉపాధ్యాయులకు పీఆర్‌సీ అమలు చేయాలని, ప్రభుత్వం ఉద్యోగులకు బాకీపడిన 34 డీఏలను తక్షణం ప్రకటించాలని డిమాండ్ చేశారు. ఉపాధ్యాయ ప్రధాన సంపాదకుడు షేక్ జిలాని మాట్లాడుతూ.. విద్యారంగంలో విధ్వంస విధానాలు కొనసాగుతున్నాయని ఆందోళన వ్యక్తంచేశారు. ఏపీటీఎఫ్ రాష్ట్ర పూర్వ ప్రధాన కార్యదర్శి పి.పాండురంగ వరప్రసాద్ మాట్లాడుతూ ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేని విధంగా తొమ్మిది రకాల పాఠశాలలను నెలకొల్పడం, పాఠశాలకు పాఠశాలకు మధ్య అనేక అంతరాలను సృష్టించడం సరికాదన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఏపీటీఎఫ్ నాయకులు ఎ.శ్యాంసుందరరెడ్డి, కె.అశోక్ కుమార్, టి.త్రినాథ, మత్రివాడ అనిత, పువ్వాడ వెంకటేశ్వర్లు, కార్యదర్శులు డి.సరస్వతి, బి.ఎ.సాల్మన్‌రాజు, సయ్యద్ చాంద్‌బాషా, ఎన్.రవికుమార్, కె.శ్రీనివాసు, ఎం.శ్రీనివాసరావు, పెద్ద సంఖ్యలో ఉపాధ్యాయులు పాల్గొన్నారు.

రసవత్తరంగా ఎడ్ల బండ లాగుడు పోటీలు

బండ లాగుతున్న ఎడ్ల జత

నందిగామ రూరల్: మండలంలోని లింగాలపాడు గ్రామంలో వేంచేసియున్న లక్ష్మీపేరంటాళ్లు అమ్మవారి తిరునాళ్ల మహోత్సవాల సందర్భంగా ఉభయ తెలుగు రాష్ట్రాల స్థాయిలో నిర్వహిస్తున్న ఎడ్ల బండ లాగుడు పోటీలు రసవత్తరంగా సాగుతున్నాయి. గ్రామంలోని జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల ప్రాంగణంలో ఈ పోటీలు జరుగుతున్నాయి. ఆరు పళ్ల విభాగం పోటీలను బుధవారం రాత్రి ఆలయ వంశపారంపర్య ధర్మకర్త వెంకటలక్ష్మీ సాయిబాబు ప్రారంభించారు. ఈ విభాగంలో 17 జతలు పాల్గొన్నాయని, 10.20 క్వింటాళ్ల బరువును 15 నిమిషాల వ్యవధిలో లాగిన దూరాన్ని బట్టి విజేతలను నిర్ణయిస్తామని నిర్వాహకులు తెలిపారు. పోటీల్లో పాల్గొన్న ఎడ్ల జత యజమానులకు అంబారుపేట గ్రామంలోని సత్యమ్మ అమ్మవారి ఆలయ మాజీ చైర్మన్ గరికపాటి భాస్కరం సోదరులు వస్త్రాలు, జ్ఞాపికలను అందజేశారు.

నగదు బహుమతుల అందజేత

మంగళవారం రాత్రి జరిగిన నాలుగు పళ్ల ఎడ్ల ప్రదర్శన పోటీల్లో విజేతలుగా నిలిచిన ఎడ్ల జతల యజమానులకు కమిటీ సభ్యులు నగదు బహుమతులు అందజేశారు. గుంటూరు జిల్లా కొల్లిపర గ్రామానికి చెందిన గుదిబండ మాధవరెడ్డి శ్రీనివాసరెడ్డి ఎడ్ల జత 4,750 అడుగుల దూరం లాగి ప్రథమ స్థానంలో నిలిచింది. బాపట్ల జిల్లా సంతమాగులూరుకు చెందిన వజ్రాల తేజారెడ్డి, కృష్ణాజిల్లా పెనమలూరుకు చెందిన అనంతనేని శ్రీకన్యశ్రీమధు ఎడ్ల జత 4,702 అడుగుల దూరం లాగి ద్వితీయ స్థానం, బాపట్ల జిల్లా యద్దనపూడికి చెందిన ఖాదర్ మస్తాన్, బాపట్ల జిల్లా ఇంకొల్లు మండలం పూసపాడుకు చెందిన ఏలూరి లిఖిత చౌదరి ఎడ్ల జత 3,750 అడుగుల దూరం లాగి తృతీయ స్థానం, మండల కేంద్రమైన చందర్లపాడు గ్రామానికి చెందిన గడుపూడి సాంబశివరావు ఎడ్ల జత 3,500 అడుగుల దూరం లాగి నాలుగో స్థానం, పల్నాడు జిల్లా నరసారావుపేట మండలం ఇస్సప్పాలేనికి చెందిన మందలపు వాసవికారెడ్డి, జశ్వితరెడ్డి ఎడ్ల జత 3,250.11 అడుగుల దూరం లాగి ఐదో స్థానం, పల్నాడు జిల్లా నరసారావుపేట మండలం రావిపాడుకు చెందిన యద్దనపల్లి పెద్దబ్బాయ్ బుజ్జి మెమోరియల్ మనోజ్ చౌదరి ఎడ్ల జత, పల్నాడు జిల్లా క్రోసూరు మండలం తాళ్లూరు గ్రామానికి చెందిన ప్రవీణ్‌కుమార్, ప్రేమ్‌కుమార్ ఎడ్ల జత 3,221 అడుగుల దూరం లాగి ఆరో స్థానంలో నిలిచాయి. విజేతలకు వరుసగా రూ.30 వేలు, రూ.25 వేలు, రూ.20 వేలు, రూ.15 వేలు, రూ.12 వేలు, రూ.10 వేల నగదు బహుమతులు అందించినట్లు కమిటీ సభ్యులు వెంకటేశ్వరరావు, రాంబాబు, విక్రమ్, రాంబాబు, వెంకట్రావ్, శివాజీ తదితరులు తెలిపారు.

12వ పీఆర్‌సీ కమిషన్‌ను నియమించాలని వినతి

భవానీపురం(విజయవాడపశ్చిమ): సిటింగ్ లేదా విశ్రాంత న్యాయమూర్తి నేతృత్వంలో 12వ పీఆర్‌సీ కమిషన్‌ను వెంటనే నియమించాలని ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, కార్మిక, పెన్షనర్ల అసోసియేషన్ డిమాండ్ చేసింది. ఈ మేరకు బుధవారం ప్రభుత్వ చీఫ్ సెక్రటరీ విజయానంద్‌ను ఆయన క్యాంప్ ఆఫీస్‌లో కలిసి వినతి పత్రం అందజేసింది. మధ్యంతర భృతిని వెంటనే ప్రకటించాలని, రూ.20 వేల కోట్లకుపైగా ఉన్న పెండింగ్ పీఆర్‌సీ, డీఏ, ఎస్ఎల్ఎస్, ఏపీజీఎల్ఐ బకాయిల చెల్లింపునకు కాలపరిమితితోకూడిన రూట్ మ్యాప్‌ను విడుదల చేయాలని కోరింది. గ్రామ/వార్డు సచివాలయ ఉద్యోగులకు నోషనల్ ఇంక్రిమెంట్లు, సర్వీస్ రూల్స్ అమలు తదితర సంస్థాగత సమస్యలకు పరిష్కారం చూపాలని డిమాండ్‌చేసింది. వినతి పత్రం అందజేసినవారిలో అసోసియేషన్ అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు కె.ఆర్.సూర్యనారాయణ, ఎం.రమేష్ కుమార్, విజయవాడ రూరల్ తహసిల్దార్ బి.సుగుణ తదితరులు ఉన్నారు. ఈ సందర్భంగా జూన్ ఐదో తేదీన విజయవాడలో నిర్వహించనున్న రాష్ట్ర కౌన్సిల్ పోస్టర్‌ను సీఎస్ విజయానంద్ ఆవిష్కరించారు.

ఆటో బోల్తా.. 15 మందికి గాయాలు

ప్రమాదానికి గురైన ఆటో

గూడూరు: విజయవాడ – మచిలీపట్నం జాతీయ రహదారిపై చిట్టిగూడూరు సమీపంలో ఆటో బోల్తా కొట్టిన ఘటనలో 15 మంది ప్రయాణికులు గాయపడ్డారు. మచిలీపట్నంలో జరిగే ఓ శుభకార్యానికి వెళ్లడానికి ఏలూరు జిల్లా ఆగిరిపల్లి మండలం తోటపల్లికి చెందిన 15 మంది ఆటోలో బయలుదేరారు. ఆ ఆటో తరకటూరుపాలెం దాటిన తర్వాత అదుపుతప్పి డివైడర్‌ను ఢీకొని పల్టీకొట్టింది. ఈ ప్రమాదంలో ఆటోలో ప్రయాణిస్తున్న 15 మంది తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. ఈ ప్రమాదం జరిగిన వెంటనే స్పందించిన స్థానికులు క్షతగాత్రులను హుటాహుటిన గూడూరు సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రానికి తరలించారు. ఆటో డ్రైవర్ తాడిశెట్టి శివరామప్రసాద్, పునుగుపాటి కోటేశ్వరమ్మ, పునుగుపాటి వెంకటేశ్వరమ్మ, మోచర్ల బ్లెస్సీ, కామరవపు శ్రీరష్మ, మోచర్ల సుజాత, రామకోటి ధనుష్, మోచర్ల జాయి, మోచర్ల వెంకటేశ్వరరావు తదితరులు గాయపడ్డారు. గూడూరు పోలీసులు కేసు దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

వృద్ధురాలి దారుణ హత్య

మేరీ ఫ్లోరెన్స్ మృతదేహం

హనుమాన్‌జంక్షన్ రూరల్: బాపులపాడు మండలం సిరివాడ గ్రామంలో దారుణం చోటు చేసుకుంది. గ్రామానికి చెందిన వృద్ధురాలిని బుధవారం గుర్తు తెలియని వ్యక్తి దారుణంగా హత్య చేశాడు. వృద్ధురాలి తలపై కత్తితో దాడి చేసి కిరాతకంగా హతమార్చాడు. గ్రామానికి చెందిన తలారి మేరీఫ్లోరెన్స్ (65) భర్త చనిపోవటంతో ఒంటరిగా జీవిస్తోంది. సంతానం లేకపోవటంతో ప్రశాంతిని గతంలో దత్తత తీసుకుంది. ఆమెకు ఆత్కూరుకు చెందిన గోపితో వివాహమైంది. భర్త గోపితో విభేదాలు రావడంతో ప్రశాంతి అతని నుంచి విడిపోయి 12 ఏళ్ల కుమారుడు రూపేష్‌తో కలిసి పుట్టింటి వద్దే ఉంటోంది. గోపి, ప్రశాంతి కాపురం నిలబెట్టేందుకు మేరీ ఫ్లోరెన్స్ ప్రయత్నిస్తోంది. ఈ నేపథ్యంలో గోపి నాలుగు రోజుల క్రితం సిరివాడ వచ్చాడు. బుధవారం మధ్యాహ్నం ప్రశాంతికి ఓ ఫైనాన్స్ కంపెనీ ఏజెంట్ పేరిట ఓ వ్యక్తి ఫోన్ చేసి హనుమాన్‌జంక్షన్‌లోని ఆఫీసుకు రావాలని ఒత్తిడి చేశాడు. దీంతో భర్త గోపితో కలిసి ప్రశాంతి హనుమాన్‌జంక్షన్ వెళ్లింది. మనవడు రూపేష్‌తో ఉన్న మేరీ ఫ్లోరెన్స్‌పై ఓ వ్యక్తి కత్తితో దాడి చేశాడు. ఆకస్మాత్తుగా ఇంట్లోకి చొరబడి కత్తితో తల, మెడ భాగాలపై విచక్షణరహితంగా దాడి చేయటంతో ఆమె అక్కడికక్కడే మృతి చెందింది. ఈ ఘటనతో భయపడిన రూపేష్ కేకలు వేస్తూ ఇరుగుపొరుగు వారిని పిలిచాడు. వారు వచ్చేసరికి హంతకుడు బైక్‌పై పరారయ్యాడు. ఈ ఘటనపై వీరవల్లి పోలీసులు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేపట్టారు. వృద్ధురాలి హత్యకు కారణాలపై పలుకోణాల్లో పోలీసులు దర్యాప్తు చేపట్టారు. ఫైనాన్స్ కంపెనీ ఏజెంట్ పేరిట ఫోన్ చేసిన వ్యక్తే గోపి, ప్రశాంతిని పథకం ప్రకారం బయటకు పంపి, మేరీ ఫ్లోరెన్స్‌ను హత్య చేసినట్లుగా అనుమానిస్తున్నారు. హనుమాన్‌జంక్షన్ సీఐ కె.వి.వి.ఎన్.సత్యనారాయణ, హనుమాన్‌జంక్షన్, వీరవల్లి ఎస్ఐలు సురేష్, శ్రీనివాస్ ఘటనాస్థలాన్ని పరిశీలించారు. క్లూస్‌టీం ద్వారా ఆధారాలు సేకరించారు.

రెచ్చిపోయిన రౌడీషీటర్లు

- న్యూఆర్‌ఆర్‌పేటలో బ్లేడ్లు, కట్టర్లు, కత్తులతో దాడి
- భార్యాభర్తలు, మరో ఐదుగురికి తీవ్ర గాయాలు
- భయంతో పరుగులు తీసిన స్థానికులు
- రూ.200 కోసం 'చెత్త' గొడవ

అజిత్‌సింగ్‌నగర్(విజయవాడసెంట్రల్): అజిత్‌సింగ్ నగర్ పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలో పలువురు రౌడీషీటర్లు, పాతనేరస్తులు రెచ్చిపోయారు. పోలీస్‌స్టేషన్‌కు కూతవేటు దూరంలోనే బ్లేడ్లు, కట్టర్లు, కత్తులతో దాడులకు ఎగబడ్డారు. న్యూరాజరాజేశ్వరిపేట ఏటీఎం సెంటర్ వద్ద బుధవారం సాయంత్రం జరిగిన ఈ ఘటన స్థానికులను భయభ్రాంతులకు గురిచేసింది. న్యూరాజరాజేశ్వరిపేటకు చెందిన నిండాల నాగమ్మ, సతీష్ భార్యాభర్తలు. సతీష్ డ్రైయినేజీ పనులు చేసుకుంటూ, నాగమ్మ చెత్త ఏరుకుంటూ జీవనం సాగిస్తున్నారు. అదే ప్రాంతానికి చెందిన దాసరి దుర్గ కూడా చెత్త ఏరుకుంటూ జీవనం సాగిస్తోంది. ఈ క్రమంలో దుర్గ రెండు రోజుల క్రితం వన్‌టౌన్‌లో తాను ఏరుకున్న చెత్తను చిట్టినగర్‌లోని ఓ ఇనుప కొట్టు వద్ద ఉంచింది. నాగమ్మ ఆ చెత్తను విక్రయించినట్లు దుర్గకు తెలిసింది. ఆమె నాగమ్మను నిలదీయగా తాను చెత్త అమ్మితే రూ.200లే వచ్చాయని చెప్పడంతో ఇద్దరి మధ్య వివాదం చెలరేగి అక్కడే కొట్టుకున్నారు. ఆ సమయంలో తనకు అత్త వరుసయ్యే వారు అక్కడే ఉన్నా అండగా రాలేదనే కోపంతో ఈ విషయాన్ని ఆటోనగర్‌లో ఉంటున్న తన మేనమామ గురవయ్యకు దుర్గ చెప్పింది. అతడు న్యూఆర్‌ఆర్‌పేటకు చెందిన రౌడీషీటర్లు మాది నరసింహులు అలియాస్ కంఠం, దాసరి దుర్గారావు అలియాస్ పిల్లికళ్లుతో పాటు వాంబేకాలనీకి చెందిన డేవిడ్, మరో నలుగురు బ్లేడ్ బ్యాచ్ సభ్యులను వెంటపెట్టుకొచ్చి, మాట్లాడాలంటూ నాగమ్మ, సతీష్, వారి కుటుంబ సభ్యులు, వారి కుల పెద్దలను న్యూఆర్‌ఆర్‌పేట ఏటీఎం సెంటర్‌కు పిలిపించారు. వారందరూ వచ్చి మాట్లాడుతూ ఉండగా రౌడీషీటర్లు, బ్లేడ్ బ్యాచ్ సభ్యులు ఒక్కసారిగా బ్లేడ్లు, కట్టర్లు, కత్తులతో నాగమ్మ, సతీష్, వారి కుటుంబ సభ్యులపై దాడులకు పాల్పడ్డారు. సతీష్, నాగమ్మ దంపతులు తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. మరో ఐదుగురికి గాయాలయ్యాయి. ఈ దాడితో భయపడిన స్థానికులు అక్కడి నుంచి పరుగులుతీశారు. ఈ సమాచారం అందుకున్న పోలీసులు వచ్చేసరికి దాడిచేసిన వారు పారిపోయారు. గాయపడిన వారిని పోలీసులు ప్రభుత్వాస్పత్రికి తరలించారు. దాడులకు పాల్పడిన రౌడీషీటర్లలో కొందరు బుధవారం ఉదయమే పాత కేసుల నిమిత్తం కోర్టు ఎదుట హాజరై సాయంత్రం దాడుల్లో పాల్గొనడం కొసమెరుపు. బాధితుల ఫిర్యాదు మేరకు పోలీసులు కేసు నమోదు చేశారు. పరారీలో ఉన్న నిందితుల కోసం గాలింపు చర్యలు చేపట్టారు.

క్లుప్తంగా

జీజీహెచ్‌కి 60 యూనిట్ల రక్తదానం

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు): దేవుని సంఘం ప్రపంచ పరిచర్య సంస్థ చైర్మన్ పాస్టర్ కిమ్ జూ చ్యోల్ ఆధ్వర్యంలో బుధవారం రక్తదాన శిబిరం నిర్వహించారు. విజయవాడ ప్రభుత్వాస్పత్రి బ్లడ్ బ్యాంక్ ఆధ్వర్యంలో హోటల్ కోసల వద్ద నిర్వహించిన శిబిరంలో 60 మంది ఆ సంఘ విశ్వాసులు రక్తదానం చేశారు. రక్తదాన శిబిరాన్ని ఏసీపీ ప్రసాద్ లాంఛనంగా ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ మతం, వర్గం అనే బేధం లేకుండా స్వచ్ఛందంగా రక్తదానం చేసేందుకు ముందుకు రావడం అభినందనీయమన్నారు. కార్యక్రమంలో డాక్టర్ సామ్ సంగ్, బ్లడ్ బ్యాంక్ మెడికల్ ఆఫీసర్ డాక్టర్ రంజిత, కౌన్సిలర్ జోస్సిన్ పాల్గొన్నారు.

ఎంబీ విజ్ఞాన కేంద్రంలో కంటి వైద్య పరీక్షలు

కృష్ణలంక(విజయవాడతూర్పు): గవర్నర్‌పేటలోని ఎంబీ విజ్ఞాన కేంద్రంలో మాక్స్‌విజన్ కంటి ఆస్పత్రి సౌజన్యంతో బుధవారం కంటి వైద్య పరీక్షలు నిర్వహించారు. గత నెల రోజులుగా విజ్ఞాన కేంద్రంలో వివిధ కోర్సుల్లో శిక్షణ పొందుతున్న 100 మంది విద్యార్థులకు వైద్యులు కంటి పరీక్షలు నిర్వహించి, అవసరమైన వారికి మందులు పంపిణీ చేశారు. కార్యక్రమాన్ని ఎంబీ విజ్ఞాన కేంద్రం ఇన్‌చార్జి బీఆర్ తులసీరావు ప్రారంభించి మాట్లాడుతూ.. సెల్ ఫోన్‌లకు, టీవీలకు ఎడిక్ట్ అవుతున్న పిల్లలకు చిన్న వయసులోనే కళ్లజోళ్లు వేసుకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతోందన్నారు. ఎంబీ విజ్ఞాన కేంద్రం మేనేజ్‌మెంట్ కమిటీ సభ్యుడు టి.క్రాంతికిరణ్, వైద్యులు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

పేపర్ క్రాఫ్ట్, పెయింటింగ్‌లో శిక్షణ

గాంధీనగర్(విజయవాడసెంట్రల్): బందరు రోడ్డులోని ఠాగూర్ స్మారక గ్రంథాలయంలో నిర్వహిస్తున్న వేసవి శిక్షణ శిబిరంలో విద్యార్థులకు బుధవారం పేపర్ క్రాఫ్ట్ వర్క్, పెయింటింగ్‌లో శిక్షణనిచ్చారు. అధ్యాపకురాలు స్వాతి పూర్ణిమ విద్యార్థులకు మెలకువలు నేర్పించారు. పేపర్ క్రాఫ్ట్ చేసే విధానం, పెయింటింగ్‌లో బేసిక్స్ నేర్పించారు. మరో టీచర్ సుస్మిత విద్యార్థులకు సులభంగా గణిత సమస్యలు పరిష్కరించడంలో శిక్షణనిచ్చారు. శిక్షణలో పాల్గొన్న విద్యార్థులు చాలా ఆసక్తితో నేర్చుకుంటున్నారు. కథలు చెప్పడం, విద్యార్థులచే పుస్తకాలు చదివించడం, క్యారమ్స్ ఆడించారు. కార్యక్రమాల్లో గ్రంథాలయాధికారి కె.నాగరాజు, సిబ్బంది జి.ఉమారాణి, కె.రాంబాబు, పీవీవీ ఫణిబాబు పాల్గొన్నారు.

ఆటోడ్రైవర్‌పై యువకుల దాడి

గాంధీనగర్(విజయవాడసెంట్రల్): పాత గొడవల నేపథ్యంలో ఆటోడ్రైవర్‌పై దాడికి పాల్పడిన ఘటన విద్యాధరపురం చెరువు సెంటర్‌లో జరిగింది. పోలీసులు తెలిపిన వివరాల మేరకు... విద్యాధరపురం చెరువు సెంటర్‌కు చెందిన వినుకోట శివ ఆటో డ్రైవర్‌గా పనిచేస్తున్నాడు. 13వ తేదీ తెల్లవారు జామున 2 గంటల ప్రాంతంలో ఆటోకు వెళ్లి ఇంటికి వస్తుండగా చాణక్య, సూర్య, మరికొంత మంది యువకులు అడ్డగించారు. ఆటోడ్రైవర్‌ను బూతులు తిడుతూ దాడి చేశారు. నీ సంగతి తేలుస్తాం.. నిన్ను చంపుతాం అంటూ బెదిరింపులకు దిగారు. ఈలోగా ఆటో డ్రైవర్ భార్య సుజాత, అక్క దుర్గ, అన్నయ్య దుర్గారావు అక్కడికి చేరుకోగా యువకులు పారిపోయారు. దీనిపై బాధితుడు శివ స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేశాడు. ఆ యువకుల వలన తనకు ప్రాణ హాని ఉందని ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నాడు. దీనిపై పోలీసులు కేసు నమోదు చేశారు.

ప్రారంభించారు.. శిక్షణ మరిచారు

- వారం క్రితం హడావిడిగా ఎమ్మెల్యే చేతుల మీదుగా ప్రారంభం
- భవనంలోనూ అసంపూర్తిగా నిర్మాణ పనులు
- చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్న మహిళలు

కృష్ణలంక(విజయవాడతూర్పు): మహిళలకు జీవనోపాధి కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన కుట్టు మిషన్ శిక్షణ కేంద్రంలో టైలరింగ్ శిక్షణ పొందేందుకు స్థానిక మహిళలు ఎదురు చూస్తున్నారు. శిక్షణా కేంద్రం ప్రారంభమై వారం రోజులు గడిచినప్పటికీ టైలరింగ్ శిక్షణ పూర్తి స్థాయిలో ప్రారంభంకాలేదు. కుట్టు మిషన్లు లేకుండానే పెద్ద హడావిడి చేసి శిక్షణా కేంద్రం ప్రారంభించిన వారం రోజులకు గాను కొన్ని కుట్టు మిషన్లు కేంద్రానికి చేరుకున్నాయి. మరికొన్ని రెండు మూడు రోజుల్లో వస్తాయని చెబుతున్నారు. ఉన్న మిషన్లతోనైనా శిక్షణ ప్రారంభించాలని స్థానిక మహిళలు కోరుతున్నారు.

ఎట్టకేలకు వారం తర్వాత మిషన్లు..

రాణిగారితోట, 18వ డివిజన్‌లో సిమెంట్ గోడౌన్స్‌లో రేకుల షెడ్డులో నిరుపయోగంగా ఉన్న రెండు గదులను మహిళలకు కుట్టు శిక్షణ కేంద్రం పేరుతో దాదాపు రూ.12 లక్షలతో ఆధునీకరించారు. కొత్త రేకులు అమర్చడంతో పాటు గోడలకు రంగులు వేయడం, ఫ్లోరింగ్ టైల్స్ ఏర్పాటు వంటి పనులు పూర్తి చేసి కేంద్రంలో ఒక మూలన వాష్‌రూమ్‌ను సదరు కాంట్రాక్టర్ అసంపూర్తిగా నిర్మించారు. పనులన్నీ పూర్తయ్యాయి, ఇక శిక్షణ కేంద్రం ప్రారంభమే అన్నట్లు వారం రోజుల క్రితం కుట్టు మిషన్లు లేకుండానే హడావిడిగా స్థానిక ఎమ్మెల్యే గద్దె రామ్మోహన్ చేతుల మీదుగా కేంద్రాన్ని ప్రారంభించారు. మిషన్లు లేవని తెలియని స్థానిక మహిళలు శిక్షణా కేంద్రం ప్రారంభమైంది. నేర్చుకోవడమే తరువాయి అని క్యూకట్టడం మొదలుపెట్టారు. తీర అక్కడకు వెళ్లి చూస్తే ఇంకా కుట్టు

కుట్టు శిక్షణ కేంద్రంలో క్లోజ్ చేయకుండా నిర్మించిన వాష్‌రూమ్

నిరుపయోగంగా ఉన్న కుట్టు మిషన్లు

మిషన్లు రాలేదని తెలియడంతో ఇంటి ముఖం పట్టారు. ప్రతి రోజు శిక్షణ కేంద్రం వద్దకు వెళ్లి మిషన్లు రాకపోవడంతో కొందరు తిరిగి ఇంటికి వెళ్తుండగా మరికొందరు కొంచెంసేపు కూర్చొని కటింగ్ నేర్చుకుంటున్నారు. మిషన్లు రాకుండానే శిక్షణ కేంద్రం ప్రారంభించడం ఏమిటని, మిషన్లు ఎప్పుడు వస్తాయో, అసలు వస్తాయో, రావో అని సందిగ్ధంలో పడ్డారు. ఈ నేపథ్యంలో ఎట్టకేలకు బుధవారం 15 మిషన్లు కేంద్రానికి వచ్చాయి.

అసంపూర్తిగా నిర్మాణ పనులు

రూ.12 లక్షలతో నిర్మించిన ఈ శిక్షణ కేంద్రంలో అన్ని పనులు పూర్తి చేసిన సదరు కాంట్రాక్టర్ వాష్‌రూమ్‌ను మాత్రం పూర్తిచేయకుండా అసంపూర్తిగా వదిలేశారు. రెండు గదులను ఆధునీకరించి శిక్షణకు వచ్చే మహిళల కోసం ఒక వైపు మూలన కొంత ఎత్తు వరకు గోడలు కట్టి వాష్‌రూమ్ నిర్మించారు. వాటి పైన క్లోజ్ చేయకుండా వదిలేయడంతో ఎవరైనా వాష్‌రూమ్‌కు వెళ్లిన సందర్భంలో మిగతా వాళ్లు ఇబ్బందులు పడాల్సిన పరిస్థితి నెలకొంది. దుర్వాసన బయటకు వెళ్లే మార్గం లేకుండా వాష్‌రూమ్ ఎలా నిర్మించారని మహిళలకు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. వాష్‌రూమ్ నిర్మాణ సమయంలో ఇదేంటని కొందరు ప్రశ్నించగా పనులన్నీ పూర్తయ్యాక ఒక రంధ్రం పెట్టి ఎగ్జాస్ట్ ఫ్యాన్ ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పి హడావిడిగా పనులు పూర్తి చేసినట్లు సమాచారం. ఇప్పుడు కుట్టు మిషన్లు కేంద్రానికి వచ్చాయి, శిక్షణ కూడా ప్రారంభంకానుంది, మరి ఎగ్జాస్ట్ ఫ్యాన్‌ను ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేస్తారనేది ప్రశ్నార్థకంగా మారింది. ఇప్పటికైనా అధికారులు స్పందించి ఎగ్జాస్ట్ ఫ్యాన్ ఏర్పాటు చేయాలని, అలాగే వాష్‌రూమ్ పైన క్లోజ్ చేయాలని మహిళలు కోరుతున్నారు.

నిరుపయోగంగా కుట్టుమిషన్లు

గత వైఎస్సార్ సీపీ ప్రభుత్వ హయాంలో స్థానిక కార్పొరేటర్ వెంకట సత్యనారాయణ చొరవతో ఇక్కడే కుట్టు శిక్షణ కేంద్రం ఏర్పాటు చేసేందుకు చర్యలు తీసుకున్నారు. అవసరమైన కుట్టు మిషన్లు కూడా తెప్పించారు. ఈ లోపు అసెంబ్లీ ఎన్నికలు రావడంతో శిక్షణ కేంద్రం ప్రారంభానికి నోచుకోలేదు. ఆ తర్వాత కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రావడంతో కుట్టు శిక్షణ కేంద్రం మరుగున పడింది. సంబంధింత అధికారులు కుట్టు మిషన్లను ఒక గదిలో పెట్టి తాళం వేశారు. వాటిని అలాగే వదిలేయడంతో బూజుపట్టి నిరుపయోగంగా మారి తుప్పుపట్టాయి. ఇప్పుడు కొత్తగా కుట్టు శిక్షణ కేంద్రం ఏర్పాటు చేసిన నేపథ్యంలో గతంలో తెచ్చిన మిషన్లు వాడతారా లేక ప్రజాధనాన్ని వృథా చేసి ప్రక్కన పెడతారో అనేది ప్రశ్నగా మారింది. పాత మిషన్లు వాడని పరిస్థితుల్లో కుట్టు శిక్షణలో ప్రతిభ కనబరిచిన మహిళలను గుర్తించి వారికి కుట్టు మిషన్లు పంపిణీ చేయాలని స్థానికులు కోరుతున్నారు.

వాష్‌రూమ్ పైన క్లోజ్ చేయాలి..

వాష్‌రూమ్‌లో ఎగ్జాస్ట్ ఫ్యాన్ గానీ, వెంటిలేషన్ కిటికీ గానీ ఏర్పాటు చేయలేదు. వాష్‌రూమ్ పైన క్లోజ్ కూడా చేయలేదు. ఈ విధంగా వాష్‌రూమ్ వినియోగించడంతో తీవ్ర దుర్గంధం వస్తుంది. అధికారులు స్పందించి వాష్‌రూమ్‌పై క్లోజ్ చేసి ఎగ్జాస్ట్ ఫ్యాన్ ఏర్పాటు చేయాలి.

– తిరుపతమ్మ, రాణిగారితోట

గుంతలు లేని నగరంగా తీర్చిదిద్దాలి

పటమట(విజయవాడతూర్పు): విజయవాడ నగరంలో రోడ్లపై గుంతలు లేకుండా తీర్చిదిద్దాలని వీఎంసీ కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర ఆదేశించారు. నగర పర్యటనలో భాగంగా బుధవారం ఆయన మిల్క్ ప్రాజెక్ట్, క్రాంబే రోడ్, సింగ్‌నగర్ ప్రాంతాల్లో పర్యటించారు. ఈ సందర్భంగా కమిషనర్ మాట్లాడుతూ.. నగరంలో రోడ్లపైన గుంతలను ఎప్పటికప్పుడు సచివాలయం సిబ్బంది వారి సచివాలయం పరిధిలో పరిశీలించి, చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. రోడ్ల పైన ఎటువంటి గుంతలు లేకుండా చూసుకోవాలని సూచించారు. సింగ్‌నగర్ ఫైర్ స్టేషన్ వద్ద ఉన్న పార్కులో ప్రవేశ ద్వారాన్ని ఏర్పరచి ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణాన్ని ప్రజలకు అందించేలా పార్కులోని మొక్కలు పెంచాలని డెప్యూటీ డైరెక్టర్ హార్టికల్చర్ రామ్మోహన్‌ను ఆదేశించారు.

గార్బేజ్ పాయింట్లపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ..

నగరంలో పారిశుద్ధ్య నిర్వహణలో ఎలాంటి లోపం లేకుండా నిరంతరం చర్యలు తీసుకోవాలని కమిషనర్ చెప్పారు. ప్రజారోగ్య విభాగం అధికారులు రోడ్లపై ఉన్న వ్యర్థాలను ఎప్పటికప్పుడు తొలగించాలని, గార్బేజ్ పాయింట్లపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలన్నారు. ఈ పర్యటనలో ఇన్‌చార్జి మెడికల్ హెల్త్ ఆఫీసర్ డాక్టర్ గోపాల్ కృష్ణ నాయక్, చీఫ్ సిటీ ప్లానర్ సంజయ్ రత్నకుమార్, డెప్యూటీ సిటీ ప్లానర్ చంద్రబోస్, డెప్యూటీ డైరెక్టర్ హార్టికల్చర్ రామ్మోహన్, అసిస్టెంట్ మెడికల్ హెల్త్ ఆఫీసర్ అన్నపూర్ణ, శానిటరీ సూపర్‌వైజర్లు, ఇన్‌స్పెక్టర్లు, సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

అధికారులకు సూచనలిస్తున్న వీఎంసీ కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర

నగరంలోని వీధులను జోన్ల వారీగా విభజించాలి

పటమట(విజయవాడతూర్పు): విజయవాడ నగర పరిధిలోని వీధులను జోన్ల వారీగా విభజించాలని చీఫ్ సిటీ ప్లానర్‌సంజయ్ రత్నకుమార్ ఆదేశించారు. వీఎంసీ కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర ఆదేశాల మేరకు వీఎంసీ ప్రధాన కార్యాలయంలోని నూతన భవనంలోని మీటింగ్ హాల్‌లో ఆయన పట్టణ ప్రణాళిక విభాగం అధికారులు, సిబ్బందితో బుధవారం సమీక్ష నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ప్లానింగ్ సెక్రటరీ నుంచి అసిస్టెంట్ సిటీ ప్లానర్ వరకు క్షేత్రస్థాయిలో ప్రతి రోజూ ఉదయం 6 నుంచి 8 గంటల వరకు ఫీల్డ్‌లో ఉండాలన్నారు. ప్రజా సమస్యలను తెలుసుకుంటూ మాస్టర్ ప్లాన్ ప్రకారంగా విధులు నిర్వహించాలని, నిర్మాణం జరుగుతున్న ప్రతి భవనానికి కచ్చితంగా గ్రీన్ మ్యాట్ ఉండాలని, కన్‌స్ట్రక్షన్ అండ్ డెమోలేషన్ వ్యర్థాలను ఎప్పటికప్పుడు తొలగించాలని చెప్పారు.

ఫ్లెక్సీలు, బ్యానర్లు తొలగించాలి..

మెయిన్ రోడ్లలో ఫ్లెక్సీలు, బ్యానర్లు, పోస్టర్లు వెంటనే తొలగించాలన్నారు. తాజాగా నిర్వహించిన

మాట్లాడుతున్న వీఎంసీ చీఫ్ సిటీ ప్లానర్ సంజయ్ రత్నకుమార్

టౌన్ వెండింగ్ కమిటీలో తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని అనుసరిస్తూ వీధి వ్యాపారస్తులకు, వీధి వ్యాపారస్తుల చట్టం ప్రకారం ఉన్న రెడ్ జోన్, యంబర్ జోన్, గ్రీన్ జోన్లను గుర్తించేందుకు పట్టణ ప్రణాళిక సిబ్బంది క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించాలన్నారు. విజయవాడ నగర పరిధిలోని వీధులన్నీ జోన్ల వారీగా విభజించి నివేదికను సమర్పించాలని ఆదేశించారు. సమావేశంలో డెప్యూటీ సిటీ ప్లానర్ చంద్రబోస్, అసిస్టెంట్ సిటీ ప్లానర్లు మోహన్ బాబు, రాంబాబు, టౌన్ ప్లానింగ్ సూపర్‌వైజర్లు, టౌన్ ప్లానింగ్ ఆఫీసర్లు, ప్లానింగ్ సెక్రటరీలు పాల్గొన్నారు.

విశ్రాంత పోలీసు అధికారుల సంఘం అన్నదానం

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు): ఉమ్మడి కృష్ణాజిల్లా విశ్రాంత పోలీసు అధికారుల సంఘం ఆధ్వర్యంలో బుధవారం కొత్త ప్రభుత్వాస్పత్రి వద్ద అన్నదాన కార్యక్రమం నిర్వహించారు. అసోసియేషన్ నిర్వహించే సేవా కార్యక్రమాల్లో భాగంగా అనారోగ్యంతో చికిత్స కోసం వచ్చిన వారి ఆకలి తీర్చేందుకు అన్నదాన కార్యక్రమం చేపట్టామన్నారు. దాతలు అందిస్తున్న సేవలను సద్వినియోగం చేసుకోవాలని సూచించారు. కార్యక్రమంలో అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు ఏఎస్ఎన్ రెడ్డి, కార్యదర్శి టి.హరికృష్ణ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నేడు ప్రత్యేక విద్యుత్ అదాలత్

మధురానగర్(విజయవాడసెంట్రల్): విజయవాడ డివిజన్‌లోని 16 సెక్షన్ల పరిధిలోని విద్యుత్ వినియోగదారుల సమస్యల పరిష్కారానికి గురువారం ఉదయం 10.30 నుంచి మధ్యాహ్నం ఒంటి గంట వరకు ప్రత్యేక విద్యుత్ అదాలత్‌ను నిర్వహించనున్నట్లు ఏపీసీపీడీసీఎల్ కార్యనిర్వాహక ఇంజినీర్ పి.రవీంద్రబాబు బుధవారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఏపీసీపీడీసీఎల్ విజయవాడ సర్కిల్ ఆఫీస్ కార్యాలయం రెండో అంతస్తు కాన్ఫరెన్స్ హాల్‌లో అదాలత్ జరుగుతుందన్నారు. విజయవాడ టౌన్ డివిజన్‌లోని 16 సెక్షన్లకు సంబంధించిన విద్యుత్ వినియోగదారులు ఈ అదాలత్‌లో తమ విద్యుత్ సమస్యలను అధికారుల దృష్టికి తీసుకువెళ్లి పరిష్కరించుకోవాలని ఆయన సూచించారు.

వీధి వ్యాపారుల సర్వే ప్రారంభం

పటమట(విజయవాడతూర్పు): విజయవాడ నగరంలో వీధి వ్యాపారుల సర్వేను ప్రారంభించినట్లు వీఎంసీ కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర తెలిపారు. ఇటీవల వీఎంసీ ప్రధాన కార్యాలయంలో జరిగిన స్ట్రీట్ వెండింగ్ కమిటీ సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్ణయాల్లో భాగంగా వీధి వ్యాపారుల సర్వేను మంగళవారం నుంచి నిర్వహిస్తున్నారన్నారు. ఈ సందర్భంగా కమిషనర్ మాట్లాడుతూ.. 2018 సర్వే ప్రకారం నగరంలో 17,282 వీధి వ్యాపారులు ఉన్నారన్నారు. ప్రస్తుతం ఎంత మంది వీధి వ్యాపారులుగా ఉంటున్నారు, గతంలో వారితో పాటు కొత్తగా ఎంతమంది వ్యాపారాలు చేస్తుంది ఈ సర్వేలో నమోదు చేస్తామని చెప్పారు. 64 డివిజన్లలోని 286 సచివాలయాల పరిధిలో ఉన్న 286 వెల్ఫేర్ సెక్రటరీస్ ఎన్యూమరేటర్స్‌గా, ఆరుగురు సూపర్‌వైజర్ల ఆధ్వర్యంలో, ముగ్గురు జోనల్ కమిషనర్ల పర్యవేక్షణలో సర్వేను వెండర్ కనెక్టర్ యాప్ ద్వారా నమోదు చేస్తున్నారన్నారు.

త్వరలో గుర్తింపు కార్డుల జారీ..

వివిధ వీధి వ్యాపారుల అసోసియేషన్ సభ్యులకు, ప్రజా ప్రతినిధులకు, ఆర్పీలకు, స్వయం సహాయక సంఘాలకు, వీధి వ్యాపారుల సర్వే గురించి సమాచారం అందించారని కమిషనర్ చెప్పారు. నగర పరిధిలోని వీధి వ్యాపారుల సర్వే ముగిసిన తదుపరి గుర్తింపు కార్డులు జారీ చేస్తామన్నారు. ఈ సర్వేలో భాగంగా వీధి వ్యాపారులకు 45 అంశాలతో కూడిన నివేదికను సేకరిస్తారని, వారికి వారి కుటుంబ సభ్యులకు వీధి వ్యాపారంతోనే జీవనోపాధి ఉందన్న ధ్రువీకరణ పత్రం సర్వేలో భాగమని తెలిపారు. తద్వారా అసలైన వీధి వ్యాపారస్తులకు ఎటువంటి అన్యాయం జరగకుండా చర్యలు తీసుకుంటున్నామన్నారు. ఈ సర్వేను త్వరలోనే పూర్తి చేసి గుర్తింపు కార్డులు అందిస్తామని కమిషనర్ తెలిపారు.

వివరాలు నమోదు చేస్తున్న వీఎంసీ సిబ్బంది

ఘనంగా తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుల జయంతి

విజయవాడకల్చరల్: అన్నమయ్య సంకీర్తనా గాన ప్రచార భక్త బృందం ఆధ్వర్యంలో ముత్యాలంపాడులోని శ్రీ పట్టాభిరామ స్వామి దేవాలయ సముదాయంలో బుధవారం అన్నమయ్య జయంతి వేడుకలను ఘనంగా నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ప్రముఖ సంగీత విద్వాంసులు కసూర్తి గోపాలరావు అన్నమయ్య రచించిన సంకీర్తనలు వినరో భాగ్యము, అంతయు నీవే, చిన్ని శిశువు తదితర సంకీర్తలను మధురంగా ఆలపించారు. సంస్థ నిర్వాహకుడు పప్పు సదాశివ శాస్త్రి నిర్వహించారు.

శ్వాస ఆధ్వర్యంలో..

అన్నమయ్య సంకీర్తనా అకాడమీ, కంచికామకోటి పీఠస్థ శారదా చంద్రమౌళీశ్వర స్వామి దేవస్థానంలో పద కవితా పితామహుడు తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుల 617వ జయంతి సందర్భంగా నిర్వహిస్తున్న సంగీతోత్సవాలు మధురంగా

అన్నమయ్య సంకీర్తనలు గానం చేస్తున్న బృంద సభ్యులు

సాగుతున్నాయి. బుధవారం నాటి కార్యక్రమంలో హరిద్రా మ్యూజిక్ అకాడమీ బృంద సభ్యులు, మల్లాది అభిజ్ఞ, మల్లాది అనన్య, చెంగల్వల రంజని, మునుకుట్ల యశ్విని, కేవీ బ్రహ్మానందం అన్నమయ్య సంకీర్తనలను గానం చేశారు. శారదా చంద్రమౌళీశ్వర స్వామి దేవస్థానం చైర్మన్ మాగంటి వేణుగోపాల్, కార్య నిర్వాహకుడు సీహెచ్ రామ్మోహనరావు, మేనేజర్ శర్మ పాల్గొన్నారు.

సీబీఎస్ఈ ఫలితాల్లో కేంద్రియ విద్యాలయం నూరు శాతం ఉత్తీర్ణత

మధురానగర్(విజయవాడసెంట్రల్): సీబీఎస్ఈ బుధవారం ప్రకటించిన ఫలితాల్లో సత్యనారాయణపురం శ్రీ కేంద్రియ విద్యాలయం 10, 12వ తరగతి విద్యార్థులు నూరుశాతం ఉత్తీర్ణత సాధించారని ప్రిన్సిపాల్ ఆదిశేష శర్మ తెలిపారు. 12వ తరగతిలో 39 మంది విద్యార్థులు(ఎంపీసీ, బైపీసీ) పరీక్షకు హాజరయ్యారు. పరీక్షకు హాజరైన 39 మందిలో 60 శాతం కంటే ఎక్కువ మార్కులతో ఉత్తీర్ణత సాధించారు. అలాగే 10వ తరగతిలో 148 మంది విద్యార్థులు పరీక్షకు హాజరుకాగా నూరు శాతం ఉత్తీర్ణులయ్యారు. విద్యార్థులను, వారి తల్లిదండ్రులు, సిబ్బందిని ప్రిన్సిపాల్ అభినందించారు. 2025–26 విద్యా సంవత్సరానికి, అర్హత గల విద్యార్థులు 11వ తరగతిలో ప్రవేశానికి దరఖాస్తులు స్వీకరిస్తున్నట్లు ప్రిన్సిపాల్ ఆదిశేష శర్మ బుధవారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఆసక్తి అర్హత కలిగిన అభ్యర్థులు ఈ నెల 14వ తేదీ బుధవారం ఉదయం 10 గంటల నుంచి 24వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటల వరకు రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవచ్చని తెలిపారు. రిజిస్ట్రేషన్ ఫారమ్‌ను కేంద్రీయ విద్యాలయ వెబ్‌సైట్ htt pr://no.1vija yawada. kvr.ac.in నుంచి డౌన్‌లోడ్ చేసుకోవాలన్నారు. 11వ తరగతిలో ప్రవేశానికి తమ విద్యార్థులను నిబంధనల ప్రకారం భర్తీ చేసిన తర్వాత ఖాళీగా ఉన్న సీట్లకు మాత్రమే ఇతర సీబీఎస్ఈ, స్టేట్ బోర్డ్ విద్యార్థులకు ప్రవేశం కల్పిస్తామని తెలిపారు.

మధురానగర్‌లో ఆర్ఓబీ నిర్మాణానికి సర్వే

మధురానగర్(విజయవాడసెంట్రల్): నగర పరిధిలో రైల్వే గేట్లు ఉండకూడదనే రైల్వే బోర్డు నిర్ణయం ప్రకారం మధురానగర్ పప్పుల మిల్లు రైల్వే గేటు వద్ద ఆర్ఓబీ, ఆర్‌యూబీ నిర్మాణం కోసం బుధవారం రైల్వే, వీఎంసీ, రెవెన్యూ, ఆర్అండ్‌బీ అధికారులు సర్వే నిర్వహించారు. మధురానగర్ మెయిన్ రోడ్డులో ఆర్‌యూబీ నిర్మించినప్పటికీ ట్రాఫిక్ సమస్యలు తొలగిపోలేదు. దీంతో మధురానగర్‌లో మరో ఆర్ఓబీ లేదా ఆర్‌యూబీ నిర్మించాలని నిర్ణయించారు. అయితే రైల్వేగేటు సమీపంలో రైవస్ కాలువ ఉండటం వల్ల ఆర్‌యూబీ నిర్మాణం సాధ్యం కాదని తేల్చేశారు. ఈ మేరకు మధురానగర్‌లో మరో ఆర్ఓబీ నిర్మాణానికి రైల్వే, వీఎంసీ, ఆర్అండ్‌బీ, రెవెన్యూ అధికారులు ఉమ్మడిగా సర్వే నిర్వహించారు. ఈ మేరకు ముందుగా నేతాజీ రోడ్డు అనువుగా ఉంటుందని భావించారు. స్థానికులు మొత్తం తమ రోడ్డులో ఆర్ఓబీ వస్తే ఇళ్లు పోతాయని ఆందోళన వ్యక్తం చేయటంతో స్థానిక కార్పొరేటర్ కొంగితల లక్ష్మీపతి సమస్యను ఎమ్మెల్యే బోండా ఉమామహేశ్వరరావు దృష్టికి తీసుకువెళ్లారు. దీంతో ఈ ప్రాంతాన్ని పరిశీలించిన ఎమ్మెల్యే బోండా ఉమా నేతాజీ కాలనీ మీదుగా కాకుండా పప్పులమిల్లు రోడ్డుమీదుగా వంతెన నిర్మించాలని అధికారులకు సూచించారు.

స్థానికులు చర్చించుకోవాలి..

ఈ మేరకు బుధవారం రైల్వే శాఖ డెప్యూటీ చీఫ్ ఇంజినీర్ పీవీ రమణరావు ఆధ్వర్యంలో అధికారుల బృందం పప్పుల మిల్లు రోడ్డు, నేతాజీ రోడ్డును పరిశీలించారు. టీడీపీ డివిజన్ అధ్యక్షుడు పీవీఆర్, స్థానికులు రావడంతో అధికారుల బృందం వారికి సర్వే వివరాలను తెలిపారు. పప్పుల మిల్లు రోడ్డు వద్ద ఆర్‌యూబీ కుదరని పక్కనే కాలువ ఉందన్నారు. ఆర్ఓబీ వేసినా బీఆర్టీఎస్ రోడ్డు వైపు వంతెన 60 డిగ్రీల మలుపు తిప్పాలని కానీ ఇది కూడా సురక్షితం కాదని చెప్పారు. అదే నేతాజీ రోడ్డు మీదుగా అయితే బీఆర్టీఎస్ రోడ్డు వైపు 120 డిగ్రీలు ఆంగ్ల అక్షరం సి రూపంలో మలుపు వస్తుందని ఇక్కడ అనువుగా ఉంటుందని చెప్పారు. దీనిపై స్థానికులంతా చర్చించుకుని, నిర్ణయం చెప్పాలని కోరారు. కార్యక్రమంలో వీఎంసీ, ఆర్అండ్‌బీ, రైల్వే అధికారులతో పాటు నార్త్ తహసీల్దార్ సూర్యారావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

యువతి అదృశ్యంపై కేసు నమోదు

చిట్టినగర్(విజయవాడపశ్చిమ): యువతి అదృశ్యమైన ఘటనపై కొత్తపేట పోలీసులు బుధవారం కేసు నమోదు చేశారు. చిట్టినగర్ సారంగం ప్రాంతానికి చెందిన కంప రూతుమణి, ఆనంద్‌బాబు భార్యాభర్తలు. వీరికి ముగ్గురు సంతానం. భార్యాభర్తల మధ్య విభేదాల కారణంగా వేర్వేరుగా ఉంటున్నారు. రూతుమణి చేపల వ్యాపారం చేస్తుంటుంది. పెద్ద కుమార్తె కంప ప్రిన్సి(18) చీరాలలోని నానమ్మ ఇంటి వద్దే ఉండి చదువుకుంటోంది. పరీక్షలు పూర్తి కావడంతో నగరంలోని తల్లి వద్దకు వచ్చింది. మంగళవారం ఉదయం మణి వ్యాపారం నిమిత్తం బయటకు వెళ్లి సాయంత్రం తిరిగి వచ్చింది. ప్రిన్సి కనిపించకపోవడంతో చుట్టు పక్కల వెతికినా ప్రయోజనం లేక పోయింది. దీంతో పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయగా కేసు నమోదు చేశారు.

బాబా మందిర వార్షిక వేడుకలు ప్రారంభం

మధురానగర్(విజయవాడసెంట్రల్): మధురానగర్ మెయిన్ రోడ్డు ఫ్లై ఓవర్ సమీపంలోని ఓంకార క్షేత్రం శ్రీ షిర్డీసాయిబాబా మందిరం 14వ వార్షిక వేడుకలు బుధవారం ఘనంగా ప్రారంభమయ్యాయి. ఆలయ అర్చకులు బాబావారికి ప్రత్యేక పూజలు అర్చనలు నిర్వహించారు. అనంతరం మధురానగర్ వీధులలో శ్రీ షిర్డీసాయినాథుని విగ్రహంతో మహిళల కోలాటంతో ఊరేగింపుగా బిక్షాటన చేశారు. ఈ సందర్భంగా ప్రతీ ఇంటికీ వెళ్లి వార్షికోత్సవ ఆహ్వాన పత్రికను అందజేశారు. కార్యక్రమాలను మందిర గౌరవాధ్యక్షులు పిల్లి లక్ష్మీతులసి పర్యవేక్షించారు.

నేడు విగ్రహాల ప్రతిష్ఠ..

మందిర వార్షికోత్సవం సందర్భంగా నగర ప్రముఖుల చేతుల మీదుగా బాబా మందిరంలో శ్రీ ఓంకారేశ్వర స్వామి శివలింగం, శ్రీ లలితాదేవి సమేత శ్రీ ఓంకారేశ్వరస్వామి విగ్రహాల ప్రతిష్ఠ జరుగుతుంది. అలాగే లోక కల్యాణార్థం ప్రత్యేక పూజలు, అభిషేకాలు, అర్చనలతో పాటు భక్తులకు అన్నప్రసాద వితరణ జరుగుతుందని నిర్వాహకులు తెలిపారు.

దుర్గమ్మ సేవలో సింగిల్ మూవీ టీం సభ్యులు

ఇంద్రకీలాద్రి(విజయవాడపశ్చిమ): సింగిల్ మూవీ టీం సభ్యులు బుధవారం ఇంద్రకీలాద్రిపై కొలువై ఉన్న దుర్గమ్మను దర్శించుకున్నారు. సింగిల్ మూవీ హీరోహీరోయిన్‌లు శ్రీవిష్ణు, ఇవానాలతో పాటు చిత్ర బృందం ఇంద్రకీలాద్రికి విచ్చేయగా, ఆలయ అధికారులు వారిని సాదరంగా స్వాగతం పలికారు. అమ్మవారిని దర్శించుకుని ప్రత్యేక పూజలు జరిపించుకున్న అనంతరం వేద పండితులు ఆశీర్వచనం, ప్రసాదాలు అందజేశారు.

క్లుప్తంగా...

చిన్నారుల మృతిపై వైఎస్ జగన్ దిగ్భ్రాంతి

సాక్షి, అమరావతి: వైఎస్సార్ జిల్లా బ్రహ్మంగారి మఠం మండలం మల్లేపల్లె చెరువులో ఈతకు వెళ్లి ఐదుగురు చిన్నారులు మృతి చెందిన ఘటనపై మాజీ సీఎం, వైఎస్సార్‌సీపీ అధ్యక్షుడు వైఎస్ జగన్ దిగ్భ్రాంతి వ్యక్తం చేశారు. చరణ్ (15), పార్థు (12), హర్ష (12), దీక్షిత్ (12), తరుణ్ యాదవ్(10) గ్రామంలోని చెరువులో ఈతకు వెళ్లి మృత్యువాత పడటంపై తీవ్ర విచారం వ్యక్తం చేశారు. ఇలాంటి దుర్ఘటన చోటు చేసుకోవడం అత్యంత బాధాకరమన్నారు. మృతుల కుటుంబాలను ఆదుకోవాలని ఆయన ప్రభుత్వాన్ని కోరారు.

దుర్గమ్మ సేవలో 'విరూపాక్ష' పీఠాధిపతి

ఇంద్రకీలాద్రి (విజయవాడపశ్చిమ): విజయవాడ ఇంద్రకీలాద్రిపై కొలువై ఉన్న దుర్గమ్మను బుధవారం అనంతపురంలోని శ్రీ శృంగేరీ విరూపాక్ష మఠం పీఠాధిపతి శ్రీ విద్యా నృసింహ భారతీ మహాస్వామి దర్శించుకున్నారు. ప్రత్యేక పూజల అనంతరం వేద పండితులు ఆశీర్వదించగా, ఆలయ ఈవో శీనానాయక్ అమ్మవారి చిత్రపటం ప్రసాదాలను అందచేశారు.

కౌలు రైతులపై టీడీపీ సర్కార్ తీవ్ర నిర్లక్ష్యం

మాజీమంత్రి కారుమూరి

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్రంలో కౌలు రైతులపై టీడీపీ కూటమి ప్రభుత్వం తీవ్ర నిర్లక్ష్యంతో వ్యవహరిస్తోందని వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రాంతీయ సమన్వయకర్త, మాజీమంత్రి కారుమూరి నాగేశ్వరరావు మండిపడ్డారు. తాడేపల్లిలోని వైఎస్సార్‌సీపీ కేంద్ర కార్యాలయంలో బుధవారం ఆయన మీడియాతో మాట్లాడుతూ.. కౌలు రైతులకు సంక్షేమ పథకాలను ఎగ్గొట్టేందుకు ప్రభుత్వం కుట్రచేస్తోందని ఆరోపించారు. రాష్ట్రంలో సెంటు భూమి కూడా లేని దాదాపు పది లక్షల మంది కౌలుదారులకు కౌలుదారీ కార్డుల జారీలో ప్రభుత్వం ఉదాసీనంగా వ్యవహరిస్తోందని విమర్శించారు. ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పాటై ఏడాది కావొస్తున్నా.. ఖరీఫ్ సీజన్ ప్రారంభమవుతున్నా కౌలుదారులకు ఇప్పటికీ కార్డుల జారీ ప్రక్రియను ప్రభుత్వం ప్రారంభించలేదన్నారు. కౌలురైతులకు ప్రభుత్వపరంగా దక్కాల్సిన చేయూత దక్కకుండా చేసేందుకే కార్డులు జారీచేయకుండా కుట్ర చేస్తోందని ఆరోపించారు. రాష్ట్రంలో రైతులు పండించిన ధాన్యాన్ని కూడా కొనుగోలు చేయలేని దుస్థితిలో కూటమి ప్రభుత్వం ఉందని కారుమూరి ఎద్దేవా చేశారు. గతంలో వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వం సుమారు రూ.500 కోట్ల ప్రత్యేక నిధి కేటాయించి మార్క్‌ఫెడ్‌ను రంగంలోకి దించి పొగాకు కొనుగోలు చేసిందని.. టీడీపీ కూటమి ప్రభుత్వం కూడా తక్షణం మార్క్‌ఫెడ్ ద్వారా కొనుగోలుచేసి పొగాకు రైతులను ఆదుకోవాలని ఆయన డిమాండ్ చేశారు.

వాల్వ్ తిప్పితే బిందెల యుద్ధాలే

'మా గ్రామంలో బోర్లు వేశారు. వాల్వ్‌లు పెట్టారు. పై వీధుల వారికి నీళ్లు వెళుతున్నాయి. కానీ కింద ఉన్న వారికి మాత్రం గుక్కెడు రావడం లేదు. ఎవరైనా వాల్వ్ తిప్పితే 'బిందెల యుద్ధాలే' జరుగుతున్నాయి. ఇదేం ఖర్మో తెలియడం లేదు' అంటూ ప్రకాశం జిల్లా పెద్దదోర్నాల మండలం ఐనముక్కల బీసీ కాలనీ వాసులు వాపోతున్నారు. సహనం నశించి బుధవారం పంచాయతీ కార్యాలయం ఎదుట ఖాళీ బిందెలతో ధర్నాకు దిగారు. తమ నీటి అవసరాలు ఎలా తీరుతాయో అధికారులే చెప్పాలంటూ ఎంపీడీవో నాసర్‌రెడ్డి, పంచాయతీ కార్యదర్శి నలగాటి శివను నిలదీశారు. రెండురోజుల్లో సమస్య పరిష్కరిస్తామని వారు హామీ ఇచ్చారు. - పెద్దదోర్నాల

గిరిజన సంప్రదాయానికి ఫిదా

ఆదివాసీ మహిళల కట్టు, బొట్టు విభిన్నంగా ఉంటుంది. వారి వస్త్రధారణ, జీవన విధానం ఆకట్టుకుంటాయి. మనమూ కాసేపు వారిలాగే మారిపోతే.. ఈ ఊహే ఎంత బాగుంటుంది కదా...! ఇలాంటి ఆసక్తి ఉన్నవారి కోసం అల్లూరి సీతారామరాజు జిల్లా డుంబ్రిగుడ మండలం చాపరాయి జలవిహారి వద్ద ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేశారు. స్థానిక మహిళలు, గిరిజనులు ధరించే చీరలు, ఇతర అలంకరణ సామగ్రిని అద్దెకు ఇస్తున్నారు. రూ.100 ఇస్తే చాలు.. వారిలా తయారు చేస్తున్నారు. ఏజెన్సీలో పర్యటించే మహిళలు, బాలికలు ఇదిగో... ఇలా అలంకరించుకొని హొయలు పోతున్నారు. - సాక్షి, పాడేరు

చెట్టెక్కిన చేపల మావులు

కాలువల్లో చేపలు పట్టేందుకు ఉపయోగించే మావులు ఇలా చెట్టుపై వేలాడుతున్నాయి ఏంటబ్బా.. అనుకుంటున్నారా..! సాధారణంగా కాలువల్లో నీరు తగ్గిపోగానే అప్పటి వరకూ చేపలు పట్టేందుకు వాడిన ఈ మావులను పక్కన పెట్టేస్తారు. తరువాత సీజన్‌లో వాటికి కొన్ని రిపేర్లు చేసుకుని మళ్లీ వాడుకుంటారు. అయితే ఓ వ్యక్తి తన మావులను పక్కన పడేస్తే పాడైపోతాయని ఇదిగో ఇలా తెలివిగా చెట్టుపైన కొమ్మలకు కట్టి రక్షణ కల్పించాడు. కృష్ణాజిల్లా చల్లపల్లి–అవనిగడ్డ ప్రధాన రహదారిలో ఉన్న వీటిని చూసి స్థానికులే కాదు.. అతడి తెలివికి నెటిజన్లు సైతం హాట్సాఫ్ అంటున్నారు. - చల్లపల్లి

పీత కూడా... ప్రైవేట్!

డాక్టర్ బీఆర్ అంబేడ్కర్ కోనసీమ జిల్లాలో పీతల హేచరీ ప్రైవేట్ పరం

గత ప్రభుత్వ హయాంలో మత్స్యశాఖ ఆధ్వర్యాన ఏర్పాటుకు చర్యలు

కాసులు కురిపిస్తున్న పచ్చపీత

- చిర్రయానాంలో ఐదు ఎకరాల స్థలం గుర్తింపు
- ఎన్ఎస్‌డీబీ నిధులు రూ.2.75 కోట్లు కేటాయింపు
- కూటమి ప్రభుత్వం వచ్చాక ఆ స్థలం ప్రైవేట్ సంస్థకు అప్పగింత

సాక్షి, అమలాపురం: కూటమి ప్రభుత్వ నిర్ణయంతో పీతల సాగు ప్రశ్నార్థకంగా మారనుంది. ఇప్పటికే ప్రైవేట్ హేచరీలు నాసిరకం వనామీ రొయ్యల సీడ్ అందించడంతో రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. అయినా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాల్సిన పీతల హేచరీని అటకెక్కించి... ప్రైవేట్ హేచరీకి ఇటీవల కేబినెట్ గ్రీన్‌సిగ్నల్ ఇవ్వడంతో రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. డాక్టర్ బీఆర్ అంబేడ్కర్ కోనసీమ జిల్లా కాట్రేనికోన, ఉప్పలగుప్తం, అల్లవరం మండలాలు, కాకినాడ జిల్లా తాళ్లరేవు, కాకినాడ, యు.కొత్తపల్లి, తొండంగి మండలాల్లోని తీర ప్రాంత గ్రామాల్లో రైతులు 2వేల ఎకరాల్లో పచ్చపీత (మండపీత- సిల్లా సెరాట) సాగు చేస్తున్నారు. ఈ పీతలకు సింగపూర్, మలేషియా, థాయిలాండ్, ఫిలిప్పీన్స్‌లో డిమాండ్ అధికంగా ఉంది. అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌లో పీత సైజు, బరువును బట్టి కేజీ రూ.1,100 నుంచి రూ.1,500 వరకు ఉంటోంది. స్థానికంగా రూ.600 నుంచి రూ.900 వరకు ఉంది. పచ్చ పీత సీడ్ స్థానికంగా అందుబాటులో లేదు. చెన్నైలో ఉన్న దేశంలోని ఒకే ఒక్క హేచరీ నుంచి తెచ్చుకుంటున్నారు. ఒక్కో పీత పిల్ల ధర రూ.12 వరకు ఉండగా, రవాణా, ఎగుమతి ఖర్చులు అదనం. బుక్ చేసిన ఆరు నెలలకు పీత పిల్లలు వస్తున్నాయి.

గత ప్రభుత్వ హయాంలో ప్రత్యేక హేచరీ ఏర్పాటుకు చర్యలు

పచ్చపీత సాగును ప్రోత్సహించేందుకు గత వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వం మత్స్యశాఖ ద్వారా కాట్రేనికోన మండలం చిర్రయానాంలో రాష్ట్రంలోనే తొలి (దేశంలో రెండోది) హేచరీ ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. తొలి దశలో ఐదు ఎకరాల్లో పీతల హేచరీ నిర్మాణం కోసం ఎన్ఎస్‌డీబీ నిధులు రూ.2.75 కోట్లు మంజూరు చేసింది. పర్యావరణం, అటవీ శాఖతోపాటు అన్ని అనుమతులు సాధించింది. అప్పట్లో మూడు నుంచి ఆరు నెలల్లో పీతల హేచరీ నిర్మాణ పనులు పూర్తి చేసి పిల్లలను స్థానిక రైతులతోపాటు దేశవ్యాప్తంగా సరఫరా చేస్తామని అధికారులు చెప్పారు. ఈ హేచరీలో ఏడాదికి 1.5 మిలియన్ పిల్లల ఉత్పత్తి జరుగుతుందని అంచనా వేశారు.

పీతల హేచరీ (నమూనా)

పీత సీడ్

కూటమి రాగానే ప్రైవేట్ దిశగా

రాష్ట్ర మత్స్యశాఖ కమిషనర్ టి.డోలాశంకర్ ఇటీవల జిల్లా మత్స్యశాఖ జేడీ ఎస్.శ్రీనివాస్‌తో కలిసి చిర్రయానంలో పర్యటించి పచ్చపీతల హేచరీకి ఎంపిక చేసిన స్థలాన్ని పరిశీలించారు. జిల్లా అటవీశాఖ అధికారి ఎంవీ ప్రసాదరావు, యునైటెడ్ నేషన్స్ అభివృద్ధి ప్రోగ్రామ్ ప్రతినిధి డాక్టర్ సుదీప్ (ఢిల్లీ), బీఎస్ ప్రాజెక్టు స్టేట్ మేనేజర్ ఎస్.ఉషా కూడా ఇక్కడికి వచ్చారు. దీంతో ప్రభుత్వ హేచరీ ఏర్పాటు చేస్తారని, తమ కష్టాలు తీరతాయని పీతల సాగుదారులు ఆశించారు. కానీ, గత గురువారం జరిగిన మంత్రివర్గ సమావేశంలో ఇక్కడ సేకరించిన ఐదు ఎకరాల భూమిని ఫ్లూటస్ ఆక్వా సంస్థకు కేటాయించాలని నిర్ణయించారు. పెద్దాపురానికి చెందిన ఒక టీడీపీ నేత ఒత్తిడితో ఆ స్థలంలో పీతల హేచరీ ఏర్పాటుకు ఫ్లూటస్ ఆక్వా సంస్థకు అనుతిచ్చారనే ఆరోపణలు వినిపిస్తున్నాయి. ప్రైవేట్ హేచరీ వల్ల వనామీ రైతులు ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులు తమకు కూడా తప్పవని పీతల సాగుదారులు ఆందోళన వ్యక్తంచేస్తున్నారు.

మూడో కట్టర్‌తో డయాఫ్రమ్ వాల్ పనులు

పోలవరం రూరల్: ఏలూరు జిల్లాలోని పోలవరం ప్రాజెక్టు డయాఫ్రమ్ వాల్‌లో మూడో కట్టర్‌తో పనులు బుధవారం ప్రారంభించారు. డయాఫ్రమ్ వాల్ పనులు మూడు కట్టర్‌లతో వేగవంతంగా పూర్తి చేసేందుకు కృషి చేస్తామని అధికారులు తెలిపారు. ప్రాజెక్టు ఈఈ డి.శ్రీనివాస్, అనిల్‌కుమార్, శ్రీరామ్‌పటేల్, నిర్మల, బావర్, మేఘా ఏజెన్సీ ప్రతినిధులు హసన్, మహీధర్, గంగాధర్, మురళి కట్టర్ ప్రారంభోత్సవంలో పాల్గొన్నారు.

ఆంధ్ర-ఒడిశా సరిహద్దుల్లో సారా స్థావరాలపై దాడులు

పాతపట్నం: ఆంధ్ర–ఒడిశా సరిహద్దులో సారా తయారీ స్థావరాలపై రెండు రాష్ట్రాల ఎక్సైజ్ అధికారులు బుధవారం సంయుక్తంగా దాడులు నిర్వహించారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని కొత్తూరు, మెళియాపుట్టి, పలాస మండలాలకు ఆనుకుని ఉన్న ఒడిశా గ్రామాలైన పెద్ద బురుజోల, చిన్న బురుజోల, మారంగి, సార తలసింగ్, గౌతాయ్, సింగిపూర్ పరిసరాల్లో 1,330 లీటర్ల నాటు సారా, 12,300 లీటర్ల బెల్లపు ఊటలను గుర్తించి ధ్వంసం చేసినట్లు పాతపట్నం ఎక్సైజ్ సీఐ కోట కృష్ణారావు తెలిపారు. ఈ దాడుల్లో శ్రీకాకుళం జిల్లా ఎక్సైజ్ కమిషనర్ డి.శ్రీకాంత్ రెడ్డి, అసిస్టెంట్ కమిషనర్ రామచంద్రరావు, ఒడిశా రాష్ట్రం, గజపతి జిల్లా ఎక్సైజ్ సూపరింటెండెంట్ ప్రదీప్ కుమార్ సాహూ, ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ ఏఈఎస్ ఎం.శ్రీనివాసరావు సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

బుడమేరు గండ్లు పూడుస్తారా.. లేదా?

- మంత్రి నిమ్మలను నిలదీసిన రైతులు
- గండ్లు పూడ్చకుంటే సాగుకు అవకాశం లేదని ఆందోళన

కొండపల్లి వద్ద బుడమేరుకు గండ్లు పడిన ప్రాంతాన్ని పరిశీలిస్తున్న మంత్రి నిమ్మల

కొండపల్లి(ఇబ్రహీంపట్నం): బుడమేరుకు ఎగువ, దిగువన అనేకచోట్ల పడిన గండ్లు పూడుస్తారా..? లేదా..? అని రాష్ట్ర జలవనరుల శాఖ మంత్రి నిమ్మల రామానాయుడిని రైతులు నిలదీశారు. గండ్లు పూడిస్తేనే ఖరీఫ్, రబీ సీజన్లలో పంటలు సాగు చేసుకునే అవకాశం ఉంటుందని చెప్పారు. గతేడాది సెప్టెంబర్‌లో వచ్చిన అధిక వర్షాలకు బుడమేరు కట్టకు పడిన గండ్లను బుధవారం ఎమ్మెల్యే వసంత వెంకటకృష్ణప్రసాద్‌తో కలసి మంత్రి పరిశీలించారు. ఈ ఏడాది పంటల సాగు పరిస్థితిపై మంత్రిని రైతులు ప్రశ్నించారు. ఆధునికీకరణ పనుల అంశం ఆర్థిక శాఖ వద్ద ఉందని మంత్రి రైతులకు చెప్పారు. అత్యవసరంగా కొద్దిపాటి నిధులు కేటాయింపజేసుకుని పనులు ప్రారంభిస్తున్నామని తెలిపారు. పూర్తిస్థాయిలో నిధులు విడుదలైతేనే పనులు చేపట్టగలమని చెప్పి మంత్రి అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోయారు. దీంతో ఈ ఏడాది బుడమేరు పరిధిలో పంటల సాగుపై ఆశలు వదులుకోవాల్సిందేనని రైతులు ఆందోళన వ్యక్తంచేశారు.

తాత్కాలికంగా గండ్లు పూడ్చాం: నిమ్మల

అంతకుముందు మంత్రి రామానాయుడు విలేకరులతో మాట్లాడుతూ గతంలో అత్యవసర పరిస్థితుల్లో మూడు ప్రధాన గండ్లు తాత్కాలికంగా పూడ్చామని చెప్పారు. బుడమేరు కట్టల పటిష్టత కోసం శాశ్వత ప్రాతిపదికన 500 మీటర్ల పొడవునా రిటైనింగ్ వాల్ నిర్మాణం చేపట్టనున్నట్లు తెలిపారు. ఇందుకోసం రూ.28 కోట్లు ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిందన్నారు. బుడమేరు డైవర్షన్ కెనాల్ సామర్థ్యం 37,500 క్యూసెక్కులకు పెంచేలా ప్రణాళికలు సిద్ధం చేశామన్నారు. బుడమేరు వరద ఎనికేపాడు, కొల్లేరు, ఉప్పుటేరు మీదుగా సముద్రంలో కలిసేలా డీపీఆర్ తయారీ దశలో ఉందన్నారు. బుడమేరు ఓల్డ్ చానల్‌కు సమాంతరంగా 20వేల క్యూసెక్కుల సామర్థ్యంతో కొత్త చానల్ అభివృద్ధికి ప్రతిపాదనలు తయారు చేస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. జలవనరుల శాఖ చీఫ్ ఇంజినీర్ వెంకటేశ్వరరావు పాల్గొన్నారు.

28న చలో సీఎం క్యాంప్ ఆఫీసు

- బర్లీ పొగాకు రైతుల సమస్యలపై ప్రభుత్వం మొద్దునిద్ర
- బాండ్లు ఇచ్చి కొనుగోలు చేయని కంపెనీలపై చర్యలు తీసుకోవాలి
- టుబాకో బోర్డు చైర్మన్‌తో సమావేశంలో రైతు సంఘాలు

మాట్లాడుతున్న పొగాకు బోర్డు చైర్మన్ యశ్వంత్‌కుమార్

కొరిటిపాడు(గుంటూరు): మూడు నెలలుగా పొగాకు రైతుల సమస్యలపై జరుగుతున్న ఆందోళనను ప్రభుత్వం పెడచెవిన పెట్టడాన్ని నిరసిస్తూ 28న 'చలో సీఎం క్యాంప్ ఆఫీసు' కార్యక్రమం చేపట్టినట్టు రైతు సంఘాలు తెలిపాయి. గత నెల వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి అచ్చెన్నాయుడు సమక్షంలో పొగాకు కంపెనీలు, రైతు సంఘాలతో జరిగిన సమావేశంలో బర్లీ పొగాకు కొనుగోలు చేస్తామని కంపెనీలు హామీ ఇచ్చినా ఇంత వరకూ కొనుగోలు చేయలేదు. ఈ నేపథ్యంలో బుధవారం రైతు సంఘాలు, రైతులు కలిసి గుంటూరులోని టుబాకో బోర్డు కేంద్ర కార్యాలయంలో బోర్డు చైర్మన్ యశ్వంత్‌కుమార్‌తో సమావేశమయ్యారు. బ్లాక్ బర్లీ పొగాకును అసలు కొనుగోలు చేయలేదని, వైట్ బర్లీ కూడా నామమాత్రంగా కొంటున్నారని నాయకులు తెలిపారు. బోర్డులో ఏర్పాటు చేసిన మానిటరింగ్ సెల్ నిరుపయోగంగా మారిందన్నారు. మాజీ మంత్రి వడ్డే శోభనాద్రీశ్వరరావు మాట్లాడుతూ ఐటీసీ, జీపీఐ, మద్ది లక్ష్మయ్య తదితర కంపెనీలు పంట కొంటామని రైతుల్ని ప్రోత్సహించి, బాండ్లు ఇచ్చి తీరా ఇప్పుడు కొనుగోలు చేయట్లేదని, ఆ కంపెనీలపై తక్షణమే కేసులు నమోదు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతు సంఘం సీనియర్ నేత వై.కేశవరావు, ఏపీ రైతు సంఘం అధ్యక్షుడు వి.కృష్ణయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి కేవీవీ ప్రసాద్, వివిధ సంఘాల నాయకులు పాల్గొన్నారు.

ఐదుగురు ఎర్రస్మగ్లర్లు అరెస్ట్

39 ఎర్రచందనం దుంగలు స్వాధీనం

పుత్తూరు/తిరుపతి మంగళం: తిరుపతి జిల్లాలో రెండు ఘటనల్లో ఐదుగురు ఎర్ర చందనం స్మగ్లర్లను పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. వీరి నుంచి మొత్తం 39 దుంగలు, రెండు ద్విచక్ర వాహనాలను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. వివరాలివీ.. కేవీబీపురం మండలం రాయలచెరువు సమీపంలో తమిళనాడుకు తరలించడానికి సిద్ధంగా ఉంచిన 30 ఎర్ర చందనం దుంగలతో పాటు ఓ ద్విచక్రవాహనాన్ని స్వాధీనం చేసుకొన్నట్లు పుత్తూరు ఫారెస్ట్ రేంజర్ డి.మాధవి తెలిపారు. వీటి విలువ రూ.3.50 లక్షలు ఉంటుందన్నారు. ఎర్రచందనాన్ని తరలిస్తున్న ముగ్గురిని అరెస్టు చేసినట్లు తెలిపారు. మరో ఘటనలో.. కడప ఫారెస్ట్ డివిజన్ సిద్దవటం రేంజ్ పరిధిలో అక్రమంగా ఎర్రచందనం తరలిస్తున్న ఇద్దరు స్మగ్లర్లను టాస్క్‌ఫోర్స్ పోలీసులు బుధవారం అరెస్ట్ చేశారు. వారి నుంచి తొమ్మిది ఎర్ర చందనం దుంగలతో పాటు మోటారు సైకిల్‌ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

ట్రావెల్స్ బస్సు బోల్తా

రేణిగుంట: శ్రీకాళహస్తి మండలం రాచగున్నేరి సమీపంలోని జాతీయ రహదారిపై ప్రైవేటు ట్రావెల్స్ బస్సు అదుపు తప్పి బోల్తా పడటంతో 20మంది యాత్రికులకు గాయాలయ్యాయి. శ్రీకాళహస్తి రూరల్ సీఐ రవినాయక్ కథనం మేరకు... బెంగళూరుకు చెందిన రవిశెట్టి కుటుంబం తిరుపతి జిల్లా విహారయాత్ర నిమిత్తం ఓ ప్రైవేట్ ట్రావెల్స్ బస్సును అద్దెకు తీసుకున్నారు. మంగళవారం తిరుపతిలో బస చేశారు. బుధవారం శ్రీకాళహస్తీశ్వరుని దర్శనార్థం బయల్దేరారు. రాచగున్నేరి సమీపానికి రాగానే, బస్సు అదుపు తప్పి బోల్తా పడింది. దీంతో బస్సులో ఉన్న 20 మంది గాయపడ్డారు. గాయపడిన వారిలో రేష్మ శెట్టి (38), రవిశెట్టి (48), వేణుగోపాల్ (42), మంజుల (36), సుజలాశెట్టి (66), గార్విశెట్టి(13), ఊసప్ప గౌడ (70), మధుబాబు (46), మృద్విశెట్టి (6), విహాన్ (8), పురవ్ (15)లు ఉన్నారు. గాయపడ్డ వారిని చికిత్స నిమిత్తం శ్రీకాళహస్తి ఏరియా ఆస్పత్రికి తరలించారు. కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు సీఐ తెలిపారు.

మద్యానికి బానిసై యువకుడి ఆత్మహత్య

పెద్దకడబూరు: మద్యానికి బానిసై ఓ యువకుడు ఆత్మహత్యకు పాల్పడిన ఘటన కర్నూలు జిల్లా పెద్దకడబూరు మండలం చిన్న కడబూరు గ్రామంలో చోటు చేసుకుంది. ఎస్ఐ నిరంజన్‌రెడ్డి తెలిపిన వివరాలివీ.. చిన్నకడబూరుకు చెందిన కలుగొట్ల నాగన్న(36)కు 15సంవత్సరాల క్రితం వివాహమైంది.కుటుంబ కలహాలతో భార్యాభర్తలు పదేళ్ల కిందట విడిపోయారు. అప్పటి నుంచి ఇంటిలో ఒంటరిగా ఉన్న నాగన్న మద్యానికి బానిసయ్యాడు. ఆంజనేయస్వామి రథోత్సవంలో భాగంగా మంగళవారం అతిగా తాగి రాత్రి సమయంలో ఉరేసుకొని చనిపోయాడు. బుధవారం సాయంత్రం అతని తల్లి ఇంటికి వెళ్లి చూడగా నాగన్న ఉరేసుకొని కనిపించాడు. కుటుంబ సభ్యుల ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసినట్లు ఎస్ఐ తెలిపారు.

చెరువులో మునిగి ముగ్గురు మృతి

ఏలూరు జిల్లా భీమడోలులో దుర్ఘటన

మృతి చెందిన అజయ్, సాగర్, అభిలాష్

భీమడోలు: ఏలూరు జిల్లా భీమడోలులో ముగ్గురు యువకులు చెరువులో మునిగి మృతిచెందారు. ఏలూరు జిల్లా పెదవేగి మండలం వేగివాడకు చెందిన నేతల అజయ్ (30), నేతల సాగర్(24), చొక్కా అభిలాష్ (19), నున్నా ప్రవీణ్, నేతల ఆనంద హర్ష భీమడోలు పంచాయతీ శివారు చినలింగంపాడులోని బంధువుల ఇంట్లో ఓణీల వేడుక కోసం వచ్చారు. అక్కడి నుంచి వారంతా భీమడోలులోని కోమటిగుంట మంచినీటి చెరువు వద్దకు వెళ్లారు. బహిర్భూమికి వెళ్లిన అజయ్ చెరువులో దిగాడు. పది గ్రామాలకు మంచి నీటిని అందించే కోమటిగుంట చెరువును ఇటీవల నీటితో నింపారు. చెరువు లోతు తెలియని అజయ్ కాలు జారి పడిపోయాడు. మునిగిపోతున్న అజయ్‌ను కాపాడేందుకు సాగర్, అభిలాష్ చెరువులో దిగారు. దీంతో ముగ్గురూ మునిగిపోయారు. ఆ తర్వాత నున్నా ప్రవీణ్ కూడా దిగి మునిగిపోతుండగా, ఒడ్డున ఉన్న మరో యువకుడు కేకలు వేయడంతో స్థానికులు వచ్చి ప్రవీణ్‌ను కాపాడారు. సీఐ యూజే విల్సన్, ఎస్ఐ వై.సుధాకర్ ఘటనాస్థలానికి చేరుకుని ముగ్గురి మృతదేహాలను వెలికి తీయించారు. నేతల అజయ్‌కు భార్య, ఇద్దరు పిల్లలు ఉన్నారు. పెయింటింగ్ మేస్త్రిగా పనిచేస్తున్న అజయ్‌కు సాగర్, అభిలాష్‌లు సహాయకులు. వేగివాడలో ఒకే వీధిలో ముగ్గురు నివాసం ఉంటారు. ముగ్గురి కుటుంబ సభ్యులు శోకసంద్రంలో మునిగిపోయారు.

స్టేట్ క్యాన్సర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో అత్యాధునిక చికిత్స

సూపరింటెండెంట్ డాక్టర్ వెంకటేశ్వర్లు

కర్నూలు (హాస్పిటల్): కర్నూలులోని స్టేట్ క్యాన్సర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో రాష్ట్రంలోనే అత్యాధునిక చికిత్స అందిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వ సర్వజన వైద్యశాల సూపరింటెండెంట్ డాక్టర్ కె.వెంకటేశ్వర్లు తెలిపారు. బుధవారం స్టేట్ క్యాన్సర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో సర్జరీ సేవలను ఆయన ప్రారంభించారు. అనంతరం అక్కడి వార్డులను పరిశీలించి వైద్యుల సేవల పట్ల సంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ ఇప్పటికే ప్రభుత్వ సర్వజన వైద్యశాలలో విశిష్టమైన వైద్యసేవలు అందిస్తున్నామని, ఇకపై స్టేట్ క్యాన్సర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో సర్జికల్ ఆంకాలజీ, జనరల్ ఆంకాలజీ సర్జరీలు నిర్వహిస్తామని తెలిపారు.

సాక్షి ఫ్యామిలీ
విజయవాడ
గురువారం ॥ 15-5-2025

నేడు అంతర్జాతీయ కుటుంబ దినోత్సవం

● అన్న అర్జున్, తండ్రి బోనీ కపూర్, చెల్లి ఖుషీతో జాన్వీ కపూర్

● తల్లిదండ్రులు సుమేధ, కిషన్ బాకర్‌లతో మను బాకర్

పవర్ హౌస్

ఫ్యామిలీ అంటే...
జీవితం మొదలయ్యే చోటు.
ప్రేమ ఎప్పటికీ అంతం కాని చోటు.
'భారతదేశ బలం కుటుంబం' అంటారు.
అయితే కాలంతో పాటు
కుటుంబ ముఖచిత్రం మారిపోయింది.
ఉమ్మడి కుటుంబాలు కనిపించడం అరుదైపోయింది.
కుటుంబం అసాధారణమైన బలం ఇస్తుంది.
అద్భుత విజయాలు సాధించేలా చేస్తుంది.
ఈ స్ఫూర్తితో ముందుకు వెళదాం...

ఆ విషాదంలో ఒకరికి ఒకరు అండగా...

'ఫ్యామిలీ నా స్ట్రెంత్' అని తరచుగా చెబుతుంటుంది బాలీవుడ్ నటి జాన్వీ కపూర్. శ్రీదేవి చనిపోవడం జాన్వీ కుటుంబానికి షాక్. ఆ విషాదం నుంచి బయట పడడానికి కుటుంబ సభ్యులు ఒకరికి ఒకరు అండగా నిలిచారు.

జాన్వీ ఎప్పుడైనా డల్‌గా కనిపిస్తే నాన్న బోనీ కపూర్ ఆ సమయంలో అమ్మగా మారిపోతాడు.

తన కబుర్లతో జాన్వీ యాక్టివ్ అయ్యేలా చేస్తాడు. మరి బోనీ డల్‌గా కనిపిస్తే?

కూతుళ్లు జాన్వీ, ఖుషీ తండ్రి దగ్గరకు వచ్చేస్తారు. నాన్నకు ఫ్రెండ్స్‌గా మారిపోతారు. నాన్న ఎప్పటిలాగే నవ్వేలా చేస్తారు.

ఆ ముగ్గురిలో ఏ మూలో విషాదం గూడుకట్టుకొని ఉండవచ్చు. అయితే వారు ఒక దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు మాత్రం సరదాలు, సంతోషాలే ఉంటాయి. కొన్ని సమయాల్లో చెల్లి ఖుషి అక్క జాన్వీకి అమ్మ అవుతుంది. ధైర్యం చెబుతుంది. దారి చూపుతుంది!

ఖుషి విషయంలో జాన్వీ కూడా అంతే!

తల్లి లేని లోటు రానివ్వకుండా సకల జాగ్రత్తలు తీసుకుంటుంది. 'నాన్న, చెల్లి, అన్న అర్జున్ నాకు మెంటార్స్. నా జీవితానికి మార్గదర్శకులు. కెరీర్‌లో, జీవనగమనంలో వారు నా బలం' అని తన కుటుంబం గురించి చెబుతుంది జాన్వీ కపూర్.

● చెల్లి ఖుషీ కపూర్‌తో జాన్వీ...

● అమ్మమ్మ దయా కౌర్‌తో మను

పెద్ద కుటుంబం... మను బాకర్ బలం

తన స్ట్రెంత్‌కు కేరాఫ్ అడ్రస్ చెప్పమంటే స్టార్ షూటర్ మను బాకర్ నోటి నుంచి వచ్చే మాట... గోరియా.

హరియాణా రాష్ట్రం చర్కీ దాద్రి జిల్లాలోని గోరియా గ్రామంలో బాకర్ కుటుంబ సభ్యులు ఉంటారు.

మను పతకాలు గెలుచుకున్నప్పుడల్లా ఆ కుటుంబ సంతోషం అంబరాన్ని అంటుతుంది.

పోటీలకు వెళ్లి స్వదేశానికి తిరిగివస్తున్నప్పుడు... కుటుంబ సభ్యులను కలవబోతున్నానే సంతోషం మనూను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తుంది.

ఆమె తండ్రి రామ్ కిషన్ బాకర్ నేవీలో చీఫ్ ఇంజనీర్. తల్లీ సుమేధ స్కూల్ ప్రిన్సిపల్. ఆటల్లో కూతురుని ఎంతో ప్రోత్సహించేవారు. అవసరమైన ట్రెనింగ్ ఇచ్చేవారు.

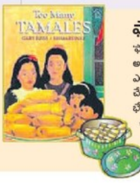
'మీ అమ్మాయిని డాక్టర్ చేస్తారా? ఇంజనీర్ చేస్తారా?' అని బంధువులు అడిగినప్పుడు....

'ఛాయిస్ మాది కాదు... మనూ దే' అనే వాళ్లు.

అలా తల్లిదండ్రులు పూర్తి స్వేచ్ఛ ఇవ్వడం వల్లే మను బాకర్ స్టార్ షూటర్ అయింది. మను బాకర్‌కు ఊళ్లో మరో పెద్ద కుటుంబం ఉంది. ఆ కుటుంబం పేరు యూనివర్సల్ హైయర్ సెకండరీ స్కూల్. మను కుటుంబమే ఈ స్కూల్‌ను నడుపుతుంది. ఈ స్కూల్‌లోని పిల్లలందరికీ మను బాకర్ అక్క. దయా కౌర్ తనకు అమ్మమ్మ కాదు... క్లోజ్ ఫ్రెండ్! 'సంతోషంలో ఉన్నప్పుడైనా, బాధలో ఉన్నప్పుడైనా ఈ సమయంలో నా ఫ్యామిలీ నాతో ఉంటే బాగుండేది అనిపిస్తుంది. అదే ఫ్యామిలీకి ఉన్న బలం' అంటుంది మను బాకర్.

పిల్లలకు కుటుంబ విలువ తెలియజేసే పుస్తకాలు

కుటుంబ బంధాలు, శక్తి గురించి పిల్లలకు సులభమైనరీతిలో అవగాహన కలిగించడానికి 'సెర్చ్ ఇనిస్టిట్యూట్' సంస్థ 'ఫస్ట్ లుక్' భాగస్వామ్యంతో కొన్ని పుస్తకాలు విడుదల చేసింది... 'ఫ్యామిలీ స్ట్రెంత్'ను పిల్లలకు తెలియజేయడానికి టాడ్ పార్ రాసి, బొమ్మలు వేసిన పుస్తకం...ది ఫ్యామిలీ బుక్. 'హ్యాపీ లైక్ సాసర్: ఇన్‌వెస్ట్' పుస్తకాన్ని మారిబెత్ బోయిల్స్ రాశారు. లారెన్ కాస్టిలో బొమ్మలు వేశారు. అవర్ ట్రీ నేమ్‌డ్ స్టీవ్(ఫ్యామిలీ స్ట్రెంత్: బి డిపెండబుల్) పుస్తకాన్ని అలాన్ జ్వైబెల్ రాశారు. డేవిడ్ కాట్రో బొమ్మలు వేశారు. సాల్ట్ ఇన్ హిజ్ షూస్(ఫ్యామిలీ స్ట్రెంత్: గైడ్) పుస్తకాన్ని మైఖేల్ జోర్డన్ రాశారు. నెల్సన్ బొమ్మలు వేశారు. అమేజింగ్ గ్రేస్(ఫ్యామిలీ స్ట్రెంత్: ఇన్‌స్పైర్) పుస్తకాన్ని మేరీ హఫ్మాన్ రాశారు. కరోలైన్ బించ్ బొమ్మలు వేశారు.

ఫ్యామిలీ మైండ్‌సెట్ కోచ్!

'ఫ్యామిలీ డైనమిక్స్‌లో సమగ్రమైన, సమర్థమైన మార్పులు తేవడమే మా లక్ష్యం' అంటున్నారు ఫ్యామిలీ మైండ్‌సెట్ కోచ్‌లు. ఫ్యామిలీ మైండ్‌సెట్ కోచింగ్ ప్రోగ్రామ్ ఎలా ఉంటుంది? అనే విషయానికి వస్తే...కుటుంబ సంబంధాలను బలోపేతం చేయడానికి వ్యక్తిగత, గ్రూప్ సెషన్లు నిర్వహిస్తారు. కుటుంబ సభ్యుల మధ్య భేదాభిప్రాయాలు ఉంటే గ్రూప్ సెషన్‌లలో ఓపెన్ కమ్యూనికేషన్ ద్వారా లేకుండా చేస్తారు. సైకోమెట్రిక్ అసెస్‌మెంట్ ప్రోగ్రాం ద్వారా కుటుంబ సభ్యులలో ప్రతి ఒక్కరి బలాబలాలను అంచనా వేసి అవసరమైన సలహాలు ఇస్తారు.

శాంతే సౌందర్యం

● నద కౌస్సా
మిస్ వరల్డ్ లెబనాన్ 2025

నద... అంటే అరబిక్ భాషలో పిల్లల స్వచ్ఛమైన మనసు, ఉషోదయపు మంచు బిందువులు అని అర్థం. మిస్ వరల్డ్ లెబనాన్ 2025 పేరు నద. మిస్ వరల్డ్ 2025 పోటీల కోసం హైదరాబాద్‌కి వచ్చిన నద తన పేరుకు అర్థం చెప్పుకుంటూ తమ దేశంలో పిల్లల బాల్యం, యువత భావోద్వేగాలు అంత స్వచ్ఛంగా ఏమీ లేవని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. బ్యూటీ పాజంట్ కావాలనే కోరిక కలగడానికి కారణం తెలియదు కానీ బాల్యం నుంచి తన తోపాటు పెరిగి పెద్దయిందన్నారామె.

ఈ అవకాశం కోసం ఎదురు చూశాను!

''ఎనిమిదేళ్ల వయసు నుంచి నాకు జ్ఞాపకం ఉంది. నా ఆకాంక్ష తీరడానికి అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తూ బ్యాచులర్స్ పూర్తయింది. మాస్టర్స్ ఇన్ సైకాలజీ కూడా పూర్తయింది. క్లినికల్ సైకాలజిస్టుగా స్కూళ్లు, కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలను సందర్శిస్తూ పిల్లలకు, యువతకు మనోధైర్యాన్నిస్తున్నాను. అంతర్యుద్ధంతో అట్టుడిగిన దేశం మాది. అలాగే ఇరుగుపొరుగు యుద్ధాల తాకిడి కూడా దేశాన్ని కుదిపేసింది. అలాంటి దేశంలో మానసిక స్థైర్యం కల్పించడం చాలా అవసరం. ఇందు కోసం నేను ఐదు ఎన్‌జీవోలతో కలిసి పని చేస్తున్నాను.

మహిళలు నలిగిపోతున్నారు!

మా దేశంలో సగటు మహిళలు అనేక సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఒక దేశం ద్రవ్యోల్బణం, ఆర్థిక ఒడిదొడుకులను ఎదుర్కొంటోంది అంటే ఆ పరిణామాలకు క్షేత్రస్థాయిలో నేరుగా బాధితులయ్యేది మహిళలే. విద్య, ఉద్యోగం, పిల్లలను చక్కబెట్టుకుంటూ, ఆర్థికపరమైన సర్దుబాట్లు చేసుకుంటూ కుటుంబాన్ని పరిరక్షించుకోవాల్సిన బాధ్యతను తమ భుజాల మీద మోస్తున్నారు మా దేశంలో మహిళలు. ఎక్కడో ఒకరిద్దరు కాదు, దాదాపుగా ప్రతి మహిళా వీటన్నింటినీ భరిస్తోంది. వీటికితోడు ప్రాణాలను అరచేతిలో పెట్టుకుని రోజులు గడపడం అనేది ఎంత కష్టమో ఒకసారి ఆలోచించండి. ఎయిర్ క్రాఫ్టులు మన తల మీద నుంచి వెళ్తున్నట్లే ఉంటాయి. రోజూ ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా యుద్ధవిమానాలు ఇళ్ల మీద నుంచి వెళ్తుంటే వచ్చే 'ఉమ్‌మ్‌మ్' అనే శబ్దం నిరంతరం కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. ఎంత చిన్న శబ్దం వచ్చినా ఉలిక్కి పడుతుంటారు. రాత్రిళ్లయితే టేబుల్ మీద నుంచి పుస్తకం కింద పడిన శబ్దం వచ్చినా సరే గుండె వేగం పెరిగిపోతుంటుంది. ఇంట్లో అందరినీ ఒకసారి కలయచూసుకుని 'హమ్మయ్య ఏమీ కాలేదు, అందరూ క్షేమం' అని ఊపిరి పీల్చుకోవాల్సిన దుస్థితి. ఈ పరిస్థితుల్లో జీవించడం వల్ల వారిని మెంటల్ ట్రామా పీడిస్తోంది. ఇది ఏ ఒకరిద్దరిదో, ఒకటి - రెండు ప్రదేశాలదో కాదు. దేశమంతటా ఇదే పరిస్థితి. వారిలో మానసికాందోళనలు పోగొట్టి ధైర్యం, మానసిక ప్రశాంతత నెలకొల్పడానికి పని చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ కలెక్టివ్ ట్రామాను తొలగించడానికి కార్యక్రమాలను రూపొందించుకుంటున్నాను. ఇన్నింటి మధ్య కొనసాగుతూ కూడా బ్యూటీ పాజంట్ కావాలనే కోరికను మాత్రం పక్కన పెట్టలేదు. సమాజం కోసం చేయాల్సిన కర్తవ్యాలను నిర్వర్తిస్తూనే బ్యూటీ కాంటెస్ట్ విజేతనయ్యాను. ఇప్పుడు మిస్ వరల్డ్ పోటీ కోసం మీ ముందుకు వచ్చాను. బ్యూటీ విత్ పర్పస్ థీమ్‌లో భాగంగా... నా విజయంతో నా దేశంలో ప్రశాంత వాతావరణాన్ని తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తాను. శాంతి కోసం పని చేయడానికి బ్యూటీ పాజంట్ గుర్తింపు ఉపయోగపడుతుంది.

నమస్తే నేర్చుకున్నాను!

బ్యూటీ పాజంట్ పోటీల కోసం వచ్చేటప్పుడు ఇండియన్ కల్చర్ గురించి తెలుసుకున్నాను. నమస్తే చెప్పడం నేర్చుకున్నాను. హైదరాబాద్ నగరం చాలా నచ్చింది. కలర్‌ఫుల్‌గా, వైబ్రెంట్‌గా ఉంది. ఇక్కడి ప్రజలు చాలా స్నేహపూర్వకంగా ఉన్నారు. చౌమొహల్లా ప్యాలెస్ ఒక అద్భుతం. నిర్మాణంలో సునిశితమైన క్రాఫ్ట్‌మన్‌షిప్‌కి ఫిదా అయ్యాను. ప్రతి అంగుళాన్ని వదలకుండా ఫొటోలు తీసుకున్నాను. ఆ కట్టడం గొప్ప చారిత్రక వారసత్వం, అలాగే హైదరాబాద్ మెహందీ కూడా'' అంటూ మంగళవారం నాడు చార్మినార్, చౌమొహల్లా ప్యాలెస్ సందర్శన సమయంలో పెట్టించుకున్న మెహందీని చూపించారు నద కౌస్సా.

– వాకా మంజులారెడ్డి, సాక్షి ఫీచర్స్ ప్రతినిధి
ఫొటోలు : ఎస్.ఎస్. ఠాకూర్

● బంధం

అతడు.. ఆమె... మిస్ వరల్డ్

● ఎరిక్ మోర్లే, జూలియా మోర్లే

ఆ భార్యాభర్తల పేర్లు 'మిస్ వరల్డ్'తో ముడిపడి ఉన్నాయి.

భర్త 'మిస్ వరల్డ్' పోటీల సృష్టికర్త, భార్య 'బ్యూటీ విత్ ఏ పర్పస్' నినాదంతో 'మిస్ వరల్డ్'ను దాతృత్వ దారిలోకి తీసుకువచ్చింది.

మిస్ వరల్డ్ ఛైర్‌పర్సన్, సీయివో జూలియా మోర్లే వ్యాపారవేత్త, సామాజిక కార్యకర్త. మాజీ మోడల్.

మిస్ వరల్డ్‌ను తొలిసారిగా ప్రారంభించిన ఎరిక్ మోర్లే ఆమె భర్త. 2000 సంవత్సరంలో భర్త చనిపోయిన తరువాత 'మిస్ వరల్డ్' ఛైర్‌పర్సన్ అయింది జూలియ.

1972లో 'బ్యూటీ విత్ ఏ పర్పస్' నినాదాన్ని తెర మీదికి తీసుకువచ్చింది. ఈ నినాదంలో భాగంగా సామాజిక సేవాకార్యక్రమాల కోసం డబ్బు సేకరించడానికి శ్రీకారం చుట్టారు. 2009లో 'ఛారిటీ డిన్నర్' నిర్వహించడం ద్వారా వచ్చిన నిధులతో 'ఇంటర్నేషనల్ చిల్డ్రన్స్ ఫండ్' ఏర్పాటు చేసింది.

'సేవ్ ది చిల్డ్రన్' క్యాంపెయిన్‌కుగానూ 'ప్రియదర్శిని' అవార్డు అందుకుంది.

పిల్లలూ...
చదువుకోవడం అందరూ చేస్తారు. సాయం కొందరే చేస్తారు. సాయం చేసే చేతులకు దేవుని ఆశీస్సులుంటాయి తెలుసా? మరి సాయం ఎలా చేయాలి? సింపుల్. పుస్తకాలు పంచినా... పేద విద్యార్థికి ఫీజ్ పే చేసినా... దుస్తులు కొనిచ్చినా సాయమే. స్నానం అలవాటు చేసుకున్నట్టుగా... సాయం అలవాటు చేసుకోవాలి. ఈ వేసవిలో సాయం మొదలెట్టండి... వచ్చే వేసవి వరకూ కొనసాగించండి. ఇక మీరు గొప్ప సామాజిక సేవకులు అయినట్టే.

బుజ్జి చేతులు సాయం చేయాలి

పిల్లలూ.... మీకు మదర్ థెరిసా తెలుసు కదా. ఆమె ఏమన్నారో తెలుసా? ప్రార్థించే పెదవుల కన్నా సాయం చేసే చేతులు మిన్న అన్నారు. అంటే? 'ఈ ప్రపంచంలోని కష్టాలన్నీ తొలిగిపోవాలి' అని దేవుణ్ణి ప్రార్థించడం కంటే సాటి మనుషుల ఆ కష్టాలను కొన్నైనా దూరం చేయడానికి మనం సాయం చేయడమే మేలని అర్థం.

పేదవాళ్లందరూ మంచి కంఫర్ట్‌తో జీవించాలి అని దేవుణ్ణి కోరుకుంటే ఆ దేవుడు ఆ కోరికను ఎప్పుడు తీరుస్తాడో ఏమో. కాని ఒక పేదవాడికైనా మనం కొద్దిగా కంఫర్ట్ ఇస్తే మంచిది కదా. అదో సంతృప్తి. ప్రపంచంలో సైంటిస్టులు, లీడర్లు, స్పోర్ట్స్ పర్సన్‌లు ఉన్నట్టే సేవ చేసేవారు కూడా ఉంటారు. కైలాష్ సత్యార్థి పేరు విన్నారా? ఆయన వీధి బాలల కోసం చాలా పని చేశాడు. వారి బాగు కోసం తన జీవితాన్ని వెచ్చించాడు. అందుకే ఆయనంటే అందరికీ గౌరవం. ఆయనే కాదు... బాబా ఆమ్టే, సుందర్‌లాల్ బహుగుణ, మేధా పాట్కర్... ఇలా ఎందరో సామాజిక సేవకులు ఉన్నారు. వారి గురించి మీరు ఈ సెలవుల్లో గూగుల్ చేసి తెలుసుకోవచ్చు. స్ఫూర్తి పొందవచ్చు. అయితే సేవ ఎలా చేయాలి? సేవ చేయడం అంటే ఏమిటి?

సేవామార్గం అంటే ఏమిటి?

మన చుట్టూ ఎంతోమంది అనాథలు, అభాగ్యులు ఉంటారు. తినడానికి తిండి లేక, ఉండటానికి గూడు లేక ఇబ్బంది పడేవారు అనాథాశ్రమాలు, వృద్ధాశ్రమాల్లో చేరుతుంటారు. అలాంటి వారికి సేవ చేయడం ఎంతో మేలైన పని. దివ్యాంగులు, అంధుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన బడులు ఉంటాయి. అక్కడికి వెళ్లి, వారితో కాసేపు గడపడం, వారి యోగక్షేమాలు కనుక్కోవడం, వారికి చేతనైన సాయం అందించడం చేస్తే మనసుకు తృప్తి దక్కుతుంది. ఇలాంటి పనుల మీద మీరు శ్రద్ధ చూపిస్తే తప్పక మీ పేరెంట్స్ ఎంకరేజ్ చేస్తారు. మంచి పనులు చేస్తే ఎవరు వద్దంటారు?

ఎక్కడికి వెళ్లొచ్చు?

అనాథాశ్రమాలు: తల్లిదండ్రులు లేని చిన్నారుల కోసం మండల, జిల్లా కేంద్రాల్లో అనాథాశ్రమాలు ఉంటాయి. అలాంటి చోటికి తీసుకెళ్లమని మీ పేరెంట్స్‌కు చెప్పండి. అక్కడున్న పిల్లలతో మాట్లాడండి. వారితో కాసేపు ఆడితే వాళ్లే మీతో మనసు విప్పి వాళ్ల ఫీలింగ్స్ చెబుతారు. మీరు చేయదగ్గ హెల్ప్ చేయండి. వారిలో బాగా చదువుతున్నవారు, స్పోర్ట్స్‌లో షైన్ అవుతున్నవారెవరో తెలుసుకోండి. బుక్స్, షూస్, స్పోర్ట్స్ కిట్స్... ఫండ్స్ రైజ్ చేసి తెచ్చిస్తానని చెప్పండి. వాళ్లెంత సంతోషపడతారో గమనించండి. అలాంటి పిల్లలను కలిస్తే మీ మనసు ఎప్పుడూ హెల్ప్ చేయడం గురించే ఆలోచిస్తుంది.

ఓల్డ్ ఏజ్ హోమ్స్: పిల్లలూ... ఇంట్లో అమ్మమ్మను, నానమ్మను చూసి ఉంటారు కదా. కాని అందరు అమ్మమ్మలకూ అలా ఇల్లు ఉండదు. వాళ్లు ఉండే చోటు ఉంటుంది. అలాంటి చోటుతో మీ అమ్మా నాన్నలతో వెళ్లండి. తాతయ్యలు, అమ్మమ్మలు, నానమ్మలు, బామ్మలు, అవ్వలు అక్కడ చాలామంది ఉంటారు. వారికి మీలాంటి చిన్న పిల్లలను చూస్తే చాలా సంతోషం. వారిని తాతా, అమ్మమ్మా అని పలకరించండి. చాలా హ్యాపీ ఫీలవుతారు. కబుర్లు చెప్పండి. ఫ్రూట్స్, బిస్కెట్స్ ఇవ్వండి. వారి దగ్గర అవసరమైన మెడిసిన్స్ ఉన్నాయా లేదా అడగండి. ఎవరికైనా అవసరం ఉంటే మీ పేరెంట్స్‌కు చెప్పి వాళ్లకు హెల్ప్ చేయండి. ఎవరికైనా హ్యాండ్ స్టిక్ ప్రెజెంట్ చేయండి. వాళ్లు హ్యాపీ ఫీలయ్యి బ్లెస్ చేస్తే మీకు హ్యాపీగా అనిపిస్తుంది.

బట్టలు పంచుదామా

ఈ సమ్మర్ హాలిడేస్‌లో మీ బంధువులను, ఫ్రెండ్స్‌ను అడిగి 5 ఇయర్స్ నుంచి 12 ఇయర్స్ వరకూ వయసున్న అబ్బాయిల, అమ్మాయిల యూజ్ చేయని బట్టలు ఏమైనా ఉంటే ఇమ్మని అడగండి. చాలామంది దగ్గర ఒకటి రెండుసార్లు వేసుకొని మరి వేయకుండా మానేసిన బట్టలు కప్‌బోర్డుల్లో ఉంటాయి. అలాంటివన్నీ తెప్పించండి. అమ్మకు చెప్తే ఎవరైనా టైలర్ అంకుల్‌కు చెప్పి ఏవైనా బటన్స్, కుట్లు అవసరం అయితే చేయిస్తుంది. నాన్నకు చెప్తే ఐరన్ చేయించే ఏర్పాటు చేస్తాడు. ఇప్పుడు వాటిని చక్కగా పెయిర్స్‌గా సర్దండి. ఆ తర్వాత మీకు దగ్గరగా ఉన్న బస్తీలోని పిల్లలకు పంచండి. వాళ్లు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి తీసుకెళతారు.

సేవ చేయడం అంటే ఏమిటంటే మనకు ఉన్నది లేని వారితో పంచుకోవడం. మీరు బాగా చదువుతారు కదా. మీ హౌస్‌హెల్ప్ వాళ్ల పిల్లలకు రోజూ సాయంత్రం పూట ట్యూషన్ చెప్పినా సేవే. పలక ఇచ్చినా సేవే. నోట్స్ కొనిచ్చినా సేవే. సేవను అలవాటు చేసుకొని ఈ సమ్మర్‌ను మీనింగ్‌ఫుల్ చేసుకోండి.

● దారి దీపం

మన హక్కులు మన చైతన్యం

మహిళల హక్కుల గురించి అస్పష్టత ఉన్నచోట, అంతగా అవగాహన లేని చోట ఉపయోగపడే పుస్తకం లీగల్లీ యువర్స్: ఎవ్రీ ఉమెన్స్ గైడ్ టు హర్ లీగల్ రైట్స్. లాయర్, రైట్స్ అడ్వకేట్ మానసి చౌదురి రాసిన ఈ పుస్తకాన్ని ప్రసిద్ధ ప్రచురణ సంస్థ హార్పర్‌కాలిన్స్ ప్రచురించింది. భారతీయ మహిళల న్యాయ హక్కులపై సమగ్రమైన స్పష్టతను అందించే పుస్తకం ఇది. మన దేశ న్యాయవ్యవస్థను అర్థమయ్యేలా చేస్తూ, సంక్లిష్ట చట్టాల గురించి సులువైన రీతిలో పరిచయం చేస్తుంది.

వారసత్వ హక్కులు, ఉద్యోగ ప్రదేశంలో వేధింపులు, రీప్రొడక్టివ్ రైట్స్...మొదలైన వాటి గురించి వివరిస్తుంది.

'జ్ఞానం అనేది ఎంపవర్‌మెంట్‌కు తొలి అడుగు' అంటున్న మానసి చౌదురి 'పింక్ లీగల్' వ్యవస్థాపకురాలు.

● మానసి చౌదురి

'ఈ పుస్తకం మహిళలకు మాత్రమే కాకుండా, మహిళల హక్కులను అర్థం చేసుకోవడంలో పురుషులకు కూడా ఉపకరిస్తుంది' అంటుంది హార్పర్‌కాలిన్స్ ఇండియా ఎడిటర్ హిమాకుమార్.

● మన(సు)లో మాట

ఒళ్ళంతా పురుగులు పాకుతున్నాయంటుంది!

మా అమ్మ గారికి 78 సంవత్సరాలు ఎలాంటి ఆరోగ్య సమస్యలు లేవు. అలాంటిది ఆమె ఒక 6–7 నెలల నుండి ఒళ్ళంతా చిన్న చిన్న పురుగులు పాకుతున్నాయని, దురదగా ఉందని వళ్లంతా గోక్కుంటోంది. స్కిన్ ఇన్ఫెక్షన్ అనుకుని చర్మం డాక్టర్ గారి దగ్గరికి తీస్కుని వెళ్ళాము. పరీక్ష చేసి ఎలాంటి ఇన్ఫెక్షన్ లేదని దురద తగ్గడానికి కొన్ని మందులు ఆయింట్మెంట్ ఇచ్చారు. అవి వాడిన తర్వాత కూడా ఆమెకు ఉపశమనం లేదు. పురుగులు చర్మంలోకి చొచ్చుకు పోతున్నాయని గొడవ చేస్తుంది. పుండ్లు పుట్టేలా చర్మాన్ని గోకుతుంది. ఒక చిన్న ఖాళీ డబ్బా తీస్కుని దాంట్లో పురుగులు వేశానని మమ్మల్ని కూడా చూడమని చెప్తుంది. ఆ డబ్బాలో ఆమె బట్టలవి చిన్న చిన్న దారపు పోగులు తప్ప ఏమి లేవు అంటే ఒప్పుకోదు. ఆవిడ బాధ తట్టుకోలేక ఇంకో స్కిన్ డాక్టర్ గారి దగ్గరికి తీసుకు వెళ్ళాము. ఆయన తల స్కాన్ చేసి ఒకసారి మానసిక వైద్యునికి చూపించమని చెప్పారు. ఆమె అన్ని రకాలుగా బాగుంది. ఆమె పనులు ఆమె చేసుకుంటుంది. జ్ఞాపక శక్తి బాగుంది. ఈ పురుగులు పాకుతున్నాయిని ఒక్క కంప్లైట్ తప్ప! ఆమెకు సైకియాట్రిస్ట్ ట్రీట్మెంట్ అవసరం అంటారా?

– **పద్మావతి,** బళ్ళారి

మీరు మీ అమ్మగారిలో చూస్తున్న లక్షణాలు క్లాసికల్‌గా 'డెల్యూజనల్ పారా సైటోసిస్' లేదా 'ఎక్బామ్ సిండ్రోమ్' అనే మానసిక సమస్య వచ్చిన వారిలో కనబడతాయి. ఇది ఒక అరుదైన మానసిక సమస్య. దీనిని ఎక్కువగా స్త్రీలలో చూస్తాము. మెదడు రసాయనాల్లో వచ్చే మార్పులు ఈ జబ్బు రావడానికి ప్రధాన కారణం. రక్త హీనత, విటమిన్ లోపాలు, థైరాయిడ్ సమస్యలు లాంటివి ఉండే వారిలో కూడా జబ్బు వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువ. కొన్ని సార్లు పెద్దవయసులో వచ్చే 'ఆల్జీమర్స్ డిమెన్షియా' ఈ లక్షణంతోనే ప్రారంభం అవ్వొచ్చు. అలాగే అత్యంత అరుదుగా మెదడులో కణుతులు లాంటివి ఉన్నా డెల్యూజన్‌లో పారా సైటోసిస్ లక్షణాలు కనపడే అవకాశముంది. తమ వంటిమీది లేదా చర్మం కింద పురుగులు పాకుతున్నాయనే సందేహం తప్ప ఇతర లక్షణాలు ఏమి కనపడవు. దురద తట్టుకోలేక కొంతమంది చర్మానికి క్రిమి సంహారక మందులు పూసుకొని ప్రాణం మీదికి కూడా తెచ్చుకుంటారు. యాంటీ సైకోటిక్ మందుల ద్వారా ఈ జబ్బు లక్షణాలని పూర్తిగా తగ్గించవచ్చు. మీరు దగ్గర్లోని మానసిక వైద్యుని వెంటనే కలిసి వాళ్ళు చెప్పిన ప్రకారం మందులు వాడితే త్వరగా ఆమె సమస్య తగ్గుతుంది. ఇది మానసిక జబ్బు లక్షణమే తప్ప శారీరక అనారోగ్యం ఏమాత్రం కాదనేది అందరూ గుర్తించాలి!

డా. ఇండ్ల విశాల్ రెడ్డి
సీనియర్ సైకియాట్రిస్ట్, విజయవాడ
మీ సమస్యలు, సందేహాలు పంపవలసిన మెయిల్ ఐడీ
sakshifamily3@gmail.com

● బ్యూటిప్స్

చర్మం తాజాదనానికి..

ఎండ వేడికి చర్మం కమలడం, తాజాదనం కోల్పోవడం సహజంగా ఎదుర్కొనే సమస్యలు. వీటి పరిష్కారానికి...

కమిలిన చర్మానికి కలబంద

ఎండకు కమిలిన చర్మానికి కలబంద మంచి ఉపశమనం ఇస్తుంది. మాయిశ్చరైజర్‌గా పనిచేస్తుంది. కలబంద రసాన్ని ఐస్ ట్రేలో పోసి ఫ్రీజర్‌లో ఉంచాలి. కలబంద క్యూబ్‌తో కమిలిన చర్మం మీద మృదువుగా రబ్ చేయాలి. ఇది వెంటనే రిలీఫ్ ఇవ్వడంతో పాటు ట్యాన్ తగ్గిస్తుంది.

తాజాదనానికి రోజ్‌వాటర్

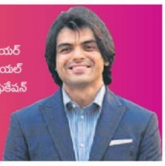
ఇంట్లో రోజ్‌వాటర్‌ని ఫ్రిజ్‌లో సిద్ధంగా ఉంచుకోండి. బయటకు వెళ్లి వచ్చినప్పుడు దూది ఉండను చల్లని రోజ్‌వాటర్‌లో ముంచి, దాంతో ముఖమంతా తుడవండి. కళ్ల చుట్టూ మరోమారు తుడవాలి. దీంతో మీకు అలసట తీరిపోయి ఫ్రెష్‌గా కనిపిస్తారు.

ప్రియాంక ఖాతాలో నాలుగో విజయం

ఆసియా వ్యక్తిగత చెస్ చాంపియన్‌షిప్ మహిళల విభాగంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడాకారిణి నూతక్కి ప్రియాంక నాలుగో విజయం నమోదు చేసింది. యూఏఈలో జరుగుతున్న ఈ టోర్నీలో బుధవారం జరిగిన ఎనిమిదో రౌండ్‌లో ప్రియాంక 43 ఎత్తుల్లో తనాజ్ అజాలి (ఇరాన్)పై గెలిచింది. ఎనిమిదో రౌండ్ తర్వాత ప్రియాంక ఖాతాలో 4.5 పాయింట్లున్నాయి. భారత్‌కే చెందిన శ్రీజ, వంతిక ఆరు పాయింట్లతో సంయుక్తంగా రెండో స్థానంలో ఉన్నారు. పురుషుల విభాగంలో నిహాల్, నారాయణన్ ఆరు పాయింట్లతో సంయుక్తంగా రెండో స్థానంలో ఉన్నారు.

‘లెఫ్టినెంట్ కల్నల్’ నీరజ్ చోప్రా

టోక్యో ఒలింపిక్స్ స్వర్ణ పతక విజేత, భారత స్టార్ జావెలిన్ త్రోయర్ నీరజ్ చోప్రాకు లెఫ్టినెంట్ కల్నల్ హోదా కల్పించారు. టెరిటోరియల్ ఆర్మీలో భాగంగా గౌరవ హోదా కల్పించినట్లు ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. హరియాణాకు చెందిన 27 ఏళ్ల చోప్రా ప్రస్తుతం భారత సైన్యంలో సుబేదార్ మేజర్ హోదాలో ఉన్నాడు. ఈ ఏడాదే అతను రిటైర్ కానున్నట్లు సమాచారం.

ఐపీఎల్ నిబంధనల్లో సడలింపులు

న్యూఢిల్లీ: ఐపీఎల్ కొత్త షెడ్యూల్ ప్రకారం పలువురు విదేశీ క్రికెటర్లు వివిధ జట్లకు అందుబాటులో ఉండటం లేదు. వేర్వేరు కారణాలతో కొందరు స్వదేశం నుంచి తిరిగి రావడానికి ఇష్టపడకపోగా... ముందే నిర్ణయించుకున్న తేదీల ప్రకారం అంతర్జాతీయ క్రికెట్‌కు అందుబాటులో ఉండాల్సి రావడంతో మరికొందరు మిగిలిన మ్యాచ్‌ల నుంచి తప్పుకోవాల్సి వస్తోంది. దాంతో ప్రత్యామ్నాయ ఆటగాళ్లను ఎంచుకోవడం ఫ్రాంచైజీలకు కష్టంగా మారింది. ఈ నేపథ్యంలో ఆటగాళ్లను తీసుకునే విషయంలో ఐపీఎల్ గవర్నింగ్ కౌన్సిల్ ఇప్పటి వరకు ఉన్న నిబంధనలను సడలించింది. ఇదంతా మే 9న ఐపీఎల్ వాయిదా ప్రకటన చేసిన సమయం తర్వాతి నుంచి వర్తిస్తుంది. సీజన్‌లో మిగిలిన మ్యాచ్‌ల కోసం ‘తాత్కాలికంగా’ తమకు కావాల్సిన ఆటగాళ్లను తీసుకునే అవకాశం కల్పించింది. ఇప్పటి వరకు ఉన్న నిబంధనల ప్రకారం ఎవరైనా ఒక ఆటగాడు అనారోగ్యం లేదా గాయంతో తప్పుకుంటేనే అతని స్థానంలో మరో ప్లేయర్‌ ను తీసుకునే అవకాశం ఉండేది. అదీ లీగ్ దశలో ఆ జట్టు తొలి 12 మ్యాచ్‌ల వరకు దీనికి అనుమతి ఉంది. అయితే మారిన పరిస్థితుల కారణంగా జట్టుకు దూరమైన ప్లేయర్ల స్థానాల్లో ఎవరినైనా ఈ సీజన్ ముగిసే వరకు తీసుకోవచ్చు. అయితే ఈ క్రికెటర్లను 2026 సీజన్ కోసం ‘రిటెయిన్’ చేసుకునే అవకాశం లేదు. ఐపీఎల్‌లో మిగిలిన మ్యాచ్‌ల కోసం మళ్లీ వచ్చి తమ జట్టుతో చేరే విషయంలో పలువురు క్రికెటర్లు స్పష్టతనిచ్చారు. ముంబై ఆట గాడు బౌల్ట్, కోల్‌కతా ప్లేయర్ డికాక్, పంజాబ్ ప్లేయర్ యాన్సెన్ తాము తిరిగి వస్తున్నట్లు చెప్పారు. మరోవైపు ఢిల్లీ ప్లేయర్ జేక్ ఫ్రేజర్, చెన్నై ఆటగాడు ఓవర్టన్ తిరిగి రాలేమని సమాచారం అందించారు.

తరుణ్ శుభారంభం

- తొలి రౌండ్‌లో ప్రపంచ 45వ ర్యాంకర్‌పై విజయం
- లక్ష్య సేన్, ప్రియాన్షు పరాజయం

బ్యాంకాక్: థాయ్‌లాండ్ ఓపెన్ వరల్డ్ టూర్ సూపర్–500 బ్యాడ్మింటన్ టోర్నీలో భారత్‌కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న తెలంగాణ ప్లేయర్ తరుణ్ మన్నేపల్లి శుభారంభం చేశాడు. క్వాలిఫయర్ హోదాలో మెయిన్ ‘డ్రా’లో అడుగు పెట్టిన తరుణ్ తొలి రౌండ్‌లో ప్రపంచ 45వ ర్యాంకర్ జస్టిన్ హో (మలేసియా)పై గెలుపొంది ప్రిక్వార్టర్ ఫైనల్లోకి అడుగు పెట్టాడు. 48 నిమిషాలపాటు జరిగిన ఈ మ్యాచ్‌లో ప్రపంచ 53వ ర్యాంకర్ తరుణ్ 21–16, 21–19తో జస్టిన్ హో ఆట కట్టించాడు. క్వాలిఫయింగ్ ఫైనల్ రౌండ్‌లో ప్రపంచ మాజీ నంబర్‌వన్, భారత్‌కే చెందిన కిడాంబి శ్రీకాంత్‌ను బోల్తా కొట్టించిన తరుణ్ అదే జోరును మెయిన్ ‘డ్రా’లోనూ కొనసాగించాడు. తొలి గేమ్‌లో ఒకదశలో 8–11తో వెనుకబడిన తరుణ్ ఆ తర్వాత ఒక్కసారిగా చెలరేగి వరుసగా ఏడు పాయింట్లు గెలిచి 15–11తో ఆధిక్యంలోకి వెళ్లాడు. అదే దూకుడుతో ఆడి తొలి గేమ్‌ను దక్కించుకున్నాడు. వరుసగా మూడు పాయింట్లు నెగ్గి రెండో గేమ్‌ను ఆరంభించిన తరుణ్ ఈ ఆధిక్యాన్ని కాపాడుకున్నాడు. ఒకదశలో జస్టిన్ హో 15–16తో ఆధిక్యాన్ని ఒక పాయింట్‌కు తగ్గించాడు. అయితే తరుణ్ రెండు పాయింట్లు గెలిచి 18–15తో ముందంజ వేశాడు. ఆ తర్వాత జస్టిన్ స్కోరును సమం చేసేందుకు యత్నించినా చివరకు తరుణ్ రెండు పాయింట్ల ఆధిక్యంతో గేమ్‌తోపాటు మ్యాచ్‌ను సొంతం చేసుకున్నాడు.

తరుణ్

మరోవైపు పురుషుల సింగిల్స్ మెయిన్ ‘డ్రా’లో నేరుగా పోటీపడ్డ ఇద్దరు భారత ఆటగాళ్లు లక్ష్య సేన్, ప్రియాన్షు రజావత్ తొలి రౌండ్‌ను దాటలేకపోయారు. లక్ష్య సేన్ 18–21, 21–9, 17–21తో ఎన్‌హట్ నుగుయెన్ (ఐర్లాండ్) చేతిలో, ప్రియాన్షు 13–21, 21–17, 16–21తో అల్వీ ఫర్హాన్ (ఇండోనేసియా) చేతిలో పోరాడి ఓడిపోయారు.

ప్రిక్వార్టర్స్‌లో గాయత్రి–ట్రెసా జోడీ

మహిళల డబుల్స్‌లో భారత్‌కు చెందిన పుల్లెల గాయత్రి–ట్రెసా జాలీ జోడీ ప్రిక్వార్టర్ ఫైనల్లోకి ప్రవేశించగా... రష్మీ గణేశ్–సానియా సికందర్ (భారత్); సెల్వం కవిప్రియ–సిమ్రన్ సింఘి (భారత్) జంటలు తొలి రౌండ్‌లోనే నిష్క్రమించాయి. గాయత్రి–ట్రెసా ద్వయం 21–15, 21–13తో జిన్ యె–కార్మెన్ టింగ్ (మలేసియా) జంటను ఓడించింది. రష్మీ–సానియా 11–21, 5–21తో టాన్ పియర్లీ–థినా (మలేసియా) చేతిలో, కవిప్రియ–సిమ్రన్ 17–21, 17–21తో బెన్యాపా–నుంతాకర్న్ (థాయ్‌లాండ్) చేతిలో పరాజయం పాలయ్యారు. పురుషుల డబుల్స్ తొలి రౌండ్‌లో పృథ్వీ కృష్ణమూర్తి రాయ్–సాయిప్రతీక్ (భారత్) జంట 20–22, 21–17, 18–21తో ఆరిఫ్ జునైది–రాయ్ కింగ్ (మలేసియా) జోడీ చేతిలో ఓడిపోయింది.

ఉన్నతి, ఆకర్షి గెలుపు

మహిళల సింగిల్స్ విభాగంలో భారత క్రీడాకారిణులకు మిశ్రమ ఫలితాలు ఎదురయ్యాయి. ఉన్నతి హుడా, ఆకర్షి కశ్యప్, మాళవిక బన్సోద్ ప్రిక్వార్టర్ ఫైనల్లోకి అడుగు పెట్టగా... రక్షిత శ్రీ, అనుపమ తొలి రౌండ్‌లో ఓడిపోయారు. ఉన్నతి 21–14, 18–21, 23–21తో థమోన్‌వన్ (థాయ్‌లాండ్)పై, ఆకర్షి 21–16, 20–22, 22–20తో కవోరు సుగియామ (జపాన్)పై, మాళవిక 21–12, 13–21, 21–17తో నెస్లిహాన్ అరిన్ (తుర్కియే)పై విజయం సాధించారు. రక్షిత శ్రీ 18–21, 7–21తో యో జియా మిన్ (ఇండోనేసియా) చేతిలో, అనుపమ 11–21, 9–21తో ఇంతనోన్ రచనోక్ (థాయ్‌లాండ్) చేతిలో ఓటమి చవిచూశారు.

1511 రోజులుగా...

- వరల్డ్ నంబర్‌వన్ ఆల్‌రౌండర్‌గా జడేజా
- టెస్టు క్రికెట్ చరిత్రలో అసాధారణ ఘనత

న్యూఢిల్లీ: భారత ఆల్‌రౌండర్ రవీంద్ర జడేజా టెస్టు క్రికెట్‌లో అరుదైన, అసాధారణ ఘనతను తన పేరిట లిఖించుకున్నాడు. ఈ ఫార్మాట్‌లో సుదీర్ఘ కాలంగా తన సత్తా చూపిస్తున్న జడేజా మరోసారి అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మండలి (ఐసీసీ) వరల్డ్ ర్యాంకింగ్స్‌లో నంబర్‌వన్ ఆల్‌రౌండర్‌గా తన స్థానాన్ని పటిష్టం చేసుకున్నాడు. ఈ క్రమంలో ఏకంగా 1511 రోజులుగా నంబర్‌వన్‌గా నిలిచిన ఈ రికార్డు సృష్టించిన తొలి ఆటగాడిగా నిలిచాడు. నాలుగేళ్లకు పైగా అగ్రస్థానాన కొనసాగుతున్న అతనికి ఏ టెస్టు ఆల్‌రౌండర్ నుంచి కూడా ఇప్పటి వరకు పోటీ ఎదురు కాలేదు. బుధవారం విడుదల చేసిన తాజా ర్యాంకింగ్స్‌లో జడేజా 400 పాయింట్లతో అగ్రస్థానంలో కొనసాగుతుండగా... బంగ్లాదేశ్‌కు చెందిన మెహదీ హసన్ మిరాజ్ 327 పాయింట్లతో రెండో స్థానం, దక్షిణాఫ్రికా ప్లేయర్ మార్కో యాన్సెన్ 294 పాయింట్లతో మూడో స్థానంలో ఉన్నారు.

జడేజా తన 13 ఏళ్ల టెస్టు కెరీర్‌లో భారత్ సాధించిన పలు చిరస్మరణీయ విజయాల్లో ఆల్‌రౌండర్‌గా కీలకపాత్ర పోషించాడు. జాతీయ జట్టు తరఫున 80 టెస్టులు ఆడిన జడేజా 34.74 సగటుతో 3370 పరుగులు సాధించాడు. ఇందులో 4 సెంచరీలు, 22 అర్ధ సెంచరీలు ఉన్నాయి. కేవలం 24.14 సగటుతో అతను 323 వికెట్లు పడగొట్టాడు. భారత్ తరఫున టెస్టుల్లో అత్యధిక వికెట్లు తీసిన బౌలర్ల జాబితాలో కుంబ్లే (619), అశ్విన్ (537), కపిల్ (434), హర్భజన్ (417) తర్వాత ఐదో స్థానంలో ఉండటం విశేషం.

భారత్‌లో ఆసియా కప్ హాకీ: పాక్‌కు ఎంట్రీ కష్టమే

ఆగస్టు 27 నుంచి సెప్టెంబర్ 7 వరకు టోర్నీ ● విజేత జట్టుకు ప్రపంచకప్ బెర్త్

న్యూఢిల్లీ: భారత్‌లో జరిగే పురుషుల ఆసియా కప్ హాకీ టోర్నమెంట్‌లో పాకిస్తాన్ పాల్గొనడంపై నీలినీడలు కమ్ముకున్నాయి. పహల్గాంలో ఉగ్రదాడి తదనంతరం భారత్ చేపట్టిన ‘ఆపరేషన్ సిందూర్’ తర్వాత ఇరు దేశాల మధ్య ఉద్రిక్త పరిస్థితుల కాస్తా యుద్ధ వాతావరణాన్ని సృష్టించింది. చివరకు కాల్పుల విరమణతో భారత్ వైపు నుంచి ప్రతిదాడులు తప్పినా... పాక్ నుంచి చీకటి పడగానే డ్రోన్ల దాడి ఎదురవుతోంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పాకిస్తాన్ హాకీ జట్టును కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతించే అవకాశాలే లేవు. దీనిపై హాకీ ఇండియా (హెచ్ఐ) భారత ప్రభుత్వ సలహా కోరగా... ప్రభుత్వం నుంచి ప్రతిస్పందన రాలేదు. ఆగస్టు 27 నుంచి సెప్టెంబర్ 7 వరకు బిహార్‌లోని రాజ్‌గిర్ వేదికగా ఆసియా కప్ టోర్నీ జరగనుంది. ఇందులో ఆతిథ్య భారత్ సహా జపాన్, కొరియా, చైనా, మలేసియా, ఒమన్, చైనీస్ తైపీ, పాకిస్తాన్ పోటీపడతాయి. ప్రపంచకప్ హాకీకి ఈ ఆసియా కప్ క్వాలిఫయింగ్ టోర్నీగా జరుగుతోంది. నెదర్లాండ్స్, బెల్జియం సంయుక్తంగా ఆతిథ్యమివ్వబోతున్న ప్రపంచకప్ హాకీ టోర్నీ వచ్చే ఏడాది జరుగుతుంది.

భారత్‌లో జరిగే టోర్నీ కోసం పాక్‌ను అనుమతించకపోవడం గతంలోనూ జరిగింది. 2016లో పఠాన్‌కోట్‌లో భారత ఎయిర్‌బేస్‌పై ఉగ్రదాడి జరగడంతో ఆ ఏడాది జరిగిన జూనియర్ ప్రపంచకప్ హాకీలో పాక్‌కు అనుమతించలేదు. ఏదేమైనా ప్రభుత్వ ఆదేశాలు, మార్గదర్శకాల ప్రకారమే నడుచుకోవాల్సి ఉంటుందని హాకీ ఇండియా సెక్రటరీ జనరల్ భోళానాథ్ సింగ్ చెప్పారు. అనుమతిస్తారా, నిరాకరిస్తారా అన్నది ప్రభుత్వం చేతుల్లో ఉందని, దీనిపై ముందస్తుగా తాము చెప్పడానికేమీ లేదని ఆయన చెప్పారు. ఆసియా టోర్నీలో పాక్ స్థానంలో మలేసియాను ఆడించే అవకాశమైంది. ఈ టోర్నీలో ఐదుసార్లు విజేత అయిన దక్షిణ కొరియా డిఫెండింగ్ చాంపియన్ హోదాతో బరిలోకి దిగుతుంది. కొరియా తర్వాత దాయాది దేశాలు చెరో నాలుగుసార్లు ఆసియా కప్ గెలిచాయి.

మరిన్ని క్రీడా వార్తలు సాక్షి ప్లస్ స్పోర్ట్స్ ఈ-పేపర్‌లో

సాక్షి సినిమా

ఏం జరుగుతుందో ఊహించలేరు!

- హీరో నవీన్ చంద్ర

‘‘నాకు తెలుగు, తమిళ్, కన్నడ, బెంగాలీ, మరాఠీ వంటి ఎనిమిది భాషలు వచ్చు. దీంతో ‘లెవన్’ తమిళ వెర్షన్‌కి నేనే డబ్బింగ్ చెప్పుకున్నాను. మలయాళ సినిమాలు చేయాలని ఉంది. నా భార్యకు మలయాళ సినిమాల బ్యాక్‌గ్రౌండ్ ఉంది. దర్శకులు సిద్ధిఖీ, జీతూ జోసెఫ్ వంటి వారి దగ్గర పని చేసింది. నన్ను మలయాళంకు తీసుకెళ్లాలని అనుకుంటోంది. నాకూ ఆసక్తి ఉంది. కానీ ఆ భాషపై మరింత పట్టు వచ్చిన తర్వాత మలయాళ సినిమాలు చేస్తాను’’ అని నవీన్ చంద్ర చెప్పారు. నవీన్ చంద్ర హీరోగా నటించిన తాజా చిత్రం ‘లెవన్’. లోకేశ్ అజ్లస్ దర్శకత్వంలో అజ్మల్ ఖాన్, రేయా హరి నిర్మించిన ఈ ద్విభాషా (తెలుగు, తమిళం) చిత్రం ఈ నెల 16న విడుదలవుతోంది. రుచిర ఎంటర్టైన్మెంట్స్ ప్రముఖ డిస్ట్రిబ్యూటర్ ఎన్. సుధాకర్ రెడ్డి ఈ సినిమా థియేట్రికల్ హక్కులను సొంతం చేసుకున్నారు. ‘లెవన్’ విడుదల సందర్భంగా బుధవారం హైదరాబాద్‌లో జరిగిన విలేకరుల సమావేశంలో నవీన్ చంద్ర మాట్లాడుతూ– ‘‘లెవన్’ సినిమాను తమిళనాడులో ప్రివ్యూ వేశాం. సాధారణ ఆడియన్స్ చాలామందికి ఈ సినిమా చూపించాం. పాజిటివ్ రెస్పాన్స్ వచ్చింది. ఈ సినిమా ఫస్ట్ హాఫ్ ఎంగేజ్ చేస్తుంది. సెకండ్ హాఫ్ మైండ్ బ్లోయింగ్‌గా ఉంటుంది. ఈ చిత్రంలో నేను పోలీసాఫీసర్‌గా నటించాను. కథలో నా ఇన్వెస్టిగేషన్ అంత సులభంగా ఉండదు. నెక్ట్స్ ఏం జరుగుతుందో ప్రేక్షకులు ఊహించలేరు. నెక్రోఫోబియా అనే పాయింట్‌ని కూడా టచ్ చేశాం. ఇది సినిమాలో కీలకంగా ఉంటుంది. ఇక నా ప్రతి సినిమాకు కనీసం పదిమంది కొత్త ప్రేక్షకులకు దగ్గరవ్వాలని ప్రయత్నిస్తుంటా. తమిళంలో నేను, సునీల్‌గారు కలిసి హరి అనే కొత్త దర్శకుడితో ఓ కామెడీ ఫిల్మ్ చేస్తున్నాం. కరుణకుమార్ డైరెక్షన్‌లో ‘హనీ’ అనే డార్క్ ఫిల్మ్ చేస్తున్నా. ఈ సినిమా చూశాక నవీన్‌కి ఏమైనా పిచ్చి పట్టిందా? ఇలాంటి క్యారెక్టర్ చేశాడని ఆడియన్స్ అనుకుంటారేమో. రవితేజగారి ‘మాస్ జాతర’ సినిమాలో పవర్‌ఫుల్ రోల్ చేస్తున్నాను. రవితేజగారే నన్నీ పాత్రకు సిఫార్స్ చేశారు. హ్యాపీ ఫీలయ్యాను. ఇంకా ‘ఇన్‌స్పెక్టర్ రుషి’ సీజన్ 2 సిరీస్ ఉంది’’ అని అన్నారు.

క్రైమ్... థ్రిల్

● విజయ్ ఆంటోని

విజయ్ ఆంటోని హీరోగా నటిస్తున్న తాజా చిత్రం ‘మార్గన్’. లియో జాన్ పాల్ దర్శకత్వంలో మీరా విజయ్ ఆంటోని సమర్పణలో విజయ్ ఆంటోని ఫిల్మ్స్ కార్పొరేషన్ నిర్మిస్తోంది. ఈ సినిమాని జూన్ 27న విడుదల చేయనున్నట్లు బుధవారం ప్రకటించారు. ఈ మేరకు విజయ్ కొత్త పోస్టర్‌ని రిలీజ్ చేశారు. ‘‘మర్డర్ మిస్టరీ, క్రైమ్ థ్రిల్లర్‌గా రూపొందుతోన్న చిత్రం ‘మార్గన్’. ఈ సినిమా ద్వారా విజయ్ ఆంటోని మేనల్లుడు అజయ్ ధీషన్ విలన్‌గా పరిచయమవుతున్నారు. చక్కని కుటుంబ కథా చిత్రంగా రానున్న మా సినిమా అన్ని వర్గాల ప్రేక్షకులను ఆకట్టుకునేలా ఉంటుంది’’ అని చిత్రయూనిట్ పేర్కొంది. ఈ చిత్రానికి సంగీతం: విజయ్ ఆంటోని, కెమేరా: యువ ఎస్.

కాన్స్ హంగామా మొదలు

- పామ్ డి ఓర్ పురస్కారం అందుకున్న రాబర్ట్ డి నీరో
- జ్యూరీ సభ్యురాలిగా ముంబై ఫిల్మ్‌మేకర్ పాయల్ కపాడియా

● లియోనార్డో, రాబర్ట్ డి నీరో

కాన్స్ చలన చిత్రోత్సవాల కాంతులు ఫ్రాన్స్‌లో వెలిగిపోతున్నాయి. 78వ కాన్స్ చలన చిత్రోత్సవాలు ఫ్రాన్స్‌లో ఈ నెల 13న ప్రారంభమై, 24 వరకు జరగనున్న విషయం తెలిసిందే. ప్రముఖ అమెరికన్ ఫిల్మ్ మేకర్ క్వెంటిన్ టరంటినో ఈ 78వ కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌ను ప్రారంభించారు. ఈ వేడుకను ప్రారంభించి, ఆయన మైక్‌ను వెంటనే కిందపడవేయడం వీక్షకులను సర్‌ప్రైజ్ చేసింది. ఎందుకిలా చేశారనే చర్చ జరుగుతోంది. ఇక ఈ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో భారతదేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ, ఈ ఏడాది జ్యూరీలో ఓ సభ్యురాలిగా ఇండియన్ ఫిల్మ్ మేకర్ పాయల్ కపాడియా ఈ వేడుకకు హాజరయ్యారు. కాన్స్‌లోని ప్రతిష్ఠాత్మక ‘పామ్ డి ఓర్’ పురస్కారాన్ని ఈ ఏడాది ప్రముఖ అమెరికన్ నటుడు, దర్శకుడు రాబర్ట్ డి నీరో అందుకున్నారు. అమెరికన్ నటుడు లియోనార్డో డికాప్రియో చేతుల మీదుగా రాబర్ట్ డి నీరో ‘పామ్ డి ఓర్’ అవార్డును స్వీకరించారు. అలాగే విదేశాల్లో చిత్రీకరణ జరుపుకునే చిత్రాలను అమెరికాలో ప్రదర్శించాలనుకుంటే వంద శాతం టారీఫ్‌ను విధించాలని అమెరికా అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్ ఇటీవల చేసిన ప్రకటనను రాబర్ట్ డి నీరో తన అవార్డు యాక్సెప్టెన్స్ స్పీచ్‌లో తప్పుబట్టారు. దీంతో అమెరికాలో సినిమాలపై వంద శాతం టారీఫ్ విధానం కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో చర్చనీయాంశమైంది. ముంబై ఫిల్మ్ మేకర్ పాయల్ కపాడియా జ్యూరీ మెంబర్‌గా ఉండటం పట్ల రాబర్ట్ డి నీరో హర్షం వ్యక్తం చేశారు. అలాగే జూన్‌లో వందేళ్లు పూర్తి చేసుకోనున్న చార్లీ చాప్లిన్ ‘ది గోల్డ్ రష్’ చిత్రాన్ని ప్రదర్శించారు. ఇక ఈసారి కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌కు హాజరయ్యేవారి వస్త్రధారణపై జ్యూరీ ప్రత్యేక నియమ నిబంధనలను విధించింది. ఇండియన్ డిజైనర్ గౌరవ్ సిద్ధం చేసిన ఓ ప్రత్యేక కాస్ట్యూమ్‌ను కాన్స్ ప్రస్తుత రూల్స్ వల్ల తాను ధరించలేకపోయాయని అమెరికన్ నటి హాలీ బెర్రీ పేర్కొన్నారు.

● పాయల్

కాన్స్‌లో భారతీయం: సత్యజిత్ రే దర్శకత్వంలోని ప్రముఖ బెంగాలీ ఫిల్మ్ ‘అరణ్యేర్ దిన్ రాత్రి’, అనుపమ్ ఖేర్ డైరెక్షన్‌లోని తాజా చిత్రం ‘తన్వి: ది గ్రేట్’, హైదరాబాద్ ఫిల్మ్‌మేకర్ నీరజ్ దర్శకత్వం వహించిన ‘హోమ్ బౌండ్’ (జాన్వీ కపూర్, ఇషాన్ కట్టర్ లీడ్ యాక్టర్స్‌గా చేశారు), చరక్, సత్యజిత్ రే ఫిల్మ్ అండ్ టెలివిజన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ నిర్మాణంలోని ‘ఏ డాల్ మేడప్ ఆఫ్ క్లే’ చిత్రాలు కాన్స్‌లో ప్రదర్శితం కానున్నాయి. దీంతో ఈ సినిమాలకు చెందిన కొందరు నటీనటులు, దర్శక–నిర్మాతలు ఈ చిత్రోత్సవాలకు హాజరు కానున్నారు. అలాగే ‘అన్ సర్టెన్ రిగార్డ్స్’ విభాగంలో అవార్డు కోసం ‘హోమ్‌బౌండ్’ చిత్రం పోటీ పడుతున్న సంగతి తెలిసిందే. ఇక ఈ కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో పాల్గొననున్నట్లుగా ఆలియా భట్ ఓ సందర్భంగా చెప్పారు. అయితే భారత్–పాక్ యుద్ధం నేపథ్యంలో ఆమె ఈ ఫెస్టివల్‌కు హాజరు కాకూడదనుకున్నారట. ఇంకా దాదాపు పది రోజుల పాటు ఈ ఫెస్టివల్ జరుగుతుంది కాబట్టి ఆలియా మనసు మారొచ్చేమో. ఇక కాన్స్ అంటే ఐశ్వర్యా రాయ్ ఉండా ల్సిందే. ఈసారి ఆమెతో పాటు ఇంకొందరు భారతీయ తారలు కాన్స్ చిత్రోత్సవాల్లో మెరవనున్నారు.

ఊహూ... ఉర్ఫీకి చేదు అనుభవం

● ఉర్ఫీ

బాలీవుడ్ నటి ఉర్ఫీ జావేద్‌కి చేదు అనుభవం ఎదురైంది. ‘కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ 2025’లో తొలిసారి పాల్గొనే అవకాశం అందుకున్నారామె. హ్యాపీగా వీసాకు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. అయితే ఊహూ... అంటూ వీసాని తిరస్కరించడంతో ఉర్ఫీ నిరుత్సాహపడ్డారు. కానీ తిరస్కరణలు తనకు కొత్తేం కాదంటూ సోషల్ మీడియా వేదికగా ఓ పోస్ట్ చేశారామె. ‘‘కాన్స్‌లో కొన్ని వైవిధ్యమైన దుస్తుల్లో కనిపించాలని ప్లాన్ చేసుకున్నాను. కానీ, విధిరాత వల్ల నా వీసా తిరస్కరణకు గురైంది. నా జీవితంలో వ్యాపారంలో ఇప్పటికే చాలాసార్లు ఇలాంటి పరిస్థితులు ఎదుర్కొన్నాను. జీవితంలో ఎన్నో తిరస్కరణల తర్వాత కూడా నేను ఎక్కడా ఆగిపోలేదు. నాలాగా మీలో చాలామంది తిరస్కరణకు గురై ఉంటారు. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఎదుర్కొని ఉంటే... షేర్ చేసుకుని, అందరికీ ఆదర్శంగా నిలవాలి’’ అని పోస్ట్ చేశారు ఉర్ఫీ జావేద్.

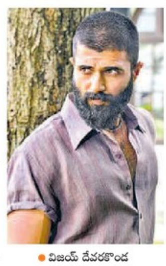
అప్పుడు మొసలి.. ఇప్పుడు చిలుక!

● ఊర్వశి

కాన్స్ చిత్రోత్సవాల ఎర్ర తివాచీ పై రంగురంగుల గౌనులో సందడి చేశారు నటి ఊర్వశీ రౌతేలా. కొందరు నెటిజన్స్ మాత్రం ఆమె లుక్‌పై విమర్శలు చేస్తున్నారు. 2018లో జరిగిన కాన్స్ చిత్రోత్సవాల్లో పాల్గొన్న ఐశ్వర్యా రాయ్ ఇలాంటి మల్టీ కలర్ గౌను ధరించారని, ఆమె లుక్‌ని ఊర్వశి కాపీ కొట్టారని కామెంట్ చేస్తున్నారు. మరికొందరైతే ఆమె మేకప్ ఎక్కువైందని, హెయిర్ స్టైల్ బాగోలేదని విమర్శలు చేస్తున్నారు. ఇదిలా ఉంటే... ఊర్వశీ రౌతేలా చేతిలో ఉన్న చిలుక ఆకారం ఉన్న క్లచ్ (పర్సు) అందర్నీ ఆకట్టుకుంది. చిలుక ఆకారంలో క్రిస్టల్స్ పొదిగిన ఈ క్లచ్ ధర సుమారు రూ. 4 లక్షలు ఉంటుందని టాక్. కాగా 2023లో జరిగిన కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో పాల్గొన్న ఊర్వశీ రౌతేలా ధరించిన మొసలి ఆకారంలోని నెక్లెస్ అప్పట్లో పెద్ద చర్చకు దారితీసింది. కోట్ల రూపాయలు విలువ చేసే ఆ నెక్లెస్ అంత బాగాలేదని అప్పట్లో విమర్శలు వచ్చాయి. తాజాగా మేకప్, హెయిర్ స్టైల్ విషయంలో విమర్శలు ఎదురయ్యాయి. అయితే ‘ప్యారెట్ క్లచ్’ మాత్రం ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది.

కింగ్‌డమ్ వాయిదా

● విజయ్ దేవరకొండ

విజయ్ దేవరకొండ హీరోగా రూపొందిన ‘కింగ్‌డమ్’ సినిమా విడుదల తేదీ మారింది. ఈ నెల 30న ఈ చిత్రాన్ని రిలీజ్ చేయాలనుకున్నారు. కానీ జూలై 4వ తేదీకి వాయిదా వేసినట్లు బుధవారం మేకర్స్ పేర్కొన్నారు. గౌతమ్ తిన్ననూరి దర్శకత్వం వహించిన ఈ సినిమాలో భాగ్యశ్రీ బోర్సే హీరోయిన్‌గా నటించారు. శ్రీకర స్టూడియోస్ సమర్పణలో సూర్యదేవర నాగవంశీ, సాయి సౌజన్య నిర్మించారు. ‘‘కింగ్‌డమ్’ని ముందుగా అనుకున్నట్టు మే 30న రిలీజ్ చేయాలని ఎంతగానో ప్రయత్నించాం. కానీ, మన దేశంలో ఇటీవల ఊహించని సంఘటనలు జరిగాయి. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ప్రమోషన్స్, వేడుకలు నిర్వహించడం కష్టతరమని వాయిదా నిర్ణయం తీసుకున్నాం. విడుదల తేదీ మార్పు విషయంలో మాకు మద్దతు ఇచ్చిన నిర్మాత ‘దిల్’ రాజు, హీరో నితిన్‌గార్లకు థ్యాంక్స్’’ అని యూనిట్ పేర్కొంది.

ఏకాగ్రతతో చూడాల్సిన సినిమా ఇది

- దర్శకుడు రాజ్ రాచకొండ

‘‘మన వయసు రీత్యా ఆలోచన ధోరణుల్లో మార్పులు వస్తాయనే న్యూరో సైన్స్ అంశాల ఆధారంగా, కొన్ని వాస్తవ సంఘటనలతో ‘23’ చేశాను. ప్రేక్షకులు ఏకాగ్రతతో చూడాల్సిన సినిమా ‘23’’ అని అన్నారు దర్శకుడు రాజ్ రాచకొండ. తేజ, తన్మయి ప్రధాన పాత్రల్లో నటించిన చిత్రం ‘23’. ‘మల్లేశం, 8ఏఎమ్ మెట్రో’ చిత్రాల ఫేమ్ రాజ్ రాచకొండ దర్శకత్వంలో స్టూడియో 99 ఈ సినిమాను నిర్మించింది. వెంకట్ సిద్దారెడ్డి ఎగ్జిక్యూటివ్ ప్రొడ్యూసర్‌గా వ్యవహరించారు. స్పిరిట్ మీడియా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తున్న ఈ సినిమా ఈ నెల 16న విడుదల కానుంది. ఈ సందర్భంగా విలేకరుల సమావేశంలో ఈ చిత్రదర్శకుడు రాజ్ రాచకొండ మాట్లాడుతూ– ‘‘23’లో పలు థీమ్స్ ఉన్నాయి. లవ్‌స్టోరీతో సినిమా మొదలవుతుంది. ఆ తర్వాత చుండూరు ఘటన, జూబ్లీహిల్స్ ఘటన చూపించాను. ఈ సినిమాలో ప్రస్తావించిన కొన్ని అంశాలు న్యాయ వ్యవస్థను ప్రశ్నించేలా ఉంటాయి. సెన్సార్ విషయంలో కొన్ని ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్నాను. కొన్ని సన్నివేశాల్లో మితి మీరిన హింస ఉందని, ఈ హింసాత్మక సన్నివేశాల నిడివి తగ్గించాలని చెప్పారు. కానీ ఈ సినిమాలోని హింసతో పోల్చితే... కొన్ని ఇతర సినిమాల్లో హింసాత్మక సన్నివేశాలు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. అయితే నా సినిమాకు సెన్సార్ రూల్స్ చెబుతున్నారు. చట్టం అన్ని సినిమాలకి ఒకేలా వర్తించాలి. కానీ అలా జరగటం లేదు. దీన్ని ఎవరో ఒకరు ప్రశ్నించాలి. అలాంటి ఒక ప్రశ్నని రేకెత్తించే సినిమానే ఇది’’ అని అన్నారు.

స్టాక్ మార్కెట్లు (తొలి రెండు రాత్రి 11:30 ముగింపు)

దేశీ సూచీలు		
సెన్సెక్స్ ▲	182	81,331
నిఫ్టీ ▲	89	24,667

విదేశీ సూచీలు			
నాస్‌డాక్	19,099	▲	87
డోజోన్స్	42,015	▼	129
ఎఫ్‌టీఎస్ఈ 100	8.585	▼	18
డాక్స్	23,527	▼	112
షాంఘై	3,375	▲	29
నికాయ్	38,128	▼	55

• అమెరికా • బ్రిటన్ • జర్మనీ • చైనా • జపాన్

ఫారెక్స్ రేట్లు రూ.లలో

			కొనుగోలు	అమ్మకం
$	యూఎస్ డాలర్	భారమనకు	83.44	87.12
£	బ్రిటన్ పౌండ్	భారమనకు	111.16	116.10
€	యూరో	భారమనకు	93.50	97.96
¥	జపాన్ యెన్ (100)	భారమనకు	47.00	69.00
AU$	ఆస్ట్రేలియా డాలర్	భారమనకు	52.72	57.56
S$	సింగపూర్ డాలర్	భారమనకు	63.36	68.06
SAR	సౌదీ రియాల్	భారమనకు	21.84	23.35
UAE D	యూఏఈ దిర్హామ్	భారమనకు	22.33	24.11
¥	చైనా యువాన్	భారమనకు	10.96	12.78

చిన్న నగరాల్లో స్మార్ట్‌ఫోన్స్ హవా!

మెట్రోలు, బడా నగరాలల్లో డిమాండ్ మందగమనం | కంపెనీలకు రూరల్ సేల్స్ దన్ను | చౌక, ప్రీమియం 5జీ ఫోన్లకూ మంచి గిరాకీ...

మెట్రోలు, బడా నగరాల వంటి అర్బన్ మార్కెట్లో స్మార్ట్‌ఫోన్ అమ్మకాలు పతాక స్థాయికి చేరుకోవడంతో డిమాండ్ మందకొడిగా మారింది. అయితే, హ్యాండ్‌సెట్ తయారీ సంస్థలకు ద్వితీయ శ్రేణి నగరాలు, గ్రామీణ ప్రాంతాలు ఇప్పుడు ఈ లోటును భర్తీ చేస్తున్నాయి. చౌక ఫోన్లే కాదు.. ప్రీమియం 5జీ ఫోన్ల కొనుగోళ్లకూ కస్టమర్లు తగ్గేదేలే అంటున్నారు. పెద్ద నగరాలను మించి విక్రయాలు నమోదవుతుండటంతో సేల్స్ పెంచుకోవడానికి కంపెనీలు రూరల్ రూట్ ఎంచుకుంటున్నాయి. అంతేకాదు, ఫైనాన్సింగ్ ఆప్షన్ల దన్నుతో సెకండ్ హ్యాండ్ 4జీ ఫోన్లు కూడా హాట్ కేకుల్లా అమ్ముడవుతున్నాయి.

-సాక్షి, బిజినెస్ డెస్క్

ఒకప్పుడు కీప్యాడ్ ఫీచర్ ఫోన్స్ వాడకానికి బాగా అలవాటు పడ్డ గ్రామీణ, చిన్న పట్టణాల ప్రజలు 'స్మార్ట్'గా అప్‌గ్రేడ్ అవుతున్నారు. దీంతో చిన్న నగరాలు, పట్టణాలతో పాటు పల్లెల్లోనూ స్మార్ట్‌ఫోన్లకు డిమాండ్ దూసుకెళ్తోంది. పెద్ద నగరాల్లో స్తబ్దుగా మారిన సేల్స్‌ను కంపెనీలు అక్కడ పూడ్చుకుంటున్నాయి. దీంతో మొత్తంమీద స్మార్ట్‌ఫోన్ అమ్మకాలు పడిపోకుండా, వృద్ధి సిగ్నల్స్‌కు వీలవుతోందని పరిశ్రమ వర్గాలు చెబుతున్నాయి. '4జీతో పాటు 5జీ మోడల్స్ కూడా అందుబాటు ధరల్లో లభ్యమవుతుండటంతో ద్వితీయ శ్రేణి నగరాల్లో ఈ ఏడాది అమ్మకాల వృద్ధి భారీగా నమోదుకానుందని టెక్‌ఆర్క్ అడ్వయిజర్ అజయ్ శర్మ చెప్పారు. '2023, 2024 సేల్స్ ట్రెండ్‌ను పరిశీలిస్తే, పెద్ద నగరాలకు మించి టియర్-2 నగరాల్లో అమ్మకాలు పుంజుకున్నాయి. ప్రీమియం ఫోన్ల పట్ల ఆసక్తి ఈ నగరాలకూ పాకింది. మరోపక్క, చౌక 5జీ ఫోన్ల దన్నుతో కొన్ని బ్రాండ్‌లు మిగతా కంపెనీల కంటే వేగంగా వృద్ధి చెందుతున్నాయి' అని పేర్కొన్నారు.

ఆఫ్‌లైన్ స్టోర్స్ ద్వారా...

చిన్న నగరాలు, పట్టణాల్లో కూడా ప్రజల ఆదాయాలు పెరుగుతుండటంతో పాటు డిజిటల్ టెక్నాలజీ పట్ల అవగాహన, రిటైల్ నెట్‌వర్క్‌లను విస్తరిస్తుండటం వల్ల కస్టమర్లు హై-ఎండ్ డివైజ్‌లకు ఎక్కువగా మొగ్గుచూపుతున్నారని కౌంటర్‌పాయింట్ రీసెర్చ్ ఎనలిస్ట్ సుభమ్ సింగ్ తెలిపారు. 'ప్రధాన హ్యాండ్‌సెట్ బ్రాండ్‌లన్నీ ఆఫ్‌లైన్ (రిటైల్ స్టోర్స్) ద్వారా చిన్న నగరాల్లోకి చొచ్చుకుపోతున్నాయి. స్టోర్‌లో నేరుగా ఫోన్‌ను చూసి, అనుభూతి చెందే అవకాశం, అలాగే ఈజీ ఫైనాన్సింగ్ ఆప్షన్లతో ఖరీదైన స్మార్ట్‌ఫోన్ కొనుగోళ్లకు వెనకాడటం లేదు' అని సింగ్ వివరించారు. 30 నగరాల్లో నిర్వహించిన మార్కెట్ అధ్యయనం ప్రకారం, బడా నగరాల్లో (టియర్-1) వార్షిక అమ్మకాల వృద్ధి సింగిల్ డిజిట్‌కు పరిమితం కాగా, టియర్-2, అంతకంటే చిన్న నగరాల్లో రెండంకెల వృద్ధి నమోదవుతున్నట్లు చెప్పారు. ఫీచర్ ఫోన్స్ కస్టమర్లు అప్‌గ్రేడ్ అవుతుండటం, అనువైన రుణ సదుపాయాల వల్ల తృతీయ శ్రేణి (టియర్-3) ప్రాంతాల్లో తమ అమ్మకాలు 19-20 శాతం పెరిగాయని హ్యాండ్‌సెట్ బ్రాండ్ టెక్నో సీఈఓ అరిజీత్ తలపాత్ర పేర్కొన్నారు.

అమ్మకాలు ఫ్లాట్.. ఆదాయాలు జూమ్

కోవిడ్ ముందు నాటి స్మార్ట్‌ఫోన్ అమ్మకాల వృద్ధితో పోలిస్తే ప్రస్తుతం దేశంలో సేల్స్ మందగమనం స్పష్టంగా కనబడుతోందని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. ప్రస్తుతం ఏటా విక్రయాలు 15 కోట్ల స్థాయికి పరిమితం అవుతున్నాయి. ఈ ఏడాది (2025) అమ్మకాలు ఫ్లాట్‌గా ఉంటాయని అంచనా వేస్తున్నారు. టాప్‌లేపుతున్న వివో, శాంసంగ్, షావోమి, ఒప్పో, రియల్‌మీ వంటి బ్రాండ్‌లకు ఇది ప్రతికూల సిగ్నల్స్ పంపుతోంది. అయితే, 2024లో దేశీ స్మార్ట్‌ఫోన్ పరిశ్రమ మొత్తం ఆదాయం ఆల్‌టైమ్ గరిష్టానికి (9% వార్షిక వృద్ధి) దూసుకెళ్లడం విశేషం. ప్రధానంగా 5జీ, జెనరేటివ్ ఏఐ వంటి ఫీచర్లు గల ఖరీదైన స్మార్ట్‌ఫోన్స్‌పై కస్టమర్లు భారీగా ఖర్చు చేయడమే దీనికి కారణమని కౌంటర్‌పాయింట్ వెల్లడించింది.

ఇంటర్నేషనల్ డేటా కార్పొరేషన్ (ఐడీసీ) గణాంకాల ప్రకారం 2024లో 15.1 కోట్ల స్మార్ట్‌ఫోన్‌లు అమ్ముడయ్యాయి. 4 శాతం వృద్ధి నమోదైంది.

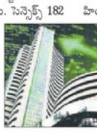

సగం ఫోన్ సేల్స్ అక్కడి నుంచే...

'ప్రీమియం స్మార్ట్‌ఫోన్ల వాడకం ట్రెండ్ మెట్రోలు, పెద్ద నగరాలకే పరిమితం కావడం లేదు. ద్వితీయ, తృతీయ శ్రేణి నగరాల్లో కూడా రూ.8,500-17,000 స్థాయికి మించి ఖరీదైన ఫోన్లకు కస్టమర్లు సై అంటున్నారు. ముఖ్యంగా ఔత్సాహిక మధ్య తరగతి కొనుగోలుదారులు వేగంగా ప్రీమియం ఫోన్లకు అప్‌గ్రేడ్ అవుతున్నారు' అని సీసీఎస్ ఇన్‌సైట్ సీనియర్ ఎనలిస్ట్ ఏక్తా మిట్టల్ చెప్పారు. స్మార్ట్‌ఫోన్ పరిశ్రమలో భవిష్యత్తు వృద్ధికి చిన్న నగరాలే చోదకంగా నిలుస్తాయంటున్నారు. ప్రస్తుతం సగానికి పైగా స్మార్ట్‌ఫోన్ అమ్మకాలు చిన్న నగరాలు, పట్టణాల్లోనే నమోదవుతున్నాయని కూడా సీసీఎస్ ఇన్‌సైట్ తెలిపింది. మరోపక్క, జియో, ఎయిర్‌టెల్ తమ 5జీ నెట్‌వర్క్‌ను గ్రామీణ, సబర్బన్ ప్రాంతాలకు వేగంగా విస్తరిస్తుండటం, క్వాల్‌కామ్, మీడియాటెక్ వంటి చిప్ తయారీ దిగ్గజాలు రూ.12,000 కంటే తక్కువ స్థాయిలో 5జీ ఫోన్లు లభించేలా చౌక 5జీ ప్రాసెసర్లను అందుబాటులోకి తేవడం కూడా పరిశ్రమకు దన్నుగా నిలుస్తోందనేది నిపుణుల మాట!

పరిమిత శ్రేణి ట్రేడింగ్... స్వల్ప లాభాలు

- ఆరేళ్ల కనిష్టానికి ద్రవ్యోల్బణం
- అంతర్జాతీయ మార్కెట్ల నుంచి సానుకూల సంకేతాలు

ముంబై: ద్రవ్యోల్బణం ఆరేళ్ల కనిష్టానికి దిగిరావడంతో పాటు అంతర్జాతీయ మార్కెట్ల నుంచి సానుకూల సంకేతాలు అందడంతో స్టాక్ సూచీలు బుధవారం లాభాలతో ముగిశాయి. సెన్సెక్స్ 182 పాయింట్లు పెరిగి 81,331 వద్ద స్థిరపడింది. నిఫ్టీ 89 పాయింట్లు బలపడి 24,667 వద్ద నిలిచింది. ఉదయం స్వల్పలాభాలతో మొదలైన సూచీలు రోజంతా పరిమిత శ్రేణిలో ట్రేడయ్యాయి. సెన్సెక్స్ 80,910 వద్ద కనిష్టాన్ని, 81,692 వద్ద గరిష్టాన్ని తాకింది. నిఫ్టీ 24,536 – 24,768 శ్రేణిలో కదలాడింది. బ్యాంకులు మినహా అన్ని రంగాలకు కొనుగోళ్ల మద్దతు లభించింది. అమెరికా చైనా ట్రేడ్ డీల్‌తో మెటల్స్ మెరిశాయి. లాభాల స్వీకరణతో దిగివచ్చిన ఐటీ షేర్లను కొనేందుకు ఇన్వెస్టర్లు ఆసక్తి చూపారు.

- బీఎస్ఈ ఇండెక్సుల్లో మెటల్ 2.46%, ఇండస్ట్రియల్స్, రియల్టీ 2%, కమోడిటీస్, ఆయిల్‌అండ్‌గ్యాస్ 1.50% చొప్పున రాణించాయి. మిడ్, స్మాల్‌క్యాప్ సూచీలు 1.63%, 1.19% పెరిగాయి.
- రక్షణ పరికరాల ఉత్పత్తి, ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే దిశగా కేంద్రం లక్ష్యాలు నిర్దేశించుకోవడంతో రక్షణ రంగ కంపెనీల షేర్లకు డిమాండ్ కొనసాగింది. మిశ్ర ధాతు నిగమ్ షేరు 15% దూసుకెళ్లింది. యాక్సిస్‌కేడ్స్ టెక్నాలజీ 5%, పారస్ డిఫెన్స్ 4%, హిందుస్థాన్ ఏరోనాటిక్స్ 3.50%, డేటా ప్యాటర్న్స్ 3% పెరిగాయి.

స్టాండర్డ్ గ్లాస్ లైనింగ్ నుంచి హీట్ ఎక్స్ఛేంజర్లు

హైదరాబాద్, బిజినెస్ బ్యూరో: దేశీయంగా తొలిసారిగా గ్లాస్-లైన్డ్ షెల్, ట్యూబ్ హీట్ ఎక్స్ఛేంజర్ల తయారీని చేపట్టినట్లు స్టాండర్డ్ గ్లాస్ లైనింగ్ టెక్నాలజీ వెల్లడించింది. ఇందుకోసం జపాన్‌కి చెందిన ఏజీఐ గ్రూప్, దాని అనుబంధ సంస్థ జీఎల్ హక్కోతో జట్టు కట్టినట్లు కంపెనీ ఎండీ నాగేశ్వర రావు కందుల తెలిపారు. ఫార్మా, కెమికల్ రంగాలకు కీలకమైన ఈ ఉత్పత్తులను ప్రస్తుతం దిగుమతి చేసుకోవాల్సి ఉంటోందని ఒప్పంద కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న సందర్భంగా ఆయన వివరించారు. వీటిని దేశీయంగా తయారు చేసే ఏకైక సంస్థ తమదే అన్నారు. ఉత్పత్తి ప్రారంభించడానికి ముందుగానే తమకు 150 ఆర్డర్లు లభించాయని పేర్కొన్నారు. కొత్తగా అందుబాటులోకి వచ్చే ప్లాంటులో వచ్చే ఏడాది జనవరి-మార్చి త్రైమాసికం నాటికి ప్రాథమికంగా నెలకు 200 యూనిట్లు ఉత్పత్తి చేస్తామని వివరించారు. 90 పైచిలుకు ఉత్పత్తుల రకాలతో స్టాండర్డ్ గ్లాస్ లైనింగ్ సంస్థ .. ఇంజనీరింగ్ సూపర్‌మార్కెట్‌గా నిలుస్తోందని ఏజీఐ గ్రూప్ సీఈవో యసుయుకి ఇకెడా తెలిపారు.

టోకు ధరలూ తగ్గాయ్

- 13 నెలల కనిష్టానికి ద్రవ్యోల్బణం
- ఏప్రిల్‌లో 0.85 శాతంగా నమోదు

న్యూఢిల్లీ: ఆహార ఉత్పత్తులు, ఇంధనం మొదలైన వాటి ధరలు నెమ్మదించడంతో ఏప్రిల్‌లో టోకు ద్రవ్యోల్బణం తగ్గింది. టోకు ధరల ఆధారిత సూచీ (డబ్ల్యూపీఐ) 13 నెలల కనిష్టమైన 0.85 శాతానికి పరిమితమైంది. గతేడాది మార్చిలో 0.26 శాతంగా నమోదైన తర్వాత డబ్ల్యూపీఐ ఇంత తక్కువ స్థాయికి దిగిరావడం ఇదే ప్రథమం. ఇది తాజా మార్చిలో 2.05 శాతంగా, గతేడాది ఏప్రిల్‌లో 1.19 శాతంగా నమోదైంది. డేటా ప్రకారం ఆహార ఉత్పత్తుల ధరలు 0.86 శాతం, కూరగాయల రేట్లు 18.26 శాతం స్థాయిలో క్షీణించడంతో ప్రతిద్రవ్యోల్బణం నమోదైంది. సీక్వెన్షియల్‌గా విమాన ఇంధనం, కిరోసిన్ మొదలైన వాటి ధరలు తగ్గడంతో ఇంధనాలు.. విద్యుత్ రేట్లు 2.18 శాతం క్షీణించాయి. తయారీ ఉత్పత్తుల ద్రవ్యోల్బణం 2.62 శాతంగా నమోదైంది. సానుకూల బేస్ ఎఫెక్ట్ కారణంగా రాబోయే నెలల్లో డబ్ల్యూపీఐ ద్రవ్యోల్బణం తక్కువ స్థాయిలోనే కొనసాగే అవకాశం ఉందని బార్‌క్లేస్ ఒక నివేదికలో తెలిపింది. రుతుపవనాలు ముందే తాకడం, వర్షపాతం సాధారణ స్థాయికన్నా ఎక్కువగానే ఉండొచ్చనే అంచనాలు పంట దిగుబడులకు, ఆహార ద్రవ్యోల్బణానికి సానుకూలాంశాలని ఇక్రా సీనియర్ ఎకనమిస్ట్ రాహుల్ అగ్రవాల్ తెలిపారు.

'సాక్షి ప్లస్' ఈ-పేపర్‌లో ..

ఎంట్రీలెవల్ ఉద్యోగాల్లో మహిళలు అంతంతే!	ఐషర్ రూ. 70 డివిడెండ్

భవిత

స్పర్ధయా వర్ధతే విద్య

విద్య, ఉద్యోగ సమాచారం

సెంట్రల్ పవర్ రీసెర్చ్‌లో 44 పోస్టులు

బెంగళూరులోని కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్యుత్ శాఖ పరిధిలోని సెంట్రల్ పవర్ రీసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్(సీపీఆర్ఐ) 44 పోస్టుల భర్తీకి నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. ఎంపికైన వారిని భోపాల్, హైదరాబాద్, నాగ్‌పూర్, నాసిక్, నోయిడా, కోల్‌కతా, గువాహటి, రాయ్‌పూర్ యూనిట్లలో ఎక్కడైనా నియమించవచ్చు. » **మొత్తం పోస్టులు:** 44

» **ఖాళీల వివరాలు:** సైంటిఫిక్ అసిస్టెంట్-4, ఇంజినీరింగ్ అసిస్టెంట్-8, టెక్నీషియన్(గ్రేడ్-1)-6, జూనియర్ హిందీ ట్రాన్స్‌లేటర్-1, అసిస్టెంట్(గ్రేడ్-2)-23,అసిస్టెంట్ లైబ్రేరియన్-2

అర్హతలు

» సైంటిఫిక్ అసిస్టెంట్ కోసం బీఎస్సీ(కెమిస్ట్రీ) ప్రథమ శ్రేణిలో పాసై, 5 ఏళ్ల అనుభవం ఉండాలి.
» ఇంజినీరింగ్ అసిస్టెంట్.. ఎలక్ట్రికల్/సివిల్ ఇంజనీరింగ్ డిప్లొమా ఫస్ట్‌క్లాస్‌లో పాసవ్వాలి. ఐదేళ్ల అనుభవం ఉండాలి. టెక్నీషియన్(గ్రేడ్-1) ఎలక్ట్రికల్ బ్రాంచితో ఐటీఐ ట్రేడ్ సర్టిఫికెట్ ఉండాలి.
» జూనియర్ హిందీ ట్రాన్స్‌లేటర్.. హిందీ, ఇంగ్లిష్ సబ్జెక్టులతో డిగ్రీ ఉండాలి.
» అసిస్టెంట్ (గ్రేడ్-2).. బీఏ/ బీఎస్సీ/ బీకాం/ బీబీఏ/ బీబీఎం/ బీసీఏ ఫస్ట్ క్లాస్‌లో ఉత్తీర్ణత సాధించి ఉండాలి.
» అసిస్టెంట్ లైబ్రేరియన్‌కు డిగ్రీ,లైబ్రరీ సైన్స్‌లో డిప్లొమా పూర్తి చేయాలి.
» **వయసు:** సైంటిఫిక్,ఇంజనీరింగ్ అసిస్టెంట్‌కు 35 ఏళ్లు,టెక్నీషియన్(గ్రేడ్-1)కు 28 ఏళ్లు,జూనియర్ హిందీ ట్రాన్స్‌లేటర్, అసిస్టెంట్ (గ్రేడ్-2), అసిస్టెంట్ లైబ్రేరియన్‌కు 30 ఏళ్లు మించకూడదు.
» **ఎంపిక విధానం:** కంప్యూటర్ బేస్డ్ టెస్ట్(సీబీటీ), కొన్నింటికి స్కిల్ టెస్ట్/ట్రేడ్ టెస్ట్ ఉంటాయి.
» **వేతనం:** సైంటిఫిక్, ఇంజినీరింగ్ అసిస్టెంట్, జూనియర్ హిందీ ట్రాన్స్‌లేటర్లకు నెలకు రూ.35,400-1,12,400. టెక్నీషియన్ గ్రేడ్-1కు రూ.19,900-63,200. అసిస్టెంట్ గ్రేడ్-2, అసిస్టెంట్ లైబ్రేరియన్లకు రూ.25,500-81,100 వరకూ ఉంటుంది.

ముఖ్య సమాచారం

» దరఖాస్తు విధానం: ఆన్‌లైన్లో చేసుకోవాలి
» దరఖాస్తుకు చివరి తేది: 25.05.2025
» మరిన్ని వివరాలకు: https://cpri.res.in

ఐసీఎంఆర్, న్యూఢిల్లీలో ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్ పోస్టులు

ఢిల్లీలోని ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మెడికల్ రీసెర్చ్(ఐసీఎంఆర్).. ఒప్పంద ప్రాతిపదికన ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

» **మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య:** 05.
» **పోస్టుల వివరాలు:** ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్-సైంటిఫిక్(మెడికల్)-01, ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్-సైంటిఫిక్(నాన్ మెడికల్)-01, ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్-టెక్నికల్ (సీపీసీ-డివిజన్)-01, ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్(అడ్మిన్)-01, ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్(ఫైనాన్స్)-01.
» **అర్హత:** పోస్టును అనుసరించి సంబంధిత విభాగంలో సీఏ/ఐసీడబ్ల్యూఏ, ఎంబీఏ, ఎంపీఎం, ఎంబీబీఎస్, ఎండీ, పీజీ, పీహెచ్‌డీ ఉత్తీర్ణతతో పాటు కంప్యూటర్ పరిజ్ఞానం,ఉద్యోగానుభవం ఉండాలి. **వయసు:** 40 ఏళ్లు మించకూడదు.
» **ఎంపిక విధానం:** ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా.
» **దరఖాస్తు విధానం:** ఆన్‌లైన్ ద్వారా.
» **దరఖాస్తులకు చివరితేది:** 25.05.2025.
» **వెబ్‌సైట్:** https://www.icmr.gov.in

ఎన్‌ఏబీఎఫ్ఐడీ, ముంబైలో సీనియర్ ప్రొఫెషనల్స్ పోస్టులు

ముంబైలోని నేషనల్ బ్యాంక్ ఫర్ ఫైనాన్సింగ్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ (ఎన్ఏబీఎఫ్ఐడీ).. ఒప్పంద ప్రాతిపదికన సీనియర్ ప్రొఫెషనల్స్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

» **మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య:** 06.
» **పోస్టుల వివరాలు:** వైస్ ప్రెసిడెంట్-లీడింగ్ అండ్ ఫైనాన్స్-02, వైస్ ప్రెసిడెంట్-లీడింగ్ అండ్ ప్రాజెక్ట్ ఫైనాన్స్(క్రెడిట్ ఆపరేషన్స్)-02, వైస్ ప్రెసిడెంట్-ఎగ్జిక్యూటివ్ అసిస్టెంట్(ఎండీ ఆఫీస్)-01, వైస్ ప్రెసిడెంట్-కార్పొరేట్ స్ట్రాటజీ, పార్ట్‌నర్‌షిప్స్-01.
» **అర్హత:** పోస్టును అనుసరించి సంబంధిత విభాగంలో డిగ్రీ,పీజీ, ఎంబీఏ /సీఏ/సీఎంఏ ఉత్తీర్ణతతో పాటు పని అనుభవం ఉండాలి. **వయసు:** 25.05.2025 నాటికి 55 ఏళ్లు మించకూడదు.
» **ఎంపిక విధానం:** విద్యార్హతలు, ఉద్యోగానుభవం, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా ఎంపికచేస్తారు.
» **దరఖాస్తు విధానం:** ఈమెయిల్ ద్వారా.
» **ఈమెయిల్:** recruitment@nabfid.org
» **దరఖాస్తులకు చివరితేది:** 25.05.2025.
» **వెబ్‌సైట్:** https://nabfid.org

ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగం సాధించడం ఎలా?

ఏపీ డీఎస్సీ 2025 ప్రత్యేకం

నేటి సమాజంలో కొందరు బతకలేని వారే బడిపంతులు అంటారు, మరికొందరు బతుకు నేర్పినవారే బడిపంతులు అంటారు. ఇంకొంత మంది బతకగలిగే వారే బడిపంతులు అంటారు. కానీ వాస్తవానికి – తరగతి గదిలో విద్యార్థుల బతుకు మార్చగలిగే వారే నిజమైన బడిపంతులు.

ప్రఖ్యాత విద్యావేత్త దౌలత్ సింగ్ కొఠారి 'భారతదేశ భవిష్యత్ తరగతి గదిలో రూపుదిద్దుకుంటుంది.' అని చెప్పారు.

"Teaching is the only one profession that creates all other professions" అనే మాట వాస్తవంగా ఉపాధ్యాయ వృత్తి గొప్పతనాన్ని తెలియజేస్తుంది. మన దేశ భవిష్యత్తు పార్లమెంట్‌లో కాదు, తరగతి గదిలో నిర్మితమవుతుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏపీ డీఎస్సీ 2025లో 16,347 పోస్టుల భర్తీకి నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. దరఖాస్తులను సమర్పించేందుకు నేటితో గడువు ముగియనుంది. అత్యున్నతమైన, సమాజాన్ని తీర్చిదిద్దే ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో స్థిరపడాలనుకునే అభ్యర్థులకు డీఎస్సీ ఒక అద్భుతమైన అవకాశం. ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని, ఒక ఉత్తమ ఉపాధ్యాయునిగా మారేందుకు విద్యార్థులు సిద్ధంగా ఉండాలి.

డీఎస్సీ 2025 - ముఖ్యమైన వివరాలు

» **మొత్తం ఖాళీలు:** 16,347 (ఎస్‌జీటీ - 6, 599 పోస్టుల, స్కూల్ అసిస్టెంట్-7,487పోస్టులు)
» **అర్హతలు:** ఆయా పోస్టులను అనుసరించి సంబంధిత విభాగంలో ఇంటర్మీడియెట్, డిగ్రీ, పీజీ, డీఎడ్, బీఎడ్, డీఈఈడీ, ఏపీ టెట్/సీటెట్‌లో ఉత్తీర్ణత ఉండాలి.
» **వయసు:** 01.07.2024 నాటికి 18-44 ఏళ్ల మధ్య ఉండాలి. ఎస్సీ/ఎస్టీ/బీసీ /ఈడబ్ల్యూఎస్ అభ్యర్థుల గరిష్ఠ వయోపరిమితి 49 ఏళ్లు, దివ్యాంగులకు గరిష్ఠ వయోపరిమితి 54ఏళ్ల లోపు ఉండాలి.
» **దరఖాస్తు ప్రారంభం:** 2025 ఏప్రిల్ 20
» **దరఖాస్తు ముగింపు:** 2025 మే 15
» **పరీక్ష విధానం:** కంప్యూటర్ బేస్డ్ టెస్ట్ (CBT)
» **పరీక్ష తేదీలు:** జూన్ 6 నుంచి జూలై 6, 2025
» **హాల్ టికెట్ డౌన్‌లోడ్:** మే 30 నుంచి
» **అధికారిక వెబ్‌సైట్లు:**
https://cse.ap.gov.in
https://apdsc.apcfss.in

ఏపీ డీఎస్సీ సిలబస్

సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్(ఎస్జీటీ):

» జనరల్ నాలెడ్జ్ అండ్ కరెంట్ అఫైర్స్: 8 మార్కులు
» పర్‌స్పెక్టివ్స్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ - 4 మార్కులు
» ఎడ్యుకేషన్ సైకాలజీ - 8 మార్కులు
» కంటెంట్ - 40 మార్కులు
» మెథడాలజీ - 20 మార్కులు
» మొత్తం - 80 మార్కులు

స్కూల్ అసిస్టెంట్(ఎస్ఏ):

» జనరల్ నాలెడ్జ్ అండ్ కరెంట్ అఫైర్స్: 10 మార్కులు
» పర్‌స్పెక్టివ్స్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ - 5 మార్కులు
» ఎడ్యుకేషన్ సైకాలజీ - 5 మార్కులు
» కంటెంట్ - 40 మార్కులు
» మెథడాలజీ - 20 మార్కులు
» మొత్తం - 80 మార్కులు

గమనిక: టెట్(టీచర్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్)కు సంబంధించి 20% మార్కుల వెయిటేజ్ ఉంటుంది.

ఏం చదవాలి (What to study)?

» ఒకే సబ్జెక్టులో పది పుస్తకాలు చదవడం కంటే, ఆ సబ్జెక్టుపై ప్రామాణికమైన ఒకే ఒక పుస్తకాన్ని పదిసార్లు చదవడం ఎంతో ఉత్తమం.
» సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్(ఎస్జీటీ) అభ్యర్థులు కంటెంట్ కోసం ఎస్‌సీఈఆర్‌టీ తెలుగు అకాడమీ పాఠ్యపుస్తకాలు (6వ తరగతి - 10వ తరగతి వరకు) చదవాలి.
» స్కూల్ అసిస్టెంట్(ఎస్ఏ) అభ్యర్థులు కంటెంట్ కోసం ఎస్‌సీఈఆర్‌టీ తెలుగు అకాడమీ పాఠ్యపుస్తకాలు (6వ తరగతి - 12వ తరగతి వరకు) చదవాలి.
» జాతీయ, అంతర్జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిలో ప్రతిరోజూ కరెంట్ అఫైర్స్ అధ్యయనం చేయాలి. స్టాక్ జీకేపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించాలి. అదేవిధంగా భౌగోళిక నామాలు, నదీతీర నగరాలు, దేశాలు-రాజధానులు, అవార్డులు, సదస్సులు, వార్తల్లో వ్యక్తులు,బడ్జెట్, అంతర్జాతీయ రాజకీయాలు, సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ గురించి క్షుణ్నంగా తెలుసుకోవాలి.
» సైకాలజీ, పెడగాజీ, విద్యాదృక్పథాలు (పర్‌స్పెక్టివ్స్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్) సబ్జెక్టులకు సంబంధించి దేశంలో విద్యా చరిత్ర, కమిటీలు, వర్తమాన భారతదేశంలో విద్యా సంబంధిత అంశాలు, చట్టాలు-హక్కులు, జాతీయ పాఠ్యప్రణాళికా చట్రం(ఎన్‌సీఎఫ్-2005), విద్యా హక్కు చట్టం, నూతన విద్యా విధానం, సమ్మిళిత విద్య తదితర అంశాలపై పట్టు సాధించాలి. డీఎడ్ స్థాయి తెలుగు అకాడమీ పుస్తకాన్ని అధ్యయనం చేయాలి.
» శిశు వికాసంలో వికాసం, పెరుగుదల, పరిపక్వత భావన-స్వభావం, వికాస నియమాలు, వికాసంపై ప్రభావం చూపే కారకాలు, వికాస దశలు తదితర అంశాలపై దృష్టి సారించాలి. వైయక్తిక భేదాలు, అభ్యసన సిద్ధాంతాలు, మూర్తిమత్వ పరీక్షలు, సిద్ధాంతాల ముఖ్య భావనలకు సంబంధించిన అనువర్తనాలను తప్పని సరిగా అధ్యయనం చేయాలి.
» డీఎస్సీ, టెట్, సీటెట్‌కు సంబంధించిన గత సంవత్సరాల ప్రశ్నపత్రాల విశ్లేషణ చేయాలి.

ఎప్పుడు చదవాలి (When to study)?

» డీఎస్సీ ప్రిపరేషన్‌కు అందుబాటులో ఉన్న తక్కువ సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలంటే కచ్చితమైన సమయపాలన పాటిస్తూ పరీక్షలకు సన్నద్ధమవ్వాలి.
» ఉదయం 5 నుంచి 10 గంటల వరకు సైకాలజీ, పెడగాజీ, విద్యాదృక్పథాలు సబ్జెక్టులు, ఉదయం 10 గంటల నుంచి మధ్యాహ్నం 1గంట వరకు కంటెంట్, మధ్యాహ్నం 2 గంటల నుంచి సాయంత్రం 5 గంటల వరకు టెస్ట్ సిరీస్, మాక్ టెస్ట్స్, సాయంత్రం 5 గంటల నుంచి రాత్రి 10 గంటల వరకు సులభమైన పాఠ్యవిషయాలు, జీకే - కరెంట్ అఫైర్స్ చదివేలా సమయాన్ని కేటాయించుకుని ప్రిపరేషన్ కొనసాగిస్తే విజయాన్ని అందుకోవచ్చు.

ఎక్కడ చదవాలి(Where to study)?

» చదవడానికి సానుకూలమైన వాతావరణం ఎంపిక చేసుకోవాలి.
» సౌలభ్యవంతంగా చదవటానికి పబ్లిక్ లైబ్రరీలు, స్టడీ హాల్స్ ఎంపిక చేసుకోవాలి.
» ప్రశాంతంగా రివిజన్ చేసేందుకు ఇంట్లో ప్రత్యేకమైన గదిలో లేదా ఆరు బయట చదవాలి.
» సోషల్ మీడియాకు దూరంగా ఉండాలి.

ఎలా చదవాలి(How to study)?

SMART Goals:

» S - Specific: చదివే విషయాల పట్ల స్పష్టత ఉండాలి
» M - Measurable: రోజుకి ఎంత చదివామో పరిశీలన చేయాలి
» A - Achievable: సాధించగలిగే లక్ష్యాలు పెట్టుకోవాలి
» R - Relevant: DSC పరీక్షకు సంబంధించిన విషయాలపైనే దృష్టి పెట్టాలి
» T - Time-bound: సమయపాలన పాటించాలి

స్టడీ టిప్స్(Study tips):

» సాధ్యమైనంతవరకు సొంత నోట్స్ తయారు చేసుకోవాలి
» ఎక్కువ సార్లు పునరావృతం చేయడం
» చదివిన విషయాలను మననం చేయడం
» కష్టమైన భావనలు, దత్తాంశాలు గుర్తించుకోవడానికి నోట్స్ రాసుకుంటూ చదవాలి.

లక్ష్యం పట్ల స్పష్టత, సాధన ప్రేరణ, ఉద్వేగ ప్రజ్ఞ, ఒక చక్కటి ప్రణాళికతో ముందుకు సాగితే, డీఎస్సీ వంటి పోటీ పరీక్షలో విజయాన్ని సాధించటం కచ్చితంగా సాధ్యమే. సమయాన్ని వృథా చేయకుండా సుదీర్ఘంగా, క్రమశిక్షణతో చదువుతూ కోరుకున్న ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగాన్ని సాధించవచ్చు.

డా. మోజెస్
ఎడ్యుకేషనల్ సైకాలజిస్ట్,
ఎమిలీ అకాడెమీ,
హైదరాబాద్

కెరీర్ కౌన్సెలింగ్
మీ సందేహాలు, సలహాలు పంపించాల్సిన ఈ- మెయిల్ sakshieducation@gmail.com

నేటి భవిత ఈ పేపర్‌లో..
» సివిల్స్, గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం-ఇండియన్ హిస్టరీ » టెట్/డీఎస్సీ ప్రత్యేకం-జాగ్రఫీ
» గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం-జనరల్ స్టడీస్-తెలంగాణ హిస్టరీ » బ్యాంక్ ఎగ్జామ్స్ ప్రత్యేకం-ఇంగ్లిష్

సీపెట్ డిప్లొమా కోర్సులకు దరఖాస్తుల ఆహ్వానం

సాక్షి, అమరావతి: సెంట్రల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పెట్రో కెమికల్స్ ఇంజనీరింగ్ అండ్ టెక్నాలజీ–సీపెట్)–విజయవాడలో పదో తరగతి అర్హతతో డిప్లొమా కోర్సులు అందిస్తున్నట్టు డైరెక్టర్ సీహెచ్ శేఖర్ ఓ ప్రకటనలో తెలిపారు. మూడేళ్ల కాల వ్యవధి గల డిప్లొమా ఇన్ ప్లాస్టిక్స్ టెక్నాలజీ (డీపీటీ), డిప్లొమా ఇన్ ప్లాస్టిక్స్ మౌల్డ్ టెక్నాలజీ (డీపీఎంటీ) కోర్సులకు పదో తరగతి (రెగ్యులర్/ సప్లిమెంటరీ) పాసైన అభ్యర్థులు దరఖాస్తు చేసుకోవాలన్నారు. కోర్సులకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ సదుపాయం ఉందన్నారు. జూన్ 8న జరిగే సిపెట్ అడ్మిషన్ టెస్ట్‌లో వచ్చిన ర్యాంకు ఆధారంగా విజయవాడ కేంద్రంలో 150 సీట్లను భర్తీ చేస్తారన్నారు. ఈ కోర్సులను పూర్తి చేసిన వారికి ప్లాస్టిక్స్ రంగంలో బహుళ జాతి సంస్థల్లో మెరుగైన ఉద్యోగ అవకాశాలు ఉన్నాయని తెలిపారు. కోర్సుల్లో చేరేందుకు https://cipet25. onlineregistrationform.org/CIPET/ లింకు ద్వారా ఈనెల 29 లోపు దరఖాస్తు చేసుకోవాలని తెలిపారు. పూర్తి వివరాలకు 9398050255 నంబర్‌లో సంప్రదించాలని సీపెట్ డైరెక్టర్ శేఖర్ సూచించారు.

ప్రభుత్వ బడులకు ఐదేళ్లూ 'చంద్ర'గ్రహణమే

- 9 రకాల బడుల విధానంతో విద్యావ్యవస్థ సర్వనాశనం
- ధ్వజమెత్తిన ఎమ్మెల్సీ పర్వతరెడ్డి చంద్రశేఖర్‌రెడ్డి

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ బడులకు ఈ ఐదేళ్లు చంద్ర గ్రహణమేనని, కొత్తగా తీసుకొచ్చిన 9 రకాల బడుల విధానంతో విద్యావ్యవస్థ సర్వనాశనం అవుతుందని వైఎస్సార్‌సీపీ ఎమ్మెల్సీ పర్వతరెడ్డి చంద్రశేఖర్‌రెడ్డి పేర్కొన్నారు. జీవోలు 19, 20, 21తో బడులు మూతపడే ప్రమాదం ఉందన్నారు. కూటమి ప్రభుత్వంలో విద్యారంగం నిర్వీర్యం అవుతోందని మండిపడ్డారు. ఆయన బుధవారం తాడేపల్లిలోని వైఎస్సార్‌సీపీ కేంద్ర కార్యాలయంలో మీడియాతో మాట్లాడారు. వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ హయాంలో విద్యారంగంలో సమూల మార్పులు తీసుకొచ్చేందుకు ఉద్యోగుల జీతాలు కాకుండా దాదాపు రూ.73 వేల కోట్లు వెచ్చించినట్లు గుర్తుచేశారు. స్వాతంత్య్రం వచ్చిన తర్వాత దేశంలో ఇంతగొప్పగా ఏ రాష్ట్రంలోనూ విద్యారంగంలో ఇలాంటి మార్పులు జరిగిన దాఖలాల్లేవని చెప్పారు. గత ప్రభుత్వ హయాంలో జారీ అయిన 117 జీవోకు ప్రత్యామ్నాయంగా కూటమి ప్రభుత్వం 19, 20, 21 జీవోలు తీసుకొచ్చి టీచర్ల గుండెల్లో దడ పుట్టించిందన్నారు. ఈ జీవోలను చూస్తే ప్రభుత్వ విద్యారంగాన్ని నాశనం చేయడానికే సీఎం చంద్రబాబు కంకణం కట్టుకున్నారనిపిస్తోందని ఆయన విమర్శించారు.

బతుకమ్మ ఆడుతున్న మిస్ వరల్డ్ పోటీదారులు

వరంగల్ కోట అందాలను వీక్షిస్తూ...

నేనే గెలవాలి: నందీశ్వరుని చెవిలో మనసులోమాట చెబుతున్న ఓ భామ

ఓరుగల్లులో తెలుగు హొయలు

పట్టు పరికిణీలు, చీరలు ధరించి.. నుదుట తిలకం దిద్దిన సుందరీమణులు

బతుకమ్మలతో ముద్దుగుమ్మలకు ఆత్మీయ స్వాగతం

రామప్ప, వరంగల్‌లకు వివిధ దేశాల అందాల భామలు

సాక్షి ప్రతినిధి, వరంగల్: పట్టు పరికిణీలు, చీరలు కట్టుకొని తెలుగుదనం ఉట్టిపడేలా తిలకం దిద్దుకున్న ప్రపంచ దేశాల సుందరీమణులు ఓరుగల్లు పర్యటనలో జిగేల్‌మన్నారు. హెరిటేజ్ వాక్‌లో భాగంగా వివిధ దేశాలకు చెందిన 57 మంది సుందరీమణులు రెండు బృందాలుగా ఉమ్మడి వరంగల్ జిల్లాలో పర్యటించారు. వరంగల్ కోట సందర్శనలో 22 మంది బుధవారం సాయంత్రం హనుమకొండకు చేరుకున్నారు. మరో బృందం ములుగు జిల్లా రామప్పలో సందడి చేసింది. సుందరీమణులకు తెలంగాణ సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే విధంగా తీరొక్క పూలతో పేర్చిన బతుకమ్మలతో మహిళలు, సంప్రదాయ డోలు వాయిద్యాలతో ఆత్మీయ స్వాగతం పలికారు. మహిళలతో కలిసి బతుకమ్మ పాటలకు సుందరీమణులు నత్యాలు చేశారు. అనంతరం సంప్రదాయ ప్రకారం ఆలయ ఆవరణలో ఏర్పాటు చేసిన తాంబాలంలోని చెంబులో ఉన్న నీళ్లతో సుందరీమణులు కాళ్లను కడుక్కున్నారు. ఆలయ ఆవరణలో ఉన్న నంది విగ్రహం వద్ద ఫొటో షూట్‌లో పాల్గొన్నారు. అనంతరం కల్యాణ మంటపాన్ని దర్శించారు. అనంతరం ప్రధాన ఆలయం చుట్టూ ప్రదక్షిణ చేసిన సుందరీమణులు వరంగల్ కోటను సందర్శించి అక్కడే ఏర్పాటు చేసిన అక్కడే పేరిణి శివతాండవం, ఇతర సంప్రదాయ నత్యాలను చూసి తిరిగి హరిత హోటల్‌కు చేరుకుని డిన్నర్ చేసి హైదరాబాద్‌కు బయలుదేరారు. ములుగు జిల్లా రామప్ప ఆలయం వద్ద ప్రపంచ సుందరీమణులకు గుస్సాడీ నత్య ప్రదర్శన, ఒగ్గుడోలు ప్రదర్శన ద్వారా కళాకారులు ఆత్మీయ స్వాగతం పలికారు. ఆ తర్వాత ఆలయంలో ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహించారు. ఆలయ విశిష్టత చరిత్ర ఆలయ సిబ్బందిని అడిగి తెలుసుకున్నారు. పురాతన కట్టడం, వారసత్వ సంపద.. రామప్ప ఆలయాన్ని తిలకించి మంత్రముగ్ధులయ్యారు. ఆలయ తీరుతెన్నులను తనివితీరా తిలకించి ఫిదా అయ్యారు. రామప్ప గార్డెన్‌లో అలేఖ్య పుంజాల శాస్త్రీయ నత్యం, రంజిత్ బృందం పేరిణి ప్రదర్శనలను వీక్షించిన అనంతరం..ఇంటర్‌ప్రిటేషన్ సెంటర్‌లో డిన్నర్ చేసి హైదరాబాద్‌కు బయలుదేరారు.

రామప్ప ఆలయంలోకి వెళ్లేముందు కాళ్లు కడుక్కుంటూ..

అతిథులకు మంత్రుల సన్మానం

వరంగల్ కోటలో నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న మంత్రి కొండా సురేఖ సుందరీమణులకు స్వాగతం పలికి సన్మానించారు. ఈ సందర్భంగా సురేఖ మాట్లాడుతూ తెలంగాణ సంస్కృతీసంప్రదాయాలకు ఓరుగల్లు నిలువెత్తు నిదర్శనమన్నారు. రామప్ప గార్డెన్‌లో ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో మంత్రి సీతక్క మాట్లాడుతూ సాంస్కృతిక చారిత్రక కట్టడాలకు నిలయం ములుగు ప్రాంతమని, ఇక్కడకు సుందరీమణులు రావడం సంతోషంగా ఉందన్నారు.

మెడికల్ కాలేజీలకూ ర్యాంక్‌లు

- 11 విభాగాల్లో 78 అంశాల పరిశీలన
- అంశాల వారీగా వెయిటేజీ మార్కులు
- ముసాయిదా ప్రకటించిన నేషనల్ మెడికల్ కౌన్సిల్

సాక్షి, అమరావతి: ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ వైద్య కళాశాలలు అందించే విద్యలో నాణ్యత ఆధారంగా అక్రిడిటేషన్, రేటింగ్ జారీ చేసేందుకు నేషనల్ మెడికల్ కమిషన్ (ఎన్‌ఎంసీ) కసరత్తు చేస్తోంది. ఇందులో భాగంగా 2023లో క్వాలిటీ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా(క్యూసీఐ)తో ఎన్‌ఎంసీ అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. 2024–25 విద్యా సంవత్సరంలోనే క్యూసీఐ ర్యాంకింగ్స్ జారీ ఉంటుందని ప్రకటించారు. అయితే ఈ ప్రక్రియ చేపట్టలేదు. రెండేళ్ల అనంతరం ఇటీవల కళాశాలలకు రేటింగ్ కేటాయించడం కోసం రూపొందించిన ముసాయిదా విడుదల చేసింది. దీనిపై వైద్య కళాశాలలు, ఇతర భాగస్వామ్య పక్షాల అభిప్రాయాలను తెలియజేయాలని ఎన్‌ఎంసీ కార్యదర్శి డాక్టర్ రాఘవ్ కోరారు.

11 విభాగాలు.. 78 ప్రమాణాలు

11 విభాగాల్లో 78 ప్రమాణాలను అంచనా వేయడం ద్వారా కళాశాలలకు ర్యాంకింగ్ ఇచ్చేలా ముసాయిదా రూపొందించారు. పాఠ్య ప్రణాళిక అమలు, క్లినికల్ శిక్షణ, బోధన–అభ్యాసం, విద్యార్థుల సామర్థ్య సాధన, మానవ వనరులు, నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనం, పరిశోధన ఫలితాలు, ఆర్థిక వనరులు, కమ్యూనిటీ అవుట్‌రీచ్ ప్రోగ్రామ్స్, క్వాలిటీ అస్యూరెన్స్ సిస్టమ్, ఫీడ్‌బ్యాక్ విభాగాల్లో మూల్యాంకనం చేయనున్నారు. ప్రతి విభాగానికి వెయిటేజీ మార్కులను నిర్దేశించారు. 78 ప్రమాణాల్లోనూ 26 గుణాత్మక, 52 పరిమాణాత్మకంగా విభజించారు. 11 విభాగాలకు కలిపి మొత్తం వెయ్యి మార్కులతో వెయిటేజీ ఉంటుంది. వెయిటేజీని పరిశీలిస్తే కళాశాలలు, ఆస్పత్రుల్లో మానవ వనరుల అందుబాటుకు అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చినట్టు స్పష్టమవుతోంది. ఈ విభాగంలో రెండు గుణాత్మక, 9 పరిమాణాత్మక ప్రమాణాలకు 160 మార్కుల వెయిటేజీని కేటాయించారు. అనంతరం విద్యార్థుల సామర్థ్య సాధన పురోగతికి 140 మార్కుల వెయిటేజీ ఇచ్చారు. ముసాయిదాకు ఆమోదం లభిస్తే వైద్య కళాశాలల్లో నేషనల్ మెడికల్ కమిషన్ తనిఖీలు చేపట్టి అక్రిడిటేషన్, ర్యాంక్‌లు ఇచ్చే అవకాశం ఉంది.

ఏపీఆర్ఎస్-2025 ఫలితాలు విడుదల

- 'ఎక్స్'లో విడుదల చేసిన మంత్రి లోకేశ్
- 7190 సీట్లకు 62047 మంది పోటీ
- త్వరలో ప్రవేశాల షెడ్యూల్

సాక్షి, అమరావతి: ఆంధ్రప్రదేశ్ గురుకుల విద్యాలయాల సంస్థ (ఏపీఆర్ఎస్) ఆధ్వర్యంలోని గురుకుల పాఠశాలలు, జూనియర్ , డిగ్రీ కళాశాలల్లో 2025–26 విద్యా సంవత్సరంలో ప్రవేశాలకు నిర్వహించిన ఏపీఆర్ఎస్ సెట్, ఏపీఆర్‌జేసీ, ఏపీఆర్‌డీసీ సెట్ ఫలితాలు బుధవారం ప్రకటించారు. విద్యాశాఖ మంత్రి నారా లోకేశ్ ఎక్స్‌లో విడుదల చేశారు. అన్ని విభాగాల్లో 7,190 సీట్లకు 62,047 మంది విద్యార్థులు పోటీ పడ్డారు. ఐదో తరగతిలో 3920 సీట్లకు 14061 మంది పోటీ పడగా, 6, 7, 8 తరగతుల్లో మిగిలిన సీట్లకు ప్రవేశ పరీక్షలు నిర్వహించారు. అలాగే, ఇంటర్మీడియట్ మొదటి సంవత్సరంలో 1425 సీట్లకు 41,215 మంది, డిగ్రీ మొదటి సంవత్సరంలో 220 సీట్లకు 1,018 మంది పోటీపడ్డారు. పరీక్ష రాసిన అందరికీ ర్యాంకులు ప్రకటించారు. ఫలితాలను విద్యార్థి ఐడీ ద్వారా https:// aprs.apcfss.in వెబ్‌సైట్‌లో తెలుసుకోవచ్చని ఏపీఆర్ఈఐ సొసైటీ కార్యదర్శి వీఎన్ మస్తానయ్య తెలిపారు. పాఠశాలలకు ఎంపికైన విద్యార్థుల జాబితాతో పాటు జూనియర్ కళాశాలలు, డిగ్రీ కళాశాలలో ప్రవేశాలకు కౌన్సెలింగ్ షెడ్యూల్ త్వరలో వెల్లడిస్తామని తెలిపారు.

టాపర్లు వీరే..

ప్రవేశ పరీక్షల్లో మొదటి స్థానంలో నిలిచిన విద్యార్థుల వివరాలను వెల్లడించారు. ఐదో తరగతిలో వజ్రపు శశికుమార్ (శృంగవరపుకోట, విజయనగరం జిల్లా), ఆరో తరగతి గొల్లంగి మౌనిక (రాళ్లపాడు, శ్రీకాకుళం జిల్లా), ఏడో తరగతిలో కర్రా తనీశ శ్రీవర్షిణి (భోగాపురం, అనకాపల్లి జిల్లా), ఎనిమిదో తరగతి వల్లూరి రిచా (చిన్నయగూడెం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా) అత్యధిక మార్కులు సాధించి మొదటి స్థానంలో నిలిచారు.

ఇంటర్మీడియట్‌లో..

- ఎంపీసీ– బాలినేని కళ్యాణ్ రామ్ (సింగివలస, విశాఖ జిల్లా)
- బైపీసీ– బొడ్డుపల్లి మనోజ్ కుమార్ (కంతేరు, రాజమండ్రి రూరల్)
- ఎంఈసీ/సీఈసీ– మాదివాడ వేదాశ్రిత (వేలివెన్ను, తూర్పు గోదావరి జిల్లా)
- ఈఈటీ– దగిరి సాయి చరణ్ (వేలివెన్ను, తూర్పు గోదావరి జిల్లా)
- సీజీటీ– సరికి చరణ్ (వేలివెన్ను, తూర్పు గోదావరి జిల్లా)

డిగ్రీలో..

- బీఏ– కోటకొండ విజయుడు (మునగాల, కర్నూలు జిల్లా)
- బీకామ్– చిన్నబసప్పగారి బసవరాజు (భైరవాని తిప్ప, అనంతపురం జిల్లా)
- బీఎస్సీ (కెమిస్ట్రీ)– అడపా విజయ్ (నరసన్నపేట, శ్రీకాకుళం జిల్లా)
- బీఎస్సీ (డేటా సైన్స్ అండ్ కంప్యూటర్ సైన్స్)– కల్వటాల కిరీటి (ఆళ్లగడ్డ, నంద్యాల జిల్లా)
- బీ.ఎస్సీ (జువాలజీ)– వంతల శ్రీకాంత్ (గాడేపల్లి, అల్లూరి సీతారామరాజు)

ఎస్‌ఏలను ప్రైమరీ స్కూళ్లకు పంపడం సరికాదు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉపాధ్యాయ సంఘం స్పష్టీకరణ

సాక్షి, అమరావతి: ఉన్నత పాఠశాలల్లో పనిచేసే స్కూల్ అసిస్టెంట్లకు (ఎస్ఏ) మిగులు స్కూల్ అసిస్టెంట్లను మోడల్ ప్రైమరీ స్కూల్ హెచ్‌ఎంలుగా పంపడం సరికాదని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉపాధ్యాయ సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు ఎస్.బాలాజీ, జీవీ సత్యనారాయణ స్పష్టం చేశారు. ప్రభుత్వం ఈ నిర్ణయాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని ఒక ప్రకటనలో డిమాండ్ చేశారు.

హైస్కూళ్లకే పరిమితం చేయాలి: స్కూల్ అసిస్టెంట్స్ అసోసియేషన్

ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో టీచర్, విద్యార్థుల నిష్పత్తి (టీపీఆర్)ని 1:45గా మార్పుచేసి, స్కూల్ అసిస్టెంట్లను ఉన్నత పాఠశాలల్లో మాత్రమే నియమించాలని స్కూల్ అసిస్టెంట్స్ అసోసియేషన్ రాష్ట్ర అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు చింతల సుబ్బారావు, పి.నరోత్తమరెడ్డి డిమాండ్ చేశారు.

ఎయిడెడ్ టీచర్లకు కౌన్సిలింగ్ చేపట్టండి

రాష్ట్రంలోని 789 ఎయిడెడ్ పాఠశాలల్లో 98 స్కూళ్లలో విద్యార్థులు చేరడం లేదని, సంబంధిత పాఠశాలల్లో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు కౌన్సెలింగ్ నిర్వహించి, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో సర్దుబాటు చేయాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ టీచర్స్ గిల్డ్ రాష్ట్ర అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు బి.చిట్టిబాబు, ఎల్‌కే చిన్నప్ప ఒక ప్రకటనలో డిమాండ్ చేశారు.

పాలిసెట్-2025 ఫలితాలు విడుదల

- 'ఎక్స్'లో విడుదల చేసిన మంత్రి లోకేశ్
- 19 మంది విద్యార్థులకు 120/120 మార్కులు
- 95.36% ఉత్తీర్ణత

సాక్షి, అమరావతి: ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాంకేతిక విద్య, శిక్షణ మండలి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన పాలిసెట్–2025 ఫలితాలను బుధవారం మంత్రి లోకేశ్ 'ఎక్స్'లో విడుదల చేశారు. రాష్ట్రంలోని 87 ప్రభుత్వ, 180 ప్రైవేట్ పాలిటెక్నిక్, ప్రైవేట్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లో అందిస్తున్న ఇంజనీరింగ్, నాన్–ఇంజనీరింగ్ విభాగాల్లోని డిప్లొమా కోర్సుల్లో ప్రవేశాల కోసం గతనెల 30న ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ నిర్వహించారు. పరీక్షకు మొత్తం 1,39,840 మంది అభ్యర్థులు హాజరవగా, 1,33,358 మంది (95.36 శాతం) విజయం సాధించినట్టు సెట్ కార్యదర్శి జి.వి.రామచంద్రరావు తెలిపారు. బాలికల్లో 96.9 శాతం, బాలురులో 94.38 శాతం ఉత్తీర్ణులైనట్టు పేర్కొన్నారు. ఈ ఏడాది 98.66 శాతం ఉత్తీర్ణతతో అల్లూరి సీతారామరాజుజిల్లా మొదటి స్థానంలో నిలిచింది. 93.11 శాతంతో అనంతపురం జిల్లా చివరి స్థానంలో నిలిచింది. 19 మంది విద్యార్థులు 120/120 మార్కులు సాధించి ప్రతిభను చాటారు. ఇక పరీక్షకు హాజరైన ఎస్సీ, ఎస్టీ అభ్యర్థులందరికీ ర్యాంకులు కేటాయించినట్టు కార్యదర్శి తెలిపారు. పాలిసెట్ ర్యాంక్ వివరాలను మొదటిసారి మనమిత్ర (95523 00009) వాట్సాప్‌లో అందుబాటులో ఉంచామన్నారు. అలాగే, https://polycetap.nic.inలో కూడా ఉన్నాయన్నారు. సర్టిఫికెట్ల పరిశీలన, కౌన్సెలింగ్ తేదీలను త్వరలో ప్రకటిస్తామని, ప్రవేశ ప్రక్రియ, ఇతర సమాచారం కోసం అభ్యర్థులు సంబంధిత వెబ్‌సైట్‌లో చూడవచ్చని పేర్కొన్నారు.

పాలిసెట్ ఫలితాల్లో తిరుమల జయభేరి

రాజమహేంద్రవరం రూరల్: రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించిన పాలిటెక్నిక్ ఎంట్రన్స్ పరీక్ష ఫలితాల్లో తమ విద్యార్థులు అత్యద్భుత ఫలితాలు సాధించినట్లు రాజమహేంద్రవరంలోని తిరుమల విద్యాసంస్థల చైర్మన్ నున్న తిరుమలరావు తెలిపారు. ఆరుగురు విద్యార్థులు.. బాలినేని కళ్యాణ్ రామ్, ఉన్న వరుణ్‌తేజ్, ఆకుల నిరంజన్‌శ్రీరామ్, బల్లా రిషితశ్రీస్వప్న, రూపిటి చహ్నా, పాలరోహిత్ 120కి 120 మార్కులు సాధించారని పేర్కొన్నారు. 13 మంది విద్యార్థులు 119 మార్కులు సాధించారని తెలిపారు. స్టేట్ 2వ ర్యాంకు, 5, 7, 10, 11, 12వ ర్యాంకులు కైవసం చేసుకోవడమే గాక 50లోపు ర్యాంకులు 14 మంది, 100లోపు ర్యాంకులు 23 మంది, 500లోపు ర్యాంకులు 79 మంది విద్యార్థులు సాధించారని వివరించారు.

విమ్స్‌లో వైద్య పోస్టుల భర్తీకి వాకిన్ రిక్రూట్‌మెంట్

సాక్షి, అమరావతి: విశాఖపట్నంలోని విశాఖ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్(విమ్స్)లో 28 స్పెషలిస్ట్ వైద్య పోస్టుల భర్తీ కోసం ఈనెల 29న వాకిన్ రిక్రూట్‌మెంట్ ఉంటుందని ఏపీ మెడికల్ సర్వీసెస్ రిక్రూట్‌మెంట్ బోర్డు బుధవారం ప్రకటించింది. 29వ తేదీ ఉదయం 10 గంటల నుంచి మధ్యాహ్నం రెండు గంటల మధ్య వైద్యులు విమ్స్‌లో నిర్వహించే వాకిన్ రిక్రూట్‌మెంట్‌లో పాల్గొనాలని సూచించారు. వివరాలకు http://apmsrb.ap.gov.in/msrb/, http://dme.ap.nic.in వెబ్‌సైట్‌లు సందర్శించాలని వెల్లడించారు.

Published and Printed by Dhananjaya Reddy Rakkasi on behalf of Jagati Publications Limited, Published at Survey no 481 phase-2, Jawahar Auto Nagar, Vijaywada, NTR District - 520 007 (AP) and Printed at Jagati Publications Limited, Survey no 481 phase-2, Jawahar Auto Nagar, Vijaywada, NTR District - 520 007 (AP).,
EDITOR: Dhananjaya Reddy Rakkasi, (Responsible for selection of News under the PRB Act) Phone No. 0866-2547436 Fax: No. 0866-2547433. RNI Reg No. APTEL/2008/23794. Reproduction in whole or in part without written permission of the publisher is prohibited.

ఆపద వస్తే ఇలా చేయండి....

గుంటూరు కలెక్టర్ కార్యాలయంలో విపత్తులు సంభవించినప్పుడు తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు, తీసుకోవాల్సిన రక్షణ చర్యలపై బుధవారం ఉద్యోగులకు అవగాహన కల్పించారు. రెవెన్యూ, పోలీసు, అగ్నిమాపక, వైద్య, ఆరోగ్య, అటవీ, మునిసిపాలిటీ శాఖల అధికారులు మాక్ డ్రిల్ చేపట్టారు.

–సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, గుంటూరు

బతుకు పోరు..

వగటి ఉష్ణోగ్రతలు పెరుగుతుండటంతో అన్ని వర్గాల ప్రజలు తమ పనులను ముందే చక్కబెట్టుకుని ఇళ్లకు వెళ్లిపోతున్నారు. రెక్కాడితే కానీ డొక్కాడని నిరుపేదలు మాత్రం మండుటెండలో ఇలా తమ జీవనపోరాటాన్ని సాగిస్తున్నారు. నెల్లూరు మినీ బైపాస్‌లో ఆకర్షణీయమైన టోపీలు, విసనకర్రలను వృద్ధుడు విక్రయిస్తున్న దృశ్యాన్ని 'సాక్షి' క్లిక్‌మనిపించింది.

– సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, నెల్లూరు

కిక్‌తో పడగొడతా!

వేసవి సెలవుల నేపథ్యంలో విజయనగరం జిల్లా కేంద్రంలోని వివిధ క్రీడా మైదానాల్లో తైక్వాండో శిక్షణ ఇస్తున్నారు. ఈ శిక్షణ తీసుకోవడానికి యువత ఎక్కువగా ఆసక్తి చూపిస్తున్నారు. తైక్వాండో శిక్షణలో భాగంగా కస్పా హైస్కూల్‌లో ఎయిర్‌లో యువకుడు కిక్ కొడుతుండగా తీసిన చిత్రమిది.

– సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, విజయనగరం

ఏపీఐఐసీకి చేసిన భూకేటాయింపు నిలిపివేత

సాక్షి, అమరావతి: ఏలూరు జిల్లాలోని రామశింగవరంలో ఏపీఐఐసీకి 173.60 ఎకరాల భూమిని కేటాయిస్తూ 2017లో జారీ చేసిన జీఓను ప్రభుత్వం తాత్కాలికంగా నిలిపివేసింది. ఈ భూమి అటవీ శాఖ నియంత్రణలోని పంచాయతీ అటవీ భూమిగా గుర్తించిన నేపథ్యంలో అటవీ (సంరక్షణ) చట్టం, 1980 ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి వచ్చే వరకు కేటాయింపును నిలిపివేయాలని రెవెన్యూ శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి జయలక్ష్మి ఉత్తర్వులిచ్చారు. జిల్లా కలెక్టర్ నివేదిక ప్రకారం 2017లోనే ఏపీఐఐసీకి భూమి అప్పగించినా అటవీ శాఖ దాన్ని తమ ఆధీనంలో ఉన్నట్లు తెలిపి అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. రెవెన్యూ రికార్డుల్లో ఈ భూమి ×గయాలు×గా నమోదై ఉండగా, అటవీ శాఖ దీన్ని 1993లో తమకు రిజర్వ్ భూములుగా ఇచ్చినట్లు తెలిపింది. దీంతో ఈ భూమిలో ఏపీఐఐసీ ఎటువంటి కార్యకలాపాలు చేపట్టకుండా, అటవీ చట్టం కింద అనుమతులు పొందేవరకూ ఆగాలని ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు.

రిజిస్ట్రేషన్ల శాఖ నెల్లూరు డీఐజీగా మునిశంకరయ్య

సాక్షి, అమరావతి: స్టాంపులు, రిజిస్ట్రేషన్ల శాఖలో జిల్లా రిజిస్ట్రార్‌గా పనిచేస్తున్న ఎం.మునిశంకరయ్యకు డీఐజీగా పదోన్నతి ఇచ్చి నెల్లూరు డీఐజీగా నియమించారు. డీఐజీ పదోన్నతుల ప్యానల్ జాబితాలో ఉన్న ఆయనకు ఇచ్చిన ఈ పదోన్నతి కేవలం తాత్కాలికమని, ఆయన్ను ఎప్పుడైనా మళ్లీ జిల్లా రిజిస్ట్రార్‌గా రివర్ట్ చేయవచ్చని ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు. ఈ పదోన్నతి కోర్టు తీర్పులకు లోబడి ఉంటుందని రెవెన్యూ శాఖ బుధవారం జీవో జారీ చేసింది.

ప్రజలను మభ్యపెడుతున్న మోదీ

సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి శ్రీనివాసరావు

నెల్లూరు (వీఆర్సీసెంటర్): అమెరికా ఆదేశాలతో కాల్పుల విరమణ జరిగిందని అమెరికా అధ్యక్షుడు ట్రంప్ స్వయంగా చెప్పడంతో మనదేశ ప్రతిష్ట పూర్తిగా దిగజారిందని సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి వి. శ్రీనివాసరావు దుయ్యబట్టారు. నెల్లూరులో బుధవారం ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడుతూ.. ఉగ్రవాదుల్ని తుదముట్టించే వరకు ఆపరేషన్ సిందూర్ ఆగదని దేశ ప్రజలను ప్రధాని మోదీ మభ్య పెడుతున్నారని విమర్శించారు. ఆపరేషన్ సిందూర్ సక్సెస్ అయిందంటూ దేశ వ్యాప్తంగా తిరంగా ర్యాలీ చేపట్టాలని బీజేపీ నిర్ణయించడం హాస్యాస్పదంగా ఉందన్నారు. తీవ్రవాదుల్ని మట్టుబెట్టడంలో పూర్తిగా వైఫల్యం చెందిన మోదీ దాన్ని కప్పిపుచ్చుకునేందుకు తిరంగా ర్యాలీ అనే మరో కొత్త నాటకానికి తెర తీశారని ఆరోపించారు.

కూటమికి వ్యతిరేకంగా కమ్యూనిస్టులు

సీపీఐ జాతీయ కార్యదర్శి నారాయణ

తిరుపతి కల్చరల్: కూటమికి వ్యతిరేకంగా కమ్యూనిస్టులు, ప్రగతిశీల శక్తులతో కలిసి రాజకీయ ప్రత్యామ్నాయం వేదికను సిద్ధం చేయనున్నట్లు సీపీఐ జాతీయ కార్యదర్శి కె.నారాయణ ప్రకటించారు. బుధవారం తిరుపతిలో ఆయన మీడియాతో మాట్లాడారు. వచ్చే ఎన్నికల నాటికి ప్రత్యేక వేదికపై నుంచి ఉద్యమించనున్నట్లు తెలిపారు. ఉగ్రమూకలను ప్రోత్సహిస్తున్న పాక్‌తో చర్చలకు సిద్ధమైన కేంద్రం నక్సల్స్‌తో చర్చలకు రాకపోవడం ఏమిటని ప్రశ్నించారు.

ఎంబీయూలో ఘనంగా అచీవర్స్ డే

చంద్రగిరి: ఉద్యోగం అన్నది మీ జీవిత లక్ష్యానికి కేవలం ఆరంభం మాత్రమే అని, మీ ఉన్నతికి పడిన తొలిమెట్టుగా భావించి మరింత ఉన్నత స్థాయికి చేరుకునేందుకు ఓ మార్గం మాత్రమేనని మోహన్‌బాబు యూనివర్సిటీ (ఎంబీయూ) ప్రో చాన్స్‌లర్ మంచు విష్ణు అన్నారు. తిరుపతికి సమీపంలోని ఎంబీయూలో బుధవారం అచీవర్స్ డే-2025 కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. ఎంబీయూ ఇండోర్ స్టేడియంలో నిర్వహించిన ఈ కార్యక్రమానికి ఎంబీయూ ప్రముఖులతో పాటు ఈ విద్యాసంవత్సరంలో ప్లేస్‌మెంట్లు సాధించిన సుమారు 1500 మంది విద్యార్థులు హాజరయ్యారు. విష్ణు మాట్లాడుతూ.. ఎంబీయూలో విద్యను అభ్యసిస్తూ 1500మందికి పైగా విద్యార్థులు ప్లేస్‌మెంట్స్ ద్వారా ఉద్యోగాలను పొందడం ఆనందంగా ఉందన్నారు. కాగా, అమెరికాలోని పెన్ స్టేట్ వర్సిటీతో మెమోరాండం ఆఫ్ అసోసియేషన్ (ఎంఓఏ)పై ఎంబీయూ సంతకాలు చేసుకోనుందని ఎంబీయూ నిర్వాహకులు తెలిపారు.

ఆడనే చంపేస్తున్నారు!

ఒక బిడ్డకు జన్మనివ్వాలన్నది ప్రతి స్త్రీ కల. ఆ కలను సాకారం చేసుకునే క్రమంలో సంతానలేమితో బాధపడే వారి వేదన అంతా ఇంతా కాదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో కొందరు మాత్రం కడుపులో ఉన్నది ఆడబిడ్డ అని తెలియగానే చేతులారా అబార్షన్ చేయించుకుంటున్నారు. ఆడ బిడ్డ పుడితే అత్తింటి వేధింపుల భయంతోనే కొందరు కడుపులోనే పిండాన్ని నిర్ధాక్షిణ్యంగా తొలగించుకుంటున్నారు. ఈ కారణంగా సమాజంలో స్త్రీ, పురుషుల నిష్పత్తిలో గణనీయమైన తగ్గుదల కనిపిస్తోంది. ఆడపిల్లలు లభించక చాలా మంది పురుషులకు వివాహాలు కాని పరిస్థితి నెలకొంది.

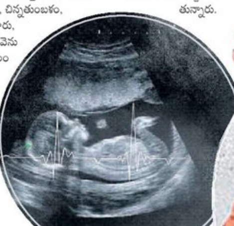
యథేచ్ఛగా భ్రూణ హత్యలు

- ఆడపిల్ల అని తెలియగానే అబార్షన్
- ప్రోత్సహిస్తున్న వైద్యులు, పలు ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులు
- స్కానింగ్ సెంటర్లపై నిఘా శూన్యం
- తూతూ మంత్రంగా తనిఖీలు

కర్నూలు(హాస్పిటల్): 'భ్రూణ హత్యలు వద్దు.. ఆడపిల్లలను బతకనిద్దాం.. లింగ నిర్ధారణ చేస్తే కఠిన చర్యలు'.. అంటూ అధికారులు పలు వేదికలపై ఈ అంశంపై అవగాహన కల్పిస్తున్నా ఇంకా కొందరిలో మార్పు రావడం లేదు. కర్నూలు జిల్లాలో భ్రూణ హత్యలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. వైద్య ఆరోగ్యశాఖ లెక్కల ప్రకారం జిల్లాలో 240 స్కానింగ్ కేంద్రాలు ఉన్నాయి. ఇంకా కొత్తగా దరఖాస్తు చేసుకున్నవి 8, రెన్యువల్ కోసం వచ్చినవి మరో 15 దాకా ఉన్నాయి. వీటికి జిల్లా కమిటీ పరిశీలించి అనుమతులు జారీ చేయాల్సి ఉంది. అధికారికంగా ఉన్న స్కానింగ్ కేంద్రాలే గాక అనధికారికంగా జిల్లా వ్యాప్తంగా చాలా చోట్ల అనుమతులు లేకుండా స్కానింగ్ మిషన్లు ఏర్పాటు చేసుకుని స్కానింగ్ చేస్తున్నట్లు సమాచారం. వీటిలో కర్నూలుతో పాటు కోడుమూరు, గూడూరు, ఎమ్మిగనూరు, ఆదోనిలోని కొన్ని ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు, ల్యాబ్‌లలో కొందరు వైద్యులు స్కానింగ్ ద్వారా లింగనిర్ధారణ చేస్తున్నా ఎవ్వరూ పట్టించుకోవడం లేదు. ఈ క్రమంలో కడుపులో ఉన్నది ఆడబిడ్డ అని తెలిస్తే చాలు నిర్ధాక్షిణ్యంగా అబార్షన్(భ్రూణహత్య)లు చేయించుకుంటున్నారు. ఇందుకు సాక్ష్యంగా అప్పుడప్పుడూ కర్నూలు నగరంలోని కొత్తబస్టాండ్, ప్రభుత్వ సర్వజన వైద్యశాల పరిసర ప్రాంతాలు, కోడుమూరు, ఎమ్మిగనూరు, ఆదోని శివారు ప్రాంతాల్లో మృతశిశువులు వెలుగు చూస్తుంటాయి. ఇలా లభించిన వాటి గురించి ఏ ఒక్క అధికారి కూడా విచారణ చేసి చర్యలు తీసుకున్న దాఖలాలు ఇప్పటి వరకు జిల్లాలో నమోదు కాలేదు. అంతెందుకు గత పదేళ్లలో ఒక్క స్కానింగ్ కేంద్రం, వైద్యులపై కూడా స్కానింగ్ అక్రమాల గురించి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. గత ఏప్రిల్ నెలలో జిల్లాలో వైద్యుల బృందం 40 స్కానింగ్ కేంద్రాల పరిశీలనకు వెళ్లింది. అన్ని స్కానింగ్ కేంద్రాల్లో రికార్డులు, రిపోర్టులు, మిషన్లు, వైద్యుల వివరాలు, గర్భిణీల వివరాలు అన్నీ సక్రమంగా ఉన్నాయని అధికారులకు రిపోర్టు ఇవ్వడం గమనార్హం.

ఆర్‌ఎంపీలకు నజరానాలు

జిల్లాలో డోన్, కృష్ణగిరి, ఆదోని, పత్తికొండ, కోసిగి, హొళగుంద, పెద్దతుంబళం, చిన్నతుంబళం, మంత్రాలయం, ఎమ్మిగనూరు, గోనెగండ్ల, కౌతాళం వంటి వెనుకబడిన ప్రాంతాలే గాక తెలంగాణా, కర్ణాటక రాష్ట్ర సరిహద్దు ప్రాంతాల నుంచి సైతం స్కానింగ్ కోసం గర్భిణులు కర్నూలు, ఆదోని, ఎమ్మిగనూరు, కోడుమూరుకు వస్తుంటారు. ఇందులో కొందరికి అప్పటికే ఆడపిల్లలు జన్మించి ఉండటంతో మళ్లీ ఆడబిడ్డ జన్మిస్తే కుటుంబంలో పెద్దలు ఒప్పుకోరని భావించి స్కానింగ్‌లో ఆడబిడ్డ అని తేలితే అబార్షన్ చేయించుకోవడానికి సిద్ధపడి వస్తారు. ఈ మేరకు కర్నూలులోని కొత్తబస్టాండ్, గాయత్రి ఎస్టేట్, బుధవారపేట, ఎస్‌ఆర్ పేట, కోడుమూరు, గూడూరు, ఎమ్మిగనూరు, ఆదోనిలోని కొన్ని ఆసుపత్రులు, స్కానింగ్ కేంద్రాలకు గర్భిణులను తీసుకొస్తారు. లింగ నిర్ధారణతో పాటు అవసరమైతే భ్రూణహత్య(అబార్షన్) చేయడానికి కూడా వెనుకాడటం లేదు. ఈ తతంగంలో మొత్తం సూత్రధారులు ఎక్కువగా ఆర్‌ఎంపీలే ఉంటున్నారు. లింగనిర్ధారణకు రూ.4వేల నుంచి రూ.5వేలు, అబార్షన్‌కు రూ.15వేల నుంచి రూ.20వేల దాకా తీసుకుంటున్నారు. ఇందులో ఆర్‌ఎంపీలకు 20 నుంచి 40 శాతం వరకు కమీషన్ ముట్టజెబుతున్నారు.

స్టేట్ క్యాన్సర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లోని స్కానింగ్ మిషన్‌ను పరిశీలిస్తున్న డీఎంహెచ్‌వో డాక్టర్ శాంతికళ

లింగనిర్ధారణ చేస్తే జైలుకే...కానీ...!

భ్రూణహత్యల నివారణకు కేంద్ర ప్రభుత్వం 1994లో పీసీ పీఎన్‌డీటీ యాక్ట్‌ను తీసుకొచ్చింది. దీని ప్రకారం లింగనిర్ధారణ చేసినా, గర్భస్రావాలు చేయించినా ఇరువర్గాలను శిక్షించే వీలుంది. మొదటిసారి తప్పు చేస్తే మూడేళ్లు జైలు శిక్ష, రూ.10 వేల జరిమానా, రెండోసారి తప్పు చేస్తే ఐదేళ్లు జైలు శిక్ష, రూ.50వేల జరిమానా విధిస్తారు. అయితే ఇప్పటి వరకు ఒక్కరిపై కూడా కేసు నమోదు చేసిన దాఖలాలు లేవు. ఈ చట్టం కింద ఏ ఒక్కరికీ శిక్ష పడదు. ఈ చట్టం ఒకటి ఉందని రోగులకు, గర్భిణీలకు తెలిసేటట్లు ఆయా స్కానింగ్ కేంద్రాల్లో పోస్టర్లు మాత్రం ప్రదర్శించి ఉంటాయి. కానీ కొన్నిచోట్ల అదే ప్రాంతాల్లో లింగనిర్ధారణ జరుగుతుంది. గతంలో 10 ఏళ్ల క్రితం వైద్య ఆరోగ్యశాఖ అధికారులు కర్నూలు, కోడుమూరు, గూడూరు ప్రాంతాల్లో స్కానింగ్ సెంటర్లపై దాడులు నిర్వహించి స్కానింగ్ మిషన్లను సీజ్ చేశారు. అయితే సీజ్ చేసిన మిషన్ల పక్కనే మరో మిషన్‌ను తీసుకొచ్చి లింగనిర్ధారణ చేసిన వైద్యశిఖామణులు ఉన్నారు. ఆయా ఆసుపత్రులు, స్కానింగ్ సెంటర్ల నిర్వాహకులకు రాజకీయ నాయకుల పలుకుబడి ఉండటంతో ఇలా సీజ్ చేస్తే అలా తెరిపించుకునే స్థాయిలో ఉన్నారు.

తిరిగి దాడులు, తనిఖీలు నిర్వహిస్తాం

జిల్లాలోని స్కానింగ్ కేంద్రాలను తరచూ తనిఖీలు నిర్వహిస్తున్నాము. ఈ మేరకు ఐదుగురు వైద్యులతో బృందాలను ఏర్పాటు చేశాం. ఈ బృందాలు గత ఏప్రిల్‌లో 40 స్కానింగ్ కేంద్రాలను తనిఖీ చేశారు. అయితే ఆయా కేంద్రాలను తిరిగి తనిఖీ చేసి వాస్తవ పరిస్థితులను నిగ్గు తేలుస్తాం. ఎవరైనా ఫిర్యాదు చేస్తే వారి పేరు, వివరాలు బహిర్గతం గాకుండా చేసి, సదరు స్కానింగ్ కేంద్రంపై దాడులు నిర్వహిస్తాం. రెగ్యులర్‌గా ఆసుపత్రులు, స్కానింగ్ కేంద్రాలపై దాడులు ముమ్మరం చేస్తాం. లింగనిర్ధారణ, అబార్షన్లు చేసే ఆసుపత్రులు, స్కానింగ్ కేంద్రాలపై కఠిన చర్యలు తీసుకుంటాం.

- డాక్టర్ పి.శాంతికళ, డీఎంహెచ్‌వో, కర్నూలు

మూగజీవులకు 'ఫ్రెండ్స్'

పశువులకు ఉచిత వైద్య సేవలు అందిస్తున్న వెటర్నరీ వైద్యులు

- జీవాలకు ఎక్కడ కష్టమొస్తే అక్కడకు వెళ్లి చికిత్స
- 15 ఏళ్లుగా సేవలందిస్తున్న ఫ్రెండ్లీ వెట్ బృందం
- ఫ్రెండ్లీ వెట్ పేరిట యూట్యూబ్ చానల్ ద్వారా సేవలు
- తాజాగా 'ఫ్రెండ్లీ వెట్ వాట్సాప్ లైవ్‌స్టాక్ మార్కెట్' ఏర్పాటు
- 7207956409 నంబర్‌కు మెసేజ్ పెడితే చాలు..
- ఉత్తమ పశుపోషణ, వైద్య, మార్కెటింగ్ సేవలు పొందే వెసులుబాటు

సాక్షి, అమరావతి: 'సొంత లాభం కొంత మానుకొని పరుల కోసం పాటుపడవోయ్' అన్న గురజాడ మాటలను కొందరు పశు వైద్యులు పుణికిపుచ్చుకున్నారు. మూగజీవాల ఆరోగ్య పరిరక్షణ కోసం ఉచితంగా సేవలు అందిస్తున్నారు. స్వల్ప చికిత్స చేస్తే కోలుకునే పశువులను సైతం అవగాహన, ఆర్థిక స్థోమత లేక అమ్ముకుంటున్న పశుపోషకులకు అండగా నిలవాలన్న సంకల్పంతో పల్నాడు జిల్లాకు చెందిన పశు వైద్యుడు డాక్టర్ సాయి మహేష్‌రెడ్డి 2017లో 'ఫ్రెండ్లీ వెట్' గ్రూప్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. తన మిత్రులు మరో పది మంది ఆయనతో కలిశారు. గేదెలు, ఆవులు, గొర్రెలు, మేకలు, కోళ్లు వంటి వాటికి వైద్యసేవలు అందించడంలో నిష్ణాతులైన వీరంతా నాటి నుంచి ఉచితంగా సేవలు అందిస్తున్నారు. ప్రమాదాల్లో కొమ్ములు, కాళ్లు విరిగి విలవిల్లాడుతున్న జీవాలకే కాదు, ప్లాస్టిక్ తిని ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉన్న అనాథ జీవాలకు వైద్యం చేస్తూ వాటికి కొత్త జీవితాలను ప్రసాదిస్తున్నారు. ఇదే స్ఫూర్తితో 2021లో 'ఫ్రెండ్లీ వెట్' పేరిట ప్రారంభించిన యూట్యూబ్ చానెల్ ద్వారా పశుపోషకులకు అవసరమైన సలహాలు, సూచనలు అందిస్తున్నారు. అర్ధరాత్రి అయినా ఫోన్ చేస్తే వెంటనే వెళ్లి సొంత ఖర్చులతో ఆపదలో ఉన్న జీవాలకు వైద్యం చేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఉమ్మడి గుంటూరు, ప్రకాశం, కృష్ణా జిల్లాల్లో నేరుగా వెళ్లి సేవలు అందిస్తున్నారు. ఏపీలో మిగిలిన జిల్లాలు, తెలంగాణతోపాటు అమెరికా, లండన్, టర్కీ, ఉక్రెయిన్, పాకిస్తాన్ తదితర దేశాల నుంచి కూడా పశుపోషకులు వీరికి ఫోన్ చేసి తమ సందేహాలను నివృత్తి చేసుకుంటున్నారు.

కొత్తగా.. ఫ్రెండ్లీ వెట్ వాట్సాప్ లైవ్‌స్టాక్ మార్కెట్ యాప్

ఫ్రెండ్లీ వెట్ టీమ్ దేశంలోనే తొలిసారిగా ఉచితంగా పశు పోషకులకు సేవలు అందించేందుకు 'ఫ్రెండ్లీ వెట్ వాట్సాప్ లైవ్‌స్టాక్ మార్కెట్' పేరిట యాప్‌ను అభివృద్ధి చేసింది. 7207956409 అనే నంబర్‌కి హాయ్.. అని ఒక్క మెసేజ్ పెడితే చాలు.. ఎలాంటి పశు సంబంధిత సేవలైనా క్షణాల్లో అందించేలా ఈ యాప్‌ను డిజైన్ చేశారు. పశువులను కొనడం, అమ్మడం, పశుగ్రాసాలు, దాణాలు, అందులో వాడే పదార్థాలు కొనడం, గొర్రెలు, మేకలు, పందుల పెంపకం, డెయిరీలు, కోళ్ల ఫారాలు లీజుకు ఇచ్చేవారు, విక్రయించేవారి వివరాలు ఈ యప్‌లో అందుబాటులో ఉంటాయి. వ్యవసాయ కార్మికుల(లేబర్) లభ్యత, పశు పోషణ, వ్యాధుల నివారణ, పశువుల పెంపకం తదితర అంశాలపై సలహాలు, ప్రభుత్వ పథకాల సమాచారం, సబ్సిడీ వివరాలు, విజయగాథలు, స్ఫూర్తి, స్వయం ఉపాధి, రైతు శిక్షణ, వర్క్‌షాప్స్, పరికరాల అమ్మకం, అద్దె వంటి సేవలు కూడా ఈ యాప్ ద్వారా అందిస్తున్నారు. గ్రామీణ రైతులకు సాంకేతికతను సులభతరం చేసి, వారిపై ఆర్థిక భారం లేకుండా, మెరుగైన జీవన ప్రమాణాలు అందించడమే లక్ష్యంగా ఈ యాప్‌ను అభివృద్ధి చేసినట్టు సాయి మహేష్‌రెడ్డి తెలిపారు.

మంచి ధరకు అమ్ముకోగలిగాను..

ఫ్రెండ్లీ వెట్ వాట్సాప్ మార్కెట్ ద్వారా నా గొర్రెల అమ్మకం కోసం పోస్ట్ చేశాను. కొన్ని రోజుల్లోనే మంచి ధరకు అమ్మగలిగాను. రైతులకి ఇది నిజంగా చాలా ఉపయోగపడుతుంది.

– యాల్ల చెంచమ్మ, పల్నాడు జిల్లా

స్వయం ఉపాధి పొందాను

ఒకప్పుడు గుంటూరులో కూలీ పనులు చేసుకునేవాడిని. ఇప్పుడు గొర్రెల పెంపకం చేపట్టి నెలకు రూ.30,000 వరకు సంపాదిస్తున్నాను.ఈ మార్పుకు ఫ్రెండ్లీ వెట్ గైడెన్స్ చాలా ఉపయోగపడింది.

– రామయ్య, గుంటూరు జిల్లా

2.50 లక్షల జీవాలకు సేవలందించాం

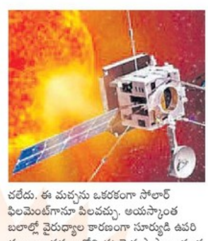

'ప్రతి మూగ జీవి బాధను తీర్చే వైద్యం ఉంది' అని రైతుకు చెప్పాలన్న ఉద్దేశంతోనే ఈ ఫ్రెండ్లీ వెట్‌ను ఏర్పాటు చేశాం. ఇప్పటివరకు 2.50 లక్షల జీవాలకు ఉచితంగా వైద్యాన్ని అందించాం. ప్రభుత్వ సేవలతోపాటు వ్యక్తిగతంగా మరింత శ్రద్ధతో సేవలను అందించడమే ఫ్రెండ్లీ వెట్ గ్రూప్ ప్రత్యేకత.

సాయిమహేష్‌రెడ్డి, ఫ్రెండ్లీ వెట్ గ్రూప్ వ్యవస్థాపకుడు

సూర్యునిపై భారీ తుపాను

- 10 లక్షల కిలోమీటర్ల వెడల్పాటి మహా తుపాను
- 30 సెకన్లలో భూమిని చుట్టేంత వేగంతో విస్తరణ
- పెద్ద సౌర జ్వాలను పసిగట్టిన ఆదిత్య ఎల్-1

సూళ్లూరుపేట/న్యూఢిల్లీ: భగభగమండే భానుడి నుంచి అనూహ్యరీతిలో పెను సౌర తుపాను పెల్లుబికింది. ఇది ఎంత వేగంగా బయటకు ఎగదన్ని సౌరమండలంలోకి విస్తరించిందంటే సెకన్‌కు ఈ తుపాను వేగం ఏకంగా 1,500 కిలోమీటర్లు. ఇది ఎంతటి వేగమంటే మనం ఒకవేళ ఇదే వేగంతో ప్రయాణిస్తే భూమిని కేవలం అర నిమిషంలో చుట్టేసిరావొచ్చు. 10 లక్షల కిలోమీటర్ల వెడల్పాటి మహా తుపాను పెను భీకరంగా విస్తరించడాన్ని ఇస్రో వారి ప్రతిష్టాత్మక ఆదిత్య ఎల్-1 మిషన్ గుర్తించడం విశేషం. ఇలా సౌర వాతావరణంపై అధ్యయనం కోసం ప్రయోగించిన ఆదిత్య ఎల్-మిషన్ మరో ఘనత సాధించింది. సూర్యుని ఉపరితలం నుంచి ఎగసిపడిన ఈ భారీ సౌర తుపానుతోపాటు ప్లాస్మా విడుదలను ఆదిత్య ఎల్-1 రికార్డ్ చేసింది. ఆదిత్య ఎల్-1 వ్యోమనౌకలోని అత్యాధునిక రిమోట్ సెన్సింగ్ పరికరం అయిన సోలార్ అల్ట్రా వాయిలెట్ ఇమేజింగ్ టెలిస్కోప్(సూట్) ఈ ఖగోళ వింత తాలూకు డేటాను నిక్షిప్తంచేసింది. సమీప అతి నీలలోహిత కాంతి(ఎన్‌యూవీ) తరంగదైర్ఘ్యంలో ఇలాంటి అంశాన్ని ఆదిత్య ఎల్-1 రికార్డ్ చేయడం ఇదే తొలిసారి. సూర్యుని అయస్కాంత బలాల్లో ఒడిదుడుకుల కారణంగా ఉద్భవించే సౌర తుపానులపై భవిష్యత్ పరిశోధనలకు ఈ డేటా ఎంతగానో ఉపయోగపడనుంది. సౌర ఉపరితలం మీద చిన్న మచ్చలాగా ఏర్పడి తర్వాత నుదుటిపై పెద్ద బొట్టులాగా మారి తర్వాత అదృశ్యమైంది. తొలుత సెకన్‌కు 300 కిలోమీటర్ల వేగంతో ఉపరితలంపై విస్తరించి వెనువెంటనే వేగాన్ని సెకన్‌కు 1,500 కిలోమీటర్లకు పెంచుకుంది. ఇలా ఏర్పడిన మచ్చను మరింత స్పష్టంగా రికార్డ్ చేసేందుకు ఆదిత్య ఎల్-1 ప్రయత్నించినా ధగద్ధాయమానంగా వెలిగిపోతున్న సూర్యుడి వెలుగులో ఆ మచ్చ స్పష్టంగా కనిపించలేదు. ఈ మచ్చను ఒకరకంగా సోలార్ ఫిలమెంట్‌గానూ పిలవచ్చు. అయస్కాంత బలాల్లో వైరుధ్యాల కారణంగా సూర్యుడి ఉపరితల వాతావరణంలోని దట్టమైన ప్లాస్మా కాస్తంత చల్లబడి ఇలా నల్లటి మచ్చలాగా ఏర్పడుతుంది. వాస్తవానికి ఇది కూడా అత్యంత కాంతిని వెదజల్లే తెల్లని మచ్చే. కానీ ఆ వెనుక నుంచి దూసుకొస్తున్న అంతకంటే ప్రకాశవంతమైన కాంతితో పోలిస్తే ఈ మచ్చ చూడ్డానికి కాస్తంత నల్లగా ఉంటుంది. సూర్యుడిపై మచ్చలా గోచరించే ఈ సౌర తుపాన్లను మనం గమనించాల్సిందే. లేదంటే అతి శక్తివంతమైన సౌరతుపాన్ల కారణంగా కృత్రిమ ఉపగ్రహ వ్యవస్థ దెబ్బతినే ప్రమాదాలను ముందే పసిగట్టలేం. సౌరజ్వాల కారణంగా భూమిపై టెక్నాలజీ, మౌలిక సదుపాయాలపైనా పెను ప్రభావం పడుతుంది. సాధారణంగా సౌర తుపాన్లను ఎక్స్-రే కిరణాలు, అత్యంత అతినీల లోహిత కాంతిలో గమనిస్తారు. కానీ సమీప అతి నీలలోహిత కాంతిలో డేటాను రాబట్టడం ద్వారా సూర్యుని ఎరుపు, నారింజ రంగుల కలయికగా కనిపించే క్రోమోస్ఫియర్, దాని కింద ఉండే ఫొటోస్ఫియర్ పొరల రహస్యాలను తెల్సుకునేందుకు వీలు చిక్కుతుంది. అందుకే ప్రత్యేకంగా డిజైన్ చేసిన 11 ఫిల్టర్ల సాయంతో ఆదిత్య ఎల్-1 ఈ డేటాను సంపాదించగలిగింది. సూర్యుని వేర్వేరు పొరల మధ్య శక్తి బదిలీ ఏ స్థాయిలో ఉంటుందనేది ఈ డేటాతో తెలియనుంది. ఆదిత్య ఎల్-1ను ఇస్రో 2023 సెప్టెంబర్‌లో ప్రయోగించింది. 2024 జనవరిలో భూమి, సూర్యుడి సరళరేఖలో భూమి నుంచి 15,00,000 కి.మీ.ల దూరంలో చేరి అక్కడి నుంచి సూర్యశోధన చేస్తోంది.

వివిధ రూపాల్లో ఉన్న నాగదేవత విగ్రహాలు

గ్రామంలోని వేప చెట్టు కింద వెలిసిన నాగదేవత విగ్రహాలు

సర్పస్థలి... నాగులపేట

ఏడాదికి ఓ విగ్రహం వెలుగు చూస్తున్న వైనం

ఊరంతా నాగదేవత పేరిట పేర్లు ● ఏటా పెద్దఎత్తున నాగులమ్మ జాతర

కోరుట్ల: ఒకటి రెండు కాదు..ఏకంగా 40 నాగదేవత విగ్రహాలు ఒకే చోట ఉన్నాయి. అదీ కాక..ఏడాదికో పురాతన నాగ దేవత విగ్రహం భూమి పొరల నుంచి వెలుపలికి వస్తోంది. ఇదీ కోరుట్ల మండలం నాగులపేట గ్రామంలోని నాగులమ్మ ఆలయం విశిష్టత. ఒకే చోట పదుల సంఖ్యలో నాగయక్షిణి విగ్రహాలు బయల్పడటంతో ఈ గ్రామానికి సర్పస్థలిగా చెప్పుకుంటారు. అంతే కాదు..గ్రామస్తుల ఇలవేల్పుగా నిలుస్తున్న నాగులమ్మ పేరిట ప్రతి ఇంటిలో ఒకరికి 'నాగ'పదం పేరిట నామకరణం చేస్తుండటం మరో విశేషం.

అంతుచిక్కని వైనం..

8వ శతాబ్దిలో వేములవాడ పరిసర ప్రాంతాల్లో పరిపాలన సాగించిన జైన చాళుక్యుల సంప్రదాయ శిల్ప శైలిలో ఉన్న నాగయక్షిణి రూపంలో ఉన్న నాగ దేవత విగ్రహాలు నాగులపేట గ్రామ శివారులో 200 ఏళ్ల క్రితం నాటి వేపచెట్టు కింద వెలిశాయి. దీంతో గ్రామస్తులు ఆ స్థలంలో దేవాలయం నిర్మించి నాగదేవతను ఇలవేల్పుగా తలచి కొలుస్తున్నారు. మొదట్లో వేప చెట్టు కింద ఒకటి..రెండు నాగదేవత విగ్రహాలు భూమి పొరల నుంచి బయల్పడగా, ఆ తరువాత కాలంలో ప్రతీ ఏడాదికి ఒకటి రెండు చొప్పున నాగులమ్మ విగ్రహాలు పలు రూపాల్లో వరుసగా బయటపడుతుండటం విశేషం. కాలం గడిచిన కొద్దీ వేపచెట్టు వేర్లు నేల కింది భాగంలోకి చొచ్చుకుపోతున్న క్రమంలో భూగర్భంలో ఉన్న నాగులమ్మ విగ్రహాలు వెలికివస్తున్నాయా..? లేదా..ఈ ప్రాంతంలో నాగదేవత విగ్రహాలు చెక్కడానికి సంబంధించిన శిల్ప కుటీరం ఉండేదా..అన్న విషయంలో స్పష్టత లేదు. మొత్తం మీద వరుసగా ఒకే చోట నాగదేవత విగ్రహాలు వివిధ రూపాల్లో బయటపడటం మాత్రం అమ్మవారి మహిమేనని గ్రామస్తులు అంటున్నారు. నాగులమ్మ దేవాలయం ఉన్న వేపచెట్టు కింద మాత్రమే కాదు.. గ్రామంలోని పలుచోట్ల నాగులమ్మ విగ్రహాలు వెలుగులోకి రావడం గమనార్హం. గ్రామంలో వివిధ ప్రాంతాల్లో కనిపించిన నాగదేవత విగ్రహాలను నాగులమ్మ దేవాలయ స్థలంలోకి చేర్చి పూజాధికాలు నిర్వహిస్తుంటారు. స్వయంభూగా వెలిసిన నాగులమ్మను ఇంటి దైవంగా భావిస్తున్న గ్రామస్తులు ప్రతీ ఏటా పెద్దఎత్తున నాగులమ్మ జాతర నిర్వహిస్తుంటారు. ఈ జాతరకు పరిసర ప్రాంతాల పట్టణాలు, గ్రామాల నుంచి వేలాది మంది తరలివచ్చి తమ మొక్కులు తీర్చుకుంటారు. అన్నదానంలో పాల్గొని నాగులమ్మ ప్రసాదాన్ని పవిత్రంగా స్వీకరించడం విశేషం.

ఏడాదికో విగ్రహం

నాగులమ్మ ఒక్క నాగులపేట గ్రామంలోనే కాదు..ఈ ప్రాంతాల్లో చాలా గ్రామాల వారికి ఇంటి దేవత. కోరిన కోర్కెలు తీర్చే నాగులమ్మ ఈ ప్రాంతంలో కొలువుదీరడం భక్తులకు వరంగానే భావిస్తాం. నాగులమ్మ దేవాలయ ప్రత్యేకత ఏమిటంటే ప్రతీ ఏడాది ఒకటి రెండు నాగదేవత, యక్షిణీరూపాల్లో ఉన్న విగ్రహాలు బయటకు రావడం. ఇప్పటివరకు 40 వరకు నాగదేవత విగ్రహాలు వెలిశాయి. ఇంకా కొన్ని విగ్రహాల కొసలు భూగర్భం నుంచి పైకి కనిపిస్తున్నాయి. కాలక్రమేణా అవన్నీ బయటకు వస్తాయి. ప్రతీ విగ్రహం స్వయంభూ కావడం విశేషం.. అమ్మవారి మహాత్మ్యంగానే భావిస్తాం.

– బ్రహ్మన్నగారి శంకర్, పూజారి, కోరుట్ల

నాగ పేర్లు పెట్టుకోవడం ఆనవాయితీ

మా ఊరిలో వెలిసిన నాగులమ్మ దేవత పేరిట ప్రతిఇంట్లో ఒకరిద్దరి పేర్లు పెట్టుకోవడం ఆనవాయితీ. మా ఇలవేల్పు నాగులమ్మ పేరు పెట్టుకోవడంతో మా అందరికి అమ్మవారి దయతో మేలు జరుగుతుందన్న నమ్మకం . ప్రతి ఒక్కరూ పవిత్రంగా నాగులమ్మను కొలిచి ఆశీస్సులు పొందడం ఇక్కడ సంప్రదాయం.

– నాగరాజు, నాగులపేట

'నాగ'..పేరిట పేర్లు..

ఇదిలా ఉండగా నాగదేవతను ఇలవేల్పుగా భావించే గ్రామస్తులు తమ ఇంటిలో ఒకరి పేరును 'నాగ'పదంతో కలిపి పెట్టుకోవడం గమనార్హం. ఈ క్రమంలోనే గ్రామంలో నాగరాజు, నాగరాణి, నాగసాయి, అనంత నాగ, నాగేశ్, నాగేశ్వర్ వంటి పేర్లు ఎక్కువగా ఉంటాయి. నాగులమ్మ దేవత పేరిట పిల్లల పేర్లు ఉంటే తమ కుటుంబానికి ఎల్లవేళలా నాగమ్మ ఆశీస్సులు ఉంటాయని గ్రామస్తుల నమ్మకం. మొత్తం మీద కోరుట్ల మండలం నాగులపేట నాగులమ్మ దేవత పేరిట తన ప్రత్యేకతను చాటుకోవడం గమనార్హం.

ఓరుగల్లు వేదికగా సుందరీమణులు హొయలొలికించారు...చీరకట్టుతో సంప్రదాయాన్ని చాటారు. భక్తిభావంతో ఉప్పొంగిపోయారు. రామప్ప దేవాలయ శిల్పకళను చూసి అబ్బురపడిపోయారు. చారిత్రక వేయిస్తంభాల గుడిలో అభిషేకాలు చేసి ఆధ్యాత్మికంగా పరవశించిపోయారు.

స్మార్ట్‌గా ఆ'దరువు'!

దప్పు కళకు ఆధునిక హంగులు
సరికొత్త స్టెప్పులతో ప్రదర్శనలు
మహిళలకు శిక్షణతో ఉపాధి
వృత్తిని కాపాడుకుంటున్న కళాకారులు

దప్పు కళాకారుల ప్రదర్శన

జూలపల్లి(పెద్దపల్లి): ప్రతీ రంగంలో స్మార్ట్ హంగులు వస్తున్నాయి. ఏఐ సాయంతో ఆధునిక సాంకేతికత రాజ్యమేలుతోంది. ఈ తరుణంలో గ్రామీణ చేతి వృత్తులు, కళలను కాపాడటంలో తమవంతు ప్రయత్నం కొనసాగిస్తున్నారు పెద్దపల్లి జిల్లా జూలపల్లి దళిత దప్పు కళాకారులు. తమ కులవృత్తిలో భాగమైన దప్పు కళను బతికించేందుకు ఆధునిక హంగులు జోడిస్తున్నారు. ఆకట్టుకునే ప్రదర్శనలిస్తూ ప్రజల మన్ననలు పొందుతున్నారు. సరికొత్త స్టెప్పులతో దప్పు కళకు జీవం పోస్తున్నారు.

దప్పు కళాకారిణులుగా..

దప్పు కళను ఒకప్పుడు పురుషులే నేర్చుకునేవారు. ఊళ్లలో పోచమ్మ బోనాలు, రేణుకాఎల్లమ్మ పట్నాల సందర్భంగా దప్పు కళ ప్రదర్శించేవారు. మృతుల అంత్యక్రియల్లోనూ ఈ కళాకారుల పాత్ర అత్యంత కీలకం. ఈ క్రమంలోనే దప్పు కళకు ఆధునిక హంగులు జోడిస్తూ.. దప్పు కళాకారుడు మల్యాల కొమురయ్య మహిళలకు కళ నేర్పిస్తున్నారు. సుమారు 10 – 20 మంది వరకు కాళ్లకు గజ్జెలు కట్టి.. రెండు లైన్లలో ముందుకు సాగుతూ.. స్టెప్పులు వేస్తూ, దప్పు కొడుతూ.. ఆకట్టుకుంటున్నారు. ప్రస్తుతం రాజకీయ పార్టీల బహిరంగ సభలు, ఎన్నికల సభలు, వివిధ ఉత్సవాలు, వీఐపీల రాక సందర్భంగా వారికి స్వాగతం పలికేందుకు దప్పు కళాకారుల ప్రదర్శనలు తప్పనిసరిగా మారుతున్నాయి.

ఉపాధికి బాట..

గ్రామాల్లోని దప్పు కళ ప్రస్తుతం పట్టణాలు, నగరాలకూ చేరింది. ప్రతీ కార్యక్రమానికి దప్పు కళాకారులు తమ విన్యాసాలు, ప్రదర్శనలు ఇచ్చి ప్రజల దృష్టి ఆకర్షిస్తున్నారు. తద్వారా దప్పు కళకు డిమాండ్ పెరిగి కళాకారులు ఉపాధి పొందుతున్నారు. ఒక కార్యక్రమంలో ప్రదర్శనలిస్తే రూ.10 వేల నుంచి రూ.30 వేల వరకు బిల్లు వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం దప్పు కళకు ప్రోత్సాహం అందిస్తే.. మరింత ఆధునికత జోడించి కళను ఉన్నత స్థితికి చేర్చుతామంటున్నారు కళాకారులు.

ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించాలి

గ్రామీణ దప్పు కళకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహం అందించాలి. ప్రతీ ప్రభుత్వ కార్యక్రమంలో దప్పు కళాకారులకు అవకాశం ఇవ్వాలి. గుర్తింపు కార్డులు జారీ చేయాలి. యాభయ్యేళ్ల వయసు దాటిన కళాకారులకు పింఛను మంజూరు చేయాలి.

– మల్యాల కొమురయ్య, దప్పు కళాకారుడు, శిక్షకుడు, జూలపల్లి

ఉపాధి దొరుకుతోంది

ఎప్పటినుంచో వారసత్వంగా వస్తున్న దప్పు కళలో.. కొత్తరకంగా స్టెప్పులు వేస్తూ.. దప్పు కొట్టడంతో ప్రజల నుంచి మంచి ఆదరణ లభిస్తోంది. రాజకీయ సభలు, ఉత్సవాలు ఉన్నప్పుడు కొంత వరకు ఉపాధి దొరుకుతోంది.

– సుశీల, జూలపల్లి

ప్రశంసలు వస్తున్నాయి

దప్పు కళను మేమూ నేర్చుకున్నాం. బహిరంగ సభలు, ఉత్సవాల్లో ప్రదర్శనలిస్తున్నాం. మా ప్రదర్శనలకు ప్రజల నుంచి ప్రశంసలు వస్తున్నాయి. కళను కాపాడుతున్నందుకు తృప్తిగా, ఉత్సాహంగా ఉంది.

– ఎస్.పద్మ, జూలపల్లి

చిత్రగుప్త ఆలయం

పురాణ పరిచయం పెద్దగా లేని ఈ యువతరంలో కూడా చలనచిత్రాల పుణ్యమా అని బాగా తెలిసిన పౌరాణిక పాత్ర చిత్రగుప్తుడు. యముడికి ధర్మనిర్వహణలో సహాయకుడిగా, భూలోకవాసుల మరణానంతరం వారి పాప పుణ్యాలకు పద్దులు రాసే వ్యక్తిగా చిత్రగుప్తుడు అందరికీ తెలుసు. ఈ నేపథ్యంలో గరుడ పురాణంలోని చిత్రగుప్తుడి జననంతో పాటు ఆయన ఆలయాల గురించిన కథనం మీ కోసం.

ఈ విశ్వం ప్రారంభం తర్వాత భూలోకంలోని జీవులు చనిపోయినప్పుడు వారి ఆత్మలు స్వర్గానికి లేదా నరకానికి వెళ్లేవి. ఇలా వెళ్లిన ఆత్మల పాపాలను నిర్ణయించడంలో యమధర్మరాజు కొంత గందరగోళానికి గురయ్యేవాడు. ఎందుకంటే ఎవరు ఎంత పాపం చేసింది సరిగా నిర్ణయించలేక పోయేవాడు. దీంతో తన ఇబ్బందిని యమధర్మరాజు సృష్టికర్త అయిన అయిన బ్రహ్మకు విన్నవించాడు. సమస్య పరిష్కారం కోసం బ్రహ్మ యోగనిద్రలోకి వెళ్లాడు. కళ్లుతెరిచిన తర్వాత ఆయనకు ఎదురుగా ఓ ఆజానుబాహుడు కనిపించాడు. చేతిలో పుస్తకం, ఘటం (కలం), నడుముకు కత్తి ఉన్నాయి. తర్వాత తన దివ్యదృష్టితో జరిగిన విషయం తెలుసుకొంటాడు. ఆ వ్యక్తి తన చిత్తం (శరీరం)లో గుప్తంగా (గుప్తంగా) నివాసమున్నవాడని అర్థమవుతుంది. అతనికి చిత్రగుప్తుడని పేరు పెడతాడు. అటుపై నీవు ఈ విశ్వంలోని ప్రతి జీవిలో రహస్యంగా ఉంటూ వారి మంచి చెడులను గూర్చి తెలుసుకొంటూ ఉంటావు.

ఈ విషయాలన్నీ యమధర్మరాజుకు చెబుతూ పాపాత్ములకు శిక్షలు పడేవిధంగా సహాయపడతావు. అదేవిధంగా ఏక కాలంలో కొన్ని కోట్ల రూపాలను ధరించే శక్తి కూడా నీకు ఉంటుందని బ్రహ్మ చిత్రగుప్తుడికి వరమిస్తాడు. అంతేకాకుండా చిత్రగుప్తుడికి ఈ విషయంలో సహాయపడటానికి కొంతమంది సహాయకులుగా కూడా ఉంటారు. వారిలో బ్రహ్మమానసపుత్రులైన శ్రవణులు. శ్రవణులు ఈ భూలోకం పైనే కాకుండా పాతాళ, మత్స్య, స్వర్గ లోకాల్లో కూడా విహరిస్తూ జీవుల పాప పుణ్యాలను ఎప్పటికప్పుడు చిత్రగుప్తుడికి తెలియజేస్తూ ఉంటారు. అందువల్లే ఈ విశ్వంలోని జీవుల పాపపుణ్యాలను చిత్రగుప్తుడు ఖచ్చితంగా నిర్ణయించగలుగుతున్నాడని గరుడ పురాణం చెబుతోంది.

చిత్రగుప్తుడికి కూడా గుడులు ఉన్నాయంటే ఆశ్చర్యమే. మనదేశంలో ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్‌లలోనూ, తమిళనాడులోని కంచిలోనూ చిత్రగుప్తుడికి గుడులు ఉన్నాయి. తెలంగాణలో కూడా చిత్రగుప్తుడి దేవాలయం ఒకటి ఉంది. ఇంత అరుదైన దేవాలయం హైదరాబాద్ పాతబస్తీ కందికల్ గేట్ ప్రాంతంలో ఉంది.

చిత్రగుప్తుని సంస్కృతంలో కాయస్త్ అంటారు. చిత్రగుప్తుడు హిందువులలోని కాయస్త్ కులానికి చెందినవాడిగా అందరూ భావిస్తుంటారు. కాయస్థుల కులదైవం కూడా చిత్రగుప్తుడే.

న్యాయం, శాంతి, అక్షరాస్యత, విజ్ఞానం ఈ నాలుగు గుణాలు పొందడానికి చిత్రగుప్తుడిని పూజిస్తారు. చిత్రగుప్తుడి పూజలో ఉపయోగించే వస్తువులు కలం, కాగితం, సిరా, తేనె, వక్కపొడి, అగ్గిపెట్టె, చక్కెర, గంధం చెక్క, ఆవాలు, నువ్వులు, తమల పాకులు. హైదరాబాద్‌లోని చిత్రగుప్తుని ఆలయంలో దీపావళి రెండో రోజు ఘనంగా ఉత్సవం జరుగుతుంది. మామూలు రోజుల్లో పెద్దగా పూజలు జరగవు. దీపావళి రెండో రోజు యమద్వితీయ సందర్భంగా, ఆ రోజు చిత్రగుప్తుడి పుట్టినరోజు నిర్వహించే ఆచారం కొనసాగుతుంది. ఆయనకు విశేషపూజలను చేస్తారు. దీన్నే భాయ్ దూజ్ అంటారు. చిత్రగుప్తుడికి ఇష్టమైన రోజు బుధవారం ఇక్కడ అభిషేకం, ప్రత్యేక పూజలు జరుపుతున్నారు. అకాల మృత్యువును జయించడానికి మాత్రమే కాదు ఆరోగ్యం, చదువు, పెళ్ళి, సంతానం ఇలా అనేక సమస్యలకు పరిష్కారం కోసం భక్తులు ఈ దేవాలయాన్ని దర్శించుకుంటారు. కేతుగ్రహ దోష నివారణకు కూడా ఈ దేవాలయంలో పూజలు చేస్తారు. స్త్రీల వ్రతాలలో చిత్రగుప్తుడి నోము కూడా ఉంది.

మనుషుల పాప పుణ్యాలను అనుసరించి వారికి శిక్ష విధించడం యమధర్మరాజు విధి అని మనకు తెలిసిందే. యముడికి భారత దేశంలో అక్కడక్కడా దేవాలయాలు ఉన్నాయి. వీటిని వేళ్లమీద లెక్క పెట్టవచ్చు. ఇదిలా ఉండగా ఈ విశ్వంలో కోట్లాది జీవుల పాపపుణ్యాలను యమధర్మరాజు ఒక్కడే లెక్కగట్టలేడు కదా. ఆయనకు ఈ విషయంలో సహకారం అందించేది చిత్రగుప్తుడు. మనుషులు తెల్లవారి లేచిన దగ్గర్నుంచి పడుకునే వరకు పాపాలు చేస్తుంటాడు. ఈ పాపాలు ఎవరూ చూడరనుకుంటారు, కానీ మనం చేసే ప్రతి పాపపు పనికీ లెక్క కట్టి చిట్టా తయారు చేసేది చిత్రగుప్తుడేనని గరుడ పురాణం చెబుతుంది.

● నిర్మల వాణి

గాయత్రి మంత్ర విశిష్టత

ఓం భూర్భువస్సుః తత్స వితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి ధియోయోనఃప్రచోదయాత్

అనేది గాయత్రి మంత్రం. ఇందులోని ప్రతి బీజాక్షరం మహిమాన్వితమైంది.

వేదాల ప్రకారం సవితా దేవి గాయత్రీ మంత్రానికి అధిష్ఠాన దేవత. గాయత్రీ మంత్రం ప్రాచీనమైనది. నాలుగు వేదాల సృష్టికి ముందు బ్రహ్మ 24 అక్షరాలతో కూడిన గాయత్రీ మంత్రాన్ని రచించాడని చెబుతారు.

ఈ గాయత్రీ మంత్రం సవితా దేవిని, సూర్యదేవుని కీర్తిస్తూ, సూర్య (పింగళా) నాడిని ముఖ్యంగా స్వాధిష్ఠాన చక్రాన్ని చైతన్యపరచడానికి చదివే మంత్రం. సుమారు 5000 సం.క్రితం విశ్వామిత్రునిచే స్తుతింపబడిన ఈ మంత్రం ఋగ్వేదంలోనిది.

గాయత్రి మంత్ర పరమార్థం ఏమిటో, ఎప్పుడు ఆ మంత్ర పఠనం చేయాలో అనే అవగాహన వుండడం మంచిది.

అతి సర్వత్రా వర్జయేత్ .. ఏది అతిగా చేయడం, ఆచరించడం శ్రేయస్కరం కాదు. దానివలన ఒక్కోసారి ప్రతికూల ప్రభావాలు కూడా ఉండవచ్చు.

గాయత్రి మంత్రం మన సూక్ష్మ నాడీవ్యవస్థలోని చక్రాలలో ఉన్న పంచ మహాభూతాల సారాన్ని మనకు బోధిస్తుంది. మంత్రాల గురించి చాలా పెద్ద శాస్త్రమే ఉందని చెప్పవచ్చు. మానవ అంతర్గత సూక్ష్మశరీర వ్యవస్థలో చక్రాలలోనూ, నాడులలోను దేవీదేవతలు అధిష్ఠాన దేవతలుగా ఉంటారు. దేవీకవచంలో చెప్పినట్లు మన శరీరంలోని అంగప్రత్యంగాలన్నీ కూడా ఏదో ఒక దేవత అధీనంలో ఉండి వారి చేత రక్షింపబడుతుంటాయి. మన సమస్య ఏ అవయవంలో ఉంటే ఆయా అవయవానికి సంబంధించిన అదిష్టాన దేవతా మంత్రాన్ని పఠించుకుని ఆ దేవతని సంతృప్తిపరుచుకోవడం ద్వారా సమస్యను పరిష్కరించుకోవచ్చును. అంటే మనకున్న సమస్య కాలికి అయితే, వైద్యం చేతికి చేసినట్లు కాకుండా మన ప్రార్థన కూడా ఏ ఏ చక్రాలలో, లేదా ఏ నాడిలో లోపం వుందో వాటికి సంబంధించిన అధిష్టాన దేవీ దేవతలను ప్రసన్నం చేసుకునేదిలా ఉండాలి.

శ్రీ మాతాజీ నిర్మలాదేవి

మన శరీరంలోని కుడిపార్శ్వపు నాడి (పింగళా నాడి)లో గాయత్రి దేవి నివాస స్థానం ఉంటుంది. నా అంతటి వాడు లేడనే అత్యహంకారం వలన ఈ పింగళా నాడి సమస్యకు లోనవుతుంది. దీనివలన ఈ నాడి అసమతుల్యతకు లోనై అనారోగ్య సమస్యలు కలగవచ్చు. అలా కుడిపార్శ్వంలో సమస్యలు ఉన్నవారు అతిగా గాయత్రి మంత్ర పారాయణ చేయటం వలన వారు మరింత కోపిష్టిగా, అహంకారిగా మారి విజ్ఞతను కోల్పోయే అవకాశం ఉంది. పూర్వ కాలంలో ఎంతో కఠోర తపస్సు చేసి భగవంతుని అనుగ్రహం పొందిన మునీశ్వరులు, ఋషులలో కొందరు ఇటువంటి కారణం చేతనే భగవంతుని ఆగ్రహానికి గురయ్యారని మనకు తెలిసున్నదే. పంచ మహాభూతాలైన మూలకాలన్నీ మన కుడిపార్శ్వంలో ఉన్న పింగళనాడిలో నిక్షిప్తమై ఉంటాయి. గాయత్రీ మంత్రంలోని బీజాక్షరాలు మన చక్రాలలోని పంచ భూత తత్వాలతో అనుసంధానిపబడి ఉంటాయి. ఇదే గాయత్రి మంత్ర విశిష్టత, పరమార్థం.

కుండలినీ జాగృతి చెంది బ్రహ్మ రంధ్రం ఛేదించుకుని వచ్చి సహస్రారం మీద భగవంతుని పరమ చైతన్య శక్తితో ఏకీకృతమైనప్పుడు మనం ఆత్మ సాక్షాత్కార అనుభూతి పొందుతాం. అలా ఆత్మసాక్షాత్కారం పొంది సహజయోగ సాధన చేస్తున్న వారికి గాయత్రి మంత్రం ప్రాధాన్యత గాయత్రి మంత్రోచ్చారణ ఫలితం బాగా అవగతమవుతుంది.

– డా. పి. రాకేశ్
(పరమ పూజ్య శ్రీ నిర్మలాదేవి ప్రవచనాల ఆధారంగా)

● ఇస్లాం వెలుగు

ప్రేమ నిండిన జీవబంధం కుటుంబం

వేగవంతమైన, వ్యక్తి కేంద్రీకృతమైన నేటి ఆధునిక కాలంలో మానవ జీవితానికి శాంతిని, స్థిరత్వాన్ని అందించే ప్రధాన ఆధారం కుటుంబం. ఇది కేవలం ఒక సామాజిక వ్యవస్థ మాత్రమే కాదు, మానవ సంబంధాలను, ఆధ్యాత్మిక విలువలను పటిష్ఠ పరిచే జీవ బంధం. కుటుంబంలో ఉన్న అనుబంధం, నిబద్ధత, పరస్పర గౌరవం వ్యక్తిగత వికాసానికి దారితీయడమే కాకుండా, సమాజ నిర్మాణానికి మూలస్తంభంగా నిలుస్తుంది.

పవిత్ర ఖురాన్, కుటుంబానికి మూలకందమైన ఆలుమగల సంబంధాన్ని ప్రస్తావిస్తూ, 'మీరు వారి దగ్గర శాంతి పొందేందుకు, మీ మధ్య పరస్పరం ప్రేమ, కరుణ ఏర్పడేందుకు...' (సూరా అర్–రూమ్ 30:21) అని చెబుతుంది. ఇది కుటుంబ బంధం అనేది ప్రేమ, దయ, నమ్మకం మీద నిర్మితమైందని స్పష్టంగా తెలియజేస్తుంది. ఇది వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛను పరిమితం చేయకుండా, దానికి విలువలతో కూడిన సరైన దిశను చూపుతుంది.

'మీరు మిమ్మల్ని కాకుండా మీ కుటుంబాన్ని కూడా నరకాగ్ని నుండి కాపాడుకోండి' (సూరా తహ్రీమ్ 66:6) అనే వాక్యం తల్లిదండ్రుల కర్తవ్యాన్ని స్పష్టం చేస్తోంది. తల్లి పాదాల చెంత స్వర్గం ఉందన్న ప్రవక్త ప్రవచనం, ఆమె స్థానం ఎంత గౌరవనీయమో తెలియజేస్తే, తండ్రి స్వర్గానికి ముఖద్వారం అన్న ప్రవచనం తండ్రి పాత్రలోని ప్రాముఖ్యతను, ధర్మబద్ధతను గుర్తింప జేస్తుంది.

ఇస్లాం దృష్టిలో కుటుంబ వ్యవస్థకు చాలా ప్రాముఖ్యం ఉంది. ప్రేమ, న్యాయం, విశ్వాసాలతో నిండిన ప్రదేశంగా. పెద్దల అనుభవం, ఆశీర్వాదం కుటుంబానికి మార్గదర్శనం చేయాలి.

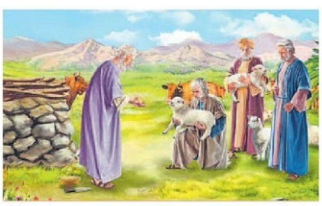
'తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్ ప్రవర్తన కలిగి ఉండండి.' అనే ఖురాన్ ఆదేశం పెద్దల పట్ల ఎంత గౌరవంగా, వినయంగా ఉండాలో తెలియజేస్తుంది.

ఈ ఆధునిక కాలంలో స్వేచ్ఛ పేరుతో సంబంధాలు సడలిపోతున్న వేళ, ప్రేమ, బాధ్యత, కరుణలతో కూడిన కుటుంబ వ్యవస్థ మనుషుల మధ్య సుస్థిరతను, మనఃశాంతిని నిలబెట్టే మార్గం. ఇలాంటి బంధాన్ని కాపాడటమే మనందరి సామూహిక బాధ్యత. కుటుంబం మన జీవనయాత్రలో ఒక నిష్కళంక ఆశ్రయ స్థలం. విలువలు, బాధ్యతలు, బంధాలను ఎడబాటు చేయలేని ఈ వ్యవస్థను మనం కాపాడుకోవాలి. సమాజ నిర్మాణంలో కుటుంబం మౌలిక అంగంగా నిలవాలి. మన అభ్యసనం, సంస్కారం మొదలు సమస్త జీవన రంగాలకూ కుటుంబమే మొట్టమొదటి శిక్షణా నిలయం.

– ముహమ్మద్ ఉస్మాన్ ఖాన్

● సువార్త

పరమ తండ్రి ప్రసిద్ధ ప్రేమ

'ఈ లోకమునైనను లోకములో ఉన్నవాటినైనను ప్రేమింపకుడి. ఎవడైనను లోకమును ప్రేమించిన యెడల తండ్రి ప్రేమ వానిలో ఉండదు' (1యోహాను 2:15). ఈ వాక్య భావం లోతుగా ఎరుగని వారే ఆత్మీయ తండ్రులమని లేఖన విరుద్ధ భావజాలాలతో పిలిపించుకుంటారు. తండ్రిగా వ్యవహరించడం వేరు. తండ్రి ప్రేమతో వ్యవహరించడం వేరు. క్రీస్తు తనలో ఉన్న తన తండ్రి ప్రేమను లోకానికి కనుపరచి గొప్ప వాడయ్యాడు. పరమ తండ్రి ప్రేమతో క్రీస్తు సుప్రసిద్ధుడయ్యాడు.

తండ్రిగా కాక, తండ్రి ప్రేమతో నిత్యం వ్యవహరించడం క్రీస్తు ప్రత్యేకత. ఆయన అదే ప్రేమతో ఆ పరమ తండ్రి ప్రేమతోనే లోకాన్ని మార్చగలిగాడు. తండ్రి ప్రేమతో వ్యవహరించే వారు ఏనాడూ స్వకీయ మహిమను వెదకరు. ఇలా ఎప్పుడు తండ్రియైన దేవుని మహిమను దొంగిలించే దొంగిలించరు. పరమ దేవుని ప్రసిద్ధ ప్రేమగా చెప్పబడే క్రీస్తు ప్రేమతో బలవంతం చేయబడ్డ అపొస్తలులు ఏనాడూ ఆత్మీయ తండ్రులమంటూ చాటుకోలేదు. అపొ. పౌలు తిమోతిని నా కుమారుడా అన్నడంటే అది యుక్తమైన సహజ పిలుపు.

అబ్రాహాము, యోబుల విషయానికి వస్తే అబ్రాహాము నకు వృద్ధాప్యమందు లేక లేక ఒక కొడుకు పుడితే అతడిని నాకు బలి ఇవ్వమని దేవుడు అజ్ఞాపిస్తాడు. ఈ నా కుమారుడు దేవుడే ఇచ్చిన బహుమానం, నాకు అన్నింటి కన్నా దేవుడే మిన్న అన్న గొప్ప తలంపుతో బాలుడైన ఇస్సాకుపై కత్తి ఎత్తుతాడు అబ్రాహాము. ఆ బలి ఇక ఆపమని వద్దని కోరుతూ దేవుని విశ్వాస పరీక్షలో నెగ్గిన అతడిని ఆశీర్వదిస్తూ దేవుడు అనేక జనములకు తండ్రినిగా చేస్తాడు. తమ సంతానం కంటె దేవుడే తమకు ఎక్కువని దేవుని ప్రేమించే వారికి సంతానం ఎప్పుడు దూరంకాక, వారి భక్తి వలన వారి సంతానం కూడా ఎప్పుడూ వారికి దగ్గరగానే ఉంటుంది. తన పిల్లలపై జాలిపడే దేవుడు అన్యాయము చేయుట మాత్రం అసంభవం. అబ్రాహాము విశ్వాసమును అనుసరించే నేటి తండ్రులు పిల్లల దృష్టిలో గొప్పవారిగా ఎంచబడతారు.

ఇక యోబు పెంపకం విశేషం ఏమంటే, తన కుమారులు పాపము చేసారేమో తమ హృదయాలలో దేవుని దూషించిరేమో అనుకోని దేవునికి భయపడుతూ వారి పాప నివారణకు యోబు అరుణోదయానే లేచి అప్పటి నియమం ప్రకారం ఒక్కొక్కని నిమిత్తం దహన బలులు అర్పించేవాడు.

కుటుంబంలోనైనా సంఘంలోనైనా తమ పిల్లలతో పెద్దలైన తల్లిదండ్రులు, సంఘ పెద్దలు, సువార్తికులు మీతో పాటు మేము కూడా కలిపితే మనమందరం దేవుని పిల్లలం. దేవుడే మన అందరి తండ్రి అంటూ తమ బాల్యాన్ని ఏనాడు మరువక ఇలా తగ్గించుకొని దీనులుగా సత్య విషయాలు బోధించే వారే పిల్లలకు అత్యంత ప్రియులవుతారు. వారి పాలిట మంచి మార్గదర్శకులవుతారు.

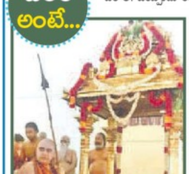
తన కుమారులను దేవునివైపు తిప్పడం కుటుంబ పెద్దగా యజమానిగా వేకువనే లేచి దేవునికి ప్రార్థనలు చేస్తూ బలులు అర్పించడం ఒక ఉత్తమోత్తమ తండ్రిగా యోబు నిర్వర్తించిన గొప్పవైన బరువు, బాధ్యతలు ఇప్పటి తండ్రులకు ఎంతో ఆదర్శము. యోబు జీవితం గూర్చి క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే దేవునిపై ఆనుకొన్న మానవ మాత్రుడు అపవాది మీద విజయం సాధించడం, దేవుని మెప్పు పొందడం. యువతకు ఇంతకు మించిన స్ఫూర్తిమంత జీవితం ఎక్కడా దొరకదు.

బైబిలు నందు ఎందరో శరీర సంబంధులైన తండ్రులు ఉన్నతంగా, ఉత్తమంగా ఆత్మసంబంధులుగా బాధ్యతతో నడిచిన వారుగా ఉన్ననూ, యోబు, అబ్రాహాములు అనే భక్తిపరులు వేర్వేరు దేశాలలో పుట్టిన వారుగా ఒకే కాలానికి చెందిన ఆత్మసంబంధులైన ఈ ఇద్దరు శక్తివంతమైన ఉత్తమ తండ్రులుగానే కాక, విశ్వాసానికి వన్నెలద్దే దేశాన్నే, గొప్ప జాతినే సృష్టించి చరిత్రలోనూ సుస్థిరంగా నిలిచిపోయారు.

– జేతమ్

ధర్మ సందేహం

పీఠం అంటే...

పీఠం అంటే సంస్కార చిహ్నం. భారతీయ సనాతన ధర్మ పరిరక్షణకు మూల కేంద్రాలు ఆధ్యాత్మిక పీఠాలు. భారతీయ సనాతన ధర్మాన్ని కాపాడేందుకు ఆలయాలు ఉన్నా అవి కేవలం వ్యక్తి నిర్మాణానికే ఉపకరిస్తున్నాయి. కానీ సమాజ నిర్మాణానికి దోహదపడుతున్నది పీఠాలే. లోక హితం, సామాజిక చింతన కాంక్షించేవి ఈ పీఠాలే. ఒకప్పుడు ఈ కార్యాన్ని గురుకులాలు నిర్వర్తించేవి. క్రమేణా అవి బలహీనపడడంతో ఆది శంకరాచార్యుని చొరవతో పీఠాలు ఏర్పడ్డాయి. పీఠాలు విశాలమైన సామూహిక, సామాజిక హితం కోసం ఏర్పడ్డాయి. కుల, మత, వర్ణ, వర్గాలకు అతీతంగా పీఠాధిపతులే కేంద్రంగా ముందుకు సాగుతాయి. ధర్మ పరిరక్షణ కోసం పాటుపడేవే పీఠాలు. అతి సనాతనమైన ధర్మాన్ని ఆధునిక సమాజానికి అనుగుణంగా నిత్య నూతనమైన మానవ సమూహాలకు దిశా దర్శనం చేయిస్తున్న భారతీయ ధర్మం గంగా స్రోతస్వినిగా నిరంతరం ప్రవహింపజేయడానికి భారతీయ తత్వాన్ని, భారతీయ సత్వాన్ని నేల నలుచెరగులా అనుక్షణం ప్రబోధం చేసేటటువంటి గొప్ప కార్యాన్ని పీఠం నిర్వహించాలి.

పిల్లలకు పుట్టు వెంట్రుకలు ఎప్పుడు తీయాలి?

పిల్లలకు తొమ్మిదవ నెలలో కాని, '11 'వ నెలలో కాని, '3 'వ సంవత్సరంలో కాని పుట్టు వెంట్రుకలు తీయవలెను. అయితే ఇది కొన్ని కుటుంబాలు, ప్రాంతాలలోని ఆచారం మేరకు ఇంకా ముందు కూడా తీస్తుంటారు.

● జెన్ పథం

నీడివ్వని నీ నీడ

అతను ధనవంతుడు. బోలెడంత సంపద. దాంతో అతను బంధువులందరినీ కాదని కొందరు నౌకర్లతో ఉల్లాసంగా ఉంటున్నాడు.

ఏం కావాలన్నా పనివాళ్ళున్నారనే ధీమాతో ఉన్నాడు. ఓరోజు ఓ జ్ఞాని అనుకోకుండా ఆయన వద్దకు వచ్చాడు.

ధనికుడు సకల మర్యాదలతో ఆహ్వానించాడు. జ్ఞాని 'ఏరీ నీ భార్యా పిల్లలూ? ఇక్కడి వాతావరణం చూస్తుంటే బంధువులెవరూ కూడా వచ్చిపోతున్నట్లనిపించడం లేదు? నీ బంధువులందరూ ఏమయ్యారు? ఎంతసేపూ నౌకర్లే కనిపిస్తున్నారు?' అని అడిగాడు.

దానికి ధనికుడిలా జవాబిచ్చాడు... 'నాకు బోలెడంత డబ్బు ఉంది. నాకేం కావాలన్నా చేసిపెట్టడానికి నౌకర్లున్నారు. నేను గుమ్మం దాటక్కర్లేదు. అటువంటప్పుడు నాకు భార్యా బిడ్డల అవసరమేముంది. బంధువులెవరూ రాకున్నా నాకేమీ నష్టం లేదు. నాకు వాళ్ళెవరితోనూ ఏ అవసరమూ లేదు' అని.

'ఓహో. అలాగా' అంటూ జ్ఞాని కాస్సేపు నాతో అలా వస్తావా? అటూ ఇటూ తిరిగొద్దాం' అన్నాడు జ్ఞాని.

'సరే' అంటూనే ఎండలో రమ్మంటాడేమిటీ అని మనసులో అనుకుంటాడు. కానీ రాలేనని చెప్పడం ఇష్టం లేక అన్యమనస్కంగానే బయలుదేరుతాడు జ్ఞాని వెంట ధనికుడు. కొంచెం దూరం వెళ్ళేసరికే ఎండకు తట్టుకోలేక నీడ కోసం చుట్టూ చూస్తాడు.

అది తెలిసి జ్ఞాని ఏమీ ఎరగనట్టే 'ఎవరికోసం చూస్తున్నావు? నీకెవరి తోడూ అక్కర్లేదన్నావుగా? నీకేం కావాలన్నా చేసి పెట్టడానికి నౌకర్లు ఉన్నారుగా. అయినా నీ నీడే నీకుందిగా. అందులో సేదదీరవచ్చుగా?' అంటాడు.

'అదెలా కుదురుతుంది స్వామీ? నా నీడ నాకెలా నీడిస్తుంది?' అని ప్రశ్నిస్తూనే అన తప్పుని తెలుసుకుని తలదించుకుంటాడు.

అందుకే అంటారు అనుభవజ్ఞులు...

డబ్బులెంత వరకు ఉపయోగపడతాయో తెలుసుకోవాలి. చుట్టాలూ పక్కాలూ స్నేహితులూ అంటూ బంధాలన్నీ పరస్పర తోడునీడలకోసం అవసరమే. ఒంటికన్ను రాకాసిలా నాకెవరి తోడూ అవసరం లేదనుకునే బతుకు బతుకే కాదు. ఈ లోకంలో ఉన్నప్పుడే కాదు, పోయేటప్పుడూ నలుగురి అవసరం ఉందనే వాస్తవం గుర్తెరిగి నడచుకోవాలి.

– యామిజాల జగదీశ్

ఎంట్రీలెవల్ ఉద్యోగాల్లో మహిళలు అంతంతే!

- ప్రతి ముగ్గురిలో ఒక్కరికే చోటు
- మేనేజర్ బాధ్యతల్లో 24 శాతమే
- సముచిత స్థానంతో సత్ఫలితాలు
- మెకిన్సే అండ్ కంపెనీ నివేదిక వెల్లడి

ముంబై: ప్రైవేటు రంగంలో ఎంట్రీలెవల్ (ఆరంభ స్థాయి) ఉద్యోగాలు, మేనేజర్ స్థాయి ఉద్యోగాల్లో మహిళలకు సముచిత స్థానం దక్కడం లేదు. ప్రతి మూడు ఎంట్రీలెవల్ ఉద్యోగాల్లో ఒకే మహిళ ఉంటుంటే.. నిర్వహణ బాధ్యతల్లో మహిళల స్థానం 24 శాతంగా ఉన్నట్టు మెకిన్సే అండ్ కంపెనీ విడుదల చేసిన తాజా నివేదిక వెల్లడించింది. పట్టభద్రుల్లో సగం మంది మహిళలు ఉంటుంటే.. ప్రైవేటు సంఘటిత రంగంలో ఉద్యోగం పొందడం, ఉన్నత పదవులను అధిరోహించడం, వాటిని నిలుపుకునే విషయంలో వారు వ్యవస్థీకృత అడ్డంకులను ఎదుర్కొంటున్నారని పేర్కొంది. ఆరంభ స్థాయి, మేనేజర్ ఉద్యోగాల్లో స్త్రీ–పురుష ఉద్యోగుల మధ్య ఉన్న అంతరాన్ని ఈ నివేదిక ప్రస్తావించింది. భారత్, నైజీరియా, కెన్యా వ్యాప్తంగా 324 సంస్థల ఉద్యోగ డేటాను మెకిన్సే అండ్ కంపెనీ విశ్లేషించింది. ఇందులో భారత్ నుంచి 77 ప్రైవేటు సంస్థల డేటా కూడా ఉంది. ఇక భారత్‌లో ఎంట్రీలెవల్ ఉద్యోగాల విషయంలో స్త్రీ–పురుషుల మధ్య వయసులోనూ అంతరం నెలకొన్నట్టు ఈ నివేదిక వెల్లడించింది. మహిళల సగటు వయసు 39 ఏళ్లుగా ఉంటే, పురుషుల వయసు 32 ఏళ్లుగా ఉంది. మెకిన్సే విశ్లేషించిన అన్ని దేశాల్లోనూ ఈ వయసు అంతరం భారత్‌లోనే ఎక్కువగా ఉంది. దీని ఆధారంగా భారత్‌లో ఎక్కువ మంది మహిళలు ప్రైవేటు రంగంలో ఉపాధిని ఆలస్యంగా ప్రారంభిస్తున్నట్టు తెలుస్తోందని ఈ నివేదిక పేర్కొంది.

పదోన్నతులూ తక్కువే..

పురుషులతో పోల్చి చూస్తే ఎంట్రీలెవల్ ఉద్యోగాల్లోని మహిళలకు పదోన్నతులు తక్కువగానే దక్కుతున్నాయి. స్త్రీలతో పోల్చి చూసినప్పుడు 2.4 రెట్లు అధికంగా పురుషులకు మేనేజర్ పదవులను అలంకరిస్తున్నారు. అంతేకాదు పురుషులతో పోల్చి చూస్తే మహిళలు 1.3 రెట్లు అధికంగా ఈ ఉద్యో గాలను వీడుతున్నారు. పెద్దగా పదోన్నతులు ఇవ్వకుండా, మహిళలను ఎంట్రీ లెవల్ ఉద్యోగాల్లోనే అట్టిపెట్టుకోవడం అన్నది వారి కెరీర్ పురోగతికి అవరోధమని ఈ నివేదిక పేర్కొంది. ''పని ప్రదేశాల్లో లింగ సమానత్వం అన్నది నైతిక లేదా సామాజిక అవసరమే కాదు. ఇదొక వ్యూహాత్మకం కూడా. 2035 నాటికి భారత్ 8 ట్రిలియన్ డాలర్ల ఆర్థిక వ్యవస్థగా అవతరించాలన్న లక్ష్యం నేపథ్యంలో మహిళలను సంఘటిత రంగంలో పూర్తి స్థాయిలో మమేకం చేయడం అన్నది అభివృద్ధికి పు నాది అవుతుంది. చాలా సంస్థలు వైవిధ్యమైన నిర్వహణ, బృందాల ఆవశ్యకతను గుర్తించినప్పటికీ పురోగతి ఆశించిన మేర లేదు''అని మెకిన్సే అండ్ కంపెనీ సీనియర్ పార్ట్‌నర్ వివేక్ పండిట్ తెలిపారు.

కోడిగుడ్లు (హోల్‌సేల్-నెక్ / 100కు రూ.లలో)

15-5-2025

విశాఖ	510–00
చిత్తూరు	593–00
ఈస్ట్, వెస్ట్ గోదావరి	505–00
విజయవాడ	515–00
రిటైల్ ధర (డజను)	66.00
హైదరాబాద్	505–00
వరంగల్	507–00
రిటైల్ ధర	5.65

నిఫ్టీ 50

టాప్ 5 గెయినర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
TATASTEEL	155.3	3.93
SHRIRAMFIN	651	2.75
BEL	344.5	2.61
HINDALCO	649.5	2.32
TECHM	1,607.40	2.22

నిఫ్టీ 50

టాప్ 5 లూజర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
ASIANPAINT	2,286.00	-1.66
CIPLA	1,499.90	-1.33
KOTAKBANK	2,091.90	-1.12
TATAMOTORS	700.2	-1.06
POWERGRID	296.3	-0.72

స్టాక్ మార్కెట్ డేటా

	టర్నోవర్ (రూ. కోట్లలో)
బీఎస్ఈ	8,395
ఎన్ఎస్ఈ	1,15,869
ఎన్ఎస్ఈ(డెరివేటివ్స్)	1,87,759
ఎఫ్ఐఐ	+ 932
డీఐఐ	+ 361

ముడిచమురు... (బ్యారల్)

నైమెక్స్ లైట్ స్వీట్	63.26 (రాత్రి 11.30కు)	$ 63.67 (క్రితం ముగింపు)
బ్రెంట్	66.22 (రాత్రి 11.30కు)	$ 66.63 (క్రితం ముగింపు)

ఏషియన్ పెయింట్స్‌లో వాటాల విక్రయంపై రిలయన్స్ కసరత్తు

సుమారు రూ. 11 వేల కోట్ల మార్కెట్ విలువ

ముంబై: దేశీ పెయింట్స్ దిగ్గజం ఏషియన్ పెయింట్స్‌లో తనకున్న 4.9 శాతం వాటాలను విక్రయించడంపై రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్ కసరత్తు చేస్తోంది. ప్రస్తుత మార్కెట్ ధర ప్రకారం ఈ వాటా విలువ దాదాపు రూ. రూ. 11,140 కోట్లుగా ఉండొచ్చని పరిశ్రమ వర్గాలు తెలిపాయి. ఏకమొత్తంగా ఒకేసారి లేదా పలు డీల్స్ ద్వారానైనా ఈ లావాదేవీని నిర్వహించేందుకు బ్యాంక్ ఆఫ్ అమెరికా (బీవోఎఫ్ఏ)ను నియమించుకున్నట్లు సమాచారం. అయితే, ప్రస్తుత మార్కెట్ ధర కంటే డిస్కౌంట్‌కే ఆఫర్లు వస్తున్నట్లు సంబంధిత వర్గాలు పేర్కొన్నాయి. ఎప్పుడో 17 ఏళ్ల క్రితం 2008 జనవరిలో రిలయన్స్ ఈ వాటాలను రూ. 500 కోట్లతో కొనుగోలు చేసింది. దానితో పోలిస్తే ప్రస్తుత ధర ప్రకారం దాదాపు 24 రెట్లు లాభాన్ని కంపెనీ అందుకోనుంది. పెయింట్స్ పరిశ్రమలో పోటీ తీవ్రం కావడంతో ఏషియన్ పెయింట్స్ మార్కెట్ వాటా గత ఆర్థిక సంవత్సరం 59 శాతం నుంచి 52 శాతానికి తగ్గింది. అలాగే గత ఏడాది వ్యవధిలో షేరు విలువ సుమారు 19 శాతం పైగా క్షీణించింది. దేశీయంగా నంబర్ వన్ స్థానంలో ఉన్న ఏషియన్ పెయింట్స్ అంతర్జాతీయంగా 8వ స్థానంలో ఉంది. 15 దేశాల్లో కార్యకలాపాలు సాగిస్తోంది.

బీమా వ్యాపారంలోకి అపోలో

కో–బ్రాండెడ్ క్రెడిట్ కార్డులపైనా దృష్టి

హైదరాబాద్, బిజినెస్ బ్యూరో: అపోలో హెల్త్‌కో తాజాగా బీమా సర్వీసుల వ్యాపారంలోకి ప్రవేశిస్తున్నట్లు వెల్లడించింది. కార్పొరేట్ ఏజెంటుగా వ్యవహరించేందుకు అనుబంధ సంస్థ అపోలో 24/7 ఇన్సూరెన్స్ సర్వీసెస్‌కు అనుమతులు రావడంతో వచ్చే రెండు నెలల్లో తమ ప్లాట్‌ఫాం ద్వారా ఆరోగ్య, జీవిత, జనరల్ బీమా పథకాలను విక్రయించనున్నట్లు పేర్కొంది. ఇందుకోసం ఇప్పటికే ఎనిమిది బీమా సంస్థలతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నామని, మరో నాలుగింటితో సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయని అపోలో హెల్త్‌కో సంస్థ సీఈవో మధివణన్ బాలకృష్ణన్ తెలిపారు. తొలి ఏడాది రూ. 80–100 కోట్ల ప్రీమియంను అంచనా వేస్తున్నట్లు వివరించారు. మరోవైపు, ఒక దిగ్గజ సంస్థతో కలిసి కో–బ్రాండెడ్ క్రెడిట్ కార్డును కూడా త్వరలో ప్రవేశపెట్టనున్నట్లు ఆయన వివరించారు. ముందస్తుగా వైద్య పరీక్షలు చేయించుకోవడం ద్వారా ఆరోగ్య సమస్యలను నివారించుకునేలా ప్రోత్సహించే క్రమంలో అల్టిమేట్ హెల్త్ చాలెంజ్‌ను ప్రవేశపెట్టినట్లు బాలకృష్ణన్ చెప్పారు. ఎలాంటి ఆరోగ్య సమస్యలు లేనట్లు తేలితే వైద్యపరీక్షల ఫీజులను పూర్తిగా వాపసు పొందవచ్చని వివరించారు.

6జీ పేటెంట్లలో ఆరు టాప్ దేశాల్లో భారత్

న్యూఢిల్లీ: 6జీ పేటెంట్ ఫైలింగ్స్‌కి సంబంధించి అంతర్జాతీయంగా టాప్ ఆరు దేశాల్లో భారత్ కూడా ఉన్నట్లు కేంద్ర టెలికం శాఖ సహాయ మంత్రి చంద్రశేఖర్ పెమ్మసాని తెలిపారు. దేశీయంగా 111 రీసెర్చ్ ప్రాజెక్టులకు రూ. 300 కోట్లకు పైగా నిధులు మంజూరైనట్లు ఆయన వివరించారు. 6జీ సేవలు 5జీ కన్నా 100 రెట్లు వేగంగా ఉంటాయన్నారు. టెక్నాలజీలో అంతర్జాతీయంగా భారత్ అగ్రగామిగా ఎదిగే క్రమంలో పలు దశాబ్దాల పాటు ఈ టెక్నాలజీ కీలక పాత్ర పోషిస్తుందని చెప్పారు. దీనితో కొత్త పరిశ్రమలు వస్తాయని, ప్రస్తుతమున్న వాటిలో విప్లవాత్మక మార్పులు చోటు చేసుకుంటాయని భారత్ 6జీ 2025 సదస్సులో పాల్గొన్న సందర్భంగా ఆయన పేర్కొన్నారు. ఫలితంగా 2035 నాటికి భారత ఎకానమీ 1 లక్ష కోట్ల డాలర్ల మేర పెరుగుతుందని చంద్రశేఖర్ చెప్పారు. దేశీయంగా 6జీని అభివృద్ధి చేసుకోవడం వల్ల మన కమ్యూనికేషన్స్ వ్యవస్థ సురక్షితంగా ఉంటుందని పేర్కొన్నారు.

ప్రధాన పోర్టుల్లో కార్గో హ్యాండ్లింగ్ అప్..

- 2024–25లో 4.3 శాతం పెరుగుదల
- 855 మిలియన్ టన్నులుగా నమోదు

న్యూఢిల్లీ: దేశీయంగా ప్రధాన పోర్టుల్లో గత ఆర్థిక సంవత్సరం (2024–25) కార్గో హ్యాండ్లింగ్ 855 మిలియన్ టన్నులుగా నమోదైంది. అంతక్రితం ఆర్థిక సంవత్సరంతో పోలిస్తే 4.3 శాతం పెరిగినట్లు కేంద్రం ఒక అధికారిక ప్రకటనలో తెలిపింది. అత్యధికంగా ఎరువులు (13 శాతం), ఇతరత్రా కమోడిటీల (31 శాతం) హ్యాండ్లింగ్ నమోదైనట్లు పేర్కొంది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో వైజాగ్ పోర్టు, ముంబై పోర్టు తదితర 12 ప్రధాన పోర్టులు ఉన్నాయి. వీటి చరిత్రలో తొలిసారిగా పారాదీప్ పోర్ట్ అథారిటీ (పీపీఏ), దీనదయాళ్ పోర్ట్ అథారిటీ (డీపీఏ) 150 మిలియన్ టన్నుల (ఎంటీ) మార్కును అధిగమించాయి. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో పారిశ్రామికీకరణ కోసం దేశీ పోర్టులు 962 ఎకరాలు కేటాయించాయి.

వీగార్డ్ మెరుగైన పనితీరు

- లాభం, ఆదాయంలో వృద్ధి
- రుణ రహిత సంస్థగా అవతరణ

న్యూఢిల్లీ: ఎలక్ట్రికల్ ఉత్పత్తులను విక్రయించే వీగార్డ్ ఇండస్ట్రీస్ మార్చి త్రైమాసికంలో మెరుగ్గా రాణించింది. లాభం 19.6 శాతం పెరిగి రూ.91 కోట్లుగా నమోదైంది. ఆదాయం సైతం 15 శాతం వరకు పెరిగి రూ.1,538 కోట్లకు చేరింది. క్రితం ఏడాది ఇదే కాలంలో సంస్థ లాభం రూ.76 కోట్లు, ఆదాయం రూ.1,343 కోట్ల చొప్పున ఉన్నాయి.

2023–24 ఆర్థిక సంవత్సరం మొత్తం మీద వీగార్డ్ ఇండస్ట్రీస్ లాభం అంతక్రితం ఆర్థిక సంవత్సంతో పోల్చి చూస్తే 22 శాతం పెరిగి రూ.314 కోట్లకు చేరుకోగా.. ఆదాయం 14 శాతం పెరిగి రూ.5,599 కోట్లుగా నమోదైంది. ఆదాయం, లాభదాయకత పరంగా బలమైన పనితీరు సాధించినట్టు కంపెనీ ఎండీ మిథున్ కే చిట్టిలప్పిలి తెలిపారు.

బీఎస్ఈలో వీగార్డ్ షేరు అర శాతం నష్టంతో రూ.377 వద్ద స్థిరపడింది.

రాణించిన బెర్జర్ పెయింట్స్

మార్చి క్వార్టర్‌లో రూ.263 కోట్ల లాభం

న్యూఢిల్లీ: బెర్జర్ పెయింట్స్ ఇండియా మార్చితో ముగిసిన త్రైమాసికంలో నిలకడైన పనితీరు నమోదు చేసింది. రూ.263 కోట్ల కన్సాలిడేటెడ్ లాభాన్ని ప్రకటించింది. క్రితం ఏడాది ఇదే త్రైమాసికంలో లాభం రూ.223 కోట్లతో పోల్చి చూస్తే 18 శాతం వృద్ధి చెందింది. కన్సాలిడేటెడ్ ఆదాయం రూ.2,520 కోట్ల నుంచి రూ.2,704 కోట్లకు పెరిగింది. వ్యయాలు సైతం ఇదే కాలంలో రూ.2,274 కోట్ల నుంచి రూ.2,380 కోట్లకు ఎగిశాయి. అమ్మకాలు 7.4% పెరిగాయి. డెకరేటివ్ పెయింట్స్ విభాగంలో సింగిల్ డిజిట్‌లోనే అధిక వృద్ధి నమోదైంది. క్రితం త్రైమాసికంతో పోల్చి చూసినా ఈ విభాగం మెరుగైన పనితీరు చూపించింది. ఉత్పత్తుల మిశ్రమానికి తోడు ధరల పెంపు ఇందుకు అనుకూలించినట్టు కంపెనీ తెలిపింది.

ఇక ప్రొటెక్టివ్ కోటింగ్స్ విభాగం నిలకడైన పనితీరు చూపించింది. ఇక 2024–25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో బెర్జర్ పెయింట్స్ లాభం రూ.1,183 కోట్లుగా ఉంది. అంతక్రితం ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.1,170 కోట్లతో పోల్చి చూస్తే అత్యల్ప వృద్ధి కనిపించింది. ఆదాయం రూ.11,199 కోట్ల నుంచి రూ.11,545 కోట్లకు పెరిగింది. రానున్న నెలల్లో డిమాండ్ పట్ల తాము ఆశావహంగా ఉన్నట్టు కంపెనీ ఎండీ, సీఈవో అభిజిత్ రాయ్ తెలిపారు.

ఫలితాల నేపథ్యంలో బీఎస్ఈలో కంపెనీ షేరు 2% లాభపడి రూ.554 వద్ద ముగిసింది.

శ్రీ సిమెంట్ రూ. 60 డివిడెండ్

క్యూ4 లాభం రూ. 556 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ప్రయివేట్ రంగ కంపెనీ శ్రీ సిమెంట్ గతేడాది(2024–25) చివరి త్రైమాసికంలో ఆసక్తికర ఫలితాలు సాధించింది. జనవరి–మార్చి(క్యూ4)లో కన్సాలిడేటెడ్ నికర లాభం 16 శాతం క్షీణించి రూ. 556 కోట్లకు పరిమితమైంది. అంతక్రితం ఏడాది(2023–24) ఇదే కాలంలో రూ. 662 కోట్లు ఆర్జించింది. అయితే మొత్తం ఆదాయం మాత్రం రూ. 5,073 కోట్ల నుంచి రూ. 5,240 కోట్లకు ఎగసింది. నిర్వహణ లాభం(ఇబిటా) నిలకడగా రూ. 1,381 కోట్లను తాకింది. ఒక క్వార్టర్‌లో కంపెనీ చరిత్రలోనే అత్యధికంగా మొత్తం సిమెంట్, క్లింకర్ విక్రయాలు 9.84 మిలియన్ టన్నులకు చేరాయి. కంపెనీ బోర్డు వాటాదారులకు షేరుకి రూ. 60 చొప్పున తుది డివిడెండ్ ప్రకటించింది.

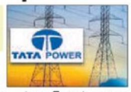
కాగా.. మార్చితో ముగిసిన గతేడాది రెండు గ్రైండింగ్ యూనిట్లను ప్రారంభించింది. ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని ఈటాలో 3 ఎంటీపీఏ, చత్తీస్‌గఢ్‌లోని బలోడా బజార్‌లో 3.4 ఎంటీపీసీ సామర్థ్యాలతో వీటిని నెలకొల్పింది. దీంతో కంపెనీ మొత్తం సిమెంట్ తయారీ సామర్థ్యం 62.8 ఎంటీపీఏకు చేరింది. 2027–28కల్లా సామర్థ్యాన్ని 80 ఎంటీపీఏకు చేర్చుకునే లక్ష్యంతో విస్తరణ ప్రణాళికలు అమలు చేస్తోంది. ఇందుకు అనుగుణంగా రాజస్తాన్, కర్ణాటక, జార్ఖండ్‌లలో ప్రాజెక్టులను ఏర్పాటు చేస్తోంది. నవాల్‌గఢ్ యూనిట్‌లో క్లింకర్ సామర్థ్యాన్ని 3.8 నుంచి 4.5 ఎంటీపీఏకు పెంచుకుంది.

ఫలితాల నేపథ్యంలో ఈ షేరు బీఎస్ఈలో 1.4 శాతం లాభంతో రూ. 30,632 వద్ద ముగిసింది.

మార్చి త్రైమాసిక ఫలితాలు

టాటా పవర్ లాభం జూమ్

- క్యూ4లో రూ. 1,306 కోట్లు
- షేరుకి రూ. 2.25 డివిడెండ్

న్యూఢిల్లీ: ప్రయివేట్ రంగ దిగ్గజం టాటా పవర్ గతేడాది(2024–25) చివరి త్రైమాసికంలో ప్రోత్సాహకర ఫలితాలు సాధించింది. జనవరి–మార్చి(క్యూ4)లో కన్సాలిడేటెడ్ నికర లాభం 25 శాతం ఎగసి రూ. 1,306 కోట్లను అధిగమించింది. విద్యుదుత్పత్తి, ప్రసారం, పంపిణీ, పునరుత్పాదక బిజినెస్‌ల పటిష్ట పనితీరు ఇందుకు తోడ్పాటునిచ్చాయి. అంతక్రితం ఏడాది (2023–24) ఇదే కాలంలో రూ. 1,046 కోట్ల లాభం మాత్రమే ఆర్జించింది. మొత్తం ఆదాయం సైతం రూ. 16,464 కోట్ల నుంచి రూ. 17,447 కోట్లకు బలపడింది. వాటాదారులకు కంపెనీ బోర్డు షేరుకి రూ. 2.25 చొప్పున తుది డివిడెండ్ ప్రకటించింది. జులై 7న చెల్లించనుంది. కాగా.. మార్చితో ముగిసిన పూర్తి ఏడాదికి కన్సాలిడేటెడ్ నికర లాభం రూ. 4,280 కోట్ల నుంచి రూ. 4,775 కోట్లకు పుంజుకుంది. మొత్తం ఆదాయం రూ. 63,272 కోట్ల నుంచి రూ. 66,992 కోట్లకు ఎగసింది.

ఫలితాల నేపథ్యంలో కంపెనీ షేరు బీఎస్ఈలో 2 శాతం లాభంతో రూ. 397 వద్ద ముగిసింది.

ఐషర్ రూ. 70 డివిడెండ్

- క్యూ4 లాభం రూ. 1,362 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ఆటో రంగ దిగ్గజం ఐషర్ మోటార్స్ గతేడాది(2024–25) చివరి త్రైమాసికంలో ప్రోత్సాహకర ఫలితాలు సాధించింది. జనవరి–మార్చి(క్యూ4)లో కన్సాలిడేటెడ్ నికర లాభం 27 శాతం జంప్‌చేసి రూ. 1,362 కోట్లను తాకింది. వివిధ మార్కెట్లలో అమ్మకాలు పుంజుకోవడం ఇందుకు సహకరించింది. అంతక్రితం ఏడాది(2023–24) ఇదే కాలంలో రూ. 1,070 కోట్లు మాత్రమే ఆర్జించింది. వాటాదారులకు కంపెనీ బోర్డు షేరుకి రూ. 70 చొప్పున తుది డివిడెండ్ ప్రకటించింది. మొత్తం ఆదాయం సైతం రూ. 4,256 కోట్ల నుంచి రూ. 5,241 కోట్లకు ఎగసింది. రాయల్ ఎన్‌ఫీల్డ్ 23 శాతం వృద్ధితో 2,80,801 మోటార్‌సైకిళ్లను విక్రయించింది. ఒక క్వార్టర్‌కు కంపెనీ చరిత్రలోనే ఇవి అత్యధికంకాగా.. పూర్తి ఏడాదికి 10% వృద్ధితో 10,02,893 యూనిట్లను విక్రయించింది. ఇవి సైతం సరికొత్త రికార్డ్‌కాగా.. తొలిసారి 10 లక్షల వాహన అమ్మకాలు సాధించింది. వీటిలో దేశీ విక్రయాలు 9,02,757 యూనిట్లుగా నమోదయ్యాయి.

ఫలితాల నేపథ్యంలో కంపెనీ షేరు బీఎస్ఈలో 0.6 శాతం లాభంతో రూ. 5,451 వద్ద ముగిసింది.

టాటా క్యాపిటల్ లాభం హైజంప్

31% వృద్ధితో రూ.1,000 కోట్లకు

న్యూఢిల్లీ: త్వరలో ఐపీవోకు వచ్చేందుకు సన్నాహాలు చేసుకుంటున్న టాటా క్యాపిటల్ మార్చి త్రైమాసికానికి రూ.1,000 కోట్ల కన్సాలిడేటెడ్ లాభాన్ని ప్రకటించింది. క్రితం ఏడాది ఇదే కాలంలో సంస్థ లాభం రూ.765 కోట్లుగా ఉంది. మొత్తం ఆదాయం సైతం ఇదే కాలంలో 50 శాతం వృద్ధితో రూ.7,478 కోట్లకు చేరింది. క్రితం ఏడాది ఇదే కాలంలో ఆదాయం రూ.4,998 కోట్లుగా ఉంది. 2024–25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో టాటా క్యాపిటల్ లాభం రూ.3,665 కోట్లుగా నమోదైంది. అంతక్రితం ఆర్థిక సంవత్సరంలో (2023–24) లాభం రూ.3,327 కోట్లతో పోల్చితే స్వల్పంగా పెరిగింది. ఆదాయం రూ.18,715 కోట్ల నుంచి రూ.28,313 కోట్లకు చేరుకుంది. గత నెలలో టాటా క్యాపిటల్ సెబీ వద్ద ఐపీవో పత్రాలను దాఖలు చేయడం తెలిసిందే. 2 బిలియన్ డాలర్ల నిధులను (రూ.17వేల కోట్లు) సమీకరించాలనుకుంటోంది. సెబీ ఆమోదం లభిస్తే అతిపెద్ద ఐపీవోల్లో ఒకటి కానుంది. టాటా క్యాపిటల్‌లో టాటా సన్స్‌కు 92.83 శాతం వాటా ఉంది. అప్పర్ లేయర్ ఎన్‌బీఎఫ్‌సీగా ఆర్‌బీఐ నుంచి టాటా క్యాపిటల్ గుర్తింపు కలిగి ఉంది.

సాయి లైఫ్ సైన్సెస్ లాభం 57 % అప్

హైదరాబాద్, బిజినెస్ బ్యూరో: గత ఆర్థిక సంవత్సరం నాలుగో త్రైమాసికంలో సాయి లైఫ్ సైన్సెస్ నికర లాభం రూ. 88 కోట్లుగా నమోదైంది. అంతక్రితం క్యూ4లో నమోదైన రూ. 56 కోట్లతో పోలిస్తే సుమారు 57 శాతం పెరిగింది. సమీక్షాకాలంలో ఆదాయం రూ. 439 కోట్ల నుంచి 32 శాతం వృద్ధితో రూ. 580 కోట్లకు చేరింది. పూర్తి ఆర్థిక సంవత్సరానికి లాభం 105 శాతం పెరిగి రూ. 170 కోట్లకు, ఆదాయం 16 శాతం వృద్ధితో రూ. 1,695 కోట్లకు పెరిగింది.

మేక్‌మై ట్రిప్ లాభం రూ.246 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ట్రావెల్ బుకింగ్ ప్లాట్‌ఫామ్ 'మేక్ మై ట్రిప్' మార్చి త్రైమాసికంలో మెరుగైన పనితీరు ప్రదర్శించింది. నికర లాభం 29.2 మిలియన్ డాలర్లుగా (రూ.246 కోట్లు) నమోదైంది. క్రితం ఏడాది ఇదే కాలంలో సంస్థ లాభం 171.9 మిలియన్ డాలర్లుగా (రూ.1,461 కోట్లు) ఉంది. క్రితం ఏడాది ఇదే క్వార్టర్‌లో ఏకీకృత లాభం 126 మిలియన్ డాలర్లు కూడా కలసి ఉంది. దీనికితోడు వాయిదా వేసిన పన్నుల రూపంలో ఆర్జన 30.6 మిలియన్ డాలర్లను మినహాయించి చూస్తే గతేడాది మార్చి త్రైమాసికంలో లాభం 15.2 మిలియన్ డాలర్లుగానే ఉన్నట్టు మేక్ మై ట్రిప్ వెల్లడించింది. స్థూల బుకింగ్‌ల విలువ మార్చితో ముగిసిన త్రైమాసికంలో 30 శాతం పెరిగి 2,553 మిలియన్ డాలర్లుగా నమోదైంది. ఆదాయం 25 శాతానికి పైగా పెరిగి 245 మిలియన్ డాలర్లకు (రూ.2,082 కోట్లు) చేరింది. రికార్డు బుకింగ్‌లు, ఆదాయం నమోదు చేసినట్టు మేక్‌మైట్రిప్ గ్రూప్ సీఈవో రాజేష్ మాగోవ్ తెలిపారు. వీటికితోడు మార్జిన్ల విస్తరణ తమ ప్లాట్‌ఫామ్ బలాన్ని తెలియజేస్తుందన్నారు.

టొరెంట్ పవర్ లాభం రెట్టింపు

- క్యూ4లో రూ. 1,077 కోట్లు
- షేరుకి రూ. 5 డివిడెండ్

న్యూఢిల్లీ: ప్రయివేట్ రంగ దిగ్గజం టొరెంట్ పవర్ గతేడాది(2024–25) చివరి త్రైమాసికంలో ప్రోత్సాహకర ఫలితాలు సాధించింది. జనవరి–మార్చి(క్యూ4)లో కన్సాలిడేటెడ్ నికర లాభం రెట్టింపునకుపైగా ఎగసి రూ. 1,077 కోట్లను అధిగమించింది. పన్ను చెల్లింపుల పద్దులో భాగంగా రూ. 637 కోట్ల రివర్సల్ ఇందుకు ప్రధానంగా సహకరించింది. ప్రస్తుత 34.94 శాతానికి బదులుగా 25.16 శాతం కొత్త పన్ను రేటును అమలు చేసినట్లు కంపెనీ వెల్లడించింది. అంతక్రితం ఏడాది(2023–24) ఇదే కాలంలో రూ. 447 కోట్ల లాభం మాత్రమే ఆర్జించింది. అయితే మొత్తం ఆదాయం మాత్రం రూ. 6,625 కోట్ల నుంచి రూ. 6,571 కోట్లకు స్వల్పంగా నీరసించింది. వాటాదారులకు కంపెనీ బోర్డు షేరుకి రూ. 5 చొప్పున తుది డివిడెండ్ ప్రకటించింది. సెప్టెంబర్ 4న చెల్లించనుంది. ఒకేసారి లేదా దశలవారీగా మార్పిడిరహిత డిబెంచర్ల ప్రయివేట్ ప్లేస్‌మెంట్ ద్వారా రూ. 3,000 కోట్లు సమీకరించే ప్రతిపాదనను బోర్డు అనుమతించింది. కాగా.. మార్చితో ముగిసిన పూర్తి ఏడాదికి కన్సాలిడేటెడ్ నికర లాభం రూ. 1,896 కోట్ల నుంచి రూ. 3,059 కోట్లకు జంప్‌చేసింది.

ఫలితాల నేపథ్యంలో కంపెనీ షేరు బీఎస్ఈలో 2 శాతం లాభంతో రూ. 1,453 వద్ద ముగిసింది.

జూబిలెంట్ ఫుడ్ లాభం రూ. 49 కోట్లు

- షేరుకి రూ. 1.2 డివిడెండ్

న్యూఢిల్లీ: ఫాస్ట్‌ఫుడ్ చైన్ దిగ్గజం జూబిలెంట్ ఫుడ్ వర్క్స్ గతేడాది(2024–25) చివరి త్రైమాసికంలో ఆసక్తికర ఫలితాలు సాధించింది. జనవరి–మార్చి(క్యూ4)లో కన్సాలిడేటెడ్ ప్రాతిపదికన రూ. 49 కోట్లకుపైగా నికర లాభం ఆర్జించింది. అంతక్రితం ఏడాది(2023–24) ఇదే కాలంలో రూ. 208 కోట్లు మాత్రమే ఆర్జించింది. మొత్తం ఆదాయం రూ. 2,103 కోట్లకు చేరింది. అంతక్రితం క్యూ4లో రూ. 1,573 కోట్ల టర్నోవర్ సాధించింది. వాటాదారులకు కంపెనీ బోర్డు షేరుకి రూ. 1.2 డివిడెండ్ ప్రకటించింది. కాగా.. మార్చితో ముగిసిన పూర్తి ఏడాదికి రూ. 217 కోట్ల నికర లాభం ఆర్జించింది. 2023–24లో రూ. 400 కోట్ల లాభం నమోదైంది. మొత్తం ఆదాయం రూ. 8,217 కోట్లను తాకింది. 2023–24లో రూ. 5,696 కోట్ల ఆదాయం అందుకుంది. మొత్తం స్టోర్ల సంఖ్య 3,316కు చేరింది. దేశీయంగా గతేడాది 14 శాతం అధికంగా రూ. 6,104 కోట్ల టర్నోవర్ సాధించింది.

ఫలితాల నేపథ్యంలో కంపెనీ షేరు బీఎస్ఈలో 1.5 శాతం నష్టంతో రూ. 692 వద్ద ముగిసింది.

పాక్ హెడ్ కోచ్‌గా మైక్ హెసన్

లాహోర్: న్యూజిలాండ్‌కు చెందిన మైక్ హెసన్‌ను పాకిస్తాన్ హెడ్ కోచ్‌గా నియమించారు. అయితే వన్డే, టి20 **ఈ రెండు** ఫార్మాట్లకు ఆయన కోచింగ్ **సేవలు అంది** స్తారని పాక్ క్రికెట్ బోర్డు **(పీసీబీ) తెలిపింది.** పాకిస్తాన్ సూపర్ లీగ్ ముగి**సిన మరుసటి** రోజే మే 26న హెసన్ జట్టు**తో కలుస్తాడని** పీసీబీ ప్రకటించింది. అతను **కివీస్ జట్టుకు** హెడ్ కోచ్‌గా వ్యవహరించాడు. **అతని కోచిం** గ్‌లోనే 2015 వన్డే ప్రపంచకప్‌**లో న్యూజిలాండ్** ఫైనల్ చేరి రన్నరప్‌గా నిలిచిం**ది. ఐపీఎల్‌లో** పంజాబ్ కింగ్స్, రాయల్ చాలెంజర్స్ బెంగళూరు ఫ్రాంచైజీలకు కోచింగ్ సేవలందించారు. హెసన్ ప్రస్తుతం పీఎస్‌ఎల్ డిఫెండింగ్ చాంపియన్ ఇస్లామాబాద్ యునైటెడ్ హెడ్ కోచ్‌గా ఉన్నారు. మైక్ హెసన్‌లాంటి అంతర్జాతీయ కోచింగ్ నిపుణుడి ఆధ్వర్యంలో పాక్ జట్టు ఆశించిన ప్రగతి సాధిస్తుందని పీసీబీ చైర్మన్ మోసిన్ నఖ్వీ తెలిపారు. అయితే కేవలం రెండేళ్ల వ్యవధిలోనే పాక్ జట్టు ఐదుగురు విదేశీ కోచ్‌లను మార్చడం విశేషం. 2023 నుంచి బ్రాడ్‌బర్న్, మికీ ఆర్థర్, సైమన్ హెల్మెట్, గ్యారీ కిర్‌స్టెన్, గిలెస్పీలు కోచ్‌లుగా వచ్చి వెళ్లారు. ఈ కోవలో ఆరో కోచ్ అయిన హెసన్ హెడ్‌కోచ్ ముచ్చట ఎన్నాళ్లో మరి!

రెండో స్థానానికి చేరువగా భారత మహిళల జట్టు

దుబాయ్: ఇటీవల శ్రీలంకలో జరిగిన ముక్కోణపు వన్డే సిరీస్‌లో విజేతగా నిలిచిన భారత మహిళల జట్టు ఇంగ్లండ్ రెండో స్థానానికి ఎసరుతెచ్చింది. అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మండలి (ఐసీసీ) బుధవారం విడుదల చేసిన మహిళల వన్డే జట్ల ర్యాంకుల్లో హర్మన్‌ప్రీత్ కౌర్ సేన 121 పాయింట్లతో మూడో స్థానంలో ఉన్నప్పటికీ ఇంగ్లండ్ (127)కు కేవలం ఆరు పాయింట్ల దూరంలోనే ఉంది. ఏడుసార్లు విశ్వ విజేతగా నిలిచిన ఆస్ట్రేలియా 167 పాయింట్లతో అగ్రస్థానంలో ఉంది. న్యూజిలాండ్ (96), దక్షిణాఫ్రికా (90), శ్రీలంక (82) వరుసగా 4, 5, 6వ ర్యాంకుల్లో ఉన్నాయి. లంక గడ్డపై జరిగిన టోర్నీలో అత్యంత చెత్త ప్రదర్శన చేసిన సఫారీ ఐదో స్థానంలో పదిలంగా నిలువడం విశేషం. ర్యాంకులు, రేటింగ్ పాయింట్లను లెక్కించేందుకు 2022 మే నుంచి 2024 ఏప్రిల్ వరకు జరిగిన మ్యాచ్‌లకు 50 శాతం వెయిటేజీ ఇవ్వగా, ఆ తర్వాత జరిగిన మ్యాచ్‌లకు వంద శాతం వెయిటేజీ ఇస్తున్నట్లు ఐసీసీ తెలిపింది.

గడుల ఆట... కొత్త బాట!

- **దోహాలో సరికొత్తగా ప్రపంచ బ్లిట్జ్** చెస్ చాంపియన్‌షిప్
- డిసెంబర్ 26 నుంచి మెగా టోర్నీ

ప్రపంచ బ్లిట్జ్ చెస్ చాంపియన్‌షిప్ పోటీలు మారబోతున్నాయి. దీంతో గడుల్లో వేసే ఎత్తులు, పైఎత్తులు కొత్త ఫార్మాట్‌లో జరగనున్నాయి. అయితే ఈ తరహా ఫార్మాట్ ఇప్పుడైతే ఖతర్‌లో జరిగే టోర్నీలో నిర్వహిస్తారు. ఆ తర్వాత కొనసాగుతుందో లేదో టోర్నీ జరిగిన విధానం, ఆసక్తిగొలిపిన వైనాన్ని బట్టి అంతర్జాతీయ చెస్ సమాఖ్య (ఫిడే) తుది నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. మొత్తానికి ఇన్నాళ్లు జరిగిన ర్యాపిడ్, బ్లిట్జ్ టోర్నీలది ఒక లెక్కయితే... దోహాలో జరగబోయేది మాత్రం కొత్త లెక్క! ప్రపంచ ర్యాపిడ్ చాంపియన్‌షిప్ మాత్రం మారలేదు. తెలుగుతేజం, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రాండ్‌మాస్టర్ కోనేరు హంపి డిఫెండింగ్ చాంపియన్ హోదాతో బరిలోకి దిగనుంది.

టూకీగా... ఇదీ టోర్నీ కహానీ!

'ఫిడే' ప్రపంచ ర్యాపిడ్-బ్లిట్జ్ టోర్నీకి దోహా (ఖతర్) ఆతిథ్య వేదిక కాగా... డిసెంబర్ 26 నుంచి 31 వరకు ఆరు రోజులపాటు ఈ పోటీలు జరుగుతాయి. టోర్నీ మొత్తం ప్రైజ్‌మనీ: 10 లక్షల యూరోలు (భారత కరెన్సీలో రూ. 9.58 కోట్లు). ఓపెన్ కేటగిరీ విజేతలకు ర్యాపిడ్, బ్లిట్జ్ (3.5 లక్షల యూరోల చొప్పున) 7 లక్షల యూరోలు (రూ. 6.7 కోట్లు), మహిళల విభాగం విజేతలకు 3 లక్షల యూరోలు (రూ.2.87 కోట్లు). ర్యాపిడ్, బ్లిట్జ్‌లకు లక్షన్నర యూరోల చొప్పున కేటాయించారు.

బ్లిట్జ్ ఫార్మాట్ మార్పులివి...

ఈ ప్రపంచ బ్లిట్జ్ చాంపియన్‌షిప్ పోటీల్లో నాకౌట్ దశను మరింత క్రమబద్ధీకరించారు. అంటే గతంలో ఎనిమిది మందితో మొదలయ్యే క్వార్టర్ ఫైనల్ నాకౌట్ దశ స్థానంలో ఇప్పుడు నలుగురు మాత్రమే పాల్గొనే సెమీఫైనల్‌ను తీసుకొచ్చారు. ఈ టోర్నీల తొలిదశ స్విస్ లీగ్ పద్ధతి నుంచి నేరుగా సెమీఫైనల్స్ పోటీలే జరుగుతాయి. మధ్య ఎనిమిది మంది బరిలో ఉండే క్వార్టర్ ఫైనల్స్ ఉండవిక!

డిఫెండింగ్ చాంపియన్స్ నిపోమ్‌నిషి, ముర్జిన్, కోనేరు హంపి, జు వెన్‌జున్ (ఫైల్)

ఈ మార్పుతో ఒరిగేదేంటి?

'ఫిడే' అధికారుల వివరణ ప్రకారం కొత్త బ్లిట్జ్ ఫార్మాట్‌లో స్విస్ లీగ్ పద్ధతి నుంచి నాకౌట్ చేరే వరకు ప్రతీ మ్యాచ్ ఆసక్తికరంగా, పోటాపోటీగా జరిగే అవకాశముంటుంది. స్విస్ లీగ్ దశలో ఎక్కువ మ్యాచ్‌లు ఆడటం వల్ల ఇందులో నిలకడైన ప్రదర్శన కనబరిచిన వారే చివరకు నాకౌట్ దశ (సెమీస్)కు అర్హత సాధిస్తారు. అంటే ఒకరితో ఒక ఎత్తు పొరపాటుతో ఓడిన మ్యాచ్, మరొకరు ఒక పైఎత్తుతో గెలిచిన మ్యాచ్‌ల వల్ల నాకౌట్ అవకాశాలు కోల్పోరు. ఎందుకంటే విరివిగా ఉండే లీగ్ మ్యాచ్‌ల వల్ల ఒక పొరపాటును అధిగమించి మరో మ్యాచ్‌లో గెలిచే అవకాశాలుంటాయి.

బ్లిట్జ్‌లో 19 రౌండ్లు

ఓపెన్ కేటగిరీలో బ్లిట్జ్ చాంపియన్‌షిప్ 19 రౌండ్ల పాటు జరుగుతుంది. మహిళల విభాగంలో 15 రౌండ్ల పాటు నిర్వహిస్తారు. అనంతరం నలుగురు చొప్పున సెమీఫైనల్‌కు చేరతారు. ఇక్కడి నుంచి గెలిచిన ఇద్దరి మధ్య ఫైనల్ పోరు జరుగుతుంది. దీనికి సంబంధించిన మరింత సమాచారాన్ని, నియమనిబంధనల్ని ఫిడే వెబ్‌సైట్‌లో అందుబాటులో ఉంచారు.

యథాతథంగానే ర్యాపిడ్ ఈవెంట్

బ్లిట్జ్ పోరు మారింది. కానీ ర్యాపిడ్ చాంపియన్‌షిప్‌ను ఫిడే మార్చలేదు. ఓపెన్ కేటగిరీలో 13 రౌండ్లు, మహిళల విభాగంలో 11 రౌండ్ల మ్యాచ్‌లు జరుగుతాయి. అగ్రస్థానంలో నిలిచిన వారే విజేతగా ఆవిర్భవిస్తారు. ఒకవేళ టాప్‌లో పాయింట్లు సమంగా ఉంటే మాత్రం విజేతను తేల్చడానికి ప్లేఆఫ్ పోటీని నిర్వహిస్తారు.

గత ఏడాది న్యూయార్క్ వేదికగా ప్రపంచ ర్యాపిడ్, చెస్ చాంపియన్‌షిప్ జరిగింది. ర్యాపిడ్ ఫార్మాట్ ఓపెన్‌లో విభాగంలో రష్యాకు చెందిన 18 ఏళ్ల ముర్జిన్... మహిళల విభాగంలో భారత స్టార్ కోనేరు హంపి విజేతలుగా నిలిచారు. బ్లిట్జ్ ఫార్మాట్ ఓపెన్ విభాగంలో ఇయాన్ నిపోమ్‌నిషి (రష్యా), కార్ల్‌సన్ (నార్వే) సంయుక్త విజేతలుగా నిలువగా... మహిళల విభాగంలో చైనాకు చెందిన జు వెన్‌జున్ టైటిల్ సాధించింది.

పోలాండ్ ఈవెంట్‌కు నీరజ్

న్యూఢిల్లీ: భారత స్టార్ జావెలిన్ త్రోయర్ నీరజ్ చోప్రా పోలాండ్ టోర్నీలో పాల్గొనేందుకు సిద్ధమయ్యాడు. నిజానికి చోప్రా ఈ నెల 24న 'ఎన్‌సీ క్లాసిక్' టోర్నమెంట్‌ను నిర్వహించేందుకు అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తి చేశాడు. కానీ భారత్, పాక్‌ల మధ్య ఉద్రిక్త పరిస్థితుల వల్ల పలు విమానాశ్రయాల మూసివేతతో అంతర్జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించాలనుకున్న ఎన్‌సీ క్లాసిక్ ఈవెంట్ నిరవధికంగా వాయిదా పడింది. ఇపుడు ఇదే సమయంలో పోలాండ్‌లో జరిగే ఈవెంట్‌లో నీరజ్ బరిలోకి దిగుతాడు. ఈ నెల 23న అక్కడ 'ఒర్లిన్ జానుస్జ్ కుసొసిన్స్కి మెమోరియల్ ఈవెంట్' జరుగనుంది. ఈ ఈవెంట్‌లో పలువురు అంతర్జాతీయ మేటి జావెలిన్ త్రోయర్లు పాల్గొంటారు. రెండుసార్లు ప్రపంచ చాంపియన్, పారిస్ ఒలింపిక్స్ కాంస్య పతక విజేత అండర్సన్ పీటర్స్ (గ్రెనెడా), జులియన్ వెబెర్ (జర్మనీ), పోలాండ్ జాతీయ రికార్డు నెలకొల్పిన మార్సిన్ క్రుకొవ్‌స్కీ తదితరులు పాల్గొంటారు. ఈ సీజన్‌లో దక్షిణాఫ్రికా ఈవెంట్‌తో ఈ సీజన్‌కు శ్రీకారం చుట్టిన చోప్రా ఈ నెల 16న దోహా డైమండ్ లీగ్‌లో పాల్గొనాల్సి ఉంది.

సంయుక్త ఆధిక్యంలో ప్రజ్ఞానంద

బుకారెస్ట్ (రొమేనియా): సూపర్ బెట్ క్లాసిక్ **టోర్నీలో భారత** గ్రాండ్‌మాస్టర్ ప్రజ్ఞానంద తన ఆధిక్యాన్ని నిలబెట్టుకున్నాడు. మరో ముగ్గురితో కలిసి అతను సంయుక్తంగా అగ్రస్థానంలో నిలిచాడు. అలీరెజా (ఫ్రాన్స్)తో జరిగిన ఏడో రౌండ్ పోరును ప్రజ్ఞానంద 'డ్రా'గా ముగించాడు. 7 రౌండ్‌ల తర్వాత 4 పాయింట్లతో ప్రజ్ఞానంద, అలీ రెజా, కరువానా (అమెరికా), మ్యాగ్జిమ్ (ఫ్రాన్స్)లు సంయుక్తంగా ముందంజలో ఉన్నారు. ఈ టోర్నీలో మరో రెండు రౌండ్‌లు మిగిలి ఉన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఈ నలుగురిలో ఎవరైనా విజేతగా నిలిచే అవకాశం ఉంది.

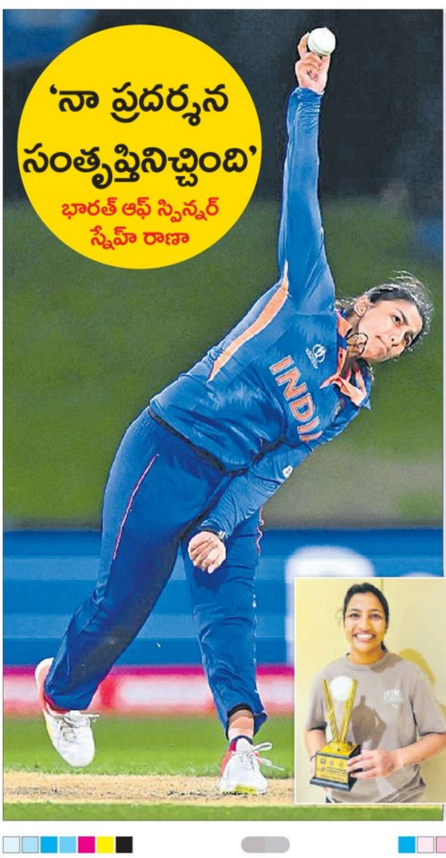
వచ్చే నెలలో జాతీయ షూటింగ్ ట్రయల్స్

రాణించిన వారు ఆసియా, ప్రపంచకప్ టోర్నీలకు ఎంపిక

న్యూఢిల్లీ: జాతీయ షూటింగ్ సెలక్షన్ వచ్చే నెలలో నిర్వహించనున్నట్లు భారత రైఫిల్ సంఘం (ఎన్‌ఆర్‌ఏఐ) సమాఖ్య తెలిపింది. జూన్ 24 నుంచి 30 వరకు డెహ్రాడూన్‌లోని త్రిశూల్ షూటింగ్ రేంజ్‌లో ఈ సెలక్షన్ ట్రయల్స్ నిర్వహిస్తారు. ఇందులో గ్రూప్ 'ఎ' రైఫిల్, పిస్టల్ షూటర్లు పాల్గొంటారని ఎన్‌ఆర్‌ఏఐ వర్గాలు తెలిపాయి. ఈ ట్రయల్స్‌లో ఎంపికై న జట్టు ఆసియా షూటింగ్‌తో పాటు ప్రపంచకప్‌లలో పాల్గొంటుంది. ఆసియా చాంపియన్‌షిప్ కజకిస్తాన్‌లో ఆగస్టులో జరుగనుండగా... చైనా, ఈజిప్టులలో జరగాల్సిన ప్రపంచకప్ తేదీలు త్వరలో వెల్లడి కానున్నాయని ఎన్‌ఆర్‌ఏఐ వర్గాలు తెలిపాయి. ఇటీవల అర్జెంటీనా, పెరూలలో జరిగిన షూటింగ్ పోటీల్లో భారత షూటర్లు విశేషంగా రాణించారు. ఏకంగా 32 ఈవెంట్లలో ఫైనల్ చేరిన షూటర్లు ఆరు బంగార్ల పతకాలు సహా 15 పతకాలను గెలుపొందారు. అయితే డెహ్రాడూన్‌లో జరిగేది ఓపెన్ సెలక్షన్ కాదు... అర్హత గల గ్రూప్ 'ఎ' షూటర్లు మాత్రం ఈ ట్రయల్స్‌లో పాల్గొనేందుకు అర్హులు. ట్రయల్స్-3, ట్రయల్స్-4 మొత్తం ఒలింపిక్ రైఫిల్, పిస్టల్ ఈవెంట్లను కవర్ చేస్తుంది.

ఇక స్లాట్‌ల విషయానికొస్తే... 10 మీటర్ల ఎయిర్ రైఫిల్, 10 మీటర్ల పిస్టల్ ఈవెంట్‌లలో మహిళలు, పురుషులకు కలిపి 50 స్లాట్‌లు ఉంటాయి. 50 మీటర్ల రైఫిల్ త్రీ పొజిషన్‌లో 30 స్లాట్‌లు, 25 మీటర్ల ర్యాపిడ్ ఫైర్ పిస్టల్ (పురుషులు)లో 20 స్లాట్‌లు, 25 మీటర్ల స్పోర్ట్స్ పిస్టల్ (మహిళలు)లో 30 స్లాట్‌లు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

'నా ప్రదర్శన సంతృప్తినిచ్చింది'

భారత్ ఆఫ్ స్పిన్నర్ స్నేహ్ రాణా

న్యూఢిల్లీ: శ్రీలంకలో జరిగిన ముక్కోణపు వన్డే టోర్నీని భారత మహిళల జట్టు గెలుచుకోవడంలో ఆఫ్‌స్పిన్నర్ స్నేహ్ రాణా కీలకపాత్ర పోషించింది. ఐదు మ్యాచ్‌లలో కలిపి కేవలం 14 సగటుతో 15 వికెట్లు పడగొట్టిన రాణా 'ప్లేయర్ ఆఫ్ ద సిరీస్'గా నిలిచింది. ముఖ్యంగా బ్యాటర్లు భారీ స్కోర్లతో ఆధిపత్యం ప్రదర్శించిన పిచ్‌లపై స్నేహ్ సాంప్రదాయ ఆఫ్ స్పిన్‌తో ఆకట్టుకుంది. గతంలో ఒక వన్డే టోర్నీలో అత్యధిక వికెట్లు (15) తీసిన ఆస్ట్రేలియా బౌలర్ కేథరీన్ ఫిట్‌ప్యాట్రిక్ రికార్డును కూడా ఆమె సమం చేసింది. తన ప్రదర్శన వెనక జట్టు బౌలింగ్ కోచ్ అవిష్కార్ సాల్వీ సహకారం ఎంతో ఉందని, ఆయన మార్గనిర్దేశనంలోనే తన ఆటలో పదును పెరిగినట్లు స్నేహ్ చెప్పింది. 'సిరీస్ సమయంలో కోచ్ సాల్వీ చక్కటి సూచనలు అందించారు. బ్యాటింగ్‌కు బాగా అనుకూలిస్తున్న పిచ్‌లను సరైన రీతిలో అర్థం చేసుకున్న ఆయన ఇక్కడ ఎలాంటి బౌలింగ్ పని చేస్తుందో గుర్తించారు. వేగాన్ని కాస్త తగ్గించి ఫుల్ లెంగ్త్ బంతులు వేయాలని ఆయన సూచించారు. అది చాలా బాగా పని చేసింది' అని వివరించింది. ఈ సిరీస్‌కు ఏడాదిన్నర కాలం పాటు స్నేహ్ రాణా జట్టులో స్థానం కోల్పోయింది. పునరాగమనంలో సత్తా చాటి జట్టును గెలిపించడం చాలా సంతృప్తినిచ్చిందని ఆమె చెప్పింది. 'సుదీర్ఘ విరామం తర్వాత మళ్లీ టీమ్‌లోకి రావడం రావడం సంతోషంగా అనిపించింది. ఈ బ్లూ జెర్సీని ధరించడం నాకు గర్వకారణం. ఇప్పుడు నాకు దక్కిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలిగాను. ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో ఒత్తిడిని అధిగమించి రాణించడం ఆత్మవిశ్వాసాన్ని రెట్టింపు చేస్తుంది. ఈ అనుభవం కూడా ఎంతో పనికొస్తుంది. వ్యక్తిగతంగా చూస్తే చాలా కాలం విరామం తర్వాత జట్టు తరఫున బాగా ఆడి 'ప్లేయర్ ఆఫ్ ద టోర్నీ'గా నిలవడం చూస్తే నిజంగా నా ఆనందాన్ని మాటల్లో చెప్పలేను' అని స్నేహ్ రాణా భావోద్వేగంతో చెప్పింది. భారత్ తరఫున 32 వన్డేల్లో 44 వికెట్లు పడగొట్టిన రాణా...25 టి20ల్లో 24 వికెట్లు తీసింది. శ్రీలంకలో ఆమె తాజా ప్రదర్శనను చూస్తే స్వదేశంలో ఈ ఏడాది జరిగే వన్డే వరల్డ్ కప్‌లో రాణాకు చోటు ఖాయమని చెప్పవచ్చు.

సినెర్ ముందంజ

క్వార్టర్ ఫైనల్లో ప్రపంచ నంబర్‌వన్

రోమ్: నిషేధం గడువు పూర్తయ్యాక బరిలోకి దిగిన తొలి టోర్నమెంట్‌లో ప్రపంచ పురుషుల టెన్నిస్ నంబర్‌వన్ యానిక్ సినెర్ జోరు కొనసాగిస్తున్నాడు. రోమ్ ఓపెన్ మాస్టర్స్ సిరీస్-1000 టోర్నీలో సినెర్ క్వార్టర్ ఫైనల్లోకి దూసుకెళ్లాడు. ప్రపంచ 18వ ర్యాంకర్ ఫ్రాన్సిస్కో సెరున్‌డోలో (అర్జెంటీనా)తో జరిగిన పురుషుల సింగిల్స్ ప్రీక్వార్టర్ ఫైనల్లో సినెర్ 7-6 (7/2), 6-3తో విజయం సాధించాడు. 2 గంటల 17 నిమిషాలపాటు జరిగిన ఈ మ్యాచ్‌లో సినెర్ రెండు ఏస్‌లు సంధించాడు. తన సర్వీస్‌ను రెండుసార్లు కోల్పోయి, ప్రత్యర్థి సర్వీస్‌ను మూడుసార్లు బ్రేక్ చేశాడు. ఏడుసార్లు నెట్ వద్దకు దూసుకొచ్చిన సినెర్ నాలుగుసార్లు పాయింట్లు గెలిచాడు. సెరున్‌డోలో 14 సార్లు నెట్ వద్దకు వచ్చి ఎనిమిది సార్లు పాయింట్లు సొంతం చేసుకున్నాడు. 17 విన్నర్స్ కొట్టిన సినెర్ 30 అనవసర తప్పిదాలు చేశాడు. మరోవైపు సెరున్‌డోలో 29 విన్నర్స్ కొట్టి ఏకంగా 53 అనవసర తప్పిదాలు చేశాడు. 91 సర్వీస్ పాయింట్లలో సినెర్ 51 పాయింట్లు... 86 సర్వీస్ పాయింట్లలో సెరున్‌డోలో 47 పాయింట్లు సాధించారు. క్వార్టర్ ఫైనల్లో ప్రపంచ ఏడో ర్యాంకర్ కాస్పర్ రూడ్ (నార్వే)తో సినెర్ తలపడతాడు. ముఖాముఖి రికార్డులో సినెర్ 3-0తో రూడ్‌పై ఆధిక్యంలో ఉన్నాడు. మరోవైపు ప్రపంచ మూడో ర్యాంకర్ కార్లోస్ అల్‌కరాజ్ (స్పెయిన్) సెమీఫైనల్లోకి ప్రవేశించాడు. ప్రపంచ ఐదో ర్యాంకర్ జాక్ డ్రేపర్ (బ్రిటన్)తో జరిగిన క్వార్టర్ ఫైనల్లో అల్‌కరాజ్ 6-4, 6-4తో విజయం సాధించాడు.

సెమీస్‌లో కోకో గాఫ్

రోమ్ ఓపెన్ మహిళల టోర్నీలో ప్రపంచ మూడో ర్యాంకర్, అమెరికా స్టార్ కోకో గాఫ్ సెమీఫైనల్లోకి అడుగు పెట్టింది. ప్రపంచ ఏడో ర్యాంకర్ మీరా ఆంద్రియెవా (రష్యా)తో జరిగిన క్వార్టర్ ఫైనల్లో కోకో గాఫ్ 6-4, 7-6 (7/5)తో గెలుపొందింది. ఒక గంట 32 నిమిషాలపాటు జరిగిన ఈ మ్యాచ్‌లో కోకో గాఫ్ తన సర్వీస్‌ను మూడుసార్లు కోల్పోయి, ప్రత్యర్థి సర్వీస్‌ను నాలుగుసార్లు బ్రేక్ చేసింది.

చైనా పత్రికలపై భారత్ నిషేధం

న్యూఢిల్లీ: చైనా పాల్పడుతున్న భారత వ్యతిరేక ప్రచారంపై కేంద్రం కన్నెర్రజేసింది. పాకిస్తాన్‌కు అనుకూలంగా తప్పుడు సమాచారాన్ని ప్రచారం చేస్తున్నందుకు గ్లోబల్ టైమ్స్, జిన్‌హువా పత్రికల ఎక్స్ ఖాతాలను నిషేధించింది. అవి రెండూ చైనా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కరపత్రాల వంటివి. భారత ప్రభుత్వం ధ్రువీకరించని విషయాలను సోషల్ మీడియాలో పోస్టు చేస్తున్న చైనా మీడియాకు మన రాయబార కార్యాలయం గతంలోనే హెచ్చరికలు జారీ చేసింది. అయినా అదే ధోరణి కొనసాగడంతో తాజా చర్యలు తీసుకుంది. ఆపరేషన్ సిందూర్ తర్వాత మూడు భారత యుద్ధ విమానాలను పాక్ కూల్చేసిందని గ్లోబల్ టైమ్స్ పేర్కొంది. ఇలా పచ్చి అబద్ధాలు ప్రచురించడం బాధ్యతారాహిత్యమని, జర్నలిజం విలువలకు విరుద్ధమని భారత రాయబార కార్యాలయం విమర్శించింది. భారత్–పాక్ ఉద్రిక్తతలపై తప్పుడు ప్రచారాన్ని వ్యాప్తి చేయడంపై ఆగ్రహించింది. అయితే గ్లోబల్ టైమ్స్‌పై నిషేధాన్ని బుధవారం అర్ధరాత్రి ఎత్తేసింది.

రాష్ట్రపతి ముర్ముతో సీడీఎస్, త్రివిధ దళాల అధిపతుల భేటీ

న్యూఢిల్లీ: చీఫ్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్(సీడీఎస్) అనిల్ చౌహాన్‌తోపాటు త్రివిధ దళాల అధిపతులు జనరల్ ఉపేంద్ర ద్వివేది, ఎయిర్ చీఫ్ మార్షల్ ఎ.పి.సింగ్, అడ్మిరల్ దినేశ్ కె.త్రిపాఠి బుధవారం రాష్ట్రపతి ద్రౌపది ముర్మును కలిశారు. ఆపరేషన్ సిందూర్ గురించి ఆమెకు వివరించారు. ఈ విషయాన్ని రాష్ట్రపతి భవన్ వర్గాలు 'ఎక్స్'లో తెలియజేశాయి. భారత సైనిక దళాల శక్తిసామర్థ్యాలు, అంకితభావాన్ని రాష్ట్రపతి ఈ సందర్భంగా ప్రశంసించినట్లు పేర్కొన్నాయి.

వలసవచ్చిన వ్యోమగామి !

సాంస్కృతిక గుర్తింపు, వలసవాదం, ప్రపంచీకరణ అంటూ సమకాలీన అంశాలపై భిన్న కళాకృతులకు ప్రాణం పోసే ప్రముఖ కళాకారుడు యింకా షోనిబారే సీబీఈ సృష్టించిన కొత్త కళాఖండమిది. ఈ కళాఖండానికి ''తట్టా బుట్టా సర్దుకుని వలస వచ్చిన పర గ్రహపు వ్యోమగామి'' అని పేరు పెట్టారు. నెదర్లాండ్స్‌లోని రోట్టెర్‌డ్యామ్ నగరంలోని ఫీనిక్స్ మైగ్రేషన్ మ్యూజియంలో ఈ కళాఖండాన్ని బుధవారం ప్రదర్శించారు.

బహమాస్‌లో భారత విద్యార్థి మృతి

హోటల్ బాల్కనీ నుంచి పడి దుర్మరణం

బోస్టన్: భారత సంతతికి చెందిన ఓ అమెరికా విద్యార్థి బహమాస్ ద్వీపంలో ప్రమాదవశాత్తూ మరణించాడు. 25 ఏళ్ల గౌరవ్ జైసింగ్ అమెరికాలో బెంట్లీ విశ్వవిద్యాలయంలో కంప్యూటర్ ఇన్ఫర్మేషన్ సిస్టమ్స్ చదువుతున్నాడు. శనివారం వర్సిటీ అండర్ గ్రాడ్యుయేషన్ వేడుక నేపథ్యంలో సీనియర్ విద్యార్థులు బహమాస్ పర్యటనకు వెళ్లారు. అట్లాంటిస్ ప్యారడైజ్ ఐలాండ్ రిసార్ట్ అండ్ క్యాసినోలో బస చేశారు. మే 11 రాత్రి హోటల్ గదిలో మిత్రులతో కలిసి గడుపుతున్న గౌరవ్ పై అంతస్తు బాల్కనీ నుంచి పడిపోయాడు. అత్యవసర వైద్యం అందించి ఆసుపత్రికి తరలిస్తుండగా మరణించినట్టు పోలీసులు తెలిపారు. ఇది ప్రమాదవశాత్తూ జరిగిందని ధ్రువీకరించారు. దర్యాప్తు కొనసాగుతోంది. బోస్టన్‌కు 12 మైళ్ల దూరంలో ఉండే బెంట్లీ ఓ చిన్న ప్రైవేట్ విశ్వవిద్యాలయం.

పాక్ సిబ్బందితో భారత్‌కు నౌక

ఒడిశా ఓడరేవులో కలకలం

పారాదీప్: సింగపూర్ మీదుగా దక్షిణకొరియా నుంచి భారత్‌కు వచ్చిన చమురు రవాణా నౌకలో మొత్తం సిబ్బందిలో 21 మంది పాక్ జాతీయులు ఉన్నట్లు తేలడంతో ఒడిశాలోని పారాదీప్ ఓడరేవులో ఒక్కసారిగా కలకలం రేగింది. పరస్పర సైనిక చర్యలతో భారత్, పాక్ మధ్య ఉద్రిక్తతలు నెలకొన్న వేళ పాక్ వ్యతిరేక వర్గాలు నౌకాశ్రయానికి చేరుకుని ఆందోళన చేపట్టకుండా ఉండేందుకు పోర్ట్ అధికారులు వెంటనే అలర్ట్ ప్రకటించారు. ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పొరేషన్ కోసం విదేశాల నుంచి తీసుకొచ్చిన ముడి చమురును నౌక నుంచి కిందకు దింపే వరకు నౌకాశ్రయంలో ఎలాంటి అవాంఛనీయ ఘటనలు జరక్కుండా చర్యలు చేపట్టారు. పారాదీప్ పట్టణంలో ఒడిశా పోలీసులు వెంటనే భద్రతను పెంచారు. 25 మంది సిబ్బందితో 'ఎంటీ సైరన్ II' పేరున్న సరకు రవాణా నౌక బుధవారం తెల్లవారుజామున పారాదీప్ పోర్ట్‌కు రాగానే అధికారులు సిబ్బంది గురించి వాకబుచేశారు. వీరిలో ఒక శ్రీలంకన్, ఒక థాయిలాండ్ దేశస్తుడు, ఇద్దరు భారతీయులు, 21 మంది పాకిస్తానీయులు ఉన్నారు. ఇమిగ్రేషన్‌శాఖ నుంచి సంబంధిత సమాచారాన్ని ఒడిశా మెరైన్ పోలీస్‌కు, సెంట్రల్ ఇండస్ట్రియల్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్(సీఐఎస్ఎఫ్)కు చేరవేశామని మెరైన్ పోలీస్‌స్టేషన్ ఇన్‌స్పెక్టర్ బబితా చెప్పారు. ప్రస్తుతం ఓడ నౌకాశ్రయం నుంచి 20 కిలోమీటర్ల దూరంలో సముద్రజలాల్లో లంగరు వేసి ఉంది. క్రూడ్ ఆయిల్ అన్‌లోడింగ్ అవగానే సిబ్బందితో నౌక వెళ్లిపోతుందని జగత్‌సింగ్‌పూర్ ఎస్పీ భవానీశంకర్ స్పష్టంచేశారు. అప్పటిదాకా పాకిస్తాన్ సిబ్బందిని నౌక నుంచి బయటకు అనుమతించబోమని చెప్పారు.

నోరు పారేసుకున్న మంత్రిపై ఎఫ్ఐఆర్

మధ్యప్రదేశ్ మంత్రి విజయ్ షా వ్యాఖ్యలపై రగడ

- ఉగ్రవాదుల సోదరి కల్నల్ సోఫియా ఖురేషీ అంటూ వ్యాఖ్యలు

జబల్పూర్: పాకిస్తాన్ ఉగ్రవాదులే లక్ష్యంగా భారత సైన్యం చేపట్టిన 'ఆపరేషన్ సిందూర్'గురించి మీడియా సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి, దేశ ప్రజలకు ఎప్పటికప్పుడు సమాచారం అందించిన మహిళా సైనికాధికారి, కల్నల్ సోఫియా ఖురేషీపై మధ్యప్రదేశ్ గిరిజన వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి, బీజేపీ నేత విజయ్ షా చేసిన వ్యాఖ్యలు వివాదాస్పదంగా మారాయి. మహిళా అధికారిని కించపర్చేలా మాట్లాడిన విజయ్ షాపై ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేయాలని మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు బుధవారం పోలీసులను ఆదేశించింది. మంత్రి వ్యాఖ్యలను న్యాయస్థానం సుమోటోగా విచారణకు స్వీకరించింది. బుధవారం సాయంత్రం 6 గంటల్లోగా ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేసి, ఆ విషయం తమకు తెలియజేయాలని పేర్కొంది.

మంత్రి విజయ్ షా

సోఫియా ఖురేషీ

తదుపరి విచారణను గురువారం ఉదయం 10.30 గంటలకు వాయిదా వేసింది.

అసలేమిటీ వివాదం?

మంత్రి విజయ్ షా మంగళవారం ఓ సాంస్కృతిక కార్యక్రమంలో ప్రసంగించారు. కల్నల్ సోఫియా ఖురేషీ ఉగ్రవాదుల సోదరి అనే అర్థం వచ్చేలా మాట్లాడారు. ''జమ్మూకశ్మీర్‌లోని పహల్గాంలో ఉగ్రవాదులు హిందువుల బట్టలు విప్పి, మతం నిర్ధారించుకొని కాల్చి చంపారు. ఉగ్రవాదుల బట్టలు మనం విప్పలేకపోయాం. కాబట్టి వారి మతానికి చెందిన ఒక సోదరిని(సోఫియా ఖురేషీ) పంపించాం. మా సోదరీమణులను ఉగ్రవాదులు వితంతవులుగా మార్చారు. అందుకే మీ మతంలోని ఒక సోదరి మిమ్మల్ని వివస్త్రలుగా మారుస్తుంది. పహల్గాం ఉగ్రవాద దాడి పట్ల ప్రతీకారం తీర్చుకోవడానికి ఉగ్రవాదుల సోదరిని పాకిస్తాన్‌పైకి పంపవచ్చని ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ నిరూపించారు''అని విజయ్ షా పేర్కొన్నారు. ఈ వీడియో సోషల్ మీడియాలో వైరల్‌గా మారింది. ఆయన వ్యాఖ్యల పట్ల దేశ వ్యాప్తంగా ఆగ్రహావేశాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. పార్టీలకు అతీతంగా అందరూ ఖండిస్తున్నారు. మాజీ సైనికాధికారులు కూడా ఖండించారు. ఆయనపై చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు.

సోఫియా ఖురేషీ అత్తింటిపై దాడి అంటూ వదంతులు

సాక్షి బెంగళూరు: కల్నల్ సోఫియా ఖురేషీ అత్తవారింటిపై ఆర్ఎస్ఎస్ వర్గాలు దాడి చేశాయని 'ఎక్స్'లో వదంతులు వ్యాపించాయి. కర్ణాటకలోని బెళగావిలో సోఫియా భర్త ఇంటిపై దాడి జరిగినట్లుగా వినిపిస్తున్న వార్తలన్నీ అవాస్తవాలని జిల్లా ఎస్పీ డాక్టర్ భీమా శంకర్ స్పష్టంచేశారు. సోఫియా భర్త ఇంటిపై ఆర్ఎస్ఎస్ మద్దతుదారులు దాడి చేసినట్లుగా ధ్వంసమైన ఒక ఇంటిని ఫోటోను అనీస్ ఉద్దీన్ అనే పేరుతో 'ఎక్స్'లో షేర్ చేశారు. అది ఫేక్ పోస్టు అని పోలీసులు తేల్చారు. సమాజంలో విద్వేషాలు రెచ్చగొట్టేలా ఎవరైనా సోషల్ మీడియాలో ప్రచారం చేస్తే కఠిన చర్యలు తీసుకుంటామని ఎస్పీ హెచ్చరించారు.

మంత్రివర్గం నుంచి తొలగించాలి

విజయ్ షాను తక్షణమే మధ్యప్రదేశ్ మంత్రివర్గం నుంచి తొలగించాలని కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి జైరామ్ రమేశ్ డిమాండ్ చేశారు. విజయ్ షా వ్యాఖ్యలను బీజేపీ సీనియర్ నేత ముక్తార్ అబ్బాస్ నక్వీ తీవ్రంగా ఖండించారు. ఆయనొక మూర్ఖుడు అని మండిపడ్డారు. బుద్ధిజ్ఞానం లేకుండా మాట్లాడడం కొందరికి అలవాటైపోయిందని ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. విజయ్ షా అభ్యంతరకర వ్యాఖ్యలను ఉత్తరప్రదేశ్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి, బీఎస్పీ అధినేత మాయావతి సైతం ఖండించారు. మహిళా అధికారి గురించి అలా మాట్లాడడం సిగ్గుచేటు అని ధ్వజమెత్తారు. ఆయనపై ప్రభుత్వం కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని అన్నారు. తాజా వివాదంపై జాతీయ మహిళా కమిషన్ చైర్‌పర్సన్ విజయ రహత్కార్ తీవ్రంగా స్పందించారు. మహిళలను కించపర్చేలా మాట్లాడడాన్ని ఖండిస్తున్నామని చెప్పారు. యూనిఫాంలో విధులు నిర్వర్తించే మహిళా అధికారులను గౌరవించాలని పేర్కొన్నారు. బాధ్యతాయుతమైన పదవుల్లో ఉంటూ అనుచితంగా మాట్లాడడాన్ని సహించబోమని హెచ్చరించారు.

పదిసార్లు క్షమాపణ చెప్పడానికి సిద్ధం: విజయ్ షా

తన వ్యాఖ్యల పట్ల దుమారం రేగుతుండడంతో విజయ్ షా బుధవారం స్పందించారు. ఎవరైనా బాధపడి ఉంటే ఒకటి కాదు పదిసార్లు క్షమాపణ చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని తెలిపారు. కల్నల్ సోఫియా ఖురేషీని తన సోదరి కంటే ఎక్కువగా గౌరవిస్తున్నానని చెప్పారు.

జైశంకర్ భద్రత పెంపు

న్యూఢిల్లీ: ఆపరేషన్ సిందూర్, పాకిస్తాన్‌తో తాజా ఉద్రిక్తతలు, నిఘా వర్గాల హెచ్చరికల నేపథ్యంలో మంత్రులు, సీనియర్ ఉన్నతాధికారుల భద్రతపై కేంద్రం నిశితంగా దృష్టి పెట్టింది. విదేశాంగ మంత్రి ఎస్.జైశంకర్‌కు భద్రతను మరింత కట్టుదిట్టం చేసింది. తాజా సమీక్ష అనంతరం మంత్రి కాన్వాయ్‌లో మరో రెండు బుల్లెట్ ప్రూఫ్ వాహనాలను చేరుస్తూ కేంద్ర హోం శాఖ బుధవారం నిర్ణయం తీసుకుంది. ఢిల్లీలోని ఆయన నివాసం చుట్టూ భద్రతను మరింత కట్టుదిట్టం చేశారు. జైశంకర్‌కు భద్రతను 2023లో వై నుంచి జెడ్ కేటగిరీకి పెంచారు. ఇప్పటికే రెండో అత్యున్నత స్థాయి భద్రత. అందులో భాగంగా 33 మందితో కూడిన సీఆర్‌పీఎఫ్ కమాండోల బృందం 24 గంటలూ ఆయనను కంటికి రెప్పలా కాపాడుతూ ఉంటుంది. జెడ్ కేటగిరీలో నేషనల్ సెక్యూరిటీ గార్డ్ (ఎన్ఎస్‌జీ), 4 నుండి ఆరుగురు స్థానిక పోలీసు మంది కమాండోలతో సహా 22 మంది సిబ్బంది, ఒక బుల్లెట్ ప్రూఫ్ వాహనం, ఎస్కార్ట్ వాహనాలుంటాయి. సాధారణంగా ఉన్నత స్థాయి రాజకీయ నాయకులకు, ప్రముఖులకు, బెదిరింపులను ఎదుర్కొంటున్న వారికి ఈ స్థాయి భద్రత అందిస్తారు. కేంద్ర రక్షణ జాబితాలోని వీఐపీ భద్రతా కవర్ జెడ్-ప్లస్ (అడ్వాన్స్‌డ్ సెక్యూరిటీ లైజన్), జెడ్, వై, వై-ప్లస్, ఎక్స్ దాకా ఉంటుంది. ప్రస్తుతం కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా, కాంగ్రెస్ అగ్ర నేతలు సోనియా గాంధీ, రాహుల్ గాంధీ, ప్రియాంక గాంధీ వాద్రాతో సహా దాదాపు 200 మందికి సీఆర్‌పీఎఫ్ వీఐపీ భద్రతా సంరక్షణ ఉంది.

ఇవేంటి! ఇంత అద్భుతంగా ఉన్నాయ్!

ఖతార్ ప్యాలెస్ అందాలకు ముగ్ధుడైన ట్రంప్

దోహా: ప్రపంచంలోనే అత్యంత శక్తిమంతమైన దేశానికి అధ్యక్షుడు. అపర కుబేరుడు. అలాంటి ట్రంప్ సౌదీ అరేబియా, ఖతార్ అధినేతల ప్రాభవం చూసి నోరెళ్లబెట్టారు. వారి రాజభవనాలను చూసి అసూయపడ్డానని స్వయంగా చెప్పారు. ఖతార్ రాజప్రాసాదాల ఠీవి, సౌకర్యాలు చూసి, ''ఇవేంటి ఇంత అద్భుతంగా ఉన్నాయి! వీటిని జీవితంలో కొనలేం'' అని వ్యాఖ్యానించారు. తన అత్యాధునిక 'ఎయిర్ ఫోర్స్ వన్' విమానం కంటే అత్యంత విలాసవంత, అధునాతన బోయింగ్-747 రకం విమానాలను ఖతార్, సౌదీల్లో చూశానని చెప్పుకొచ్చారు. ఖతార్ నుంచి విమానాన్ని కానుకగా తీసుకోవడానికి సంకోచించబోనని బల్లగుద్దిమరీ చెప్పారు. ఖతార్ పాలకుడు అమీర్ తమీమ్ బిన్ హమాద్ అల్ థానీ రాజభవనం 'అమీర్ దివాన్'ను చూసి దిగ్భ్రాంతికి లోనయ్యానని వెల్లడించారు. ''స్వతహాగా నేను రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారిని. నిర్మాణ నైపుణ్యం, కట్టడాల నేర్పు ఇట్టే పసిగడతా. మీ నివాసాలు భూలోక స్వర్గాలు. ఇంద్రభవనాలు. ఎంత పర్‌ఫెక్ట్‌గా కట్టారో!'' అంటూ ప్రశంసల్లో ముంచెత్తారు.

ఖతార్‌తో 200 బిలియన్ డాలర్ల డీల్

అమెరికా నుంచి 160 విమానాల కొనుగోలుకు ఖతార్ సంసిద్ధత

- ఖతార్‌లో పర్యటించిన అమెరికా అధ్యక్షుడు ట్రంప్

దోహా/రియాద్: అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ సౌదీ అరేబియా పర్యటన ముగించుకొని బుధవారం ఖతార్ చేరుకున్నారు. ఖతార్‌లో ఆయన ఘన స్వాగతం లభించింది. అమెరికాకు చెందిన బోయింగ్ సంస్థ నుంచి 160 విమానాలు కొనుగోలు చేసేందుకు ఖతార్ ఒప్పందం చేసుకున్నట్లు ట్రంప్ వెల్లడించారు. ఈ డీల్ విలువ 200 బిలియన్ డాలర్లు అని తెలిపారు. ఖతార్ పాలకుడు షేక్ తమిమ్ బిన్ హమద్ అల్–థానీ, డొనాల్డ్ ట్రంప్ మధ్య ఈ ఒప్పందం కుదిరింది. ఈ పర్యటన కంటే ముందు ట్రంప్ మాట్లాడుతూ.. ఖతార్ నుంచి ఒక విమానాన్ని బహుమతిగా స్వీకరించాలని భావిస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఖతార్ ఇచ్చే విమానాన్ని ఎయిర్‌ఫోర్స్ వన్‌గా వాడుకుంటానని వ్యాఖ్యానించారు. మరోవైపు తుర్కియేలో పర్యటించాలన్న ఆకాంక్షను ట్రంప్ వ్యక్తంచేశారు. ఉక్రెయిన్, రష్యా అధినేతలు జెలెన్‌స్కీ, పుతిన్ తుర్కియేలో ముఖాముఖి భేటీ కాబోతున్నట్లు ప్రచారం సాగుతున్న సంగతి తెలిసిందే. ఈ భేటీ పట్ల ట్రంప్ ఆసక్తి కనబరుస్తున్నారు. తాను తుర్కియేకు వెళ్తే పుతిన్ ఎంతగానో సంతోషిస్తారని ట్రంప్ చెప్పారు.

ఒకప్పుడు ఉగ్రవాదుల జాబితాలో ఉన్న సిరియా అధ్యక్షుడితో ట్రంప్ సమావేశం

సిరియా తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు అహ్మద్ అల్ షారాతో ట్రంప్ కరచాలనం

అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ బుధవారం సౌదీ అరేబియాలో సిరియా అధ్యక్షుడు అహ్మద్ అల్–షారాతో సమావేశమయ్యారు. రెండు దేశాల అధినేతలు కలుసుకోవడం గత 25 ఏళ్లలో ఇదే మొదటిసారి. 50 ఏళ్లుగా అస్సద్ కుటుంబ పాలనలో అంతర్యుద్ధంతో నలిగిపోయిన సిరియాకు ఇటీవలే విముక్తి లభించిన సంగతి తెలిసిందే. ట్రంప్‌తో అల్–షారా కీలక అంశాలపై చర్చించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇజ్రాయెల్ దేశాన్ని అధికారికంగా గుర్తించాలని, సిరియా నుంచి విదేశీ ఉగ్రవాదులను బయటకు వెళ్లగొట్టాలని అల్–షారాను ట్రంప్ కోరినట్లు వైట్‌హౌస్ ప్రెస్ సెక్రెటరీ కరోలిన్ లెవిట్ తెలిపారు. అల్– షారాతో భేటీ అనంతరం ఎయిర్‌ఫోర్స్ వన్‌లో డొనాల్డ్ ట్రంప్ మీడియాతో మాట్లాడారు. సిరియా అధ్యక్షు డిపై ప్రశంసల వర్షం కురిపించారు. ఆయన ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తున్న అందమైన యువకుడు అంటూ కొనియాడారు. బలమైన వ్యక్తి, ఫైటర్ అంటూ శ్లాఘించారు. సిరియాపై ఆంక్షలు రద్దు చేస్తున్నట్లు ట్రంప్ ఇప్పటికే ప్రకటించారు. దీంతో సిరియా ప్రజలు పెద్ద ఎత్తున సంబరాలు చేసుకున్నారు. తమకు మంచి రోజులు వచ్చాయని ఆనందం వ్యక్తంచేశారు. అస్సద్ ప్రభుత్వ హయాంలో తిరుగుబాటు నాయకుడిగా గుర్తింపు పొందిన అల్–షారాను అమెరికా ప్రభుత్వం 2013లో అంతర్జాతీయ ఉగ్రవాదుల జాబితాలో చేర్చింది. ఆయనపై 10 మిలియన్ డాలర్ల రివార్డు ప్రకటించింది. అదే అల్–షారా అధ్యక్షుడు కావడం, డొనల్డ్ ట్రంప్ ఆయనతో భేటీ కావడం విశేషం.

గాజాపై ఇజ్రాయెల్ భీకర దాడులు

22 మంది చిన్నారులు సహా 70 మంది మృతి

గాజా: గాజాపై ఇజ్రాయెల్ సైన్యం మరోసారి భీకర స్థాయిలో విరుచుకుపడింది. ఉత్తర, దక్షిణ గాజాపై బుధవారం క్షిపణుల వర్షం కురిపించింది. ఈ దాడుల్లో 22 మంది చిన్నారులు సహా మొత్తం 70 మంది మృతిచెందడం గమనార్హం. ఉత్తర గాజాలోని జబాలియాలో 50 మంది మరణించినట్లు గాజా ఆరోగ్య శాఖ ప్రకటించింది. ఇజ్రాయెల్–అమెరికన్ బందీని హమాస్ మిలిటెంట్లు విడుదల చేసిన మరోసటి రోజే ఇజ్రాయెల్ సైన్యం గాజాపై దాడులకు దిగడం చర్చనీయాంశంగా మారింది. మృతదేహాలను సమీపంలోని ఆసుపత్రులు, ఆరోగ్య కేంద్రాలకు తరలించారు. అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ గల్ఫ్ దేశాల్లో పర్యటిస్తున్న సమయంలోనే ఈ దాడి జరగడం ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంది. ఇజ్రాయెల్–అమెరికన్ బందీని బేషరతుగా విడుదల చేయడం ద్వారా కాల్పుల విరమణకు సిద్ధమని హమాస్ మిలిటెంట్లు సంకేతాలిచ్చారు. అయినప్పటికీ ఇజ్రాయెల్ సైన్యం లెక్కచేయలేదు. మిలిటెంట్లు రాకెట్ లాంచర్లు, మౌలిక సదుపాయాలే లక్ష్యంగా క్షిపణులు ప్రయోగించినట్లు సైన్యం వెల్లడించింది. హమాస్‌ను నాశనం చేసేదాకా దాడులు సాగుతాయని ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని బెంజమిన్ నెతన్యాహూ స్పష్టం చేశారు.

మన వేలితో మన కన్నే..!

తుర్కియే నైచ్యానికి పరాకాష్ట • భారత ముడి పదార్థాలతోనే డ్రోన్లు
వాటినే పాక్‌కు పంపిన కండకావరం • సైనికులను కూడా పంపినట్టు వెలుగులోకి

రెండేళ్ల క్రితం భయానక భూకంపం వేళ తుర్కియేకు అందరికంటే ముందు ఆపన్న హస్తం అందించింది భారతే. 'ఆపరేషన్ దోస్త్' పేరిట భారీ సాయం చేసింది. కానీ ఆ దేశం మాత్రం తిన్నింటి వాసాలే లెక్కబెడుతోంది. సాయుధ సంఘర్షణ వేళ దాయాది పాకిస్తాన్‌కు ఎడాపెడా డ్రోన్లు, ఇతర ఆయుధాలను అందజేసి కృతఘ్నతకు బ్రాండ్ అంబాసిడర్‌గా మారింది. విశ్వాస ఘాతుకానికి నిలువెత్తు నిదర్శనంగా నిలిచింది. వాటితో పాటు సైనికులను, శిక్షణా సిబ్బందిని కూడా పాక్‌కు తుర్కియే భారీగా పంపినట్టు తాజాగా వెలుగులోకి వచ్చింది. డ్రోన్ల వాడకం తదితరాల్లో వాళ్లు పాక్ జవాన్లకు పూర్తిస్థాయి శిక్షణ ఇచ్చినట్టు తేలింది. పాక్‌కు తుర్కిష్ కంపెనీ ఆసిస్‌గార్డ్ సోంగార్ పంపిన బైరక్తార్ టీబీ2, ఈహా డ్రోన్లు ఆత్మాహుతి తరహావి. లక్ష్యంపై పడి పేలిపోతాయి. ఈ డ్రోన్ల తయారీలో భారత్ ఎగుమతి చేసే కీలకమైన మూలకాలు, ముడి సరుకులే ప్రధాన వనరులు కావడం విశేషం! మనకు వ్యతిరేకింగా ఇలా నిస్సిగ్గుగా బరితెగించిన తుర్కియేకు ఆ కీలక ఎగుమతులను తక్షణం నిలిపేయాలని రక్షణ నిపుణులు సూచిస్తున్నారు.

కంట్రోలర్ల నుంచి రిసీవర్ దాకా...

ఆపరేషన్ సిందూర్‌లో భాగంగా ఉగ్రశిబిరాలను భారత్ కుప్పకూల్చిన కొద్ది గంటలకే పాక్ దాదాపు 400 డ్రోన్లతో సరిహద్దు ప్రాంతాలపై దాడికి తెగించడం తెలిసిందే. తుర్కియేకు భారత ఎగుమతుల్లో సింహభాగం అల్యూమినియం, అల్యూమినియం సంబంధ ఉపకరణాలు, ఆటో ఉత్పత్తులు, విమానాల విడిభాగాలు, టెలికం ఉపకరణాలు, ఎలక్ట్రిక్ వస్తువులు, పరికరాలు తదితరాలే. వీటిలో చాలావరకు డ్రోన్ల తయారీలో కీలకం. డ్రోన్లలోని కంట్రోలర్, ఫ్రేమ్, మోటార్, ప్రొపెల్లర్, కెమెరా, ఫైట్ కంట్రోల్, రిసీవర్, వీడియో ట్రాన్స్‌మిటర్, యాంటెన్నా, స్పీడ్ కంట్రోలర్, కంట్రోలర్లను కూడా భారత్ నుంచే తుర్కియే దిగుమతి చేసుకుంటోంది. ముఖ్యంగా కరోనా తర్వాత ఈ ఎగుమతులు ఎక్కువయ్యాయి. ఆ విడిభాగాలతో రూపొందించిన డ్రోన్లను పాక్‌కు అందజేయాలన్నది తుర్కియే అధ్యక్షుడు రెసెప్ తయ్యిప్ ఎర్డోగన్ నిర్ణయమేనని తెలుస్తోంది. అతనికి అంతులేని భారత విద్వేషిగా పేరుంది. తమ డ్రోన్లు, ఆయుధాలను భారత్‌కు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ విక్రయించకూడదనే ఒట్టు పెట్టుకున్నారు!

– సాక్షి, నేషనల్ డెస్క్

మన విమానాశ్రయాల భద్రత తుర్కియే సంస్థ చేతుల్లో!

భారత్‌లోని పలు అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాల్లో అత్యంత కట్టుదిట్టమైన భద్రతా అంశాల్లో కూడా తుర్కియే పరోక్షపాత్ర ఉందని వెలుగులోకి వచ్చింది. వాటిలో కార్గో హ్యాండ్లింగ్ వంటి కీలక కాంట్రాక్టులను తుర్కియేకు చెందిన సెలెబీ ఏవియేషన్ కంపెనీ చెందిన అనుబంధ సంస్థ సంపాదించిందని తేలింది. భారత్‌లో 2008 నుంచి ఈ సంస్థ సేవలందిస్తోంది. ఏటా 58,000 విమానాలు, 5.4 లక్షల టన్నుల సరకు రవాణా బాధ్యతలను చూసుకుంటోంది. అందులో 7,800 మంది సిబ్బంది ఉన్నారు. హైదరాబాద్, బెంగళూరు, ముంబై, చెన్నై, ఢిల్లీ, అహ్మదాబాద్, గోవా, కొచ్చిన్, కన్నూర్ వంటి కీలక విమానాశ్రయాల్లో హై సెక్యూరిటీ బాధ్యతలు సెలెబీవే! గ్రౌండ్ హ్యాండ్లింగ్, కార్గో మేనేజ్‌మెంట్, ఎయిర్‌సైడ్ ఆపరేషన్స్ విధులను ఈ సంస్థే చూస్తోంది. విమానాలను నిలిపి ఉంచే హై సెక్యూరిటీ జోన్, ఎయిర్‌సైడ్ జోన్లన్నీ సంస్థ సిబ్బందే విధుల్లో ఉంటున్నారు. ప్రయాణికుల బ్యాగులు, కార్గో పనులను చూసుకునేదీ వాళ్లే. అంతర్జాతీయ సర్వీసుల్లో కూడా ఈ బాధ్యతలను వీళ్లకే అప్పగించారు. తాజా పరిణామాల నేపథ్యంలో దీనిపై ఆందోళనలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఆరు దేశాల్లోని 70 విమానాశ్రయాల్లో కూడా సెలెబీ కాంట్రాక్టులు సంపాదించింది.

ముమ్మరంగా 'బ్యాన్ తుర్కియే'

పాక్‌కు సైనికసాయం చేస్తున్నందుకు నిరసనగా తుర్కియే ఉత్పత్తులను బహిష్కరించాలన్న డిమాండ్లు దేశవ్యాప్తంగా ఊపందుకున్నాయి. ఇకపై తుర్కియే యాపిల్ పండ్లను దిగుమతి చేసుకోవద్దని మహారాష్ట్రలోని కీలకమైన పుణె పండ్ల మార్కెట్ ట్రేడర్లు నిర్ణయించుకున్నారు. ''మన సైన్యానికి మద్దతుగా ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నాం. తుర్కియేకు బదులు ఇక హిమాచల్, ఉత్తరాఖండ్ ఇరాన్ నుంచి ఆపిల్స్ తెప్పిస్తాం'' అని పుణె వ్యవసాయోత్పత్తుల మార్కెట్ కమిటీ ట్రేడర్ సుయోగ్ జిందే చెప్పారు. పుణెలో తుర్కియే యాపిల్స్ టర్నోవర్ రూ.1,200 కోట్ల పై చిలుకే. దాంతో ఈ నిర్ణయం ఆ దేశానికి పెద్ద దెబ్బే కానుంది. తుర్కియే నుంచి తెల్ల చలువరాయి దిగుమతులనూ నిషేధించాలన్న డిమాండ్లు విన్పిస్తున్నాయి.

యాత్రలూ బంద్!

తుర్కియేకు మనోళ్ల విహార యాత్రలు కూడా భారీగా తగ్గాయి. ఆ దేశానికి క్యాన్సలేషన్‌లు భారీగా పెరుగుతున్నాయని ఈజ్‌మైట్రిప్, ఇగ్జిగో వంటి ఆన్‌లైన్ ట్రావెల్ ప్లాట్‌ఫాంలు తెలిపాయి. తుర్కియే ప్రభుత్వ వార్తా చానల్ 'టీఆర్‌టీ' తాలూకు 'ఎక్స్' ఖాతాను కేంద్రం బ్లాక్ చేసింది. టర్కీతో మన వాణిజ్యం కూడా తగ్గుముఖం పడుతోంది. 2024–25 మధ్య తుర్కియేకు మన ఎగుమతులు 5.2 బిలియన్ డాలర్లకు పడిపోయాయి. భారత్‌కు వ్యతిరేకంగా పాక్‌కు బాహాటంగా మద్దతు ప్రకటించిన అజర్‌బైజాన్‌కు కూడా ఇదే సెగ తగులుతోంది. దాని రాజధాని బకు ఇటీవలి దాకా భారత పర్యాటకులకు ఫేవరెట్ డెస్టినేషన్లలో ఒకటిగా ఉండేది. ఏటా లక్షలాది మంది అక్కడికి వెళ్లేవారు. బకుకు బుకింగులు కూడా ఇప్పుడు భారీగా తగ్గిపోతున్నాయి.

జేఎన్‌యూ కటీఫ్

తుర్కియే విద్యాసంస్థలతోనూ తెగదెంపులు చేసుకోవాలనే డిమాండ్ల నేపథ్యంలో ఆ దేశంలోని ఇనోను వర్సిటీతో అవగాహన ఒప్పందాన్ని జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ యూనివర్సిటీ (జేఎన్‌యూ) రద్దు చేసుకుంది. జాతీయ భద్రత దృష్ట్యా ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు సంస్థ తెలిపింది. గత ఫిబ్రవరిలో కుదిరిన ఈ మూడేళ్ల ఒప్పందం ప్రకారం రెండు వర్సిటీల విద్యార్థులు, అధ్యాపకుల మార్పిడికి అవకాశముండేది.

రుగ్వేదంలో వ్యవసాయదారుడిని ఏ పేరుతో సూచించారు?

సివిల్స్, గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

జనరల్ స్టడీస్

ఇండియన్ హిస్టరీ

వైదిక నాగరికత - 2

తొలి వేద కాలంలో ఆర్యులు ప్రధానంగా సప్త సింధూ ప్రాంతానికే పరిమితమయ్యారు. తూర్పున యమునా నదిని దాటి విస్తరించలేదు. అందుకే తొలివేద కాలానికి చెందిన రుగ్వేదంలో సింధూ, దాని ఐదు ఉపనదులతోపాటు సరస్వతిని అధికంగా ప్రస్తావించారు. కానీ మలివేద కాలానికి ఆర్యులు యమునను దాటి గంగామైదాన ప్రాంతానికి విస్తరించారు. ఈ భౌగోళిక విస్తరణతో పాటే మలివేద కాలం నాటికి ఆర్యుల ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ, మత వ్యవస్థల్లో అనేక మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి.

వైదిక నాగరికత లక్షణాలు

సామాజిక వ్యవస్థ: ఆర్యులు భారతదేశంలో వర్ణ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టారు. సమాజాన్ని నాలుగు వర్ణాలుగా విభజించారు. ఇందులో మొదటి మూడు వర్ణాలైన బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్యులను ద్విజులుగా పరిగణించారు. నాలుగో వర్ణమైన శూద్రులు రుగ్వేద కాలం చివరలో కనిపిస్తారు. అయితే ఈ వర్ణ వ్యవస్థ అంత కఠినంగా లేదు. ఏ వర్ణం వారైనా ఏ వృత్తినైనా చేపట్టవచ్చు. వర్ణాంతర వివాహాలు అధికంగానే జరిగేవి. అయితే అనులోమ వివాహాల సంఖ్య అధికంగా ఉంది. ఆనాటి సమాజంలో పైన పేర్కొన్న నాలుగు వర్ణాలతోపాటు దస్యులు అనే మరొక వర్గం కూడా ఉంది. వీరు ఆర్యుల చేతిలో ఓడిపోయిన స్థానిక ప్రజలు. వాస్తవంగా 'వర్ణం' అనే పదానికి రంగు అని అర్థం. నలుపు వర్ణంలో ఉన్న స్థానిక ప్రజలను సూచించేందుకు దీన్ని వాడారు. నాటి సమాజంలో స్త్రీలకు గౌరవప్రదమైన స్థానం ఉండేది. పాలనా సభల్లో కూడా మహిళలకు ప్రాతినిధ్యం ఉంది. స్త్రీలు భర్తతోపాటు యజ్ఞయాగాది క్రతువుల్లో పాల్గొనేవారు. తమ జీవిత భాగస్వామిని ఎంపిక చేసుకోవడంలోనూ స్వేచ్ఛ ఉండేది. వీరికి విద్యా హక్కు కూడా ఉండేది. ఉన్నత విద్యను అభ్యసించిన 20 మంది మహిళా మేధావుల ప్రస్తావన రుగ్వేదంలో కనిపిస్తోంది. బాల్య వివాహాలు, సతీ సహగమనం వంటి దురాచారాలకు తావు లేదు. వితంతు పునర్వివాహాలకు, నియోగ వివాహాలకు అవకాశముండేది. అపాల, విశ్వవర, ఘోష మొదలైన బ్రహ్మవాదినులు.. జీవితాంతం వివాహం లేకుండా విద్యార్జనకే తమ జీవితాలను అంకితం చేసినట్లు తెలుస్తోంది. రుగ్వేదంలోని చాలా శ్లోకాలను మహిళలే రచించారని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం. బృహదారణ్యక ఉపనిషత్‌లో గార్గి అనే బ్రహ్మవాదినికి యజ్ఞవల్క్య మహర్షికి మధ్య జరిగిన తాత్విక చర్చల ప్రస్తావన ఉంది.

మలివేద కాలం నాటికి చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థ బాగా స్థిరపడింది. వర్ణ వ్యవస్థ కఠినంగా మారింది. దీనికితోడు వర్ణాశ్రమ ధర్మ సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించారు. దీని ప్రకారం జీవితాన్ని బ్రహ్మచర్యం, గృహస్థం, వానప్రస్థం, సన్యాసం అనే నాలుగు దశలుగా విభజించారు. ఒకే వర్ణానికి చెందిన వారి మధ్య మాత్రమే వివాహాలను అనుమతించేవారు. గోత్ర సంప్రదాయం అమల్లోకి వచ్చింది. ఒకే గోత్రానికి చెందిన వారి మధ్య వివాహాలను అనుమతించేవారు కాదు. వర్ణాంతర వివాహాలు నిషేధించినా అవి ఆగలేదు. అందుకే వర్ణ సంకర సిద్ధాంతాన్ని రూపొందించారు. ఈ కాలంలోనే అష్ట వివాహ పద్ధతి ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చింది. ఇందులో బ్రహ్మ, దైవ, అర్ష, ప్రజాపత్య, గాంధర్వ, అసుర, రాక్షస, పైశాచ అనే 8 రకాల పద్ధతులున్నాయి. వీటిలో గాంధర్వ, రాక్షస వివాహాలకు క్షత్రియులను అనుమతించారు. వర్ణాంతర వివాహాల వల్ల సమాజంలో అనేక మిశ్రమ కులాలు వచ్చి చేరాయి. రుగ్వేద కాలంతో పోలిస్తే స్త్రీల గౌరవ మర్యాదలు క్షీణించాయి. వారిపై అనేక రకాలైన ఆంక్షలను విధించారు. స్త్రీలకు సంబంధించి అనేక సామాజిక దురాచారాలు ప్రారంభమయ్యాయి. బాల్య వివాహాలు, సతీ సహగమనం, వితంతు వివాహాలను నిషేధించారు. వేదాధ్యయనం చేసే అవకాశం స్త్రీలకు లేదు. పున్నామ నరకాన్ని తప్పించేవాడు అని పుత్ర సంతానానికి ప్రాధాన్యం పెరిగింది. సభ, సమితి వంటి వాటిలోనూ స్త్రీలకు సభ్యత్వం లేకుండా పోయింది.

ఆర్థిక వ్యవస్థ: రుగ్వేద ఆర్యుల ప్రధాన వృత్తి పశుపోషణ. కాబట్టి గోవులకు అమిత ప్రాధాన్యతనిచ్చారు. రుగ్వేదంలో 'గోవ్' అనే పదాన్ని 176సార్లు ప్రస్తావించారు. వీరి సంపదకు మూలం పశువులే. కాబట్టి పశువుల దొంగతనాలను ఘోరాపరాధంగా పరిగణించేవారు. ఈ నేరానికి కఠినమైన శిక్షలుండేవి. ఆ కాలంలో 'పాణిలు' అనేవారు పశువుల దొంగతనాలకు పాల్పడేవారు. పశు సంపదను రక్షించడం రాజన్ ముఖ్య విధి. కాబట్టి రాజన్‌ను 'గోప, గోపతి' అనే పేర్లతో పిలిచేవారు. సంపన్నమైన వ్యక్తిని 'గోమత్' అనేవారు. 'గవిష్టి' అంటే గోవుల కోసం చేసే యుద్ధం లేదా గోవుల కోసం వెదకడం అని అర్థం. ఈ విధంగా వీరి ఆర్థిక వ్యవస్థలో సమస్త పదాలు గోవులతో ముడిపడి ఉండడాన్ని బట్టి చూస్తే పశువులు రుగ్వేదార్యుల ఆర్థిక వ్యవస్థలో ముఖ్య స్థానం ఆక్రమించినట్లు తెలుస్తోంది. పశుపోషణ తర్వాత ఆర్యుల ప్రధాన వృత్తి వ్యవసాయం. ఇంకా స్థిర జీవనం ఏర్పడనందున వ్యవసాయాన్ని పరిమితంగానే చేపట్టారు. వీరి ముఖ్య పంటలు గోధుమ, బార్లీ. తొలివేద కాలంలో అనేక రకాల చేతివృత్తుల వారు ఉన్నారు. చేతివృత్తుల్లో రథాలను తయారు చేసే రథకారులకు (వడ్రంగులు) ప్రముఖ స్థానముండేది.

ఇంకా ఇతర వృత్తుల్లో వస్త్రాలు, కుండలు, చర్మ వస్తువుల తయారీ మొదలైనవి పేర్కొనదగినవి. లోహాన్ని 'ఆయాస్' అని పిలిచారు. లోహ వస్తువులను తయారు చేసేవారిని 'కర్మార' అనేవారు. ఆ కాలంలో రాగి లేదా కంచును అధికంగా ఉపయోగించారు. తొలివేద కాలంలో పరిమిత స్థాయిలో వ్యాపార, వాణిజ్యాలు జరిగాయి. రుగ్వేదంలో 'నిష్క' అనే నిర్దిష్ట విలువ కలిగిన బంగారు ఆభరణం గురించి ప్రస్తావన ఉంది. దీన్ని నాణెంగా ఉపయోగించారని కొందరి అభిప్రాయం. అయినప్పటికీ వాణిజ్యం ప్రధానం వస్తు మార్పిడి పద్ధతిలోనే జరిగేది. వేదాల్లో 'ఫణి' అనే అనార్య జాతికి చెందిన వ్యాపారస్థుల ప్రస్తావన ఉంది.

మలివేద కాలానికి ఆర్యుల ఆర్థిక జీవనంలో పెనుమార్పులు సంభవించాయి. దీనికి ప్రధాన కారణం వీరు సప్త సింధూ నుంచి ప్రపంచంలోనే అత్యంత సారవంతమైన గంగా మైదానానికి విస్తరించడమే. ఈ విస్తరణకు ఇనుప పరిజ్ఞానం తోడై ఆర్యుల ఆర్థిక వ్యవస్థ వ్యవసాయాధార ఆర్థిక వ్యవస్థగా మారడానికి కారణమైంది. ఇనుమును వీరు 'కృష్ణ ఆయా' లేదా 'శ్యామ అయా' అని పిలిచారు. ఇనుప నాగళ్ల ఉపయోగం ప్రారంభమైంది. శతపథ బ్రాహ్మణంలో వివిధ రకాలైన వ్యవసాయ కార్యకలాపాల గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. గోధుమ, బార్లీతోపాటు వరి ప్రధాన పంటగా రూపొందింది. ఈ వ్యవసాయాభివృద్ధి వల్ల ఆర్యుల సంచార జీవితం అంతమై స్థిర జీవనం ప్రారంభమైంది. తొలివేద కాలంతో పోలిస్తే వృత్తుల సంఖ్య కూడా పెరిగింది. లోహకారులకు ప్రాధాన్యం పెరిగింది. ఈ అభివృద్ధి అంతా కలిసి చిన్న చిన్న పట్టణాలు ఏర్పడటానికి దారి తీసింది. మలివేద గ్రంథాల్లో కనిపించే 'నగరం' అనే పదాన్ని ఈ పట్టణాలకు సంకేతంగా భావించవచ్చు. అయితే వాస్తవంగా పట్టణాలు ఏర్పడింది మాత్రం మలివేద యుగం చివరలో మాత్రమే. మలివేద గ్రంథాల్లో పేర్కొన్న కొన్ని ముఖ్య పట్టణాలు.. కాశీ, కౌశాంబి, వైదేహ, అయోధ్య, హస్తినాపూర్, ఇంద్రప్రస్థ మొదలైనవి. విస్తృత వ్యవసాయం, స్థిరమైన జీవన విధానం, పట్టణ జీవితం, చేతి వృత్తులు ఇవన్నీ కలిసి వ్యాపార వాణిజ్యాల అభివృద్ధికి దోహదపడ్డాయి. దీంతో వ్యాపార నిర్వహణకు వ్యాపారస్థులు 'శ్రేణులు' లేదా 'గణ'లుగా ఏర్పడ్డారు. రుగ్వేద కాలపు నిష్కతోపాటు అనేక రకాలైన నాణేలు వచ్చాయి. అవి.. శతమాన, క్రిష్ణాల, సువర్ణ, హిరణ్య పిండ మొదలైనవి. బృహదారణ్యక ఉపనిషత్‌లో 'పద' అనే నాణెం ప్రస్తావన ఉంది. అయితే వాస్తవంగా ఇవన్నీ నిర్ణీత విలువ కలిగిన ఆభరణాలు మాత్రమే. అసలైన నాణేలు వాస్తవంగా క్రీ.పూ. 6వ శతాబ్దంలో ప్రారంభమయ్యాయి. అవే విద్ధాంక నాణేలు. అథర్వణ వేదం సంతల గురించి, అక్కడి సందడిని గురించి ప్రస్తావిస్తోంది. ఈ కాలంలో వడ్డీ వ్యాపారం కూడా ఒక వృత్తిగా గుర్తింపు పొందింది. వడ్డీ వ్యాపారిని 'కుసిదిన్' అని పిలిచేవారు.

రాజకీయ వ్యవస్థ: రుగ్వేద కాలంలో పూర్తిస్థాయి రాచరిక వ్యవస్థ ఏర్పడలేదు. పాలక వర్గాలను రాజన్య అని పిలిచేవారు. ఈ వర్గాల నుంచే రాజన్‌ను ఎన్నుకునేవారు. రాజన్‌ను రాజుగా కంటే తెగ నాయకుడిగా పరిగణించడమే సబబుగా ఉంటుంది. రాజన్ ముఖ్య విధి ప్రజలను కాపాడడంతో పాటు వారి ప్రధాన సంపద అయిన గోవులను దొంగిలింపకుండా కాపాడటం. దీని కోసం గూఢచారులను నియమించేవారు. ఇంకా పురోహితుడు, సేనాపతి, ప్రజాపతి మొదలైన వారు రాజుకు సహాయకులుగా ఉండేవారు. 'ప్రజాపతి' ముఖ్య విధి గడ్డి మైదానాల పర్యవేక్షణ. రుగ్వేద కాలంలో వశిష్ఠుడు, విశ్వామిత్రుడు ప్రసిద్ధి చెందిన పురోహితులు. దశరాజ యుద్ధానికి వీరు పరోక్ష కారకులు. రుగ్వేద కాలంలో కుటుంబాన్ని 'కుల' అన్నారు. కుటుంబ పెద్దను 'కులప' అని పిలిచేవారు. కొన్ని కులాల కలయికతో ఏర్పడేదే గ్రామం. దీనికి 'గ్రామణి' అధిపతిగా ఉండేవాడు. కొన్ని గ్రామాల సమూహాన్ని 'విస్' అనేవారు. దీనికి విస్పతి అధిపతిగా ఉండేవాడు. ఇలాంటి విస్‌ల సముదాయంతో 'జన' లేదా 'తెగ' ఏర్పడుతుంది. దీని నాయకుడే 'రాజన్'. అయితే రుగ్వేద కాలంలో రాజన్ అధికారం అపరిమితమైంది కాదు. సభ, సమితి, విధాత, గణ అనే ప్రజా సభలు రాజన్ అధికారాన్ని నియంత్రించేవి. రుగ్వేదంలో బలి, భాగ అనే పన్నుల ప్రస్తావన ఉంది. ఇవి వాస్తవంగా పన్నులు కావు. 'బలి' అనేది ప్రజలు రాజుకు ఇచ్చే కానుక. 'భాగ' అనేది యుద్ధంలో కొల్లగొట్టిన సంపదలో రాజు వాటా.

మలివేద కాలానికి ఆర్యులు స్థిర జీవనానికి అలవాటు పడ్డారు. కాబట్టి రుగ్వేద కాలం నాటి తెగల ఆధారిత పాలనా వ్యవస్థ స్థానంలో ప్రదేశం ఆధారిత పాలనా వ్యవస్థ ఏర్పడింది. వీటినే 'జనపదాలు' అంటారు. ఈ కాలంలో రాజన్ కేవలం గోవులను రక్షించే గోపతి మాత్రమే కాదు.. సుశిక్షిత సైన్యాన్ని కలిగి ఉండి పక్క రాజ్యాలను ఆక్రమించే స్థాయికి ఎదిగాడు. దీనికోసం రాజసూయ, అశ్వమేధ, వాజపేయ వంటి యజ్ఞ, యాగాలూ ప్రారంభమయ్యాయి. రాజుపై నియంత్రణాధికారమున్న సభలు క్షీణించి సభ, సమితులు మాత్రమే మిగిలాయి. అవి కూడా నామమాత్రపు సలహా మండళ్లుగా మారిపోయాయి. దీనివల్ల సభలతో ఎంపికయ్యే రాజన్ పదవి వంశపారంపర్య పదవిగా మారిపోయింది. ఈ కాలంలో రాజుకు సహాయ సహకారాలు అందించేందుకు 'ద్వాదశ రత్నిన్' అనే మంత్రి మండలి ఏర్పడింది. వీరిలో ప్రధాన పురోహితుడు, పట్టమహిషి, సేనాని, సూత, సంగ్రహిత్రి, భాగదుఘ, అక్షావాప, గోవికర్తన, గ్రామణి మొదలైనవారు సభ్యులుగా ఉండేవారు. బలి, భాగ అనేవి పూర్తిస్థాయి పన్నులుగా మారాయి. వాటి వసూలుకు భాగదుఘ అనే అధికారి ఉండేవాడు. అయినప్పటికీ ఈ కాలానికి పూర్తిస్థాయి అధికార యంత్రాంగం మాత్రం ఏర్పడలేదు.

మత వ్యవస్థ: రుగ్వేద కాలపు ఆర్యులు ప్రకృతి శక్తులను అర్థం చేసుకోలేకపోవడంతో వాటికి దైవత్వాన్ని ఆపాదించారు. మానవ రూపమిచ్చి పూజించారు. రుగ్వేదంలో మొత్తం 33 మంది దేవతల ప్రస్తావన ఉంది. వీరందరిలో అతిముఖ్య దైవం ఇంద్రుడు లేదా పురంధరుడు. ఇతడు యుద్ధ దేవత. రెండో ముఖ్య దైవం అగ్ని. ఇతడిని మానవులకు, దేవతలకు మధ్య వారధిగా భావించారు. వరుణుడు ప్రకృతిని క్రమబద్ధీకరించే దేవత. ఇంకా సోమ, ఉషస్,అదితి, పృథ్వీ, అరణ్యాని మొదలైన దేవతల ప్రస్తావన ఉంది. వీరి పూజా విధానంలో భక్తికి ప్రాధాన్యముండేది. భక్తి శ్లోకాలను ఆలపించడం, కానుకలను సమర్పించడం ద్వారా దేవతలను ప్రసన్నం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నించారు. తమకు ప్రీతిపాత్రమైన సోమ, సుర అనే పానీయాల్ని నైవేద్యంగా సమర్పించేవారు. వీరు ప్రధానంగా సంతానం, పశు సంపద కోసం దేవతలను ప్రార్థించారు.

మలివేద కాలానికి రుగ్వేదపు ప్రధాన దేవతల ప్రాధాన్యత తగ్గిపోయింది. ఇంద్రుడు, అగ్ని వంటి దేవతల స్థానాన్ని త్రిమూర్తులు ఆక్రమించారు. రుగ్వేదపు ప్రధాన దేవతలు అష్టదిక్పాలకులుగా మారిపోయారు. సృష్టికర్త అయిన ప్రజాపతి ప్రధాన దేవతగా, రుద్రుడు, విష్ణువు మొదలైనవారు ఇతర ముఖ్య దేవతలుగా అవతరించారు. ఈ కాలంలో వచ్చిన మరొక ముఖ్యమైన మార్పు వర్ణాల వారీగా దేవతలు ఏర్పడటం. ఈ విధంగా ఏర్పడిన దేవతే 'పుషాన్' అనే శూద్రుల దేవత. ఆర్యుల పూజా విధానంలోనూ మార్పులు సంభవించాయి. భక్తి ప్రాధాన్యత తగ్గి యజ్ఞ యాగాలు,బలిదానాలకు ప్రాధాన్యత పెరిగింది. విపరీతమైన జంతు బలుల వల్ల పశు సంపదకు పెద్ద నష్టం వాటిల్లింది. మోక్ష మార్గం సంక్లిష్టం, వ్యయభరితం అవడమే కాకుండా శూద్రులు, స్త్రీలు వంటి కొన్ని వర్గాలకు మోక్ష మార్గాన్ని నిరాకరించారు. మలివేద కాలంలో మత వ్యవస్థలో చోటు చేసుకున్న ఈ పరిణామాలన్నీ కలిసి వైదిక యుగం చివరినాటికి అంటే క్రీ.పూ. 6వ శతాబ్దం నాటికి వైదిక మతంపై తిరుగుబాటుగా అనేక మత ఉద్యమాలు రావడానికి కారణమయ్యాయి.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. వేద కాలం నాటి 'పాణిలు' అంటే?
   1) నాణేలు 2) సైనిక వర్గం
   3) వ్యాపారులు 4) పశువుల దొంగలు
2. రుగ్వేదంలో వ్యవసాయదారుడిని ఏ పేరుతో సూచించారు?
   1) కినాస 2) శూద్ర 3) క్షేత్రక 4) కర్షక
3. వీటిలో తప్పుగా జతపర్చిన దాన్ని గుర్తించండి?
   1) గోఘన - అతిథి 2) దౌహిత్రి - కూతురు
   3) గోప - పశుకాపరి 4) గవిష్టి - యుద్ధం
4. వీరిలో పురోహితుల దైవం?
   1) ఇంద్రుడు 2) అగ్ని
   3) వరుణుడు 4) సూర్యుడు
5. వైదిక యుగంలోని ఏ సభలను ప్రజాపతి (బ్రహ్మ) పుత్రికలుగా భావిస్తారు?
   1) సభ, సమితి 2) సమితి, విధాత
   3) విధాత, గణ 4) గణ, పరిషత్
6. వేద కాలంలో ఏ వృత్తి వారికి ఉపనయనం ధరించే అర్హతను కల్పించారు?
   1) స్వర్ణకారులు 2) రథకారులు
   3) చర్మకారులు 4) లోహకారులు
7. వీటిలో సరైన జతను గుర్తించండి?
   1) కులాల-కుండలు తయారు చేసేవారు
   2) నిషాద - చేపలు పట్టేవారు
   3) కైవర్త - బుట్టలు అల్లేవారు
   4) వేణ - వేటాడేవారు
8. కింద ఇచ్చిన జాబితాల నుంచి సరైన సమాధానాన్ని గుర్తించండి?

జాబితా -1	జాబితా-2
ఎ) సూత	1) మంగలి
బి) దౌహిత్రి	2) వధించరానిది (ఆవు)
సి) గోఘన	3) రథకారుడు
డి) అఘన్య	4) కూతురు
ఇ) వాప్త	5) అతిథి

కోడ్స్:	ఎ	బి	సి	డి	ఇ
1	5	4	1	2	3
2	3	4	5	2	1
3	3	4	1	2	5
4	1	2	3	4	5

9. దశరాజ యుద్ధానికి కారకుడైన పురోహితుడు?
   1) దుర్వాసుడు 2) విశ్వామిత్రుడు
   3) యజ్ఞవల్క్య 4) సుదాసు
10. వైదిక యుగ పాలనా విభాగాలను సరైన ఆరోహణ క్రమంలో అమర్చండి?
   1) రాష్ట్ర, జన, విశ్, గ్రామ, కుల
   2) జన, రాష్ట్ర, గ్రామ, కుల, విశ్
   3) కుల, గ్రామ, విశ్, జన, రాష్ట్ర
   4) కుల, గ్రామ, విశ్, రాష్ట్ర, జన

సమాధానాలు

1) 4; 2) 1; 3) 3; 4) 2; 5) 1; 6) 2; 7) 1; 8) 2; 9) 2; 10) 3.

మనదేశంలో నైరుతి రుతుపవన కాలం?

టెట్/డీఎస్సీ- ప్రత్యేకం

జాగ్రఫీ

1. భారతదేశం ఏ రకమైన శీతోష్ణస్థితిని కలిగి ఉంది?
జ. ఉష్ణమండల రుతుపవన శీతోష్ణస్థితి
2. మన దేశంలో పశ్చిమ దిశగా ప్రవహించి అరేబియా సముద్రంలో కలుస్తున్న నదులేవి?
జ. నర్మద, తపతి, మహి, సబర్మతి
3. దేశంలో అత్యల్ప వర్షపాతం నమోదయ్యే ప్రాంతం?
జ. రాజస్థాన్‌లోని జైసల్మీర్
4. మనదేశంలో నైరుతి రుతుపవన కాలం?
జ. జూన్ నుంచి సెప్టెంబర్ వరకు
5. ఈశాన్య రుతుపవనాలు (తిరోగమన రుతుపవనాలు) వీచే కాలం?
జ. సెప్టెంబర్ నుంచి డిసెంబర్ వరకు
6. నైరుతి రుతుపవనాల వల్ల మొదటగా ఏ రాష్ట్రంలో వర్షాలు కురుస్తాయి?
జ. కేరళ
7. ఈశాన్య రుతుపవనాలు మొదటగా ఏ రాష్ట్రంలో ప్రవేశిస్తాయి?
జ. పంజాబ్
8. ప్రస్తుతం హిమాలయాలున్న భూభాగంపై మధ్య మహాయుగంలో ఉన్న సముద్రం?
జ. టెథిస్
9. భారత ద్వీపకల్ప పీఠభూమిని పూర్వం ఏమని పిలిచేవారు?
జ. గోండ్వానా పీఠభూమి
10. హిమాలయాలు ఏ రకమైన పర్వతాలు?
జ. నవీన ముడుత పర్వతాలు
11. సిమ్లా పట్టణం ఏ పర్వత శ్రేణిలో ఉంది?
జ. ధౌల్‌దార్ శ్రేణి
12. అరుణాచల్‌ప్రదేశ్‌లోని బాహ్య హిమాలయాలను ఏమని పిలుస్తారు?
జ. మిష్మి కొండలు
13. ప్రముఖ వేసవి విడిది కేంద్రమైన డెహ్రాడూన్ ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
జ. ఉత్తరాఖండ్
14. ప్రపంచంలో రెండో అతి ఎత్తైన శిఖరం ఏ పర్వత శ్రేణిలో ఉంది?
జ. కారకోరం శ్రేణి
15. మడ అడవులు (సుందర వనాలు) ఏ రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా ఉన్నాయి?
జ. పశ్చిమ బెంగాల్
16. ఆరావళి పర్వతాల్లో ఎత్తైన శిఖరం?
జ. గురుశిఖర్ పర్వతం (1722 మీటర్లు)
17. ఆరావళి పర్వతాలు ఏ రకాని చెందినవి?
జ. అతి పురాతన ముడుత పర్వతాలు
18. ఛోటా నాగపూర్ పీఠభూమి ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
జ. జార్ఖండ్
19. ఆరావళి పర్వత శ్రేణి ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
జ. రాజస్థాన్
20. ఊటీ ఏ కొండల్లో ఉంది?
జ. నీలగిరి కొండలు (తమిళనాడు)
21. సింధు నది ముఖ్య ఉపనదులు?
జ. జీలం, చీనాబ్, బియాస్, సట్లెజ్, రావి
22. బ్రహ్మపుత్ర నదిని అరుణాచల్‌ప్రదేశ్‌లో ఏమని పిలుస్తారు?
జ. ది హాంగ్
23. అసోం దుఃఖదాయనిగా పేరొందింది?
జ. బ్రహ్మపుత్రా నది
24. కృష్ణా నది జన్మస్థానం?
జ. మహాబలేశ్వర్ (మహారాష్ట్ర)
25. సింధు నది జన్మస్థానం?
జ. మానస సరోవరం (టిబెట్)
26. అమర్ కంటక్ వద్ద జన్మించిన నది?
జ. నర్మద
27. తపతి నది జన్మస్థానం?
జ. ముల్తాయి (బేటల్, మధ్యప్రదేశ్)
28. కోరమండల్ తీరంలో ఏ రుతుపవనాల వల్ల అధిక వర్షం కురుస్తుంది?
జ. ఈశాన్య రుతుపవనాలు
29. కరువుకు గురయ్యే ప్రాంతాల ప్రణాళిక(DPAP)ను ఏ సంవత్సరంలో ప్రవేశ పెట్టారు?
జ. 1973
30. మహానది ఏ రాష్ట్రంలో ఎక్కువ దూరం ప్రవహిస్తోంది?
జ. ఒడిశా
31. బెంగాల్ దుఃఖదాయని అని ఏ నదిని పిలుస్తారు?
జ. దామోదర్ నది
32. సుగంధ నూనెలను తయారుచేయడానికి ఉపయోగపడే రూసా గడ్డిని ఏ జిల్లాలో పండిస్తున్నారు?
జ. నిజామాబాద్
33. భారతదేశ సగటు అటవీ శాతం?
జ. 20.55%
34. అడవుల విస్తీర్ణం పరంగా మధ్యప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉండగా, చివరిస్థానంలో ఉన్న రాష్ట్రం?
జ. హర్యానా
35. వైశాల్యం పరంగా అత్యధిక శాతం అడవులు ఉన్న రాష్ట్రం?
జ. అరుణాచల్ ప్రదేశ్
36. మృత్తికా క్రమక్షయం అంటే?
జ. సహజ కారణాల వల్ల సారవంతమైన నేలల పైపొర కొట్టుకొని పోవడం
37. ఉష్ణమండల చెర్నోజెమ్ మృత్తికలుగా పేరొందినవి?
జ. నల్లరేగడి నేలలు
38. మౌసమ్ అనేది ఏ భాషా పదం?
జ. అరబిక్ (అర్థం-రుతువు)
39. మన దేశంలో ఇప్పటి వరకూ అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత (–40°C) ఎక్కడ నమోదైంది?
జ. ద్రాస్ (కార్గిల్- కశ్మీర్)
40. అత్యధిక వర్షపాతం(1141సెం.మీ.) నమోదయ్యే మాసిన్‌రామ్ ప్రాంతం ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
జ. మేఘాలయ
41. తమిళనాడులో అత్యధిక వర్షపాతం సంభవించడానికి కారణమయ్యే రుతుపవనాలు?
జ. తిరోగమన రుతుపవనాలు
42. పత్తి పంటకు అత్యంత అనుకూలమైన నేలలు?
జ. నల్లరేగడి నేలలు
43. భంగర్, ఖాదర్ మృత్తికలుండే నేలలు?
జ. ఒండ్రు నేలలు
44. మృత్తికా పరిరక్షణ పద్ధతులేవి?
జ. కాంటూర్ బండింగ్, ఫిర్రోయింగ్, స్రిప్ క్రాసింగ్
45. దక్కన్ లావా నేలలుగా పేరుగాంచినవి?
జ. నల్లరేగడి నేలలు
46. జనసాంద్రత అంటే?
జ. చదరపు కిలోమీటరుకు నివసించే సగటు జనాభా
47. ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవాన్ని ఏ రోజున జరుపుకుంటాం?
జ. జూలై 11
48. తెలంగాణలో అక్షరాస్యత ఎక్కువగా ఉన్న జిల్లా హైదరాబాద్ కాగా తక్కువగా ఉన్న జిల్లా?
జ. మహబూబ్‌నగర్ (55.4%)
49. తెలంగాణ రాష్ట్ర మొత్తం జనాభా?
జ. 3 కోట్ల 52 లక్షలు
50. రాష్ట్రంలో ఎక్కువ జనాభా ఉన్న జిల్లా రంగారెడ్డి. కాగా, అతి తక్కువ జనాభా ఉన్న జిల్లా?
జ. నిజామాబాద్
51. తెలంగాణలో ఎస్సీ జనాభా తక్కువగా ఉన్న జిల్లా హైదరాబాద్. కాగా, ఎక్కువగా ఉన్న జిల్లా?
జ. కరీంనగర్
52. తెలంగాణలో ఎస్టీ జనాభా అధికంగా ఉన్న జిల్లా ఖమ్మం కాగా, తక్కువగా ఉన్న జిల్లా ఏది?
జ. హైదరాబాద్
53. దేశంలో ఎక్కువగా వ్యవసాయానికి తోడ్పడే నీటి పారుదల వనరు?
జ. బావులు
54. పెరియార్, మెట్టూరు కాలువలు ఏ రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి?
జ. తమిళనాడు
55. చెరువుల ద్వారా సాగయ్యే భూమి ఏ రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా ఉంది?
జ. తెలంగాణ
56. కాలువలు, బావుల ద్వారా సాగయ్యే భూమి అత్యధికంగా ఉన్న రాష్ట్రం?
జ. ఉత్తరప్రదేశ్
57. ఏ రాష్ట్రంలో చాలా వరకు వ్యవసాయమంతా నీటిపారుదల వసతుల కిందే జరుగుతుంది?
జ. పంజాబ్
58. భారీ నీటిపారుదల పథకాల ఆయకట్టు ప్రాంతం ఎంత ఉంటుంది?
జ. 10,000 హెక్టార్ల కంటే ఎక్కువ
59. చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాల ఆయ కట్టు ప్రాంతం ఎన్ని హెక్టార్లలోపు ఉం టుంది?
జ. 2000
60. తెల్లబొగ్గుగా పిలిచేది?
జ. జలవిద్యుచ్ఛక్తి
61. దేశంలో ఉత్పత్తయ్యే మొత్తం విద్యుచ్ఛక్తిలో జలవిద్యుచ్ఛక్తి వాటా?
జ. 22 శాతం
62. మనదేశంలో జలవిద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికి అత్యంత అనువైన ప్రాంతం?
జ. హిమాలయ పర్వతపాద ప్రాంతం
63. ఏ బహుళార్థసాధక పథకం వల్ల అధికంగా జలవిద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి అవుతుంది?
జ. భాక్రానంగల్
64. మనదేశంలోని ఏకైక అంతర్జాతీయ బహుళార్థసాధక ప్రాజెక్టు
జ. కోసి ప్రాజెక్టు
65. భాబర్ అంటే?
జ. గులకరాళ్లతో కూడిన సచ్ఛిద్ర మండలం
66. టెరాయి అంటే?
జ. చిత్తడి ప్రాంతం
67. భంగర్ అంటే?
జ. ప్రాచీన కాలంలో ఏర్పడిన ఒండలి మైదానం.
68. ఖాదర్ అంటే?
జ. నూతనంగా ఏర్పడిన ఒండలి మైదానం
69. రే/ కల్లార్ అంటే?
జ. చవుడు, లవణీయ, స్పటికీయ భూభాగం

బహుళార్థసాధక ప్రాజెక్టు	నది	నిర్మించిన ప్రదేశం	లబ్ధి పొందుతున్న రాష్ట్రాలు
భాక్రానంగల్ ప్రాజెక్టు	సట్లెజ్	భాక్రానంగల్ (హిమాచల్ ప్రదేశ్)	పంజాబ్, హర్యానా, రాజస్థాన్
బియాస్ ప్రాజెక్టు	బియాస్	పాంగ్ (పంజాబ్)	పంజాబ్, హర్యానా, రాజస్థాన్
దామోదర్ ప్రాజెక్టు	దామోదర్	జార్ఖండ్	పశ్చిమ బెంగాల్, జార్ఖండ్
హిరాకుడ్ ప్రాజెక్టు	మహానది	సంబల్‌పూర్	ఒడిశా
నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు	కృష్ణా	నందికొండ (నల్గొండ, తెలంగాణ)	తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్
తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు	తుంగభద్ర	మల్లాపూర్ (బళ్లారి)	కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్
కోసి ప్రాజెక్టు	కోసి నది	హనుమాన్ నగర్ (బిహార్)	బిహార్, నేపాల్ (అంతర్జాతీయ పథకం)
చంబల్ ప్రాజెక్టు	చంబల్	మధ్యప్రదేశ్	మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్
గండక్ ప్రాజెక్టు	గండక్	వాల్మీకి నగర్ (బిహార్)	బిహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, నేపాల్
రామ్‌గంగా ప్రాజెక్టు	రామ్‌గంగా	కాలాగర్	ఉత్తరాఖండ్

పర్వతాలు	రాష్ట్రం
మహాదేవ్ కొండలు	మధ్యప్రదేశ్
రాజ్‌మహల్ కొండలు	జార్ఖండ్
మిష్మి కొండలు, దాఫ్లా కొండలు	అరుణాచల్‌ప్రదేశ్
కచార్ కొండలు	అసోం
పాట్‌కాయ్ కొండలు	నాగాలాండ్, అరుణాచల్‌ప్రదేశ్
ఖాసీ కొండలు, జాంతియా కొండలు, గారో కొండలు	మేఘాలయ
పళని కొండలు, నీలగిరి కొండలు, షేవరాయ్ కొండలు	తమిళనాడు
యాలకుల (కార్డమమ్) కొండలు, అన్నామలై కొండలు	కేరళ
లూషాయ్ కొండలు	మిజోరాం
గిర్ కొండలు	గుజరాత్

తీరప్రాంత మైదానం	విస్తరించిన రాష్ట్రం
సర్కార్ తీరం	ఆంధ్రప్రదేశ్
ఉత్కల్ తీరం	ఒడిశా
కోరమండల్ తీరం	తమిళనాడు
మలబార్ తీరం	కేరళ
కెనరా తీరం	కర్ణాటక
కొంకణ్ తీరం	గోవా, మహారాష్ట్ర

2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం భారత్‌లో

మొత్తం జనాభా	121 కోట్లు
జనాభా పెరుగుదల రేటు (దశాబ్దంలో)	17.7%
అక్షరాస్యత	74%
లింగనిష్పత్తి	1000 : 943
జనసాంద్రత	382
పట్టణ జనాభా అధికంగా ఉన్న రాష్ట్రం	గోవా (62.2%)
గ్రామీణ జనాభా అధికంగా ఉన్న రాష్ట్రం	హిమాచల్ ప్రదేశ్ (90%)

జనబాహుళ్యంలో ఆదరణ పొందిన కళారూపాలు

సివిల్స్, గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

జనరల్ స్టడీస్

తెలంగాణ సంస్కృతి-కళలు

జానపద కళలు - కళాకారులు

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అనేక రకాల జానపద కళాకారులు ఉన్నారు. వీరు తమ కళలనే కులవృత్తులుగా చేసుకొని వాటి ద్వారా జీవనం సాగిస్తున్నారు. టీఎస్‌పీఎస్సీ సిలబస్‌లో వీటన్నింటినీ ప్రత్యేక అధ్యాయంగా పేర్కొన్నారు. అందువల్ల అభ్యర్థులు తెలంగాణ సంస్కృతి, జానపద కళలు, కళారూపాలు తదితర అంశాలపై అవగాహన పెంచుకోవాలి.

కొలనుపాక భాగవతులు

కొలనుపాక భాగవతులనే గంటె భాగవతులుగా పేర్కొంటారు. వీరికి, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉండే గంటె భాగవతులకూ వ్యత్యాసం ఉంది. తెలంగాణలో గంటె భాగవతులు ఎక్కువగా కరీంనగర్ జిల్లా కొలనుపాకలో ఉన్నారు. వీరు రాత్రి వేళల్లోనే ప్రదర్శన చేస్తారు. వీరి ప్రదర్శనలకు సాహిత్యపరంగా అంతగా ప్రాముఖ్యం లేదు. వీరు ప్రదర్శనల్లో ప్రధానంగా గరిటెలను ఉపయోగిస్తారు. అందువల్ల వీరిని గరిటె భాగవతులు, గంటె భాగవతులుగా వ్యవహరిస్తారు. ప్రతి పాత్రధారి చేతిలోనూ ఒక గరిటె ఉంటుంది. అందులో చమురు పోసి, వత్తి వేసి వెలిగిస్తారు. ప్రతి పాత్ర హావభావాలూ, ఆంగిక చలనాలు ఈ గరిటె వెలుతురు వల్ల ప్రేక్షకులకు విశదంగా వెల్లడవుతాయి. ప్రదర్శనలో భాగంగా మధ్య మధ్య నటనను సాగిస్తూ, గరిటెలలోని వత్తిని ఎగదోస్తూ ఉంటారు. గరిట ప్రాముఖ్యంతోనే నాటకాలను ప్రదర్శిస్తారు.

శారదకాండ్రు

శారదకాండ్రు అనే జానపద కళాకారులు కేవలం తెలంగాణాలోనే కనిపిస్తారు. వీరు ఎక్కువగా వరంగల్ ప్రాంతంలో ఉన్నారు. బుర్రకథ వాయిద్యకారులు, శారద కథకులకు మధ్య పెద్ద వ్యత్యాసమేమీ కనిపించదు. బుర్రకథకుల మాదిరిగానే వీరు కూడా డక్కీలను ఉపయోగిస్తారు. వీరు ఉపయోగించే తంబురాను 'శారద' అంటారు. అందువల్ల వీరికి శారదకాండ్రు అనే పేరు వచ్చింది.

గంగిరెద్దులాట

ఇది తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఒక చక్కని జానపద కళ. సాధారణంగా పూజగొల్ల కులానికి చెందిన వారు గంగిరెద్దులను ఆడిస్తారు. వీరు ఎద్దును చక్కగా అలంకరించి, ఊళ్లలో తిరుగుతూ దాన్ని ఆడిస్తారు. వీరు ప్రధానంగా భిక్షాటన ద్వారా జీవనం సాగిస్తారు. ఒక గంగిరెద్దుతో పాటు ముగ్గురు వ్యక్తులు ఉంటారు. వీరిలో ఒకరు గంగిరెద్దును ఆడిస్తే.. మరో వ్యక్తి డోలు వాయిస్తాడు. మూడో వ్యక్తి సన్నాయి వాయిస్తాడు. ఇది గ్రామస్థులకు మంచి వినోదం. సాధారణంగా వీరు డిసెంబర్, జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలల్లో ఎక్కువగా కనిపిస్తారు.

ఒగ్గుకథ

ఒగ్గుకథ ఒక కళారూపం. కురు కులానికి చెందినవారు దీన్ని ప్రదర్శిస్తారు. 'ఒగ్గు' అంటే త్రినేత్రుడైన శివుడిని ప్రార్థించడం. వీరశైవారాధకుల్లో పురోహితులైనవారు శైవ దీక్ష తీసుకుంటారు. ఒగ్గు దీక్ష తీసుకున్నవారు మల్లన్న, వీరన్న కథలను వల్లె వేస్తారు. కోయతెగకు చెందిన ఒక వంశస్థులు సమ్మక్క కథ చెబుతూ పాటలు పాడతారు.

బుడబుక్కల వాళ్లు

వీరు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సంచార జాతికి చెందినవారు. వీరు ఊరూరా తిరుగుతూ ఉంటారు. సాధారణంగా వీరు క్షుద్రదేవతలను పూజిస్తారు. తెల్లవారుజామున విచిత్ర వేషధారణతో ఢమరుకం వాయిస్తూ గ్రామాల్లో వీధుల వెంట తిరుగుతారు. జ్యోతిషం చెబుతూ, తాయత్తులు కడుతూ యాచిస్తారు.

బుడగ జంగాలు

బుడగ జంగాలు శివభక్తులు. ఒక చేతిలో గంట వాయిస్తూ, శివుడి గురించి యక్షగానం చేస్తూ భిక్షాటన చేస్తారు. వినసొంపైన జానపద పాటలు పాడుతారు. ప్రజలకు విభూతిని పంచుతారు. అందువల్ల వీరిని 'జంగమదేవర' అని పిలుస్తారు. వీరు వాయించే గంటపై చిన్న 'నంది' విగ్రహం ఉంటుంది.

భిక్షుక కుంట్లు

వీరు కూడా తెలంగాణా ప్రాంతానికి చెందిన సంచారజాతివారే. వీరు సత్యహరిశ్చంద్ర, మార్కండేయ, భక్త ప్రహ్లాద కథలను ఎంతో రమ్యంగా చెబుతారు. ప్రదర్శనలో నలుగురు కళాకారులు ఉంటారు. ప్రధాన కథకుడు చేతిలో 'పన్నుకర్ర' పట్టుకొని అటూ ఇటూ ఊపుతూ కథ చెబుతాడు. మిగిలినవారు మద్దెల, హార్మోనియం, తాళాలు వాయిస్తూ అతడిని అనుకరిస్తారు.

రంజు కళాకారులు

విశ్వ బ్రాహ్మణులపై ఆధారపడి రంజు, పవన, సమయాలు ఇచ్చే ప్రదర్శనలు ఎంతో రమ్యంగా ఉంటాయి. వీరు 'రంజు' అనే వాయిద్యాన్ని వాయిస్తారు. వీర బ్రహ్మేంద్ర స్వామి కథ, విశ్వకర్మ పురాణం చెబుతారు. వీరు శైవ మతాన్ని అనుసరిస్తారు.

డోలి కళాకారులు

కోయ జాతికి చెందిన వీరు అడవుల్లో, పర్వత ప్రాంతాల్లో నివసిస్తారు. డోలి కళాకారులు వారి జాతికి చెందిన ఆదిపురుషుల గురించి కథల రూపంలో చెబుతారు. కోయజాతిలో మూడో తరానికి చెందిన 'పేరంబోయరాజు' కథను వల్లె వేస్తారు.

బండారు కళాకారులు

వీరు పెరిక కులంపై ఆధారపడి ఉంటారు. బండారు కళాకారులు పెరిక జాతి గొప్పతనం గురించి పురాణకథలు చెబుతారు. వీరు ఏ రకమైన వాయిద్యాలను ఉపయోగించరు. ప్రధాన కథకుడు కథ చెబుతూ ఉంటే మరో ఇద్దరు వంత పాడతారు.

డాఢీల ప్రదర్శన

వీరు లంబాడీ తండాలకు వెళ్లి అక్కడి పెద్దలను కలిసి ప్రదర్శనలు ఇస్తారు. వీరిని 'భట్టు' అనే పేరుతో కూడా పిలుస్తారు. వీరు తమ జాతిలో మూలపురుషుల కథలను పాడుతూ సంచారం చేస్తూ భిక్షాటన చేస్తారు. వీరు ఒక బృందంగా ఏర్పడి పాటలు పాడతారు. ఒక్కో బృందంలో అయిదు నుంచి 15 మంది సభ్యులు ఉంటారు.

అసాదులు

తెలంగాణా ప్రజలకు అనేక గ్రామ దేవతలను పూజించే ఆచారం ఉంది. వీరు ప్రకృతి దేవతలను కూడా పూజిస్తారు. ఎల్లమ్మ, పోచమ్మ, నల్లపోచమ్మ, పెద్దమ్మ పేర్లతో దేవతలను పూజిస్తారు. రాష్ట్రంలో అడుగడుగునా ఇలాంటి దేవాలయాలు కనిపిస్తాయి. ఈ దేవాలయాల్లో అన్ని రకాల శూద్ర కులాలకు చెందినవారు అర్చకులుగా ఉంటారు. వీరినే 'అసాదు లు' అంటారు. ఈ అసాదులు అమ్మవార్లను 'తాంత్రిక' పద్ధతిలో పూజిస్తారు. మాల కులంలో మాలదాసరులు ఉన్నట్లుగానే.. మాదిగ కులంలో అసాదు లనే తెగకు చెందినవారు ఉంటారు. అసాదులంటే మాల, మాదిగ కులాల్లో పూజారి వర్గానికి చెందినవారని 'ఆరుద్ర' పేర్కొన్నారు. వీరు ప్రధానంగా ఎల్లమ్మ కథను గానం చేస్తూ చిందులు వేస్తారు.

కప్పతల్లి

అత్యంత ప్రాచీనమైన జానపద కళ ఇది. నృత్యం, పాట, తప్పెట, లయతో ఈ జానపద కళ ఎంతో రమ్యంగా ఉంటుంది. తప్పెటను ఎదురు రొమ్ముపై పెట్టుకొని వాయిస్తారు. తెలంగాణలో ఈ కళను 'కప్పతల్లి'గా వ్యవహరిస్తారు.

కాటి కాపరులు

వీరు దహన కార్యక్రమాల్లో పాలు పంచుకొంటారు. శ్మశానంలో అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తారు. మరణించిన వారి గురించి కీర్తిస్తూ పాటలు పాడటం ద్వారా యాచిస్తారు. చనిపోయిన వ్యక్తి దుస్తులను కూడా వీరు స్వీకరిస్తారు.

మాయాజాల కళాకారులు

వీరిని 'విప్ర వినోదులు'గా పేర్కొంటారు. వీరు గారడి ద్వారా అనేక మాయలను ప్రదర్శించి, యాచిస్తారు.

మందెచ్చు కళాకారులు

వీరు యాదవ కులానికి చెందినవారు. ఈ జానపద కళాకారులు 'ఒల్లమాదేవి' కథను పాడుతూ యాచిస్తారు. వీరిలో ప్రధాన కళాకారుడు ఒక చేతిలో కత్తి, మరో చేతిలో చిరుతలు పట్టుకొని కథకు సంబంధించిన పాటలు పాడతాడు. మరో ఇద్దరు.. ఒకరు కత్తి, మరొకరు కర్ర పట్టుకొని ఇతడికి వంత పాడతారు.

తోటి కళాకారులు

గిరిజన, అడవి జాతులకు చెందిన కోయ, గోండు, నాయకపోడు కులాలకు ఆశ్రిత కులం తోటివారు. గిరిజన జాతులన్నీ లక్ష్మీదేవి జాతికి చెందినవి. తోటి కళాకారులు కురువంశానికి చెందినవారిగా, వారికి వారసులుగా భావిస్తారు. వీరు కురువంశ మూలపురుషుల కథలు చెబుతారు.

పెద్దమ్మ కళాకారులు

వీరు సంచార జాతికి చెందిన మహిళా కళాకారులు. సాధారణంగా ముగ్గురు లేదా నలుగురు కలిసి ప్రదర్శనలు ఇస్తారు. పెద్దమ్మ దేవత విగ్రహాన్ని ఒకరి చేతిలో ఉంచుతారు. మరో కళాకారిణి డోలు వాయిస్తుంది. చేతిలో పెట్టిన విగ్రహాన్ని కళాకారిణి తలపై పెట్టుకొని డోలు శబ్దానికి అనుగుణంగా లయబద్ధంగా నృత్యం చేస్తుంది. వీరు నిజాం ప్రభుత్వాన్ని ఎదిరించిన విప్లవ వీరుడు 'పండుగ శాయన్న' గాథను పాడుతూ ప్రదర్శన నిర్వహిస్తారు.

యానాది భాగవతం

యానాది కులానికి చెందినవారు చెప్పే భాగవతాన్ని 'యానాది భాగవతం' అంటారు. వీరు చెంచులక్ష్మీ కథను ఎంతో రమ్యంగా చెబుతారు. దీన్నే 'గరుడాచల భాగవతం'గా వ్యవహరిస్తారు. వీరు నృత్యం చేస్తూ, పాటలు పాడుతూ కథను వల్లె వేస్తారు.

పర్థాన్ కళాకారులు

ఇది గోండు జాతి పుట్టు పుర్వోత్తరాలకు సంబంధించిన జానపద కళ. ఆదిమవాసీలైన పర్థాన్‌లు 'దేవాల్ పులాక్' పురాణగాథను ఆలపిస్తూ ప్రదర్శనలు ఇస్తారు. వీరు డక్కి, తాళాలు అనే వాయిద్యాలను ఉపయోగిస్తారు.

జముకులవారు

పోచమ్మ, ఎల్లమ్మ, అక్కమ్మ, సారంగధర మొదలైన గ్రామ దేవతల కథలను వీరు ఎంతో మనోరంజకంగా చెబుతారు. వీరు ఉపయోగించే వాయిద్యాల్లో 'జమిడిక' లేదా 'బవనిక' ముఖ్యమైంది.

వీరముష్టివారు

వీరు వైశ్యులకు అనుయాయులు. వైశ్యుల ఆరాధ్య దైవమైన శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి గురించి పాటలు పాడతారు. వీరు 'జంగాల' దగ్గర కూడా యాచిస్తారు.

సాతాను వైష్ణవులు

వీరు వైష్ణవ భక్తులు. విష్ణువును ఆరాధిస్తారు. విష్ణువు గురించి పాటలు పాడుతూ యాచిస్తారు.

పిట్టల దొర

తెలంగాణాలో ఆదరణ ఉన్న మరో ముఖ్యమైన జానపద కళాకారుడు 'పిట్టల దొర'. ఈ వేషాన్నే 'లత్కోర్ సాబ్', 'బుడ్డర్ ఖాన్', 'తుపాకి రాముడు'గా పేర్కొంటారు. ఇది పగటి వేషాల్లో ఒక రకానికి చెందింది. వీరు ప్రధానంగా గ్రామాల్లో ప్రదర్శనలు ఇస్తారు. పిట్టల దొర వేషగాళ్లు సమాజంలోని లోపాలు, కుతంత్రాలను హాస్యాత్మకంగా, వ్యంగ్య రూపంలో చెబుతారు. ఖాకీ ప్యాంటు లేదా నిక్కరు, చిరిగిన ఖాకీ షర్టు, తలపై దొర టోపి, కాళ్లకు బూట్లు ధరిస్తారు. టోపిపై ఒక పక్కన తెల్లటి ఈక, చేతిలో కట్టె తుపాకీ, మెడలో రుమాలు ఉంటుంది. వీరు ముఖానికంతా తెల్ల రంగు పూసుకుని, ఫ్రెంచ్‌కట్ మీసంతో దొరలా హంగామా చేస్తూ విరామం లేని వాగ్ధోరణితో ప్రజలను అలరిస్తారు.

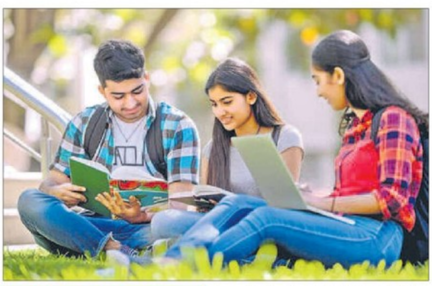
మాదిరి ప్రశ్నలు

1. తెలంగాణలో మాయాజాల కళాకారులుగా ఎవరిని పిలుస్తారు?
   1) మందెచ్చు కళాకారులు
   2) విప్ర వినోదులు
   3) ఒగ్గుకథ కళాకారులు
   4) శారదకాండ్రు
2. మిద్దె రాములు, చుక్క సత్తయ్య ఏ కళలో ప్రసిద్ధి చెందిన వ్యక్తులు?
   1) ఒగ్గుకథ 2) బుర్రకథ
   3) హరికథ 4) గుస్సాడి నృత్యం
3. ఆదిలాబాద్, నిజామాబాద్ జిల్లాల్లో గిరిజనులు చేసే నృత్యం పేరు?
   1) సిద్ది నృత్యం 2) గుస్సాడి నృత్యం
   3) గరగల నృత్యం
   4) పేరిణీ తాండవం
4. కాకతీయ ప్రభువుల కాలంలో ప్రసిద్ధిగాంచిన నృత్యం ఏది?
   1) సిద్ది నృత్యం 2) రేల నృత్యం
   3) కోలాటం
   4) పేరిణీ తాండవం
5. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో గ్రామ దేవతలను పూజించే శూద్ర కుల అర్చకులను ఏమంటారు?
   1) శారదకాండ్రు 2) వీరముష్టివారు
   3) అసాదులు
   4) బండారు కళాకారులు

సమాధానాలు

1) 2; 2) 1; 3) 2; 4) 4; 5) 3.

She buys milk and butter from the..

Bank Exams

ENGLISH

1. The girl in the pink frock is my daughter. (Use: wearing)
   1) Wearing pink frock is my daughter.
   2) The girl wearing in the pink frock is my daughter.
   3) My daughter is wearing pink frock.
   4) The girl wearing the pink frock is my daughter.
2. She said that she had gone there the night before.
   1) She said, "I went there the night before."
   2) She said "she went there the previous night."
   3) She told that 'she had gone there last night.'
   4) She said, "I went there last night."
3. Join the following simple sentences into a single sentence. He was tired of work. He lay down to rest.
   1) He was tired of work; he was lay down to rest.
   2) Being tired of work, he lay down to rest.
   3) So tired of work, to lay down to rest.
   4) Too tired of work he was laid down to rest.
4. She buys milk and butter from the ____
   1) Dairy 2) diary
   3) daily 4) dairies
5. ____ being fined he was sent to prison.
   1) beside 2) in
   3) besides 4) always
6. I have been in this office ____ six years.
   1) since 2) from
   3) for 4) last
7. All laughed at her. (Change into Passive)
   1) Everyone laughed at her
   2) Everybody laughed at her
   3) She was laughed at by all
   4) All were laughed at by her
8. You will never be hurt by him. (Change into Active)
   1) Nobody hurts you
   2) He will never hurt you
   3) He may not hurt you
   4) He may be hurting you
9. I cannot lift this box, I need ____ help.
   1) few 2) a few
   3) a little 4) little
10. Which sentence is correct?
    1) Bread and butter are a wholesome food.
    2) The captain, with all his men, were drowned.
    3) Either Ramu or Anil were absent.
    4) The jury were divided in their opinion.
11. In which sentence the verb is used in past continuous and simple past?
    1) We were playing when you came.
    2) The boys are doing their homework when the bell rang.
    3) She was dancing and playing.
    4) She was singing when I meet her.
12. There is ____ hotel in ____ centre of ____ town.
    1) the, the, the 2) the, a, the
    3) a, the, the 4) a, a, the
13. I met him ____ hour ago.
    1) a 2) an
    3) the 4) no article
14. They have gone to a movie. (Use an appropriate question tag)
    1) Have they? 2) Had they?
    3) Hadn't they? 4) Haven't they?
15. Raju rides a bicycle. ____?
    1) is he 2) does he
    3) was he riding 4) doesn't he
16. He flatters her whenever he meets her. The meaning of flatter is ____.
    1) prays 2) preys
    3) prize 4) praise
17. Keep him at arm's length, means
    1) keep him close
    2) keep him in front
    3) keep him near
    4) keep him away
18. Which of the sentence is correct?
    1) "I have seen a tiger", Ravi said.
    2) Ravi said "I seen tiger?"
    3) "I am seeing a tiger" Ravi said
    4) Ravi said, "I have saw a tiger?"
19. Identify the sentence with correct use of punctuation.
    1) "try and try again," said the teacher.
    2) "Try and Try again," said the Teacher.
    3) "Try and try again," said the teacher.
    4) The teacher said, "try and try again".
20. The police found him guilty. The structure of the sentence is
    1) S+V+ pronoun + complement
    2) S + V + O1 + O2
    3) S + V + IO + DO
    4) S + V + O + complement
21. Identify the silent letters in 'phlegm'
    1) P, l 2) P, h, g
    3) H, g, m 4) G, m, l
22. 'My Dear' is an expression used in ____
    1) formal letters
    2) semi formal letters
    3) personal letters
    4) official letters
23. Usually informal letters will be written to ____.
    1) Colleagues 2) Boss
    3) Editor 4) Near & dear
24. You have been summoned. The opposite of the underlined word is ____.
    1) Call for 2) Said for
    3) Dismiss 4) Call upon
25. He has ____ a lot of weight.
    1) Put in 2) Put on
    3) Put through 4) Put off

PASSAGE

We are living in the midst of a great chemical experiment, and some serious consequences are becoming apparent to scientists. More than two billion pounds of chemicals are spewed into the air each year which are brewing a disastrous stew. The greatest consequences of the atmosphere crisis may be global warming and the ozone depletion. The Earth appears to be warming due to greenhouse effect. Scientists estimate that average temperature could climb about 2 degrees Celsius in 20 years. Global warming is the predict result of the greenhouse effect, created by the greenhouse gases, such as carbon dioxide and methane, in the atmosphere. This change in the global climate would have disastrous results, including drought, coastal flooding and increased species extinction. Also, the scientists have discovered a hole in the ozone layer. The ozone layer is the only protection for life on Earth against deadly ultraviolet radiation from the sun. Once the ozone layer is completely destroyed, all life on Earth will cease exist, killed by the deadly radiation. The planet will become a barren rock devoid of all life. And when this happens the process of industrialization would have to take the blame which has resulted in increased use of fossil fuels such as coal, petroleum and diesel.

26. Which of the following can be inferred from the given passage?
    1) The use of all chemical products should be immediately stopped.
    2) Scientists will have a hard time to estimate the rate of change of temperature in the years to come due to enormous changes in environment.
    3) The environmental disaster in the future will happen as a result of increased usage of fossil fuels.
    4) All of the above
27. Greenhouse effect envisages____
    1) Carbon dioxide and methane
    2) Harmful gases
    3) Global warming 4) Chemicals
28. The scientists have discovered a hole in the ozone layer. Hole means ____.
    1) complete 2) partial
    3) fissure 4) comprehensive
29. This is really helping us from the ultraviolet radiation____.
    1) global warming
    2) green house gases
    3) ozone layer
    4) industrialization
30. This pen is yours, isn't it?
    1) this is a statement
    2) request 3) interrogation
    4) asking for information

Key

1) 4	2) 4	3) 2	4) 1	5) 3
6) 3	7) 3	8) 2	9) 3	10) 4
11) 1	12) 3	13) 2	14) 4	15) 4
16) 4	17) 4	18) 1	19) 3	20) 4
21) 2	22) 3	23) 4	24) 3	25) 2
26) 4	27) 3	28) 3	29) 3	30) 4

విద్య, ఉద్యోగ సమాచారం

సీపీఆర్ఐ, బెంగళూరులో ప్రాజెక్ట్ ఇంజనీర్ పోస్టులు

బెంగళూరులోని సెంట్రల్ పవర్ రీసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్(సీపీఆర్ఐ).. ప్రాజెక్ట్ ఇంజనీర్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

- మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య: 02.
- అర్హత: పోస్టును అనుసరించి సంబంధిత విభాగంలో ఎంఈ/ఎంటెక్‌లో ఉత్తీర్ణతతో పాటు పని అనుభవం ఉండాలి. వయసు: 30 ఏళ్లు మించకూడదు.
- దరఖాస్తు విధానం: ఆఫ్‌లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. దరఖాస్తును చీఫ్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్, సెంట్రల్ పవర్ రీసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్(సీపీఆర్ఐ), పోస్ట్ బాక్స్ నెం.8066, ప్రొఫెసర్ సర్.సి.వి. రామన్ రోడ్, సదాశివనగర్ పోస్ట్ ఆఫీస్, బెంగళూరు-560080 చిరునామకు పంపించాలి.
- దరఖాస్తులకు చివరితేది: 16.05.2025.
- వెబ్‌సైట్: https://cpri.res.in/

ఇర్కాన్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్‌లో మేనేజర్ పోస్టులు

ఇర్కాన్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్ రెగ్యులర్ ప్రాతిపదికన మేనేజర్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

- మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య: 04.
- పోస్టుల వివరాలు: మేనేజర్(లీగల్)-01, డిప్యూటీ మేనేజర్(లీగల్)-02, అసిస్టెంట్ మేనేజర్(లీగల్)-01.
- అర్హత: పోస్టును అనుసరించి సంబంధిత విభాగంలో 60 శాతం మార్కులతో ఎల్ఎల్‌బీలో ఉత్తీర్ణతతో పాటు పని అనుభవం ఉండాలి.
- వయసు: 01.05.2025 నాటికి అసిస్టెంట్ మేనేజర్‌కు 30 ఏళ్లు, డిప్యూటీ మేనేజర్‌కు 33 ఏళ్లు, మేనేజర్‌కు 37 ఏళ్లు ఉండాలి.
- వేతనం: నెలకు మేనేజర్‌కు రూ.60,000 నుంచి రూ.1,80,000, డిప్యూటీ మేనేజర్‌కు రూ.50,000 నుంచి రూ.1,60,000, అసిస్టెంట్ మేనేజర్‌కు రూ.40,000 నుంచి రూ.1,40,000.
- ఎంపిక విధానం: రాతపరీక్ష, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా ఎంపికచేస్తారు.
- దరఖాస్తు విధానం: ఆఫ్‌లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. దరఖాస్తును జీజీఎం, హెచ్ఆర్ఎం, ఇర్కాన్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్, సీ-4, డిస్ట్రిక్ట్ సెంటర్, సాకెట్, న్యూఢిల్లీ-110017 చిరునామకు పంపించాలి.
- దరఖాస్తులకు చివరితేది: 30.05.2025.
- వెబ్‌సైట్: https://ircon.org